

การประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่ดำเนินงาน
โดยองค์การบริหารส่วนตำบลในปี 2542

AN EVALUATION OF RURAL EMPLOYMENT PROJECT ADMINISTERED
BY SUB-DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION IN 1999.

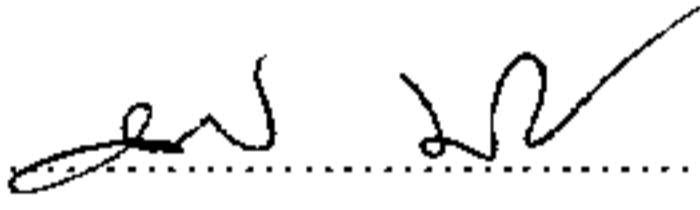
โดย
ปรางทิพย์ ปรีชาวุฒิมงคล

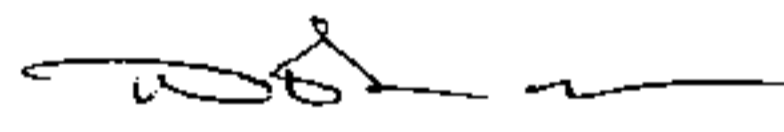
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการบริหาร)
สาขาวิธีวิทยาวิจัย
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

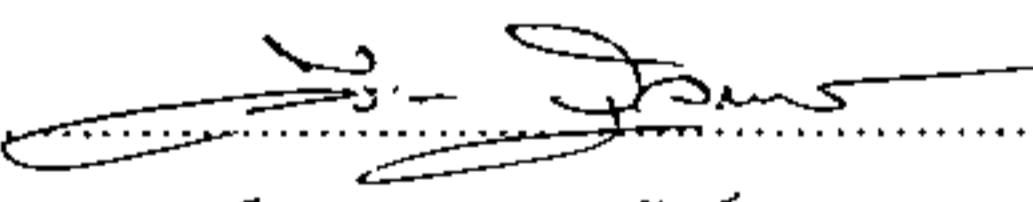
2543

การประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่ดำเนินงาน
โดยองค์การบริหารส่วนตำบลในปี 2542
ปรากฏพิทย์ ปรีชาวุฒิพงศ์
โครงการบัณฑิตศึกษาเทคโนโลยีการบริหาร

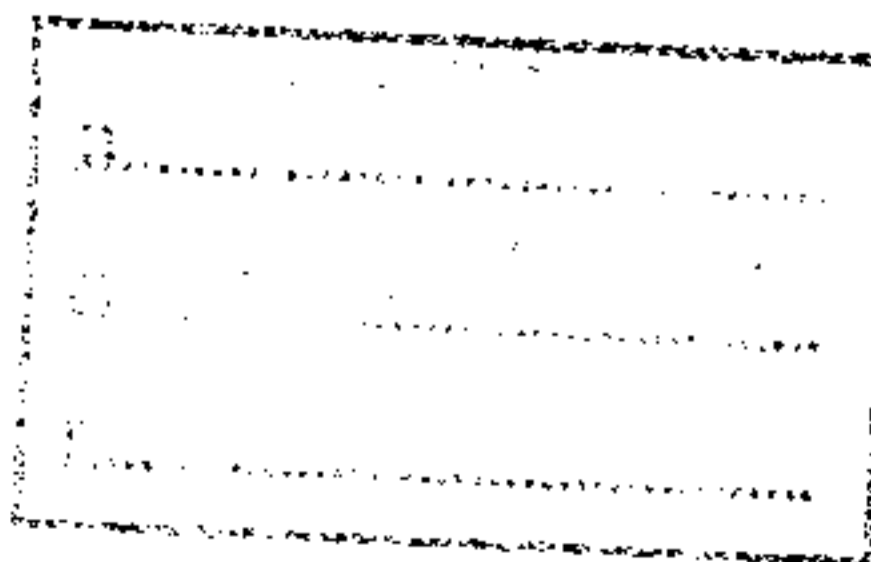
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการบริหาร)

ศาสตราจารย์..........ประธานกรรมการ
(ดร. สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์)

รองศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร. พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ)

รองศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร. วีระพล สุวรรณนันท)

.....กรรมการ
(นายเชษฐ์ บุญประเทือง)

บทคัดย่อ

การประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่ดำเนินงาน

โดยองค์การบริหารส่วนตำบลในปี 2542

โดย

ปรางทิพย์ วิชาวุฒิพงศ์

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ประสิทธิภาพโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่ดำเนินงานโดยองค์การบริหารส่วนตำบลปี 2542 ตามแบบจำลอง CIPP ซึ่งประกอบด้วยการศึกษา ปัจจัยสถานะแวดล้อม (Context) ปัจจัยเข้า (Input) ปัจจัยกระบวนการ (Process) และปัจจัยผลผลิต (Product) 2) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่ดำเนินงานโดยองค์การบริหารส่วนตำบลในปี 2542 และ 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรค ตลอดจน ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรการจ้างงานในชนบท

ในการวิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ เฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี และจำกัดเฉพาะโครงการที่เป็นการจ้างงานโดยตรง

ระเบียบวิธีวิจัยครั้งนี้ ใช้ทั้งในเชิงปริมาณด้วยการวิจัยแบบสำรวจโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการวิจัยเอกสาร และการสังเกตการณ์

ผลจากการศึกษา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทปี 2542 อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยัง พบว่า ประสิทธิภาพโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล ขึ้นอยู่กับ 1) การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท 2) การติดต่อประสานงาน 3) การติดตามผลโครงการ 4) การมีส่วนร่วมของประชาชน 5) ประสิทธิภาพโครงการ และ 6) การประชาสัมพันธ์โครงการ

ประสิทธิภาพโครงการจากการประเมินโดยประชาชนอยู่ในระดับสูง ซึ่งขึ้นอยู่กับ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และ 2) ความต้องการโครงการ

ปัญหาและอุปสรรคที่พบจากโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท มี 5 ประการ

ดังนี้ 1) ความจำกัดและล่าช้าของงบประมาณ 2) ความไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องของนโยบายการปฏิบัติงาน 3) การขาดแคลนและการไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานของแรงงานในพื้นที่ 4) ความไม่ยุติธรรม ความไม่เพียงพอ และไม่ทั่วถึงของการจ้างงาน และ 5) ความไม่เพียงพอของบุคลากรและยานพาหนะในการติดตามผล ทั้ง 5 ประการข้างต้น ทำให้ประสิทธิผลของโครงการไม่ดีเท่าที่ควร

ดังนั้น เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถตอบสนองนโยบายตามมาตรการจ้างงานในชนบทได้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ คือ 1) ปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงระบบ และกระบวนการทางด้านงบประมาณให้จัดสรรโครงการตามความจำเป็นและรวดเร็วขึ้นซึ่งสอดคล้องกับช่วงมกราคม - เมษายน (ฤดูแล้ง) เพราะเป็นช่วงที่เหมาะสมแก่การจัดทำโครงการประเภทโครงสร้างพื้นฐาน 2) ปรับปรุงนโยบายปฏิบัติงานเดิมหรือปรับเปลี่ยนนโยบายปฏิบัติงานใหม่โดยให้มีความชัดเจนขึ้นในแนวทางการจัดจ้างแรงงานในพื้นที่ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และปัญหาการว่างงาน 3) ควรเพิ่มโครงการที่มีลักษณะเป็นโครงการที่ต่อเนื่อง เช่น โครงการฝึกอาชีพ การรวมกลุ่มอาชีพ เป็นต้น จะทำให้สามารถแก้ปัญหาการว่างงานได้อย่างแท้จริง และ 4) ควรพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการติดตามผลโครงการ และเพิ่มอุปกรณ์และยานพาหนะในการติดตามผลให้ทั่วถึง

ABSTRACT

AN EVALUATION OF RURAL EMPLOYMENT PROJECT ADMINISTERED BY SUB - DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION IN 1999.

**BY
PRANGTHIP PRECHAVUTTIPONG**

The objectives of this study are: 1) to study effectiveness of rural employment project. That is administered by Sub-district Administration Organization in 1999, under CIPP Model which include: Context, Input, Process, and Product. 2) to study impacted factors on the effectiveness of rural employment project, administered by Sub-district Administration Organization in 1999 and 3) to study problems and obstacles including suggestion to improve the conduction of Sub-district Administration Organization under rural employment project.

In this research, the boundary of the studying had been assigned on Sub-district Administration Organization in Lopburi province and narrow only on direct employment.

In order of methodology, there are two methods been used in the research. Quantitative is used with survey method and technique of path analysis. Qualitative is used with method of documentary research and observation.

From the finding, found that the effectiveness of the rural employment project which is administered by Sub-district Administration Organization, is in medium-level. Moreover the effectiveness of the project is known that it is depend upon: 1) Conducting under rural employment project. 2) Coordinating 3) Following up 4) Participating of people 5) Project efficiency and 6) Publishing the project.

The project effectiveness, evaluated by people, is in high-level depend upon: 1) Cooperating in decision making, concerning the project and 2) Need in project.

Five problems and obstacles that are found in rural employment project. There are

1) Limited and late budget 2) Unclear and inconsistent policy of conducting 3) Lack of and incooperated workers 4) Unfare, insufficient, and undistributed employment and 5) Insufficient of human resource and tools to do project following up. All of these cause the project less effective.

Thus, Sub-district Administration Organization be able to respond to the policy of rural employment project and people's need, some suggestions in following would be nessesary; 1) Amend and alter system and process of budgeting for a quick project which is nessesary and suitable for January-April. (a good time of arraging basic structural project) 2) Improve or change to new conducting policy with clear direction for local employment that fit to location and unemployed problem. 3) Add some continued program, such as, career training program, income-generating group project etc. It could be real solution of unemployment and 4) Improve the efficiency of human resource and arrange more equipments and tools in order to project's following up.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่ดำเนินการ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลในปี 2542 เล่มนี้ สามารถสำเร็จสมบูรณ์ได้อันเนื่องมาจากบุคคลหลาย ฝ่ายเป็นผู้ก่อให้เกิดกระบวนการทางความรู้ ความคิด จากนั้นจึงนำมาสู่ความตั้งใจอย่างแท้จริงของ ผู้วิจัยในการเรียนรู้

เริ่มต้นจาก ผู้วิจัยได้เข้าร่วมทำงานกับทางคณะวิจัยในโครงการประเมินผลการบรรเทา ปัญหาการว่างงานแห่งชาติ ปี 2541 - 2542 ของทางสำนักนายกรัฐมนตรี ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบ ข้อมูลของโครงการ วิธีการดำเนินงานในภาพรวมของโครงการทั้งประเทศอีกทั้งประสบการณ์มากมายและมีประโยชน์ในการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง จึงส่งผลให้ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่องนี้

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ อันเนื่องมาจากบุคคลหลายท่านที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือโดยการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ คำปรึกษา ความคิดเห็น โดยเฉพาะกำลังทรัพย์และกำลังใจ ที่เป็นสิ่งสำคัญที่สุด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ด้วยความเคารพอย่างสูงยิ่งสำหรับความเมตตา การให้ความรู้และความช่วยเหลือจาก ศ.ดร. สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ผู้ซึ่งเป็นประธานที่ปรึกษาและ กรรมการวิทยานิพนธ์ รวมทั้งอาจารย์ผู้เป็นที่ปรึกษาและคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ภายใน อัน ได้แก่ รศ.ดร. พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ รศ.ดร. วีระพล สุวรรณนันต์ และได้รับเกียรติจาก คุณเชษฐ บัญประเทือง อดีตผู้อำนวยการกองทรัพยากรมนุษย์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ที่เสียสละเวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ให้แก่ ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการ และเผยแพร่กิจการองค์การบริหารส่วนตำบล กรม การปกครอง กระทรวงมหาดไทยที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษา รวมถึงปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชีและการเงิน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดลพบุรี ตลอดจนประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่ เกี่ยวข้อง และตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณชนพรรณ การหมั่นดี ซึ่งเป็นพี่นักศึกษาร่วมรุ่นที่ได้ให้ความช่วยเหลือทุกๆขั้นตอนผนวกกับเป็นผู้นำให้ผู้วิจัยเสมอ จวบจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ประกอบเป็นรูปเล่มสมบูรณ์ ตลอดจนคุณชื่นจิต ทวีอักษรพันธ์ เป็นเพื่อนที่คอยช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลภาคสนามซึ่งเป็นงานที่หนักมาก และคุณประพันธ์ศักดิ์ รัชนีไชยวรรณ เพื่อนที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องที่คุณวิจัยไม่รู้และไม่เข้าใจ

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อประเสริฐ และคุณแม่อ้อยทิพย์ ปรีชาวุฒิพงศ์ รวมทั้งคุณยายชูจิตต์ที่มีพระคุณอย่างยิ่ง และขอขอบคุณจุฑานุชและคุณภาวิณีซึ่งเป็นน้องสาวของผู้วิจัยที่คอยเป็นกำลังใจให้เมื่อยามที่อดอย ตลอดจนการทำวิทยานิพนธ์

ปรางทิพย์ ปรีชาวุฒิพงศ์

ตุลาคม 2543

สารบัญ

	หน้า
<u>บทคัดย่อ</u>	iii
ABSTRACT.....	v
กิตติกรรมประกาศ.....	vii
<u>สารบัญ</u>	ix
สารบัญตาราง.....	xv
สารบัญแผนภาพ.....	xviii
<u>บทที่ 1</u> บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
1.5 โครงสร้างการนำเสนอ.....	8
<u>บทที่ 2</u> การทบทวนวรรณกรรม.....	9
2.1 นโยบาย/มาตรการแก้ไขปัญหาการว่างงานของรัฐบาล โดยการจ้างงานในชนบท.....	9
2.2 แผนปฏิบัติ (Action plan) โครงการตามมาตรการจ้างงาน ในชนบทปี 2542.....	15
2.2.1 ความเป็นมาของแผนปฏิบัติการ.....	15
2.2.2 วัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการ.....	16
2.2.3 เป้าหมายแผนปฏิบัติการ.....	16

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.4 ประเภทของการจ้างงาน.....	16
2.2.5 การดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการ.....	16
2.2.6 การมอบหมายงานในระดับภูมิภาค.....	18
2.3 ภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	19
2.3.1 ความเป็นมา.....	19
2.3.2 โครงสร้างการบริหาร.....	20
2.3.3 อำนาจหน้าที่ต่างๆ.....	21
<u>2.4 แนวคิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล.....</u>	<u>27</u>
2.4.1 แนวคิดประสิทธิภาพ.....	27
2.4.2 แนวคิดประสิทธิผล.....	28
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
2.5.1 ระดับองค์การบริหารส่วนตำบล.....	30
2.5.2 ระดับประชาชน.....	33
2.5.3 ปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง.....	35
2.6 กรอบแนวคิดและแบบจำลองในการประเมินผล.....	36
2.7 คำนียามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	42
2.8 สรุป.....	44
<u>บทที่ 3</u> <u>ระเบียบวิธีการวิจัย.....</u>	<u>45</u>
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
3.1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	45
3.1.2 การวิจัยเชิงปริมาณ.....	46
3.2 ประชากรเป้าหมายและการสุ่มตัวอย่าง.....	47
3.2.1 ประชากรที่ทำการศึกษา.....	47
3.2.2 การสุ่มตัวอย่าง.....	47
3.3 กรรมวิธีทางข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
3.3.1 สถิติพรรณนา.....	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3.2 การวิเคราะห์เส้นทาง.....	51
3.4 คำนิยามปฏิบัติการและการสร้างมาตรวัด.....	51
3.4.1 องค์กรบริหารส่วนตำบล.....	51
3.4.2 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ.....	60
3.5 ลักษณะของประชากรที่ตกเป็นตัวอย่าง.....	65
3.5.1 สมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบล.....	66
3.5.2 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ.....	68
<u>บทที่ 4</u> สถานะแวดล้อมโดยทั่วไปขององค์กรบริหารส่วนตำบล (CONTEXT)....	69
4.1 ความมั่งคั่งขององค์กรบริหารส่วนตำบล.....	69
4.2 ความรุนแรงของการว่างงาน.....	71
4.3 ความสามัคคีขององค์กรบริหารส่วนตำบล.....	74
4.4 สรุป.....	76
<u>บทที่ 5</u> ปัจจัยเข้า และกระบวนการดำเนินงาน (INPUT & PROCESS)	
ขององค์กรบริหารส่วนตำบลตามมาตรการจ้างงานในชนบท.....	77
5.1 ปัจจัยเข้า (INPUT).....	77
5.1.1 งบประมาณที่ได้รับ.....	78
5.1.2 บุคลากรที่ดำเนินงานในองค์กรบริหารส่วนตำบล.....	79
5.2 ปัจจัยกระบวนการ (PROCESS).....	80
5.2.1 การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท.....	80
5.2.2 การติดต่อประสานงาน.....	82
5.2.3 การประชาสัมพันธ์โครงการ.....	83
5.2.4 การติดตามผลโครงการ.....	84
5.2.5 การมีส่วนร่วมของประชาชน.....	84

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.3 ความต้องการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการ และ ทัศนคติการดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล.....	85
5.3.1 ความต้องการโครงการ.....	85
5.3.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ.....	86
5.3.3 ทัศนคติต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	87
5.4 สรุป.....	89
บทที่ 6 ผลการดำเนินงาน: ประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการ (PRODUCT).....	90
6.1 ประสิทธิภาพโครงการ.....	90
6.2 ประสิทธิผลโครงการ.....	92
6.2.1 องค์การบริหารส่วนตำบล.....	92
6.2.2 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ.....	95
6.3 สรุป.....	97
บทที่ 7 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลโครงการ ตามมาตรการจ้างงานในชนบท.....	99
7.1 ปัจจัยด้านองค์การบริหารส่วนตำบล.....	99
7.1.1 ข้อมูลเบื้องต้นของปัจจัยด้านองค์การบริหารส่วนตำบล.....	101
7.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านองค์การบริหารส่วนตำบล.....	102
7.1.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	104
7.1.4 ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	107
7.1.5 การประชาสัมพันธ์โครงการ.....	108
7.1.6 ประสิทธิภาพโครงการ.....	110
7.1.7 ประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	112

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
7.1.8 การพิสูจน์ความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่าง ปัจจัยต่างๆในรูปแบบ CIPP.....	115
7.2 ปัจจัยด้านประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ.....	117
7.2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของปัจจัยด้านประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ.....	118
7.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ.....	120
7.2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลโครงการที่ประเมิน โดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ.....	120
7.2.4 ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ.....	123
7.2.5 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ.....	124
7.2.6 ความต้องการ โครงการ.....	125
7.2.7 ประสิทธิภาพโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ.....	126
7.3 สรุป.....	126
<u>บทที่ 8</u> ปัญหาและอุปสรรคของโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท.....	127
8.1 ปัญหาและอุปสรรค.....	127
8.1.1 งบประมาณ.....	127
8.1.2 นโยบายการปฏิบัติงาน.....	129
8.1.3 แรงงานในพื้นที่.....	131
8.1.4 การจ้างงาน.....	132
8.1.5 บุคลากรและยานพาหนะในการติดตามผล.....	132
8.2 สรุป.....	133
<u>บทที่ 9</u> บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	134
9.1 สรุปผลวิจัย.....	134
9.2 ข้อเสนอแนะ.....	137
9.2.1 มุมมองสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สอต.).....	138
9.2.2 มุมมองประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ.....	141

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
9.3 ข้อสังเกตจากการวิจัย.....	143
9.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	145
<u>บรรณานุกรม</u>	148
<u>ภาคผนวก</u>	154
ก <u>แบบสำรวจข้อมูล</u> ขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	155
ข <u>แบบสอบถามสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล</u>	157
ค <u>แบบสอบถามประชาชนในพื้นที่</u>	160
ง <u>ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล</u> ที่ดำเนินการเก็บข้อมูล.....	163
จ ผลการทดสอบความเชื่อถือได้ของมาตรวัดจากโปรแกรม SPSS / PC	165
ฉ หนังสือราชการในการขอความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	171
ช หนังสือราชการในการขอความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดลพบุรี.....	172
ญ แผนที่อำเภอที่ทำการศึกษา และข้อมูลพื้นฐานจังหวัดลพบุรี.....	173
<u>ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์</u>	180

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 จำนวนสถานประกอบกิจการที่มีการเลิกจ้าง เลิกกิจการ และ หยุดกิจการชั่วคราวทั่วประเทศ.....	14
2.2 อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล.....	22
2.3 เกณฑ์รายได้และจำนวนพนักงานส่วนตำบลตามชั้นของ องค์การบริหารส่วนตำบล.....	26
2.4 จำนวนลูกจ้างตามจำนวนรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	26
3.1 การสุ่มอำเภอใน จังหวัดลพบุรี โดยเรียงลำดับตามจำนวน องค์การบริหารส่วนตำบล.....	48
3.2 รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการเก็บข้อมูลและอัตราส่วนร้อยละ ของประชาชนผู้เข้าร่วม โครงการที่เก็บข้อมูล โดยแยกตามอำเภอ.....	49
3.3 ลักษณะ โดยทั่วไปของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ศึกษา (อัตราส่วนร้อยละ).....	66
3.4 ลักษณะทั่วไปของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ (อัตราส่วนร้อยละ).....	67
4.1 จำนวนรายได้เฉพาะ จำนวนครัวเรือน และความมั่งคั่งแยกเป็นราย องค์การบริหารส่วนตำบล.....	70
4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดของรายได้เฉพาะ และจำนวนครัวเรือนขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.3 จำนวนผู้ว่างงาน จำนวนประชากร และความรุนแรงของการว่างงานแยกเป็นรายองค์การบริหารส่วนตำบล.....	72
4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดของจำนวนผู้ว่างงานในปี 2542 โดยแยกเป็น 4 กลุ่ม และประชากรทั้งหมดภายในองค์การบริหารส่วนตำบล.....	73
4.5 อัตราส่วนร้อยละของความสามัคคีในองค์การบริหารส่วนตำบล.....	75
5.1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดของปัจจัยเข้า.....	78
5.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดของปัจจัยกระบวนการ.....	80
5.3 อัตราส่วนร้อยละของการปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท การประชาสัมพันธ์โครงการและการมีส่วนร่วมของประชาชนภายในองค์การบริหารส่วนตำบล.....	82
5.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดของความต้องการโครงการและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ.....	86
5.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดของทัศนคติของประชาชนในการดำเนินงาน.....	88
6.1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดของประสิทธิภาพโครงการ.....	90
6.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดของแรงงานที่ได้งานทำกับแรงงานที่ว่างงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล.....	93
6.3 ประสิทธิภาพโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	94
6.4 อัตราส่วนร้อยละของงานที่ได้ทำ ปริมาณงานและความปลอดภัยที่ได้รับและความพึงพอใจในโครงการของประชาชน.....	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
6.5	ประสิทธิผลโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ.....97
7.1	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดที่ใช้ในการวิเคราะห์ ด้านองค์การบริหารส่วนตำบล.....101
7.2	เมตริกความสัมพันธ์ (Correlation matrix) ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการ วิเคราะห์ด้านองค์การบริหารส่วนตำบล.....103
7.3	ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล.....109
7.4	ความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างปัจจัยบริบท ปัจจัยเข้า ปัจจัย กระบวนการและปัจจัยผลผลิต.....116
7.5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประสิทธิผลโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ.....119
7.6	เมตริกความสัมพันธ์ (Correlation matrix) ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการ วิเคราะห์ด้านประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ.....121
7.7	ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลโครงการที่ประเมินโดยประชาชน ผู้เข้าร่วมโครงการ.....125
9.1	ข้อดีข้อเสียของการจ้างเหมากับการดำเนินงานเองของ องค์การบริหารส่วนตำบล.....145

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า
2.1 การประเมินผลตามแบบจำลอง CIPP.....	39
2.2 แบบจำลอง CIPP ที่ใช้ในการประเมินผล.....	40
2.3 แบบจำลองแนวคิดระดับประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ.....	41
7.1 แบบจำลองการวิเคราะห์แผนเส้นทางประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของ องค์การบริหารส่วนตำบล.....	106
7.2 แบบจำลองการวิเคราะห์แผนเส้นทางประสิทธิผล โครงการ ที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ.....	122

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การกระจายอำนาจ มิใช่เป็นเพียงการออกกฎหมายและการจัดโครงสร้างการบริหารเท่านั้น แต่สิ่งที่เป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งนอกเหนือการสร้างองค์กรที่มีประสิทธิภาพทางการบริหารและการปกครอง คือ การคืนอำนาจในการพัฒนาและจัดการชุมชนให้อยู่ภายใต้การตัดสินใจของประชาชน

การคืนอำนาจการตัดสินใจให้ประชาชนในประเทศไทยได้จัดให้มีองค์กรระดับตำบลที่ เป็นผู้แทนของประชาชนโดยชอบธรรม ซึ่งเรียกว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล” ในหลักการประกอบด้วย ผู้แทนที่เป็นตัวแทนของประชาชนทุกกลุ่มในชุมชนผู้ซึ่งเป็นแกนนำในการดำเนินโครงการและตอบสนองความต้องการของประชาชนในชุมชนนั้นๆ และเป็นองค์กรที่ดำเนินงานเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนอย่างจริงจัง องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายอำนาจในการปกครองตนเอง อำนาจในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง หรือโดยตัวแทนที่อยู่ใกล้ชิด ดังจะเห็นได้จากโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ประกอบไปด้วย ตัวแทนจากหมู่บ้านทุกๆหมู่บ้าน โครงสร้างเช่นนี้ย่อมจะส่งผลถึง การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความสำคัญอย่างมากในการเป็นตัวแทนของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น และการดำเนินงานตามแผนงานต่างๆของรัฐบาลที่มีต่อประชาชน

องค์การบริหารส่วนตำบลโดยหลักจึงเป็นการสร้างรากฐานของระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานระดับตำบล และปรับปรุงหรือเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารในระดับตำบลให้เกิดความคล่องตัว รวมทั้งยังได้สนับสนุนให้ท้องถิ่นมีทรัพยากรเพื่อการบริหารอย่างเพียงพอซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาต่อท้องถิ่นอย่างทั่วถึง โดยการทำ

ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีลักษณะพิเศษ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541) ดังนี้ คือ

(1) มีอิสระในการบริหารงานและมีความเป็นนิติบุคคล โดยการกำหนดอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนในการพัฒนาตำบล มีอำนาจอิสระในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายและในการออกข้อบังคับตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตตำบลเท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมาย

(2) มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ของตนเอง คือ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต และค่าปรับ

(3) มีสมาชิกที่มาจาก การเลือกตั้ง ทั้งในส่วนของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มีพนักงานส่วนตำบลเป็นของตนเองและแบ่งการบริหาร ออกเป็น 1) สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และ 2) ส่วนต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น

เมื่อพิจารณาถึง ความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการบริหารงานและกิจกรรมต่างๆ จึงเป็นประเด็นที่สำคัญต่อการมอบหมายงาน การกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ฉะนั้นความต้องการข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อเป็นการพิสูจน์ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือ อบต. เมื่อได้รับนโยบาย/แผนงาน และโครงการจากรัฐมาดำเนินการเอง

ตามที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2540 ในส่วนที่เป็นนโยบายระยะเร่งด่วน คือ การบรรเทาปัญหาการว่างงานนั้นเป็นการยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่ารัฐบาลมีเจตจำนงอย่างแน่วแน่ ในการจะเร่งรัดให้มีการดำเนินการบรรเทาปัญหาการว่างงานภายใต้กรอบหรือ แนวทาง 3 ประการ (สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี, 2541) คือ

(1) ให้นำหน่วยงานของรัฐเข้ามาและมีบทบาทในการใช้งบประมาณที่มีอยู่ เพื่อขยายการจ้างงาน โดยเฉพาะการจ้างงานในชนบท

(2) ยกระดับประจักษ์ของธุรกิจที่มีการจ้างงานจำนวนมากให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ โดยให้การสนับสนุนด้านต่างๆ เช่น การลดต้นทุนการผลิต การส่งเสริมการตลาด และการปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิต

(3) แก้ปัญหาแรงงานที่ถูกเลิกจ้างโดยเร่งรัดบรรจุนงานใหม่ ฝึกอบรม เพิ่มทักษะฝีมือใหม่ และประสานความช่วยเหลือผู้ถูกเลิกจ้างอย่างเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงทั่วทุกจังหวัด

แนวทางของรัฐบาลที่เกี่ยวกับการบรรเทาปัญหาการว่างงานดังได้กล่าวมาแล้ว ทั้ง 3 ประการนั้น รัฐบาลมุ่งหวังจะให้ทุกส่วนราชการยึดเป็นกรอบในการกำหนดมาตรการ / แผนงาน หรือโครงการ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆเป็นไปอย่างเหมาะสมและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการ

บรรเทาปัญหาการว่างงานได้ ทั้งนี้ทั้งนั้นการดำเนินงานจะต้องอาศัยความร่วมมือกันอย่างจริงจัง และจริงใจทั้งภาครัฐและเอกชนจึงจะสามารถช่วยให้การว่างงานเข้าสู่ภาวะปกติได้ รัฐบาลพร้อมจะเป็นแกนกลางในการเคลื่อนไหวกลไกทุกส่วน ให้เดินหน้าแก้ปัญหาการว่างงานในจังหวัดที่สอดคล้องกัน

รัฐบาลมีแนวความคิดหลักๆ ในการแก้ปัญหาการว่างงาน 2 ประการ (สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี, 2541) คือ การเริ่มต้นด้วยวิธีการป้องกัน หรือชะลอการเลิกจ้างไว้ให้นานที่สุด เรียกว่า “มาตรการป้องกัน” ต่อมาเมื่อไม่สามารถป้องกันหรือชะลอการเลิกจ้างได้จึงจะใช้วิธีการบรรเทาปัญหาที่ เรียกว่า “มาตรการบรรเทาปัญหาการว่างงาน”

(1) มาตรการป้องกัน เป็นมาตรการที่กำหนดขึ้น เพื่อให้มีการดำเนินงานที่จะช่วยให้คนงานยังคงได้ทำงานในสถานประกอบการต่อไปด้วยวิธีต่างๆ เช่น

(1.1) ให้นายจ้าง ลูกจ้างร่วมมือกันลดค่าใช้จ่าย เช่น ยกเลิกการทำงานในวันหยุด หรือทำงานล่วงเวลา ลดวัน - เวลาทำงาน ลดสวัสดิการ ลดค่าจ้าง หรือสมัครใจเกษียณอายุก่อนกำหนด เป็นต้น

(1.2) ดำเนินการป้องกัน และขจัดเงื่อนไข ที่จะนำไปสู่ปัญหาข้อขัดแย้งด้านแรงงาน ด้วยการชี้แจงข้อมูลและสถานการณ์ให้นายจ้าง ลูกจ้าง และสหภาพแรงงานได้ทราบ และให้มีการปรึกษาหารือกันระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างอย่างใกล้ชิดในปัญหาทุกปัญหา เป็นต้น

(1.3) การเสริมสภาพคล่องให้แก่สถานประกอบการ เพื่อให้สามารถจ้างงานต่อไปได้

(2) มาตรการบรรเทาปัญหาการว่างงาน เป็นมาตรการดำเนินการกรณีที่มีการเลิกจ้างหรือสถานการณ์ว่างงานเกิดขึ้นแล้ว ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินมาตรการบรรเทาปัญหาการว่างงาน เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2540 รวม 6 มาตรการ และเห็นชอบเพิ่มเติมตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยเสนอเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2540 อีก 1 มาตรการ และมาตรการบรรเทาปัญหาการว่างงานตามแผนปฏิบัติการปี 2542 ได้เพิ่มอีก 2 มาตรการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรุงเทพมหานครและกระทรวงศึกษาธิการ ขณะนี้รวมเป็น 9 มาตรการ

แผนปฏิบัติการบรรเทาปัญหาการว่างงานดังกล่าว (สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี ,2541) ประกอบด้วยมาตรการและสาระสำคัญสรุป ดังนี้

(2.1) มาตรการประหยัด หรือไทยช่วยไทย เป็นมาตรการที่เน้นการช่วยบรรเทาปัญหาค่าครองชีพ

(2.2) มาตรการจ้างงานในชนบท เป็นการหางานชั่วคราวให้แก่ ผู้ว่างงานให้มีงานทำ มีรายได้อีกตลอดปี

(2.3) มาตรการการแก้ไขแรงงานต่างด้าว เป็นมาตรการเพื่อเพิ่มโอกาสการมีงานทำ

ของคนไทยโดยการลดจำนวนแรงงานต่างด้าวในโรงงานแล้วจัดให้แรงงานไทยเข้าทำงานแทน

(2.4) มาตรการการส่งแรงงานไปทำงานต่างประเทศ เป็นมาตรการให้คนไทยที่ว่างงานมีงานทำ และทำให้ได้เงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศ

(2.5) มาตรการส่งเสริมการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรม เป็นมาตรการเพื่อรักษาให้คนงานยังคงทำงานอยู่ในโรงงานภาคอุตสาหกรรมและบริการอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ได้สนับสนุนธุรกิจโดยการกระจายโรงงานหรือกระบวนการผลิตสู่ชุมชน

(2.6) โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ตามแนวพระราชดำริ) เป็นการช่วยเหลือผู้ที่ถูกเลิกจ้างและผู้ว่างงานที่กลับสู่ชนบทให้ได้ประกอบอาชีพการเกษตรเพื่อเลี้ยงตนเอง และครอบครัวในระดับพออยู่พอกินได้ตลอดปี

(2.7) โครงการทางสว่างแห่งอาชีพ เป็นโครงการแนะแนวอาชีพให้แก่บัณฑิตที่จบการศึกษาแต่ยังไม่มีการทำงานโดยให้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพมากขึ้น

(2.8) มาตรการสร้างงานชุมชนในภาวะเศรษฐกิจถดถอยภายในกรุงเทพมหานคร เป็นการฝึกอาชีพชุมชนระยะสั้น โครงการในการซ่อมแซมบำรุงอาคารเรียน และอาคารประกอบของโรงเรียน

(2.9) มาตรการจ้างงานชั่วคราวสำหรับผู้มีการศึกษา เป็นการช่วยเหลือผู้มีการศึกษาดังแต่ปวช./ปวส. ปริญญาตรี จนถึงปริญญาเอกที่ได้รับผลกระทบจาก ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจโดยจ้างงานเป็นระยะเวลา 1 - 2 ปี

อย่างไรก็ดีทั้ง 9 มาตรการนั้น มาตรการหนึ่งของรัฐบาลที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับมอบหมายให้ดำเนินการ คือ มาตรการจ้างงานในชนบทที่จะส่งผลกระทบต่อการบรรเทาปัญหาการว่างงานที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้สั่งการโดยตรง สำหรับในโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท มีนโยบายให้พยายามปรับการใช้งบประมาณปกติของโครงการต่างๆที่มีอยู่โดยเพิ่มการจ้างแรงงานทดแทนเครื่องจักรให้มากขึ้น เมื่อเป็นเช่นนั้น กระทรวงมหาดไทยจึงได้มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติโดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งที่ได้รับงบประมาณเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น อันได้แก่ โครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชนบทโดยให้พิจารณาปรับการบริหารงบประมาณตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นมา (สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี, 2541) เมื่อเป็นเช่นนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องปรับงบประมาณประเภทเงินอุดหนุนทั่วไปให้สอดคล้องตรงตามนโยบายดังกล่าว

มาตรการจ้างงานในชนบท เป็นมาตรการบรรเทาปัญหาการว่างงานที่มีงบประมาณเป็นจำนวนมากที่สุด ด้วยเหตุที่เป็นโครงการที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญ นโยบายของมาตรการได้กำหนดให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นในกิจกรรมการก่อสร้างและ

ซ่อมแซมในโครงการโครงสร้างพื้นฐาน (งานที่ก่อให้เกิดการจ้างงานทันที) ตั้งแต่ปี 2541 จนมาถึงปี 2542 ซึ่งในปี 2542 มีงบประมาณที่ให้ดำเนินการนอกจากงบปกติของทางรัฐบาลแล้ว ยังมีงบเงินกู้จากต่างประเทศ อันได้แก่ งบมียาซาว่า, งบเอทีบี, งบซีพี และงบโออีซีเอฟ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) จึงทำให้การดำเนินการต้องแยกส่วนของการใช้งบประมาณให้มีความชัดเจนในเรื่องการจ้างงานโดยเฉพาะ

นอกจากมาตรการจ้างงานในชนบท จะมีบทบาทในการช่วยบรรเทาปัญหาการว่างงาน โดยการจ้างงานทันทีแล้วยังมีส่วนหนึ่งที่ครอบคลุมถึงการจ้างงานโดยอ้อม คือ การจ้างงานในกิจกรรมเพื่อขยายโอกาสการมีงานทำให้กับผู้ว่างงานในพื้นที่ในลักษณะการฝึกอบรม ทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำ ให้การสนับสนุน และส่งเสริมการพัฒนาอาชีพต่างๆอีกด้วย อย่างไรก็ตาม การประเมินผลครั้งนี้จะพิจารณาเพียงการดำเนินงานที่เกิดจากการปรับงาน/โครงการต่างๆ ที่เป็นงานปกติ (งานประจำขององค์การบริหารส่วนตำบล) เท่านั้น

วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของมาตรการจ้างงานในชนบท เป็นไปเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในชนบทช่วงภาวะเร่งด่วนซึ่งเป็นภารกิจเฉพาะหน้าเพียงระยะสั้นไม่เกิน 1 ปี สำหรับประชาชนผู้ว่างงานและถูกเลิกจ้างโดยเฉพาะ

สำหรับแนวทางในการดำเนินงานของมาตรการที่ชัดเจน คือ การดำเนินงาน/โครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพยายามจัดทำโครงการโดยใช้แรงงานราษฎรแทนการใช้เครื่องจักร และปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์หรือวิธีดำเนินการของโครงการต่างๆ โดยเพิ่มการจ้างงานให้มากที่สุดแทนเครื่องจักรกลในอัตราร้อยละ 30 ของงบประมาณทั้งโครงการ

ทั้งนี้ทั้งนั้น จากนโยบายมาสู่แนวปฏิบัติ ดังเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับหนังสือจากส่วนกลางที่แจ้งเรื่อง ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการจ้างงานในชนบทโดยมีรายละเอียดให้ทุกๆองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการไปในแนวทางเดียวกันในปีงบประมาณ 2542 (กองราชการส่วนตำบล ฝ่ายงบประมาณ และการคลัง, 2542) ดังต่อไปนี้ คือ

(1) ให้ทำการสำรวจ และจัดทำทะเบียน กลุ่มผู้ว่างงาน และผู้ถูกเลิกจ้างในเขตรับผิดชอบของตนโดยแยกเป็น 4 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 แรงงานไร้ฝีมือที่ถูกเลิกจ้างหรือยังไม่มีงานทำ

กลุ่มที่ 2 แรงงานภาคบริการที่ถูกเลิกจ้าง เช่น ลูกจ้างโรงแรม สถานบริการอื่นๆ

กลุ่มที่ 3 แรงงานมีความรู้และถูกเลิกจ้าง เช่น พนักงานสถาบันการเงิน

กลุ่มที่ 4 ผู้จบการศึกษาใหม่และยังไม่มีงานทำ

(2) ให้ตั้งจ่ายงบประมาณตั้งแต่ปี 2541 เพื่อช่วยเหลือในรูปการจ้างแรงงานให้ประชาชน

ในพื้นที่ได้มีงานทำเพิ่มมากขึ้น อันได้แก่ โครงการประเภทซ่อมแซม หรือก่อสร้างโครงการต่างๆ โดยให้ตั้งจ่ายงบประมาณในลักษณะสภาพตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้จัดการดำเนินการเองเพื่อเน้นการจ้างแรงงานราษฎรและหลีกเลี่ยงการจ้างเหมาเอกชน ซึ่งให้แยกรายจ่ายเป็นค่าจัดซื้อวัสดุที่จะใช้ในการซ่อมแซมหรือก่อสร้าง ค่าจ้างแรงงานราษฎร ค่าเช่าเครื่องจักรกล (ถ้ามี) และรายจ่ายจำเป็นอื่นๆ ทั้งนี้ ค่าจ้างแรงงานราษฎรต้องตั้งจ่ายไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของวงเงินแต่ละโครงการ และขึ้นต่อกับดำเนินการตามโครงการให้ปฏิบัติดังนี้

(2.1) การจัดซื้อวัสดุและค่าเช่าเครื่องจักรกล (ถ้ามี) ให้ดำเนินการตามระเบียบพัสดุ

(2.2) การจ้างแรงงานราษฎรให้จ้างเป็นลูกจ้างชั่วคราวรายวัน หรือ รายชั่วโมงภายในระยะเวลาที่จำเป็นแก่การทำงานตามโครงการนั้นๆ เมื่องานแล้วเสร็จให้เลิกจ้างทันที โดยให้จ้างจากกลุ่มแรงงานที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนตามข้อ 1 โดยเฉพาะกลุ่มที่ 1 และ 2 ลูกจ้างหนึ่งคนอาจได้รับจ้างทำงานในหลายโครงการ ประกอบกับมีหลักฐานประกอบฎีกาเบิกจ่ายเงินค่าจ้างแรงงานด้วย

(2.3) การควบคุมการจัดทำเอง โดยแต่งตั้งผู้ที่จะควบคุมรับผิดชอบในการจัดทำเอง และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการปฏิบัติงาน โดยถือปฏิบัติตาม ข้อ 10 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย การพัสดุของสภาตำบล พ.ศ. 2538

ทั้งนี้ การกำหนดราคากลางเกี่ยวกับค่าวัสดุ และอัตราค่าจ้างแรงงานให้ถือตามอัตราของโครงการพัฒนาตำบล (กพต.) ตามที่ประกาศใช้ในจังหวัดในขณะนั้นโดยอนุโลม เมื่อมีการกำหนดการปฏิบัติงานจากส่วนกลางดังกล่าวแล้ว ที่ทำให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลต้องดำเนินการตามมาตรการจ้างงานในชนบท ส่วนใหญ่โครงการที่ก่อให้เกิดการจ้างงานในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้แก่ โครงการก่อสร้างถนนลูกรังภายในหมู่บ้าน โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก (คสล.) ภายในหมู่บ้าน การซ่อมแซมปรับปรุงระบบน้ำประปาภายในหมู่บ้าน เป็นต้น เป็นโครงการที่สามารถจ้างคนในพื้นที่ได้อย่างเต็มที่

เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง ทราบถึง นโยบายและหลักปฏิบัติข้างต้นในการดำเนินการซึ่งโดยหลักการแล้วควรเป็นเช่นนั้น แต่จะทราบได้อย่างไรว่า ในปี 2542 ที่ดำเนินการผ่านมา ผลที่เกิดขึ้นจากมาตรการจ้างงานในชนบทนั้นส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ได้รับประโยชน์เพียงใด รวมถึงมาตรการนี้สามารถบรรเทาปัญหาการว่างงานได้จริงหรือไม่ อย่างไร คำตอบที่ได้มาจึงต้องอาศัยการประเมินผล โครงการตามหลักวิชาการ

การประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่ให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการนี้จึงมีความจำเป็นและเอื้อประโยชน์อย่างยิ่งต่อประชาชนในชนบท โดยเฉพาะทำให้

ทราบถึง ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการแก้ปัญหาการว่างงานในมาตรการระยะยาวต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ 3 ประเด็น คือ

1.2.1 ศึกษาประสิทธิภาพโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท ที่ดำเนินงานโดยองค์การบริหารส่วนตำบลปี 2542 ตามแบบจำลอง CIPP ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาปัจจัยสภาวะแวดล้อม (Context) ปัจจัยเข้า (Input) ปัจจัยกระบวนการ (Process) และปัจจัยผลผลิต (Product)

1.2.2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่ดำเนินงานโดยองค์การบริหารส่วนตำบลปี 2542 และ

1.2.3 ศึกษาปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เหมาะสมในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรการจ้างงานในชนบท

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1.3.1 พื้นที่ศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมาตรการจ้างงานในชนบท จะศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นสำคัญโดยไม่ได้ครอบคลุมกับทุกๆ หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการในนโยบายลักษณะเดียวกันตามมาตรการจ้างงานในชนบท

1.3.2 การประเมินผลโครงการนั้นครอบคลุมเฉพาะในกลุ่มกิจกรรมการจ้างงานโดยตรง คือ โครงการ/กิจกรรมที่จะก่อให้เกิดการจ้างงานทันที (งานด้านโยธา หรืองานกรรมกร) ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ใช้งบประมาณถึงร้อยละ 99.8 ของงบประมาณที่ทั้งหมดใช้ในมาตรการนี้ และการศึกษาครั้งนี้ไม่ครอบคลุมโครงการ/กิจกรรมที่ก่อให้เกิดการจ้างงานทางอ้อม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการฝึกอบรม และโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพ โครงการดังกล่าวใช้ระยะเวลาพอสมควรจึงจะสามารถเห็นผลได้ อีกทั้งเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณไม่ถึงร้อยละ 1 ของงบประมาณในมาตรการจ้างงานในชนบทอีกด้วย

1.3.3 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อความละเอียดมากยิ่งขึ้น จึงได้วิจัยเป็นรายกรณีศึกษาองค์

การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรีเป็นการประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทตามรูปแบบฉบับของ CIPP

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการศึกษาคาดว่าประโยชน์ที่จะได้รับ คือ ความสามารถจากการนำข้อค้นพบในการประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่เกี่ยวกับ การดำเนินงาน ประสิทธิภาพโครงการ ประสิทธิภาพโครงการ พร้อมทั้ง ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการปฏิบัติงานที่ได้จากการวิจัยนั้น นำมาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทำให้เกิดประสิทธิผลได้ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานขององค์ความรู้ที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์อย่างมีระบบ

1.5 โครงสร้างการนำเสนอ

การนำเสนอโครงสร้างวิทยานิพนธ์ต่อไปนี้ ได้แบ่งออกเป็น 9 บท ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น คือ บทนำ ถัดจากนั้น บทที่ 2 จะกล่าวถึง การทบทวนวรรณกรรมในด้านนโยบาย / มาตรการแก้ไขปัญหาการว่างงานของรัฐบาล แผนปฏิบัติการตามมาตรการจ้างงานในชนบท ปี 2542 แนวคิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการประเมิน รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผนวกกับกรอบแนวความคิดและแบบจำลองในการประเมินผลที่สำคัญ

ในบทที่ 3 ได้กล่าวถึง รายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษา ตลอดจนนิยามปฏิบัติการและการสร้างมาตรวัด จากนั้นภายในบทนี้ได้นำเสนอคุณสมบัติและลักษณะของประชากรที่ตกเป็นตัวอย่างด้วย

ส่วนบทที่ 4 - 6 ได้นำเสนอถึง รายละเอียดของข้อมูลต่างๆในปัจจัยสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเข้า ปัจจัยกระบวนการ และปัจจัยผลผลิต

ส่วนข้อค้นพบ ในปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทจะกล่าวรายละเอียดในบทที่ 7

สำหรับ 2 บทสุดท้ายได้กล่าวถึง ปัญหา และอุปสรรคที่พบ ตลอดจนบทสรุปเนื้อหาสาระทั้งหมดโดยสังเขป รวมถึงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการอีกด้วย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนในการศึกษาเรื่องนี้ จำแนกออกเป็น 5 กลุ่มใหญ่ๆ คือ 1) นโยบาย/มาตรการแก้ไขปัญหาการว่างงานของรัฐบาลโดยการทำงานในชนบท 2) แผนปฏิบัติการ (Action plan) โครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทปี 2542 3) ภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล 4) แนวคิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล 5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 6) กรอบแนวคิดและแบบจำลองในการประเมินผล และ 7) คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

2.1 นโยบาย/มาตรการแก้ไขปัญหาการว่างงานของรัฐบาลโดยการทำงานในชนบท

การแสดงพัฒนาการในการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยใน เรื่องปัญหาการว่างงานของประชาชนในชนบทนั้น ศึกษาได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำให้สามารถมองเห็นปัญหาแรงงาน และมาตรการของรัฐบาลที่มีการกำหนดการแก้ไขปัญหามาอย่างไรในแต่ละแผน

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) นั้นยังมิได้มีการวางแผนทรัพยากรมนุษย์เพราะปัญหาแรงงานยังไม่มี ความรุนแรงนักเมื่อเทียบกับปัญหาอื่นๆ ประกอบกับเป็นระยะเร่งรัดในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

ส่วนแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514) ยังไม่มีแผนด้านทรัพยากรมนุษย์รวมอยู่ แต่พบว่า เริ่มสนใจการวางแผนทรัพยากรมนุษย์อย่างจริงจังเนื่องจากสาเหตุของความล่าช้าในโครงการพัฒนาที่ได้เริ่มมาจากการขาดกำลังคนระดับสูง และภาวะการว่างงานเพิ่มความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ แผนพัฒนาฯ นี้จึง ได้มีนโยบายในการสร้างโอกาสการมีงานทำขึ้นให้

เพียงพอกับการเพิ่มขึ้นของกำลังแรงงาน และส่งเสริมการทำงานในชนบทให้มากขึ้นเพื่อเป็นการ
ผ่อนคลายปัญหาการไม่มีงานทำของกำลังแรงงานชนบทรวมทั้งปรับปรุงคุณภาพทรัพยากรกำลังคน
ของประเทศไทยโดยได้มีการศึกษา การฝึกอบรม และการยกระดับฝีมือเพื่อสนองความต้องการ
กำลังคนทั้งปัจจุบันและอนาคต เมื่อเป็นเช่นนั้น จึงเกิดมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจประเภทที่สามารถ
เพิ่มการใช้แรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก่อสร้างในชนบท และอีกมาตรการหนึ่งโดยมีการจัดตลาด
แรงงานให้มีสมรรถภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะมีหน่วยงานบริการหางานให้ทำ การทำทะเบียนแรงงาน
การทดสอบ รวมถึงการแนะนำแนวอาชีพ

สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) ตามแผน
พัฒนาฯ นี้ ภาวะเศรษฐกิจของไทยเริ่มซบเซาลงก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานนั้นมีแนวโน้มสูงขึ้น
จึงมีนโยบายด้านการส่งเสริมให้มีการสร้างปริมาณงานมากขึ้น เพื่อลดปัญหาการว่างงานและ
ปัญหาเกี่ยวกับการทำงานต่ำกว่าระดับฝีมือหรือทำงานไม่เต็มที่ รวมทั้งปัญหาการอพยพแรงงาน
จากชนบทเข้ามาอยู่ในเมืองมากเกินไป ในส่วนเป้าหมายที่วางไว้เพื่อโครงการพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมของชาติด้วยการใช้แรงงานคนให้มากที่สุดนั้น จำเป็นต้องมีให้กระทบกระเทือนต่อ
คุณภาพและปริมาณงานที่จะต้องทำในระยะเวลาที่กำหนดด้วย เช่น การส่งเสริมให้ใช้กำลังแรงงาน
คนในโครงการก่อสร้างต่างๆ เป็นวิธีหนึ่งสำหรับการสร้างปริมาณงานภายในระยะเวลาของแผนการ
ดำเนินงานแบบนั้นเป็นวิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการแก้ไขการว่างงาน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) เน้นการ
ส่งเสริมการสร้างงานเพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มกำลังแรงงานของประเทศ และสามารถรักษา
อัตราการว่างงานของประเทศให้อยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 6 ของกำลังแรงงาน หรือมีประชากร
ว่างงานประมาณ 1.1-1.2 ล้านคน โดยเป้าหมาย คือ การมีงานทำในภาพรวม ทั้งในเมืองและ ชนบท
มาตรการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแผนพัฒนาฉบับที่สี่นี้มีทั้งมาตรการระยะสั้นและระยะยาว
ที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อลดปริมาณการว่างงาน

มาตรการระยะสั้นที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานในชนบท คือ มาตรการแก้ไขการว่าง
งานโดยทั่วไปซึ่งให้ความสำคัญต่อการลงทุนเพื่อพัฒนาและจ้างงานในชนบท จากนั้นเมื่อมีการ
อนุมัติและเร่งรัดโครงการที่มีแผนงานอยู่แล้วและผ่านการพิจารณานั้น จะมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ
ในระยะยาวด้วย เช่น โครงการขุดคลองส่งน้ำ โครงการสร้างหรือซ่อมแซมถนนในชนบท
ให้ดำเนินการได้ทันที ทั้งนี้ทั้งนั้น ยังเป็นการเร่งรัดให้หน่วยผู้ปฏิบัติงานอยู่ในสภาพพร้อมที่จะ
ดำเนินงานและปรับปรุงระเบียบการเบิกจ่ายเงินให้คล่องตัวขึ้น

สำหรับมาตรการระยะยาวเป็นการสนับสนุนแนวทางพัฒนาชนบทโดยเน้นการพัฒนา

การเกษตรระดับไร่นาสมบูรณ์แบบ การพัฒนาอุตสาหกรรมในครัวเรือนและอุตสาหกรรมใน
ชนบทซึ่งให้โครงการที่เกี่ยวข้องพยายามใช้แรงงานให้ได้มากที่สุด เป็นวิธีการลดปัญหาการว่าง
งานโดยทั่วไป และการว่างงานตามฤดูกาลในชนบททำให้สามารถชะลอการอพยพแรงงานชนบท
เข้าสู่ตัวเมืองโดยเร่งการปฏิรูปเกษตรชนบท การปฏิรูปที่ดิน การจัดสรรเครดิตเพื่อเกษตรกร การ
ชลประทาน การจัดหาน้ำสะอาดในชนบท การพัฒนาการไฟฟ้า ถนน ฯลฯ นอกจากนี้เน้น
การส่งเสริมให้มีการปลูกพืชหมุนเวียนการใช้น้ำชลประทานที่ถูกต้องเพื่อให้ได้ผลผลิตต่อพื้นที่เพิ่ม
ขึ้น ขณะเดียวกันเน้นส่งเสริมอุตสาหกรรมครัวเรือน อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร และ
อุตสาหกรรมผลิตสินค้า เพื่อให้สนองตอบความต้องการของเกษตรกรในชนบทให้มากขึ้น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) แผนพัฒนาฯ
ฉบับนี้อยู่ในช่วงปัญหาการว่างงานที่ทวีความรุนแรงและมีความเด่นชัดยิ่งขึ้น รัฐบาลจึงได้มีการ
ตื่นตัวในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยจัดให้มีการสัมมนาในระดับชาติเกี่ยวกับปัญหาการว่างงาน อีกทั้งจัดงาน
วันนัดพบแรงงานแห่งชาติขึ้นหลายครั้ง นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการจ้างงาน ขึ้นเป็น
อนุกรรมการคณะหนึ่งของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะกรรมการ
การนี้มีหน้าที่กลั่นกรองวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการมีงานทำ ซึ่งเสนอต่อรัฐบาลมาเป็นระยะๆ เพื่อ
ให้ทางรัฐบาลหาวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

สำหรับแนวทางการกำหนดนโยบายผลิตกำลังคนให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับตลาด
แรงงานนั้น รัฐบาลให้ความสนใจเกี่ยวกับการสร้างงานอย่างถาวรในเขตชนบทเป็นพิเศษ โดยเน้นการ
สร้างงานเกษตรและอุตสาหกรรมในชนบทเป็นสำคัญ รัฐบาลเริ่มต้นให้มีการแก้ไขปัญหาการ
ว่างงานตามฤดูกาลและการอพยพแรงงานชนบทเข้าสู่ตัวเมืองอย่างจริงจัง โดยสนับสนุนการพัฒนา
ชนบทในการจัดทำโครงการสร้างงานในชนบท (กสช.) ทั่วประเทศ นอกจากนี้มีโครงการตาม
แผนพัฒนาชนบทพื้นที่ยากจนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ทำให้ประชาชนมีงานทำ อย่างไรก็ตาม
ก็ดีรัฐบาลยังเน้นการส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียน ตลอดจนการใช้น้ำชลประทานที่ถูกต้องเพื่อให้ได้
ผลผลิตเพิ่มขึ้นขณะเดียวกันรัฐได้พยายามส่งเสริมอุตสาหกรรมในครัวเรือน และอุตสาหกรรมแปรรูป
สินค้าเกษตรเพื่อสนองตอบความต้องการการมีงานทำของเกษตรกรในชนบทให้มากขึ้นตามไปด้วย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ในช่วง 2 ปี
แรกของแผนพัฒนาฯ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้เพิ่มขึ้นสูงกว่าเป้าหมายเกือบเท่าตัวจาก
การขยายตัวของการลงทุนสาขาอุตสาหกรรมและบริการ อีกส่วนหนึ่งเป็นการลงทุนจากต่างประเทศที่
ไหลเข้ามาอย่างรวดเร็ว ประกอบกับราคาสินค้าเกษตรมีแนวโน้มดีขึ้นจากช่วงก่อนจึงทำให้มี
อัตราการว่างงานลดลงจากร้อยละ 6.8 ในปี 2529 เป็นร้อยละ 6.7 และ 4.9 ในปี 2530 และ 2531

ตามลำดับ

นอกจากนี้แผนพัฒนาฉบับที่หกได้เน้นการจ้างงาน เพื่อรองรับกำลังแรงงานที่กำลังขยายตัวโดยให้ความสำคัญต่อการสร้างงานนอกภาคเกษตรเป็นพิเศษซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ การปรับและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบการผลิต เพื่อให้กิจกรรมในการผลิต การแปรรูปสินค้าการเกษตรและอุตสาหกรรมสามารถรองรับกำลังแรงงานที่เพิ่มขึ้นได้ รวมทั้งแก้ไขปัญหาการว่างงานที่มีอยู่เดิมอีกด้วย ส่วนการปรับโครงสร้างระบบการผลิตนั้นจำเป็นต้องดำเนินการหลายด้านโดยเฉพาะในภาคเกษตรโดยการเปลี่ยนรูปแบบการปลูกพืชชนิดเดียวกันมาเป็นพืชหลายชนิด ทั้งนี้เพื่อให้มีการใช้แรงงานเกษตรมากขึ้นและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้วย อีกทั้งเป็นการเพิ่มรายได้ให้มากขึ้น คือ เพิ่มจำนวนผู้ทำงานในธุรกิจการเกษตรและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรบางส่วนให้มากขึ้น และการสร้างอาชีพเสริมให้กำลังแรงงานเกษตรโดยการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการในชนบท

ส่วนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ในแผนพัฒนาที่ผ่านมา ตามที่เศรษฐกิจขยายตัวในอัตราสูงทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากโดยเฉพาะสาขาอุตสาหกรรมและบริการที่มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นเฉลี่ยถึงปีละ 554,000 คน ขณะที่ช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 6 อัตราการว่างงานลดลงเหลือเพียงร้อยละ 0.6 ในปี 2534 หรืออาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยอยู่ในภาวะการจ้างงานเต็มที่ (Full employment) และเกิดการขาดแคลนแรงงานทั้งระดับล่าง กลาง และสูง ในขณะที่เดียวกันค่าจ้างแรงงานได้เริ่มปรับตัวสูงขึ้น อันเนื่องมาจากการขาดแคลนแรงงานดังกล่าว จึงทำให้รายได้ของประชาชนโดยทั่วไปเพิ่มขึ้น ตลอดทั้งกำลังซื้อของประชาชนโดยส่วนรวมเพิ่มขึ้นในระดับที่น่าพอใจ

ทั้งนี้ แผนพัฒนาฉบับนี้ได้ดำเนินการตามหลักการที่จะยกระดับรายได้และการมีงานทำในชนบท โดยจัดทำแผนพัฒนาครัวเรือนรายได้น้อยในชนบทที่เป็นแผนงานหนึ่งของแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อรองรับงบประมาณอุดหนุนในการกระจายอำนาจการบริหาร การพัฒนาไปสู่จังหวัดและแผนงานนี้ได้มีการเพิ่มพื้นฐานทางการศึกษาให้ประชาชนในชนบทได้มีโอกาสเลือกประกอบอาชีพ โดยการฝึกอบรมอาชีพ และการพัฒนาฝีมือแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

รัฐบาลมุ่งพัฒนากลุ่มผู้ประกอบการอาชีพในชนบทเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้โดยส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนมีการพัฒนากลุ่มอาชีพต่างๆทั้งภาคเกษตร และนอกภาคเกษตรอย่างต่อเนื่องโดยมุ่งเน้นให้เกิดการเพิ่มผลผลิตและความมั่นคงของรายได้

ปัจจุบันในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) เน้นการพัฒนาคนเป็นศูนย์กลาง ร่วมด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาวจึงเป็นการเสริมสร้างโอกาสการพัฒนาเพื่อสร้างอาชีพและการมีงานทำ โดยมุ่งปรับโครงสร้างการเกษตรตามแนวทางเกษตรยัง

ยื่นโดยพัฒนาศักยภาพของคน ประกอบด้วย การส่งเสริมให้ประเทศมีโครงสร้างประชากรที่เหมาะสม และมีการกระจายตัวของประชากรที่สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ของประเทศ การปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ด้านการพัฒนาจิตใจให้เกิดผลในทางปฏิบัติ การพัฒนาสติปัญญา และทักษะฝีมือแรงงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้นในกระบวนการผลิต อีกทั้งสามารถปรับตัวได้กับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา จนถึงปัจจุบันในการจ้างงานที่เป็นไปเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนมาโดยตลอด และสถานการณ์การมีงานทำก่อนกลาง ปี 2540 อยู่ในระดับเต็มที่ จึงไม่มีเป้าหมายการจ้างงานและการสนับสนุนการส่งแรงงานออกนอกประเทศซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ดี อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้น รัฐบาลจึงต้องมีแผน/มาตรการต่างๆมารองรับเพื่อช่วยบรรเทาปัญหาของประชาชน อย่างเช่น เมื่อวันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องขอมจำนนต่อแรงกดดันในตลาดเงินตราต่างประเทศ โดยขอมให้ค่าเงินบาทลอยตามกลไกตลาดในวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 เกิดภาวะการเงินตึงตัวทำให้หลายกิจการขาดสภาพคล่อง แต่การเปลี่ยนแปลงนี้กลับส่งผลดีต่อธุรกิจส่งออกทำให้การเลิกจ้างในธุรกิจประเภทนี้ชะลอตัว

เมื่อเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว ส่งผลเสียต่อธุรกิจการผลิตสินค้าเพื่อการบริโภคภายในประเทศทำให้ผู้ประกอบการบางรายต้องปรับการผลิต และหลายรายต้องมีการเลิกจ้างคนงาน รวมทั้งการปิดตัวของสถาบันการเงินเป็นจำนวนมาก ความล้มเหลวและการหดตัวของธุรกิจในวงกว้างนำไปสู่ปัญหาว่างงานเป็นจำนวนมาก อันสืบเนื่องมาจากธุรกิจต่างๆมีการเลิกจ้างแรงงาน

ดังนั้น จากรายงานของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมในช่วงปี 2541-2542 มีสถานประกอบการเลิกกิจการไปแล้ว 8,637 แห่งจึงทำให้ถูกจ้างถูกเลิกจ้างทั้งหมด 380,839 คน (ตาราง 2.1)

จากปัญหาการเลิกจ้างที่ทำให้เกิดการว่างงานดังกล่าวนี้ ทางรัฐบาลได้เข้ามามีบทบาทที่ให้การช่วยเหลือผู้ถูกเลิกจ้าง โดยดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายบรรเทาปัญหาการว่างงานแห่งชาติขึ้นในช่วงปลายปี 2540 เพื่อจะแก้ปัญหาคนว่างงานในปี 2541 ประมาณ 2 ล้านคน โดยกำหนดเป็นมาตรการต่างๆ เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาให้กับกลุ่มคนที่ว่างงานแล้วเคลื่อนย้ายกลับถิ่นหลังจากเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ

ในนโยบายบรรเทาปัญหาการว่างงานแห่งชาติที่รัฐบาลกำหนดขึ้นมีทั้งหมด 9 มาตรการและหนึ่งในมาตรการหลักของโครงการบรรเทาปัญหาการว่างงาน คือ มาตรการจ้างงานในชนบท เป็นมาตรการที่ 2 ที่ใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากที่สุดในการช่วยบรรเทาปัญหาการว่างงานที่เกิดขึ้นมาโดยตลอด จนมาถึง ปี 2542 ผลที่เกิดขึ้นสามารถบรรเทาปัญหาได้จริง เพียงใด

ตาราง 2.1 จำนวนสถานประกอบการที่มีการเลิกจ้าง เลิกกิจการ และหยุดกิจการชั่วคราวทั่วประเทศ

เดือน	ปี 2541		ปี 2542	
	สถานประกอบการ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง (คน)	สถานประกอบการ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง (คน)
มกราคม	1,009	82,842	779	15,369
กุมภาพันธ์	351	26,347	291	8,554
มีนาคม	316	24,175	314	6,572
เมษายน	334	36,203	288	9,351
พฤษภาคม	330	33,446	319	6,912
มิถุนายน	401	32,294	358	7,571
กรกฎาคม	363	35,895	306	5,562
สิงหาคม	320	9,457	270	8,051
กันยายน	343	7,910	247	4,706
ตุลาคม	218	5,212	710	7,463
พฤศจิกายน	125	2,294	135	3,220
ธันวาคม	43	349	467	1,084
รวม	4,153	296,424	4,484	84,415

ที่มา: กองวิชาการและแผนงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

นโยบายนี้ใช้ได้ผลหรือไม่ จึงเป็นเหตุผลที่นำมาสู่การประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทเพื่อค้นหาแนวทางในการปรับปรุงนโยบาย /หลักเกณฑ์ให้สอดคล้องมากยิ่งขึ้นกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงซึ่งเป็นที่ทำให้สามารถแก้ไขปัญหการว่างงานได้ตรงกับความต้องการของประชาชน

2.2 แผนปฏิบัติการ (Action plan) โครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท ปี 2542

แผนปฏิบัติการโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท ประกอบด้วย 1) ความเป็นมาของแผนปฏิบัติการ 2) วัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการ 3) เป้าหมายของแผนปฏิบัติการ 4) ประเภทของการจ้างงาน 5) การดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการ และ 6) การมอบหมายงานในระดับภูมิภาค ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย, 2541)

2.2.1 ความเป็นมาของแผนปฏิบัติการ

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2540 เรื่อง “แผนปฏิบัติการบรรเทาปัญหาการว่างงาน” ได้มอบหมายให้คณะกรรมการจ้างงานในชนบท ซึ่งมีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานคณะกรรมการในปี 2541 รับผิดชอบเป้าหมายการจ้างแรงงาน จำนวน 350,000 คน ประกอบด้วย หน่วยงานรับผิดชอบ 6 กระทรวง 1 รัฐวิสาหกิจ ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงคมนาคม กระทรวงกลาโหม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย วิธีการดำเนินงานให้ปรับการบริหารงบประมาณปกติเพื่อดำเนินโครงการจ้างงานในชนบท โดยมีโครงการรวมทั้งสิ้น 61 งาน / โครงการ งบประมาณรวม 42,981.11 ล้านบาท จำแนกเป็น 2 กลุ่มกิจกรรม คือ

(1) กลุ่มกิจกรรมการจ้างงานโดยตรง จำนวน 48 งาน / โครงการ งบประมาณรวม 40,769.87 ล้านบาท และ

(2) กลุ่มกิจกรรมการจ้างงานโดยอ้อม จำนวน 13 งาน / โครงการ งบประมาณรวม 2,212.24 ล้านบาท

จากการประชุมคณะกรรมการนโยบายบรรเทาปัญหาการว่างงานแห่งชาติ ครั้งที่ 3 / 2541 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2541 ซึ่งมี ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการได้ปรารถนาที่ประชุมว่า สถานการณ์การว่างงานและการเลิกจ้างยังไม่เข้าสู่ภาวะปกติจึงจำเป็นต้องดำเนินการตามมาตรการบรรเทาปัญหาการว่างงานต่อไปอีกในปีงบประมาณ 2542 มติที่ประชุมกำหนดกรอบแผนปฏิบัติการให้แต่ละมาตรการดำเนินการในปี 2542 โดยกำหนดเป้าหมายให้มีการจ้างแรงงาน จำนวน 1.53 ล้านคน

2.2.2 วัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการ

แผนปฏิบัติการตามมาตรการจ้างงานในชนบทมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- (1) เพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในชนบทที่ว่างงาน และถูกเลิกจ้างต่อเนื่องจากปี 2541
- (2) เพื่อช่วยเหลือประชาชนให้มีเงินทุนหมุนเวียน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวในช่วงของปัญหาการว่างงานในภาคอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์ สถาบันการเงิน และธุรกิจบริการ
- (3) เพื่อหารายได้เสริมให้กับประชาชน เป็นการเฉพาะหน้าภายใต้ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และงบประมาณกระทรวง ทบวง กรมที่มีอยู่

2.2.3 เป้าหมายของแผนปฏิบัติการ

แผนปฏิบัติการตามมาตรการจ้างงานในชนบทมีเป้าหมายที่กำหนดไว้ว่า ในปี 2542 ให้มีการจ้างงานในชนบท จำนวน 690,000 คน

2.2.4 ประเภทของการจ้างงาน

การจ้างงานตามมาตรการจ้างงานในชนบท มี 2 ประเภท คือ

- (1) จ้างงานโดยตรง เป็นการจ้างงานในกิจกรรมการก่อสร้าง และซ่อมแซมในโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเทศบาล/อบจ. การพัฒนาท่าอากาศยาน และการพัฒนาชนบท
- (2) จ้างงานโดยอ้อม เป็นการจ้างงานในกิจกรรมเพื่อขยายโอกาสมีงานทำให้กับผู้ว่างงานในพื้นที่ในลักษณะการฝึกอบรมทักษะอาชีพ เพื่อการมีงานทำ โดยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาอาชีพต่างๆ การแก้ไขปัญหาความยากจน การพัฒนาเยาวชน การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพสตรี และการจ้างบัณฑิตอาสา

2.2.5 การดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการ

การดำเนินงาน / โครงการในปี 2542 ใช้วิธีการปรับการบริหารงบประมาณปกติเพื่อดำเนินโครงการจ้างงานในชนบท และการขอสนับสนุนเงินกู้จากต่างประเทศ มีจำนวน 90

งาน/โครงการ งบประมาณที่ใช้ดำเนินการทั้งสิ้นจำนวน 61,981,000,999 บาท สามารถนำมาปรับ งบประมาณเพื่อการจ้างงานในชนบทได้ 20,158,770,675 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.52 ของงบ งบประมาณทั้งหมด ประกอบด้วย หน่วยดำเนินโครงการรวม 5 หน่วยงาน 1 รัฐวิสาหกิจ ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงคมนาคม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะสามารถจ้างแรงงาน ได้ประมาณ 1,034,523 คน จำแนกเป็น

(1) กลุ่มกิจกรรมจ้างงานโดยตรง มีงาน/โครงการรวมทั้งสิ้น จำนวน 73 งาน / โครงการ งบประมาณที่ใช้ดำเนินการทั้งหมด 60,367,709,999 บาท สามารถนำมาปรับ งบประมาณเพื่อการจ้างงานในชนบทได้จำนวน 19,259,931,225 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.90 ของงบ งบประมาณทั้งหมด ประกอบด้วย หน่วยดำเนินโครงการ 4 กระทรวง 1 รัฐวิสาหกิจ ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงคมนาคม และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะสามารถจ้างแรงงานได้ประมาณ 726,211 คน

(1.1) งบประมาณปกติ 2542 จำนวน 68 งาน / โครงการ งบประมาณที่ใช้ ดำเนินการทั้งหมด 55,395,239,605 บาท สามารถนำมาปรับ งบประมาณเพื่อการจ้างงานในชนบท ได้จำนวน 16,956,185,425 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.61 ของงบประมาณปกติ ประกอบด้วย หน่วย ดำเนินโครงการรวม 4 หน่วยงาน 1 รัฐวิสาหกิจ ดังกล่าว จะสามารถจ้างแรงงานได้ประมาณ 492,080 คน

(1.2) งบเงินกู้ 2541 - 2542 จำนวน 5 งาน / โครงการ งบประมาณที่ใช้ ดำเนินการทั้งหมด 4,972,470,394 บาท สามารถนำมาปรับ งบประมาณเพื่อการจ้างงานในชนบท ได้จำนวน 2,303,745,800 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.33 ของงบเงินกู้ ประกอบด้วย หน่วยดำเนิน โครงการรวม 2 หน่วยงาน 1 รัฐวิสาหกิจ คือ กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง กรมโยธาธิการ) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมชลประทาน) และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะสามารถจ้างแรงงานได้ประมาณ 234,131 คน

(2) กลุ่มกิจกรรมการจ้างแรงงานโดยอ้อม มีงาน/โครงการทั้งสิ้น จำนวน 17 งาน / โครงการ งบประมาณที่ใช้ดำเนินการทั้งหมด 1,613,291,000 บาท สามารถนำมาปรับใช้ในการ ฝึกอบรม เป็นเงินทุนประกอบอาชีพ และสนับสนุนวัสดุ-อุปกรณ์ จำนวน 898,839,450 บาท คิด เป็นร้อยละ 55.71 ของงบประมาณทั้งหมด ประกอบด้วย หน่วยดำเนินโครงการ 3 หน่วยงาน 1 รัฐวิสาหกิจ ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงแรงงานและ สวัสดิการสังคม และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะสามารถจ้างแรงงานได้ประมาณ 308,312 คน จำแนกเป็นงาน/โครงการของงบ ดังนี้

(2.1) งบประมาณปกติ 2542 จำนวน 15 งาน / โครงการ งบประมาณที่ใช้ดำเนินการทั้งหมด 1,231,051,000 บาท สามารถนำมาปรับใช้ในการฝึกอบรม เป็นเงินทุนประกอบอาชีพ และสนับสนุนวัสดุ-อุปกรณ์ จำนวน 753,199,450 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.18 ของงบประมาณปกติ ประกอบด้วย หน่วยค้ำเงินโครงการรวม 3 หน่วยงาน 1 รัฐวิสาหกิจดังกล่าว จะสามารถจ้างแรงงานได้ประมาณ 296,717 คน

(2.2) งบเงินกู้ 2541-2542 จำนวน 2 งาน / โครงการ งบประมาณที่ใช้ดำเนินการทั้งหมด 382,240,000 บาท สามารถนำมาปรับเพื่อการพัฒนาอาชีพได้ทั้งหมด 145,640,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.10 ของงบเงินกู้ ประกอบด้วยหน่วยค้ำเงินโครงการ 1 หน่วยงาน 1 รัฐวิสาหกิจ ได้แก่ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะสามารถจ้างแรงงานได้ประมาณ 11,595 คน

2.2.6 การมอบหมายงานในระดับภูมิภาค

ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานคณะกรรมการปฏิบัติการระดับจังหวัด มีหน้าที่ติดตามตรวจสอบข้อมูลผู้ว่างงาน อำนาจการให้อำเภอ กิ่งอำเภอ ท้องถิ่นต่างๆ นำแผนปฏิบัติการไปปฏิบัติดำเนินการให้ประชาชน ชุมชน ธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ติดตามประเมินและรายงานผลการปฏิบัติงาน และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ อาจมีการกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกท่านในจังหวัดเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการปฏิบัติการระดับจังหวัด และมีภาคเอกชนในจังหวัดเข้าร่วมเป็นอนุกรรมการด้วย

สำหรับในระดับอำเภอได้มอบหมายให้นายอำเภอเป็นประธานคณะกรรมการ และให้สมาชิกสภาจังหวัดและสมาชิกเทศบาลในเขตพื้นที่เป็นที่ปรึกษา โดยมีประธานองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมเป็นกรรมการด้วย

อนึ่งโดยเฉพาะมาตรการการใช้แนวทาง “เกษตรทฤษฎีใหม่” และ มาตรการจ้างงานในชนบท สมควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีบทบาทในการกำกับดูแลการใช้จ่ายเงินที่ได้รับสนับสนุนให้ถึงมือประชาชนที่เดือดร้อนโดยตรง เมื่อเป็นเช่นนั้นมาตรการจ้างงานในชนบทที่กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการลงมาสู่องค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการดำเนินโครงการที่มีผลต่อประชาชนอย่างเห็นได้อย่างชัดเจน

2.3 ภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล

ภาพรวมเริ่มด้วยความเป็นมา โครงสร้างการบริหาร และอำนาจหน้าที่ต่างๆของ องค์การบริหารส่วนตำบล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (กองราชการส่วนตำบล, 2542)

2.3.1 ความเป็นมา

สมัยรัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ 2 มีนาคม 2538 สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

- (1) ให้ยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326
- (2) ให้สภาตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบล แพทย์ประจำตำบล และสมาชิกซึ่งได้รับเลือกหมู่บ้านละ 1 คน
- (3) ให้สภาตำบลบางส่วน ซึ่งมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปีขึ้นไป เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ให้ยกฐานะเป็น “องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)” มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น ดังนั้นในระยะเริ่มแรก คือ ปี พ.ศ. 2538 จึงได้เกิดองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นจำนวน 618 แห่ง และในปี พ.ศ. 2539 ได้มีการประกาศจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่อีก 2,143 แห่ง ใน 71 จังหวัด และต่อมาในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยได้มีองค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มขึ้นเป็น 6,397 แห่ง ซึ่งเป็นจำนวนมาก

การกระจายอำนาจสู่องค์การบริหารส่วนตำบล โดยหลักการเป็นการสร้างรากฐานของระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคง ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานระดับตำบล และปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารในระดับตำบลให้เกิดความคล่องตัว รวมทั้งสนับสนุนให้ท้องถิ่นมีทรัพยากรเพื่อการบริหารอย่างเพียงพอ ที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาต่อท้องถิ่นอย่างทั่วถึง

2.3.2 โครงสร้างการบริหาร

ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542) มีโครงสร้างของการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คล้ายกับสภาผู้แทนราษฎรของประเทศประกอบด้วย 1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล 2) คณะ

กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และ 3) พนักงานส่วนตำบล

1) สภาพองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาพองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คนต่อหมู่บ้าน ซึ่งปัจจุบันจะได้รับการเลือกตั้งจากรายการผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้าน ดังนั้นจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งมีไม่แน่นอนจึงขึ้นอยู่กับจำนวนหมู่บ้านในองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งนั้นมีมากน้อยเพียงใด

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี มีประธานสภา และรองประธานสภาหนึ่งคน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี และเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคนเป็นเลขานุการ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งข้างต้น ทั้ง 3 ตำแหน่งจะดำรงตำแหน่งใน คณะกรรมการบริหารอีกไม่ได้

2) คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย ประธานกรรมการบริหารคนหนึ่งและกรรมการบริหารจำนวน 2 คน ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วเสนอให้นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี จากนั้นให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหาร

3) พนักงานส่วนตำบล

ด้านการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มีพนักงานส่วนตำบลเป็นของตนเองและแบ่งการบริหารออกเป็น 1) สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และ2) ส่วนต่างๆที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น ตำแหน่งของพนักงานส่วนตำบลที่สำคัญๆ คือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าฝ่ายคลัง และหัวหน้าฝ่ายโยธา

2.3.3 อำนาจหน้าที่ต่างๆ

องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) การพัฒนาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งนั้นมีอำนาจหน้าที่หลักในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีอำนาจหน้าที่ในด้านการบริการแก่ประชาชน ในฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โดยมีหน้าที่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย ซึ่งแบ่งเป็น

1.1) หน้าที่ที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

- 1.1.1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- 1.1.2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 1.1.3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- 1.1.4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 1.1.5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 1.1.6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 1.1.7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 1.1.8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และ
- 1.1.9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

1.2) หน้าที่ที่อาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

- 1.2.1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 1.2.2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 1.2.3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 1.2.4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ
- 1.2.5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 1.2.6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

๖ S.๑. ๒๕๖๓

- 1.2.7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 1.2.8) การคุ้มครองดูแล และรักษาทรัพย์สิน อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 1.2.9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 1.2.10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 1.2.11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 1.2.12) การท่องเที่ยว และ
- 1.2.13) การผังเมือง

อย่างไรก็ดี อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดข้างต้นนั้นไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐในอันที่จะดำเนินกิจการใดๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลแต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควรในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวให้กระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือหน่วยงานของรัฐนำความเห็นนั้นไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย

ตาราง 2.2 อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล	คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
(1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล	(1) บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบังคับและแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
(2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม	(2) จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ตาราง 2.2 อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (ต่อ)

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล	คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
(3) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล	(3) บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบังคับและแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
(4) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม	(4) จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ
(5) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบลตามข้อ (1) และกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ	(5) รายงานการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
	(6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลได้ออกข้อบังคับตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บ และกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกิน 500 บาท

ในส่วนของอำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตาม ตาราง 2.2

2) รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

สำหรับรายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 คือ

2.1) รายได้

องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้มีรายได้ต่างๆ สรุป ดังนี้

2.1.1) รายได้ที่จัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์ รวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับต่างๆ รายได้จากทรัพย์สิน สาธารณูปโภคและการพาณิชย์ และรายได้อื่นๆ สำหรับรายได้จากทรัพย์สิน เช่น ให้เช่าที่ดินสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล หากมีการจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่ง องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สิน พ.ศ. 2538

2.1.2) รายได้ซึ่งรัฐบาลมีหน้าที่จัดเก็บเพิ่มเติมให้ และจัดเก็บให้ ได้แก่

(1) รัฐบาลจัดเก็บเพิ่มเติมให้ คือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนัน

(2) รัฐบาลจัดเก็บให้และได้รับจัดสรรจากจังหวัด คือ ภาษี และค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน

(3) รัฐบาลจัดสรรหรือแบ่งให้จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ คือ อากรังนกอีแอ่น ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล อากรการประมง ค่าภาคหลวงป่าไม้ ค่าภาคหลวงแร่ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ และค่าจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดิน สำหรับค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำนักงานที่ดินอำเภอ หรือสำนักงานที่ดินจังหวัดจัดเก็บค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับที่ดินในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เป็นจำนวนเท่าใด จะต้องส่งให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นทั้งจำนวน เป็นที่น่าสังเกตว่า ขณะนี้องค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลมีรายได้ประเภทนี้ และมีเป็นจำนวนมาก

2.1.3) รายได้จากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

2.2) รายจ่าย

รายจ่ายที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสภาพำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง พ.ศ. 2542) สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

(1) รายจ่ายประจำ ประกอบด้วย เงินเดือน และค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค ค่าอุดหนุนหน่วยงานอื่น และรายจ่ายอื่นๆ

(2) รายจ่ายเพื่อการพัฒนา ได้แก่ ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่นๆ

(3) รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องจัดทำเป็นข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย ซึ่งแบ่งเป็นงบประมาณรายจ่ายทั่วไปกับงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการ

จากนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง

(1) รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้ในงบประมาณไม่พอใช้จ่ายประจำปีนั้น

(2) ความจำเป็นในการที่ต้องตั้งรายจ่ายขึ้นใหม่ระหว่างปีงบประมาณนั้น

กรณีข้อ (1) และ (2) ข้างต้น องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีรายได้เกินกว่าประมาณการรายรับของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(3) เงินรายได้ที่มีในหมวดที่มีได้ตั้งรับไว้ในประมาณการรายรับ

(4) การใช้จ่ายจากเงินสะสม

(5) การรับเงินอุดหนุนนอกเหนือจากประมาณการรายรับที่ตั้งไว้

(6) การมีรายได้เกินกว่าประมาณการรายรับที่ตั้งไว้

ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมนี้ จะต้องจัดทำเป็นข้อบังคับ เช่นเดียวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยไม่ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายน้อยกว่ารายรับร้อยละ 2 ซึ่งสามารถกระทำได้ตลอดระยะเวลาก่อนสิ้นปีงบประมาณ

3) การบริหารงานบุคคล

บุคลากรที่ดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ

1) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 2) คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และ 3) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มที่ 3 นี้ประกอบด้วยบุคลากร 3 ประเภท ได้แก่

(1) พนักงานส่วนตำบล เป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบล

(2) ลูกจ้างซึ่งขึ้นอยู่กับปริมาณงานและการมีรายได้เพียงพอ ที่จะสามารถจ้างลูกจ้างเพื่อช่วยปฏิบัติงานได้

(3) ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ที่ต้องการบริหารส่วนตำบลร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดให้ไปดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราว

จากคู่มือพนักงานส่วนตำบลของกรมการปกครองได้เสนอแนะ โครงสร้างทางการบริหารที่สำคัญอย่างน้อย 3 ส่วน ได้แก่

(1) สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป งานธุรการ งานพิมพ์ดีด งานการเจ้าหน้าที่ งานสวัสดิการ งานการประชุม งานเกี่ยวกับการตราข้อบังคับตำบล งานนิติการ งานการพาณิชย์ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำแผนพัฒนาตำบล งานจัดทำข้อบังคับงบประมาณประจำปี งานขออนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับ และงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

ตาราง 2.3 เกณฑ์รายได้และจำนวนพนักงานส่วนตำบลตามชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ชั้น อบต.	เกณฑ์รายได้	จำนวนพนักงานส่วนตำบล
1	20 ล้านบาทขึ้นไป	21
2	12-20 ล้านบาท	12
3	6-12 ล้านบาท	6
4	3-6 ล้านบาท	4
5	ไม่เกิน 3 ล้านบาท	3

ตาราง 2.4 จำนวนลูกจ้างตามจำนวนรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

รายได้ของอบต. (บาท)	จำนวนลูกจ้าง (คน)
ตั้งแต่ 300,000 ลงมา	1-2
เกิน 300,000 - 500,000	1-4
เกิน 500,000 - 1,000,000	2-8
เกิน 1,000,000 - 1,500,000	2-10
เกิน 1,500,000 - 2,000,000	5-14
เกิน 2,000,000 - 3,000,000	5-18
เกิน 3,000,000 ขึ้นไป	5-24

(2) ส่วนการคลัง ทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน การหักภาษีเงินได้และการนำส่งภาษี งานเกี่ยวกับการตัดโอนเงินเดือน งานรายงานเงินคงเหลือประจำวัน งานขออนุมัติเบิกตัดปีและขอขยายเวลาเบิกจ่าย งานการจัดทำบัญชีทุกประเภท งานทะเบียนคุมเงินรายได้ รายจ่าย งานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

(3) ส่วนโยธาทำหน้าที่เกี่ยวกับ งานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบถนน อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ ฯลฯ งานการประมาณการค่าใช้จ่ายตามโครงการ งานควบคุมอาคาร งานการก่อสร้างและซ่อมบำรุงทาง อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ งานควบคุมการก่อสร้าง งานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

เมื่อพิจารณาถึงเกณฑ์รายได้เฉพาะที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ สามารถหาได้เท่าใดนั้น เป็นเกณฑ์หลักที่ทางกองการส่วนตำบล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยได้ใช้เป็นหลักในการแบ่งชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลว่า ควรจัดอยู่ชั้นใด จากนั้นจึงกำหนดจำนวนพนักงานส่วนตำบล และจำนวนลูกจ้างตามชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลว่า จะมีจำนวนเท่าใด ดังตาราง 2.3 และ 2.4

เมื่อกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ อัตรากำลังพนักงานส่วนตำบลนั้นขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านรายได้ และปริมาณงานเป็นหลัก ซึ่งแบ่งให้เป็นไปตามชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล และกรอบอัตรากำลังลูกจ้างของกระทรวงมหาดไทย

2.4 แนวคิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การประเมินผลโครงการเป็นกระบวนการ หรือวิธีการในการวิเคราะห์ ที่ศึกษาถึง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ ตลอดจนผลกระทบต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาว่า มาตรการบรรลุตามวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย หรือนโยบายที่ตั้งไว้หรือไม่ (พีรสิทธิ์ คำานวนศิลป์, 2535 อ้างใน ถาวร เศษปองหา, 2537) ดังนั้นจึงต้องทำการศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวกับ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้มีความเข้าใจถูกต้องในการศึกษาวิเคราะห์โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.4.1 แนวคิดประสิทธิภาพ (Efficiency)

Millet (1954: 4) และ Simon (1960: 180-181) (อ้างใน เอกราช มณีกรรณ,

(2) ส่วนการคลัง ทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน การหักภาษีเงินได้และการนำส่งภาษี งานเกี่ยวกับการตัดโอนเงินเดือน งานรายงานเงินคงเหลือประจำวัน งานขออนุมัติเบิกตัดปีและขอขยายเวลาเบิกจ่าย งานการจัดทำบัญชีทุกประเภท งานทะเบียนคุมเงินรายได้ รายจ่าย งานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

(3) ส่วนโยธาทำหน้าที่เกี่ยวกับ งานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบถนน อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ ฯลฯ งานการประมาณการค่าใช้จ่ายตามโครงการ งานควบคุมอาคาร งานการก่อสร้างและซ่อมบำรุงทาง อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ งานควบคุมการก่อสร้าง งานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

เมื่อพิจารณาถึงเกณฑ์รายได้เฉพาะที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ สามารถหาได้เท่าใดนั้น เป็นเกณฑ์หลักที่ทางกองการส่วนตำบล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยได้ใช้เป็นหลักในการแบ่งชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลว่า ควรจัดอยู่ชั้นใด จากนั้นจึงกำหนดจำนวนพนักงานส่วนตำบล และจำนวนลูกจ้างตามชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลว่า จะมีจำนวนเท่าใด ดังตาราง 2.3 และ 2.4

เมื่อกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ อัตรากำลังพนักงานส่วนตำบลนั้นขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านรายได้ และปริมาณงานเป็นหลัก ซึ่งแบ่งให้เป็นไปตามชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล และกรอบอัตรากำลังลูกจ้างของกระทรวงมหาดไทย

2.4 แนวคิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การประเมินผลโครงการเป็นกระบวนการ หรือวิธีการในการวิเคราะห์ ที่ศึกษาถึง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ ตลอดจนผลกระทบต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาว่า มาตรการบรรลุมตามวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย หรือนโยบายที่ตั้งไว้หรือไม่ (พิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์, 2535 อ้างใน ถาวร เดชปองหา, 2537) ดังนั้นจึงต้องทำการศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวกับ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้มีความเข้าใจถูกต้องในการศึกษาวิเคราะห์โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.4.1 แนวคิดประสิทธิภาพ (Efficiency)

Millet (1954: 4) และ Simon (1960: 180-181) (อ้างใน เอกราช มณีกรรณ,

2542) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพไว้คล้ายคลึงกัน คือ ผลการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงาน ถ้าเป็นการบริหารราชการและองค์กรของรัฐ ควรรวมความพึงพอใจที่ประชาชนได้รับในการประเมินผลด้วยเป็นอย่างยิ่ง

Becker และ Neuhauser (1975: 94) (อ้างใน เอกราช มณีกรรณ, 2542) ได้เสนอตัวแบบจำลองเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กร (Model of organizational efficiency) โดยกล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์กร นอกจากจะพิจารณาถึงทรัพยากร เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ซึ่งเป็น ปัจจัยเข้า และผลผลิตขององค์กร คือ การบรรลุเป้าหมาย จากนั้น Becker และ Neuhauser ยังเชื่ออีกว่า การที่จะสามารถมองเห็นผลการทำงานขององค์กร ได้อย่างชัดเจน (Visibility consequences) นั้นต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพขององค์กร เพราะองค์กรสามารถทดลองและเลือกระเบียบวิธีการปฏิบัติ รวมทั้งทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริง

ประสิทธิภาพของการบริหารงาน และดำเนินงานในการศึกษาหน่วยงานราชการนั้น (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541) หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจ หน้าที่ได้ลุล่วงตามเป้าหมาย (Target) ภายในระยะเวลาที่กำหนดและทำได้อย่างครบถ้วน เนื่องจากหน่วยงานของรัฐ (องค์การบริหารส่วนตำบล) แต่ละแห่งมีทรัพยากรที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รายได้ที่แตกต่างกันมาก จึงทำให้การประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงานนั้นต้องคำนึงถึงข้อจำกัดที่แตกต่างกันด้วย

เมื่อพิจารณาแนวความคิดประสิทธิภาพข้างต้น นำมาสู่การศึกษาการประเมินประสิทธิภาพโครงการที่ดำเนินงานโดยองค์การบริหารส่วนตำบล จึงได้ให้ความหมายไว้ว่า ประสิทธิภาพในที่นี้ คือ ความแล้วเสร็จของโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการได้เป็นไปตามเป้าหมายและภายในระยะที่กำหนด

2.4.2 แนวคิดประสิทธิผล (Effectiveness)

ในประสิทธิผลขององค์กรนั้น มีผู้ที่ได้ทำการศึกษาไว้มาก ซึ่งได้ให้คำจำกัดความหรือความหมายของคำว่า ประสิทธิผลไว้หลายความหมาย ดังเช่น

ประสิทธิผลขององค์กร หมายถึง ความสามารถในการที่สามารถจะทำงานได้บรรลุเป้าหมายต่างๆที่กำหนดไว้ (Amitai Etzioni, 1964 และ James L. Price, 1968 อ้างใน เสริมศักดิ์ แนนไส, 2542)

แนวความคิดของ James L. Price (1968) เกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์กรนั้นที่

“ความสามารถในการบรรลุถึงเป้าหมาย” (Degree of goal achievement) แต่ Price ให้ความสำคัญกับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลอย่างหนึ่งที่เป็นตัวแปรหนึ่งใน “ตัวแปรแทรกซ้อน” (Intervening variables) ของ Price ซึ่งคือ การยินยอมปฏิบัติตามกฎระเบียบ ขององค์การ (Conformity) จึงทำให้กำหนดเป็นตัวแปรหนึ่งตัวในการศึกษาถึงประสิทธิผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทครั้งนี้

แนวคิดของ Bertram M. Gross (อ้างใน รุ่งชัย ไบกว้าง, 2542) Gross ได้ให้ความหมายประสิทธิผลว่า เป็นการสมดุลอย่างดีที่สุด (Optimum balance) ระหว่างกิจกรรมการปรับตัว (Adaptation) และการรักษาสภาพ (Maintenance) ดังนั้นกิจกรรมต่างๆ ในปัจจัยของตัวป้อน กระบวนการ และผลผลิตขององค์การทั้งหมดเป็นทฤษฎีระบบที่เป็นเครื่องตัดสินการปฏิบัติงานขององค์การว่า มีประสิทธิผลหรือไม่

ในทฤษฎีระบบได้ระบุถึง กิจกรรมขององค์การที่เป็นเครื่องตัดสินระดับความมีประสิทธิภาพที่เห็นว่า ประสิทธิผลขององค์การขึ้นอยู่กับความมากน้อยของกิจกรรมว่า องค์การสามารถรักษาความสมดุลให้บรรลุถึงความสัมพันธ์ที่ดีที่สุด (Optimum relationship) ระหว่างกิจกรรมภายในองค์การของตนได้เพียงใด ดังนั้นแนวคิดของ Gross จึงทำให้ทราบว่า ทฤษฎีระบบเป็นส่วนสำคัญต่อการประเมินประสิทธิผลของโครงการเป็นอย่างยิ่ง จึงได้นำมาประยุกต์ในการประเมินผลครั้งนี้ที่ต้องอ้างอิงกระบวนการอย่างมีระบบ

แนวคิดของ Gibson, Ivancevich และ Donnelley (อ้างใน รุ่งชัย ไบกว้าง, 2542) ทั้งสามคนได้กล่าวถึง เครื่องบ่งชี้ (Indicators) หรือเกณฑ์การประเมินประสิทธิผลขององค์การ โดยแยกออกตามระยะเวลาได้ดังนี้

(1) เครื่องบ่งชี้ในระยะสั้นนั้น ได้จากการวัดการผลิต (Production) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และความพึงพอใจ (Satisfaction) ซึ่งในระดับนี้เป็นระดับที่ใช้กับการประเมินผลครั้งนี้

(2) เครื่องบ่งชี้ในระยะกลางได้จากการวัดความสามารถในการปรับตัวและการพัฒนา

(3) เครื่องบ่งชี้ในระยะยาวได้จากการวัดความอยู่รอดขององค์การ

จากการศึกษาของ Philip B. Coulter (อ้างใน รุ่งชัย ไบกว้าง, 2542) เกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลขององค์การเทศบาล พบว่า ความสามารถในการผลิตผลงาน (Productivity) เป็นตัวแปรสำคัญในการวัดประสิทธิผลในแง่ของการบรรลุถึงเป้าหมายขององค์การ ซึ่งการจะมีความสามารถในการผลิตสูงได้ขึ้นอยู่กับตัวแปรที่เกี่ยวกับกระบวนการภายใน (Internal process) และ ตัวแปรด้านผลกระทบที่มีต่อสังคม (Social impact) ตัวแปรในกรณีนี้จึงหมายความว่าความมากน้อยของผลผลิตที่ได้รับ

ประสิทธิผลของการบริหารและการดำเนินงาน (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541) หมายถึง สิ่งที่ไม่ได้ไปกว่าประสิทธิภาพของการบริหารและการดำเนินงาน กล่าวคือ นอกจากงานจะสำเร็จลุล่วงตามเป้า และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้แล้ว ผลของงานจะต้องบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จากแนวคิดข้างต้น นำมาสู่ประสิทธิผลโครงการในกรณีการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้กำหนดไว้ว่า โครงการต่างๆที่จัดทำตามมาตรการจ้างงานในชนบทสามารถบรรเทาปัญหาการว่างงานได้ภายในระยะเวลาอันสั้นซึ่งเป็นเป้าหมายของนโยบาย

เมื่อกำหนดประเด็นประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการศึกษาครั้งนี้แล้ว จากนั้นได้สร้างกรอบแนวความคิดทั้งในระดับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และระดับประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการซึ่งเป็นกลุ่มที่มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการเป็นอย่างยิ่ง โดยมีตัวแปรต่างๆที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการ ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่นำตัวแปรนั้นๆ มาวิเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการทั้งในระดับองค์การบริหารส่วนตำบลและระดับประชาชน มีดังนี้

2.5.1 ระดับองค์การบริหารส่วนตำบล

ตัวแปรต่างๆที่ศึกษาและทบทวนในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของปัจจัยด้านองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แบ่งออกตามปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระ ดังนี้

1) ปัจจัยสภาพแวดล้อม

สำนักงานโครงการพัฒนาประสิทธิภาพ การวางแผนระดับตำบลและอำเภอ(2531) และฝ่ายพัฒนาการเมืองการปกครอง (2534) พบว่า ฐานะการเงินและรายได้ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสามารถของสภาตำบล

Becker (1975) Steer (1985) (อ้างใน ภรณ์ กิริติบุตร, 2529) ระบุว่า ลักษณะสิ่งแวดล้อมภายนอก เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร

Steer (1985) (อ้างใน ภรณ์ กิริติบุตร, 2529) และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2526) (อ้างใน วัฒนวิทย์ คชเสนี, 2535) ผลของการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ความสมัครสมานสามัคคี ความรู้สึกผูกพันต่องาน การทำงานเป็นทีมในระดับที่สูงจะทำให้โครงการประสบความสำเร็จได้มากกว่าหากมีความขัดแย้งกันของผู้นำในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังพบว่า ในสังคมชนบทมักจะยอมรับผู้มีอาวุโสกว่า ความเป็นผู้อาวุโสจึงมีความสำคัญที่จะสามารถสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามโครงการ ได้ดียิ่งขึ้น

2) ปัจจัยเข้า

ยง ภักดี (2523-2527) ชิต นิลพานิช (2527) และจรัส สุวรรณมาลา (2539) (อ้างใน สมชาย ปัญญาธิรกุล, 2540) และวรงค์ จันทรร (2527) (อ้างใน กุลวดี พูนเสน, 2538) พบว่า ด้านงบประมาณที่ได้รับตามกฎหมายยังน้อย ไม่เหมาะสมและไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งบุคลากรในการดำเนินงานเป็นข้อค้อยที่ควรปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้น

นันทภพ เอื้ออารี (2539) ศึกษาถึง ความสามารถในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ขึ้นอยู่กับทรัพยากรบริหาร ผลที่ได้คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลที่ได้รับงบประมาณในการดำเนินงานมากและปานกลาง จะมีระดับความสามารถในการดำเนินงานในระดับปานกลาง ส่วนองค์กรบริหารส่วนตำบลที่ได้รับงบประมาณน้อย จะมีระดับความสามารถในการดำเนินงานอยู่ในระดับต่ำ

3) ปัจจัยกระบวนการ

Steer (1985) Becker (1975) (อ้างใน ภรณ์ กิริติบุตร, 2529) เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง และวิรัช คุงกะจันทร์ (2531) ประดิษฐ์ สุกนธสวัสดิ์ (2536) และสุจริต ขวัญทอง (2542) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการจัดทำโครงการ พบว่า ปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาชนบทมีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการสภาตำบล ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการพัฒนาชนบท นโยบายจากทางราชการ ซึ่งกำหนดกรอบแนวประสิทธิภาพ คือ การวางแผนได้อย่างตรงตามกรอบนโยบายตรงตามปัญหาของตำบล

ตรงตามพื้นที่เป้าหมาย และการวางโครงการเสร็จตามเวลาที่กำหนดการศึกษานี้ ย่อมนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า การดำเนินงานของหน่วยงานระดับท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานเป็นสำคัญ

Evgene Hans และ Thomas Draboo (1973) (อ้างใน สุรเชษฐ์ สุภัทรคติ, 2538) กล่าวว่า ปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งที่ทำให้กลุ่มหรือองค์การประสบความสำเร็จ คือ กรรมการและสมาชิกในองค์การหรือกลุ่มนั้นๆ มีความเข้าใจและซาบซึ้งถึงวัตถุประสงค์และหลักการดำเนินงานของกลุ่มอย่างแท้จริง จะทำให้สมาชิกมีความเข้าใจร่วมกันในเป้าหมายขององค์การและสามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระเบียบ ตลอดจนดำเนินงานของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อุทัย เลิศวุฒิ (2524) (อ้างใน ผดุง อารยวิญญูและคณะ, 2528) และฝ่ายพัฒนาการเมืองการปกครอง (2534) ได้ศึกษาการดำเนินงาน พบว่า การติดต่อประสานงานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของสภาตำบล

Scott M. Cutlip Allen H. Center และสะอาด ตันสุภผล (อ้างใน ชม ภูมิภาค, 2526) ระบุว่า การประชาสัมพันธ์เป็นการติดต่อสื่อสาร และการสื่อความหมายทางด้านความคิดเห็นจากองค์การสถาบันไปสู่กลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและประชามติที่ประชาชนมีต่อองค์กรสถาบันด้วยความพยายามอย่างจริงจัง โดยมุ่งที่จะสร้างผลประโยชน์ร่วมกันในการพัฒนา และช่วยให้สถาบันสามารถปรับตัวเองให้สอดคล้องกลมกลืนกับสังคมได้

P.H. Rossi & H.E. Freeman (1983) and D.J. Casley & D.A. Lury (1985) ระบุถึง การติดตามผลโครงการเป็นการวัดความก้าวหน้าของการใช้ปัจจัยในโครงการ หรือแผนงานว่าไปถึงประชากรกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งกิจกรรมของโครงการก้าวหน้าไปตามที่กำหนดไว้ในแผนงานหรือไม่ นั่น ถือเป็นกิจกรรมภายในที่เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานโครงการที่ดี

วรเชช จันทรศร (2527) และ สำนักงานโครงการพัฒนาประสิทธิภาพ การวางแผนระดับตำบลและอำเภอ (2531) พบว่า ระบบการวัดผล การประเมินและติดตามผล เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของสภาตำบล

ลิขิต ชีรเวคิน (2526) (อ้างใน ตระกูล มีชัย, 2537) บำรุง บุญปัญญา (อ้างใน ชัชวาล ผลดีนา, 2542) นริศ ขำนุรักษ์ (2538) และ อัจฉริยา ชวงค์เลิศ (2540) เห็นพ้องต้องกันว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดปัญหาและความต้องการที่มาจากประชาชนในท้องถิ่นของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ย่อมนำไปสู่การดำเนินงานในโครงการต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพเพราะประชาชนจะยอมรับ และมีความรู้สึกผูกพันต่อโครงการต่างๆที่ทางหน่วยงานดำเนินการ การได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเข้าใจปัญหาร่วมกัน มีผลต่อความสามารถของสภาตำบลเพราะในการทำงาน พบว่า ชาวบ้านเป็นหลักในการแก้ปัญหาของตนเองโดย

กิจกรรมพัฒนานั้นจะต้องเริ่มจากพื้นฐานของชุมชน

เดชชาติ วงษ์โกมลเชษฐ์ (2523) ชิต นิลพานิช (2527) และโกวิทย์ พวงงาม (2539) (อ้างใน สมชาย ปัญญาธิกรกุล, 2540) พบว่า ปัญหาที่ทำให้การบริหารงานพัฒนา / การปฏิบัติงานของสภาตำบล / องค์การบริหารส่วนตำบลมีขีดความสามารถน้อยลง เนื่องจากปัญหาการไม่มีการประสานงาน การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสภาตำบล การขาดนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ต่อเนื่อง คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ประชาชนไม่ศรัทธา ไม่สนใจให้ความร่วมมือ และไม่เห็นความสำคัญของสภาตำบล

จากงานวิจัยที่ได้กล่าวมานั้น ได้นำมาเป็นแนวคิดในการกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ทรัพยากรในการบริหารโครงการ และความมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ

2.5.2 ระดับประชาชน

ส่วนในระดับประชาชนนั้น ได้ทำการศึกษาตามแนวความคิดเช่นกัน โดยแบ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยดำเนินโครงการ

1) ปัจจัยส่วนบุคคล

รัชนิกร ภู่อกร (2524) และมนันยา เตชะศิริ (2527) ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงาน พบว่า เพศ อายุ รายได้ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อทัศนคติของประชาชนที่แตกต่างกันด้วย

ลือชัย จุลาสัย (2526) (อ้างในวัฒนวิทย์ คชเสนี, 2535) ได้ศึกษาผลกระทบโครงการสร้างงานในชนบท (กสช.) ที่มีต่อภาวะเศรษฐกิจและสังคมของภาคเหนือของประเทศไทย เช่น การย้ายถิ่น การจ้างงาน การบริโภค การผลิตและรายได้ พบว่า โครงการ กสช. มีส่วนช่วยส่งเสริมการเข้ามาทำงานของผู้ที่ได้ออกจากหมู่บ้าน นอกจากนั้นปัจจัยอื่นๆที่มีผล ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ และประสบการณ์ที่ได้รับ

2) ปัจจัยด้านดำเนินโครงการ

Secord & Backman (1964) Kretch & Crutchfield (1948) กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527) พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ และคณะ (2527) (อ้างใน ชัชวาล ผลดีนานา, 2542) กล่าวว่า ทักษะคิดเป็นเจตคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลได้จากการเรียนรู้และประสบการณ์ แล้วแสดงสภาวะของร่างกายและจิตใจด้านความพร้อมที่จะตอบสนองต่อบุคคล หรือสิ่งต่างๆในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง คือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อเกิดความรู้สึกชอบ ฟังพอใจ (เจตคติที่ดี หรือทางบวก) หรือ แสดงความพร้อมที่หลีกเลี่ยงเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบ ไม่ฟังพอใจ (เจตคติที่ไม่ดี หรือทางลบ)

Milton Rokeach (1968) ไพบูลย์ ช่างเรียน (2516) (อ้างใน เพ็ญศรี มหาสีวะกุล, 2539) สุชา-สุรางค์ จันทรเอน (2540) (อ้างใน ชัชวาล ผลดีนานา, 2542) กล่าวอีกมุมมองหนึ่งของทักษะคิดเมื่อมิได้คิดตัวมาแต่กำเนิดแต่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล ด้วยเหตุนี้ทักษะคิดจึงอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ขึ้นอยู่กับ การเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ที่บุคคลได้รับเพิ่มขึ้น ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ เช่น ประสบการณ์เฉพาะอย่างของแต่ละบุคคล การติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่นที่ได้รับแตกต่างกันไป ทักษะคิดไม่ใช่แนวโน้มที่จะมีปฏิริยาตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมาในรูปแบบเดียวตายตัว แต่เป็นลักษณะของมาตรการ หรือแบบแผนของการกระทำซึ่งเมื่อถูกกระตุ้นจะนำไปสู่การตอบสนองในลักษณะหนึ่ง

Erwin (1676) ไพรัตน์ เคชะรินทร์ (2527) และทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527) (อ้างใน ชัชวาล ผลดีนานา, 2542) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหา ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ (ภูมิปัญญาซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจ) เป็นกระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องร่วมกัน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2531) (อ้างใน นริศ ขำนุรักษ์, 2538) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชน เมื่อพิจารณาในแง่การบริหารงานพัฒนา พบว่า เป็นสิ่งที่ส่งผลให้ประชาชนยอมรับโครงการมากขึ้น เนื่องมาจากเป็นโครงการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชน (มีความรู้สึกผูกพัน และรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการมากขึ้น)

Gilmer และคณะ (1971) (อ้างใน เอกศักดิ์ สาโทและคณะ, 2541)จากการศึกษาพบว่า ค่าจ้าง ลักษณะงานที่ทำ ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน เป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่มีผลต่อ

ทัศนคติต่อการทำงานของบุคคล และปัจจัยดังกล่าวยังมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจอีกด้วย (David G. Moor and Robert k. Burns) (อ้างใน เอกศักดิ์ สาโทและคณะ, 2541)

2.5.3 ปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

เมธี ครองแก้ว (2523) ไพรัตน์ เคษะรินทร์ (2525) เสถียร เหลืองอร่าม (2527) (อ้างใน วัฒนวิทย์ คชเสนี, 2535) ได้ทำการประเมินผลและวิเคราะห์เกี่ยวกับโครงการสร้างงานในชนบท พบว่า โครงการ กสช. มิได้ช่วยให้เกิดประโยชน์แก่ราษฎรที่มีฐานะยากจนมากที่สุดก่อน แต่ในทางตรงกันข้าม โครงการกลับช่วยให้ราษฎรที่มีฐานะดีได้รับประโยชน์ในรูปรายได้สูงกว่าราษฎรที่มีฐานะยากจน อีกทั้งโครงการมีข้อบกพร่องในการเริ่มต้นของโครงการเป็นไปอย่างล่าช้า ทำให้ราษฎรในชนบทไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ เนื่องจากจำเป็นต้องกลับไปทำอาชีพหลักของตนเมื่อถึงฤดูกาลเพาะปลูก เมื่อพิจารณาถึงนโยบายที่เน้นการใช้แรงงานเป็นส่วนประกอบสำคัญในการดำเนินโครงการที่ได้กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้แรงงาน ร้อยละ 70 และวัสดุ อุปกรณ์ ร้อยละ 30 ไม่สามารถสร้างโครงการที่มีความมั่นคงถาวรได้

ส่วนสำนักงานเลขานุการ กสช. (2529) สำนักงานเลขานุการ กสช. มหาวิทยาลัยขอนแก่น และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2531) (อ้างใน วัฒนวิทย์ คชเสนี, 2535) พบว่าโครงการ กสช. มีส่วนช่วยในการทำให้ประชาชนมีงานทำและมีรายได้ช่วงว่างงานในฤดูแล้ง และช่วยลดการเคลื่อนย้ายแรงงานได้บ้าง โดยเฉพาะในระยะสั้นๆในการเพิ่มพูนรายได้ นอกจากนี้โครงการยังมีแนวโน้มที่จะเป็นลักษณะงานจ้างเหมามากขึ้น เนื่องจากต้องการความรวดเร็วและความมั่นคงแข็งแรงมากขึ้น ซึ่งย่อมมีผลกระทบต่อเป้าหมายในการบรรเทาปัญหาการว่างงานและการเพิ่มรายได้ของประชากรในชนบท

สถาบันดำรงราชานุภาพ (2541) ทำการประเมินความก้าวหน้าระหว่างดำเนินงานตามมาตรการจ้างงานในชนบท ปรากฏผลว่า โครงการกับมาตรการยังไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากโครงการที่ดำเนินขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการว่างงานโดยเฉพาะและโดยตรง หากเป็นเพียงแต่ 1) การนำโครงการที่กำหนดไว้เดิม เพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่มาปรับรายละเอียดบางประการ โดยให้ส่งผลสนับสนุนการจ้างงานเพิ่มขึ้นเท่านั้น และ 2) ส่วนอื่นที่นอกเหนือจากการปรับงบประมาณของโครงการที่มีแนวดำเนินการอื่นๆที่ได้กำหนดไว้ (สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการนโยบายบรรเทาปัญหาการว่างงานแห่งชาติ, 2541) เช่น การจ้างแรงงานพัฒนาพื้นที่เฉพาะ การจ้างแรงงานอนุรักษ์ฟื้นฟูธรรมชาติ และการขอความร่วมมือองค์กรพัฒนาเอกชนในการจ้างแรงงานทดแทนเครื่องจักร ซึ่งขาดความหนักแน่นและชัดเจนที่จะทำให้เกิดผลในการจ้าง

งานได้อย่างจริงจังในทางปฏิบัติ

ท้ายที่สุดสำหรับในงานวิจัยที่สำคัญของการศึกษารั้งนี้ คือ งานวิจัยเรื่อง การประเมินผลโครงการบรรเทาปัญหาการว่างงานแห่งชาติของสำนักนายกรัฐมนตรีในปี 2541-2542 ซึ่งได้นำความรู้ในการประเมินผลโครงการ ผสมรวมกับประสบการณ์จริงจากการทำงานในโครงการมาตรการจ้างงานในชนบท ที่เป็นหนึ่งในมาตรการทั้ง 9 มาตรการ ดังนั้นการร่วมงานครั้งนี้จึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการเข้าใจรายละเอียดของโครงการอย่างลึกซึ้งซึ่งเกิดเป็นแนวทาง แนวความคิดนำไปสู่การค้นคว้าหาข้อค้นพบเพิ่มเติม เพื่อให้การศึกษาเรื่องนี้มีประโยชน์มากที่สุด

ดังนั้น ผลงานวิจัยทั้งหมดมีความสำคัญในการให้เป็นแนวทางศึกษาตัวแปรอิสระที่มีผลในการประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่ให้องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานกรณีศึกษาที่จะทำให้สามารถเสนอข้อมูลได้อย่างเด่นชัดและละเอียดมากยิ่งขึ้น

2.6 กรอบแนวคิดและแบบจำลองในการประเมินผล

กรอบแนวคิดและแบบจำลองในการประเมินผลโครงการนั้น มีหลายวิธี หลายรูปแบบ แต่ละวิธีและแต่ละรูปแบบการประเมินนั้นมีแนวคิด ทฤษฎี เหตุผล ในการประเมินตามความเชื่อและการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล แต่ละกลุ่มอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามความเหมาะสมกับสภาพและสภาพการณ์ของปัญหาที่จะประเมินแตกต่างกัน

รูปแบบพื้นฐานหลักที่ใช้ในการประเมินที่สำคัญๆ และนิยมใช้ในการประเมินบริการทางสังคม ได้แก่ Stake (1976), Popham (1975) และ Worthen & Sanders (1973) และ Stufflebeam (1970) เป็นต้น (House 1980: 23) โดยหลักการแล้วการประเมินในระบบราชการเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ ส่วนรูปแบบที่ยึดการตัดสินใจเป็นหลักนี้ ซึ่งจะเป็นการประเมินที่สามารถให้ข้อมูลและโอกาสทางเลือกให้แก่รัฐบาล เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจในโครงการระยะสั้นและระยะยาวได้

จากรูปแบบต่างๆที่ใช้ในการประเมินผลมีรูปแบบของ Daniel L. Stufflebeam (1970 ใน Worthen and Sanders, 1973: 128-142) ได้เสนอตัวแบบอย่างการประเมิน ที่เรียกชื่อสั้นๆว่า CIPP ซึ่งย่อมาจาก Context, Input, Process, Product เป็นรูปแบบ ที่เป็นกระบวนการทำงานที่ตรงและมีความเหมาะสมกับเรื่องการประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่ดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบล และวิธีการที่ใช้ประเมินส่วนใหญ่ใช้การวิจัยเชิงสำรวจเป็นการ

ใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการในสภาพการณ์ต่างๆ จากนั้นทำการประมวลข้อเท็จจริงต่างๆ ให้ได้มาซึ่งคำตอบ และเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

แนวคิดและรูปแบบ D.L. Stufflebeam (1970) (Worthen and Sanders, 1973) ได้เสนอรูปแบบการประเมินผลแบบ CIPP Model ซึ่งแบบจำลองนี้ไม่เพียงแต่เป็นการประเมินว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้น แต่ยังพิจารณาถึงสถานะแวดล้อม และรายละเอียดต่างๆ ด้วย ดังนั้นเพื่อความชัดเจนในการศึกษาจึงได้ใช้แบบจำลอง CIPP เป็นการ ประเมินในด้านต่างๆ ดังนี้

- (1) การประเมินสถานะแวดล้อม (Context evaluation)
- (2) การประเมินปัจจัยเข้าหรือปัจจัยเบื้องต้น (Input evaluation)
- (3) การประเมินกระบวนการ (Process evaluation)
- (4) การประเมินผลผลิต (Product evaluation)

การประเมินผลตามรูปแบบของ Stufflebeam นั้น มุ่งพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ภายใน 4 ส่วนย่อยของระบบดังกล่าว คือ

1) การประเมินสถานะแวดล้อม

สถานะแวดล้อม หมายถึง สถานะแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่โครงการนั้นดำเนินการอยู่ การศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาถึง สถานะทางเศรษฐกิจ สถานะทางสังคม และสภาพปัญหาความรุนแรงของปัญหาการว่างงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งซึ่งตั้งเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อโครงการเป็นอย่างมาก ทำให้ทราบถึงความแตกต่างขององค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละแห่ง ก่อนที่จะทำการประเมินผลโครงการ ซึ่งต้องเข้าใจถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม เพื่อนำมากำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลได้

ประโยชน์ของการประเมินสถานะแวดล้อมนั้น ทำให้มีข้อมูลที่จะวิเคราะห์ตัดสินใจได้ว่า ในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีความแตกต่างกันในสถานะแวดล้อมทั่วไป อย่างไรก็ตามก่อนที่จะมีการได้รับกฤษฎีกา / หลักการในการปฏิบัติงานตามมาตรการจ้างงานในชนบท

การประเมินสถานะแวดล้อมเป็นการให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อทำความเข้าใจสภาพต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นได้อย่างชัดเจน จากนั้นจะทำให้สามารถนำมาเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

2) การประเมินปัจจัยเข้า

ปัจจัยเข้า หมายถึง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะนำเข้าไปสู่ระบบในการศึกษา คือ งบประมาณที่ได้รับ (เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลให้องค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดสรรให้เป็นไปตามมาตรการจ้างงานในชนบท) และเจ้าหน้าที่ หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามโครงการ

ในการประเมินปัจจัยเข้าดังกล่าว เพื่อพิจารณาว่าได้นำมาใช้อย่างเหมาะสมตามแผนงาน/โครงการหรือไม่ ความเพียงพอในการนำมาใช้ส่งผลถึงประสิทธิผลได้อย่างไร

การประเมินปัจจัยเข้าจะเป็นพื้นฐานช่วยให้มองเห็นว่า แผนการหรือวิธีการต่างๆ ที่ตั้งไว้นั้นเหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมจะต้องหาวิธีการจัดรูปแบบการจัดแผนงานที่เหมาะสมอย่างไรที่จะเหมาะสมแล้วนำไปสู่การประเมินการกระบวนการทำงานต่อไป

3) การประเมินกระบวนการ

กระบวนการ หมายถึง กระบวนการในการบริหารงาน ได้แก่ กฎ ระเบียบ วิธีการ / ขั้นตอนในการดำเนินงานต่างๆที่เป็นไปตามโครงการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ดังนั้น การประเมินผลกระบวนการจึงเกิดต่อเนื่องจากการประเมินปัจจัยเข้า เพื่อศึกษาว่า เมื่อแผนการดำเนินงานได้รับอนุมัติให้ดำเนินการแล้วเกิดอะไรบ้างที่แสดงความสอดคล้องที่ต่อเนื่อง วัตถุประสงค์ของการประเมินกระบวนการ คือ การวิเคราะห์ข้อบกพร่องของกระบวนการหรือการดำเนินการตามขั้นตอน วิธีการ และเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่

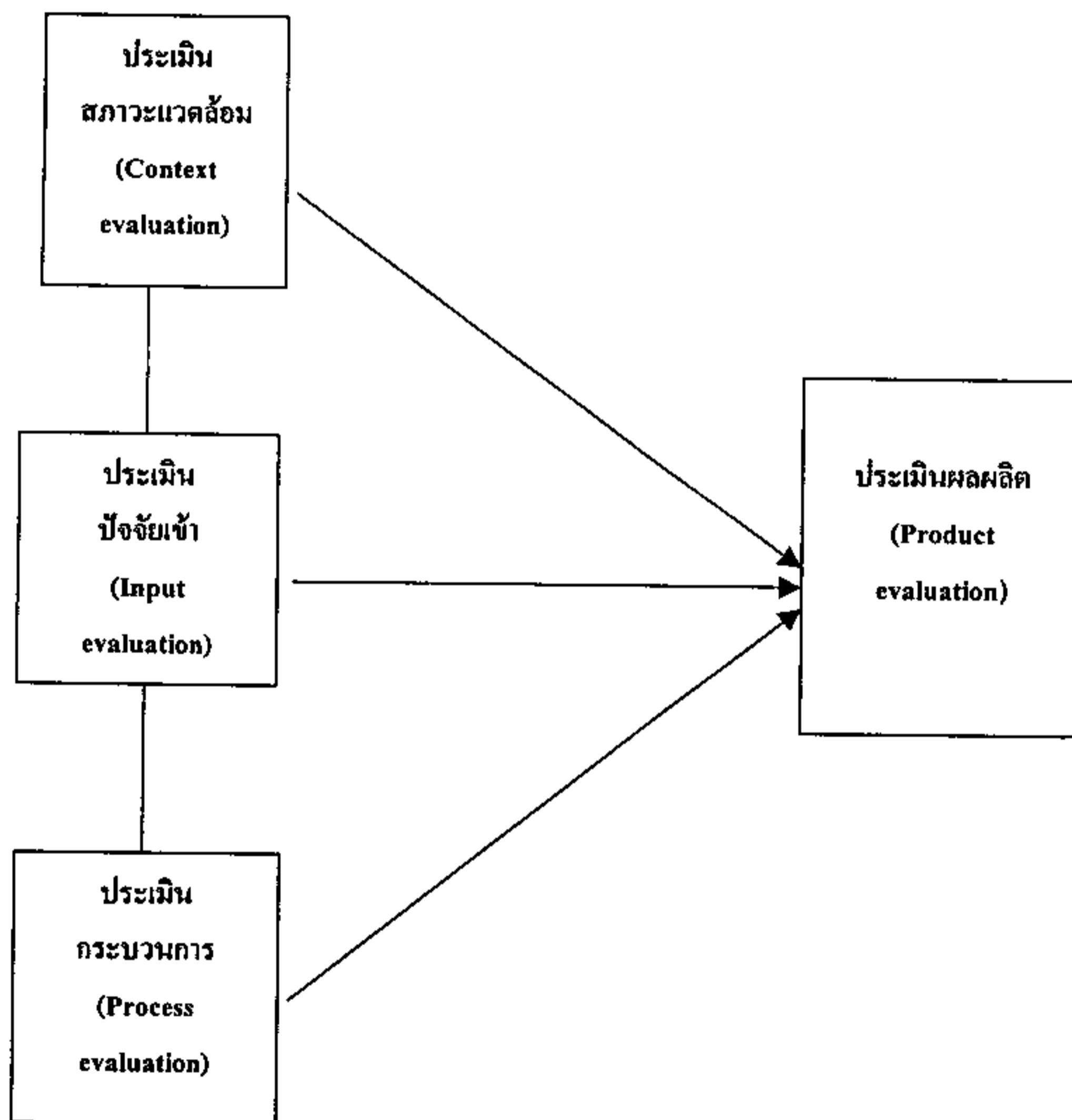
4) การประเมินผลผลิต

ผลผลิต หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับโครงการนี้ ได้แก่ อัตราการจ้างงาน และความคุ้มค่าของโครงการ

การประเมินผลผลิตนั้น เป็นขั้นตอนที่ควรทำภายหลังที่ได้มีการประเมินในส่วนประกอบอื่นแล้ว ด้วยเหตุที่การประเมินผลผลิตมีจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์ผลงานที่ผลิตออกมานั้นอยู่ในระดับที่น่าพอใจหรือไม่ การประเมินประสิทธิผลในการวิจัยครั้งนี้ได้ประเมินเมื่อโครงการสิ้นสุดลงแล้วในปี 2542

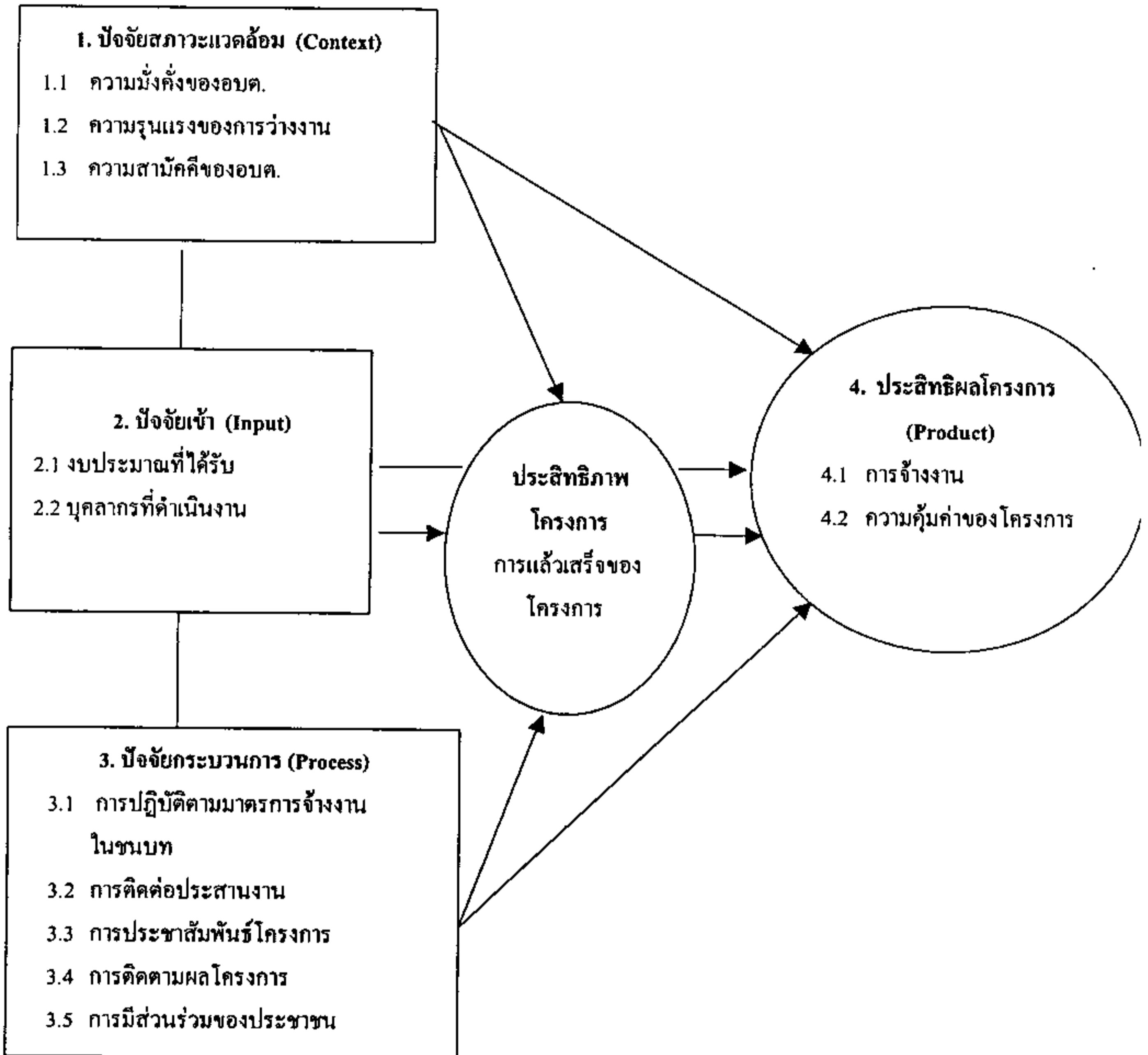
เมื่อนำเอาแนวความคิดตาม CIPP Model มาเขียนเป็นแผนภาพแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันเป็นระบบการประเมินผล ดังนี้

แผนภาพ 2.1 การประเมินผลตามแบบจำลอง CIPP

แผนภาพ 2.2 แบบจำลอง CIPP ที่ใช้ในการประเมินผล

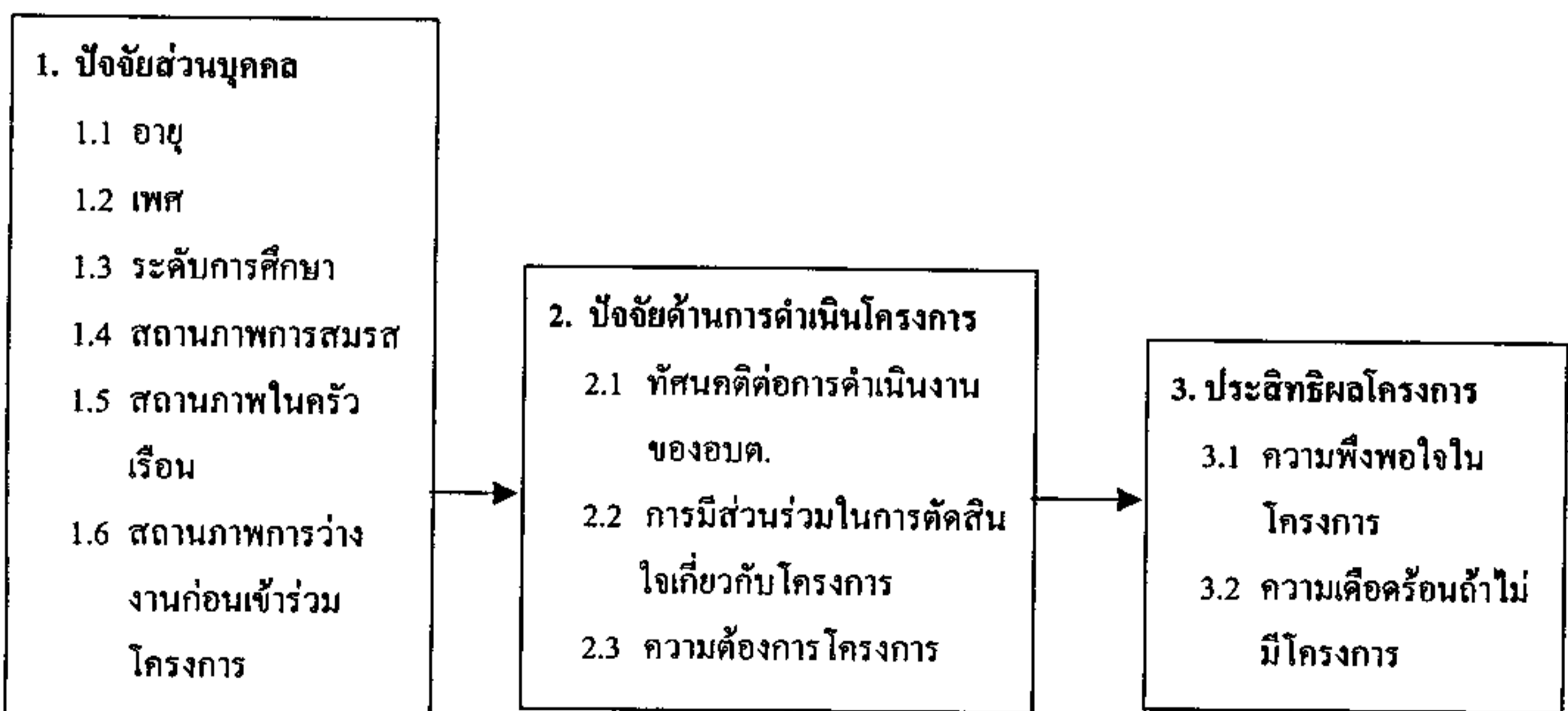
สำหรับ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สอต.)

จากทฤษฎีข้างต้นและการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีปัจจัยต่างๆที่สามารถนำมาประมวลเป็นกรอบแนวคิดที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ (แผนภาพ 2.1) ที่ใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลโครงการที่ประเมินจากระดับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรการจ้างงานในชนบท ปัจจัยหรือตัวแปรเหล่านี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่มดังนี้ คือ

- (1) ปัจจัยสภาวะแวดล้อม ได้แก่ ความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรุนแรงของการว่างงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล และความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) ปัจจัยเข้า ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับและบุคลากรที่ดำเนินงาน
- (3) ปัจจัยกระบวนการ ได้แก่ การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท การติดต่อประสานงาน การประชาสัมพันธ์โครงการ การติดตามผลโครงการ และการมีส่วนร่วมของประชาชน
- (4) ประสิทธิภาพโครงการ คือ การแล้วเสร็จของโครงการ
- (5) ประสิทธิภาพโครงการ ได้แก่ การจ้างงาน และความคุ้มค่าของโครงการ

แผนภาพ 2.3 แบบจำลองแนวคิดระดับประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

ส่วนด้านการประเมินประสิทธิผลโครงการประชานั้นได้แบ่งตัวแปรในการประเมินผลดังต่อไปนี้ (แผนภาพ 2.3)

(1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส สถานภาพในครัวเรือน และสถานภาพการว่างงานก่อนเข้าร่วมโครงการ

(2) ปัจจัยด้านการดำเนินโครงการ ได้แก่ ทักษะติดต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และความต้องการโครงการ

(3) ประสิทธิภาพโครงการ ได้แก่ ความพึงพอใจในโครงการ และความเคือคร้อนถ้าไม่มีการจัดทำโครงการ

2.7 กำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ในการนิยามศัพท์ตามกรอบแนวคิดข้างต้น มีตัวแปรที่ต้องให้คำนิยามของจากการวิจัยเพื่อให้ชัดเจนดังนี้ คือ

(1) ความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง สภาวะทางการเงินของอบต. โดยพิจารณาจาก รายได้เฉพาะขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อครัวเรือน

(2) ความรุนแรงของการว่างงาน หมายถึง การว่างงานของประชาชนภายในองค์การบริหารส่วนตำบลโดยพิจารณาจากผู้ว่างงานทั้งหมดต่อประชากรทั้งหมด

(3) ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ความสามัคคีของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารภายในองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาจนถึงวันที่ทำการศึกษา

(4) งบประมาณที่ได้รับ หมายถึง จำนวนเงินอุดหนุนทั่วไปที่ได้รับต่อจำนวนของประชากร

(5) บุคลากรที่ดำเนินงาน หมายถึง จำนวนบุคลากรในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อจำนวนของประชากร

(6) การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท หมายถึง การปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์/วิธีการของมาตรการจ้างงานในชนบทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารภายในองค์การบริหารส่วนตำบล

(7) การติดต่อประสานงาน หมายถึง การติดต่อประสานงานกันในโครงการภายใต้ มาตรการฯนี้ระหว่างคณะกรรมการบริหารหมู่บ้าน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(8) การประชาสัมพันธ์โครงการ หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการ ประชาสัมพันธ์โครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทให้กับประชาชนในพื้นที่

(9) การติดตามผลโครงการ หมายถึง การติดตามผลโครงการในการจ้างแรงงานใน พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

(10) การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วน ตำบลโดยมีการให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมริเริ่มและกำหนดความต้องการในโครงการต่างๆ

(11) ประสิทธิภาพโครงการ หมายถึง จำนวนโครงการที่แล้วเสร็จในปี 2542 ต่อจำนวน โครงการที่ตั้งเป้าหมายไว้

(12) ประสิทธิภาพโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง โครงการต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำนั้นช่วยบรรเทาปัญหาการว่างงานในปี 2542 โดยวิเคราะห์จาก

(12.1) การจ้างงาน หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจ้างงานแรงงาน โดยพิจารณาจาก ผู้ที่ได้งานทำ ต่อผู้ที่ว่างงาน

(12.2) ความคุ้มค่าของโครงการ หมายถึง โครงการต่างๆ ตามมาตรการจ้างงาน ในชนบทมีความคุ้มค่าในการช่วยเหลือผู้ว่างงาน

(13) ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สถานภาพในครัวเรือน และสถานภาพการว่างงานก่อนเข้าร่วมโครงการ

ส่วนสถานภาพการว่างงานก่อนเข้าร่วมโครงการ คือ สถานภาพของประชาชนก่อน เข้าร่วมโครงการว่าเป็นผู้ว่างงานในพื้นที่ หรือ ผู้ว่างงานกลับคืนถิ่นอันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจ ตกต่ำ

(14) ทักษะต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ความคิดเห็นของ ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบลของตน

(15) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ หมายถึง การที่ประชาชนได้มีส่วน ร่วมในการจัดทำโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลของตน

(16) ความต้องการโครงการ หมายถึง โครงการต่างๆที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัด ทำนั้นเป็นไปตามความต้องการของประชาชน และ

(17) ประสิทธิภาพโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำ โดยวิเคราะห์จาก

(17.1) ความพึงพอใจในโครงการ หมายถึง ความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการ
ที่ได้รับจ้าง

(17.2) ความเดือดร้อนถ้าไม่มีโครงการ หมายถึง ความเดือดร้อนที่อาจเกิดขึ้นถ้าไม่
ได้ทำงานในโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากคำนิยามศัพท์ทั้งหมดนี้สามารถทำให้ ทราบถึง ความหมายที่นำมาใช้ในการวิจัย
ครั้งนี้ จากนั้นนำไปสู่การกำหนดมาตรวัด หรือ การนิยามปฏิบัติการของตัวแปรแต่ละตัวเพื่อ
สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้จริงซึ่งจะกล่าวในบทถัดไป

2.8 สรุป

แนวคิดที่นำมาศึกษาในเรื่อง การประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท
ที่ดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบลในปี 2542 ครั้งนี้ ได้ใช้การประเมินผลโครงการตาม
รูปแบบ CIPP Model โดยใช้ในการวิเคราะห์ประเมินผลตามกรอบแนวความคิดโดยประเมิน
กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นระดับเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งยังได้ประเมิน
ผลในระดับประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อเป็นการยืนยันประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการ
ที่เกิดขึ้นตามมาตรการจ้างงานในชนบทให้มีความชัดเจนในข้อค้นพบมากขึ้น นอกจากการประเมิน
ผลทั้ง 2 ระดับของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียแล้วยังได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพ
และประสิทธิผลโครงการซึ่งเป็นข้อค้นพบที่สำคัญของการศึกษาครั้งนี้ด้วย

อย่างไรก็ดีเมื่อแนวความคิดได้กำหนดเป็นรูปธรรมจนเกิดเป็นกรอบแนวคิดในการ
วิจัยที่ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้เป็นผลนำมาสู่แนวทางในการกำหนดระเบียบวิธีในการวิจัย
ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการวิจัยเช่นกัน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจควบคู่ไปกับการวิจัยเอกสาร โดยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย คือ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ประชากรเป้าหมายและการสุ่มตัวอย่าง 3) กรรมวิธีทางข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 4) นิยามปฏิบัติการและการสร้างมาตรวัด และ 5) ลักษณะ ประชากรที่ตกเป็นตัวอย่าง

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร และข้อมูลเกี่ยวกับโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท ซึ่งได้ใช้การวิจัยทั้งในเชิงคุณภาพเป็นส่วนเสริมเชิงปริมาณ

3.1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพในวิธีการที่ได้นำมาใช้ในวิจัยนี้ เพื่อศึกษารายละเอียดที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นยังมีประโยชน์อย่างมากในการวิเคราะห์ข้อค้นพบที่ได้ให้มีความสมบูรณ์ตามหลักความเป็นจริง ซึ่งได้ดำเนินการตามวิธีการดังวิธีต่อไปนี้ คือ

1) การวิจัยเอกสาร

การวิจัยเอกสารเป็นวิธีหนึ่งในการศึกษาข้อมูลและข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยต่างๆ ในที่นี้โดยเฉพาะแผนปฏิบัติการมาตรการจ้างงานในชนบทมาประมวล เพื่อใช้ประโยชน์ในการสร้างแบบสอบถาม โดยใช้

- แบบสำรวจข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบล ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการในปี 2542 ประกอบด้วย จำนวนรายได้เฉพาะของ อบต. จำนวนครัวเรือนภายในอบต. จำนวนผู้ว่างงานทั้งหมด จำนวนประชากรภายในอบต. จำนวนโครงการที่แล้วเสร็จ จำนวนโครงการที่ตั้งเป้าหมายไว้ รายงานการสำรวจจำนวนผู้ว่างงานก่อนมีการจ้างงานจำแนกเป็นประเภทผู้ว่างงานกับรายงานจำนวนผู้ได้รับการจ้างงานจากโครงการ จำนวนงบประมาณประเภทเงินอุดหนุนทั่วไปที่อบต.ได้รับ จำนวนบุคลากรในการดำเนินงาน จำนวนครั้งในการติดต่อประสานงาน จำนวนครั้งตามจริงในการติดตามผล และจำนวนเป้าหมายที่กำหนดในการติดตามผล

2) การสังเกตการณ์

การสังเกตการณ์ โดยใช้การสังเกตการณ์แบบไม่มีโครงสร้างกับองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอีกวิธีหนึ่ง โดยทำการสังเกตการณ์กับองค์การบริหารส่วนตำบล 2 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกิด อ.บางปะอิน และองค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น อ.นครหลวง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ก่อนดำเนินการจริง เพื่อทำความเข้าใจกับประเด็นปัญหาแล้วนำความเข้าใจที่เกิดขึ้นมาพัฒนาแบบสอบถาม หลังจากนั้นทำการทดสอบแบบสอบถาม เพื่อที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงใน จังหวัดลพบุรี

3.1.2 การวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณเป็นระเบียบวิธีการหลัก โดยการใช้วิธีการสัมภาษณ์กับประชากรกลุ่มเป้าหมาย แบ่งออกเป็น

(1) สัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สอต.) เพื่อให้ทราบถึง

(1.1) ปัจจัยสถานะแวดล้อม (Context) ได้แก่ ความมั่นคงขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรุนแรงของการว่างงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล และความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล

(1.2) ปัจจัยเข้า (Input) ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับ และบุคลากรที่ดำเนินงาน

(1.3) ปัจจัยกระบวนการ (Process) ได้แก่ การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท การติดต่อประสานงาน การประชาสัมพันธ์โครงการ การติดตามผลโครงการ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไข

(1.4) ประสิทธิภาพโครงการ คือ การแล้วเสร็จของโครงการ

(1.5) ประสิทธิภาพโครงการ (Product) ได้แก่ การจ้างงาน และความคุ้มค่าของโครงการ

(1.6) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก

(2) สัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม กับประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อให้ทราบถึง

(2.1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สถานภาพในครัวเรือน และสถานภาพการว่างงานก่อนเข้าร่วมโครงการ

(2.2) ปัจจัยด้านการดำเนินโครงการ ได้แก่ ทักษะคิดต่อการดำเนินงานของอบต. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และความต้องการโครงการ

(2.3) ประสิทธิภาพโครงการ ได้แก่ อัตราความพึงพอใจในโครงการ และอัตราความเดือดร้อนถ้าไม่มีการจัดทำโครงการ

3.2 ประชากรเป้าหมายและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายและการสุ่มตัวอย่างได้มีการออกแบบการวิจัยไว้ ดังนี้

3.2.1 ประชากรที่ทำการศึกษา

ประชากรที่ทำการศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

(1) ระดับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สอต.)

(2) ระดับประชาชน คือ ประชาชนผู้ที่เข้าร่วมโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.2.2 การสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ออกแบบวิธีการคัดเลือกตัวอย่างประชากร โดยการสุ่มในแต่ละระดับได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ระดับจังหวัด: กรณีศึกษาในจังหวัดลพบุรี เนื่องจากการค้นคว้าข้อมูล พบว่า จาก

การรายงานผลการสำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำทะเบียนคนว่างงานระดับหมู่บ้าน รอบที่ 1 (มีนาคม 2542) (กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง, 2542) ระบุว่า จังหวัดลพบุรีเป็นจังหวัดที่มีข้อมูลผู้ว่างงานจำนวนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ของภาคกลาง

(2) ระดับอำเภอ: ในการสุ่มตัวอย่างให้เพียงพอ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ประมาณร้อยละ 30 โดยสุ่ม 3 อำเภอจากทั้งหมด 11 อำเภอของจังหวัดลพบุรี คัดเลือกจากอำเภอที่มีจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุดโดยเรียงลำดับ ดังนี้ คือ 1) อำเภอเมือง 2) อำเภอบ้านหมี่ และ 3) อำเภอชัยบาดาล (ตาราง 3.1)

(3) ระดับองค์การบริหารส่วนตำบล: การสุ่มจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลได้ใช้เกณฑ์แบบเดียวกับในระดับอำเภอ โดยทำการสุ่มร้อยละ 30 จากจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด 108 แห่ง ดังนั้นจำนวนขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการศึกษาคั้งนี้ มีจำนวน 30 แห่ง จะคัดเลือกจากระดับอำเภอๆละเท่าๆกัน คือ อำเภอละ 10 องค์การบริหารส่วนตำบลตามที่ปรากฏรายชื่อ ในตาราง 3.2 (แผนที่อำเภอ ในจ.ลพบุรี อยู่ในภาคผนวก ฉ) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มองค์การบริหารส่วนตำบลแบบบังเอิญ (Accidental random)

ตาราง 3.1 การสุ่มอำเภอในจังหวัดลพบุรี โดยเรียงลำดับตามจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล

ชื่ออำเภอ	จำนวนอบต.	ลำดับของอบต.ที่สุ่มได้
1. เมือง	20	(1)
2. พัฒนาการ	9	
3. โคกสำโรง	13	
4. หนองม่วง	6	
5. สระโบสถ์	3	
6. โคกเจริญ	5	
7. ชัยบาดาล	14	(3)
8. ลำสนธิ	4	
9. ท่าหลวง	6	
10. ท่าเรือ	8	
11. บ้านหมี่	20	(2)

ที่มา: ข้อมูลสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี 2542 กองการส่วนตำบล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตาราง 3.2 รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการเก็บข้อมูลและอัตราส่วนร้อยละของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการที่เก็บข้อมูลได้โดยแยกตามอำเภอ

อำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน (คน)	อัตราส่วนร้อยละ
เมือง	1. เขาพระงาม 2. เขาสามยอด 3. ถนนใหญ่ 4. ทะเลชุบศร 5. ท่าแค 6. ท่าศาลา 7. บางขันหมาก 8. ป่าตาล 9. กกโก 10. โศกลำพาน	84	22.5
บ้านหมี่	1. บางหึ่ง 2. บ้านชี 3. โพนทอง 4. บ้านกล้วย 5. หินปัก 6. บ้านทราย 7. หนองทรายขาว 8. บางกะพี้ 9. บางขาม 10. เชียงกา	146	39.0
ชัยบาดาล	1. ห้วยหิน 2. ชัยบาดาล 3. หนองยายโสี 4. นิคมลำธารายณ์ 5. บัวชุม 6. ท่าคินคำ 7. ลำธารายณ์ 8. ชัยนารายณ์ 9. ม่วงค่อม 10. ท่ามะนาว	144	38.5
รวม	30 อบต.	374	100.0

ที่มา: ข้อมูลสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี 2542 กองการส่วนตำบล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ต่อจากนั้น เมื่อผู้มองการณ์การบริหารส่วนตำบลเป้าหมายได้แล้ว จะทำการเก็บข้อมูลในระดับเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล คือ สมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล แห่งละ 1 คน โดยสุ่มแบบบังเอิญเช่นเดียวกัน

เมื่อเก็บข้อมูลภาคสนาม สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สอต.) ปรากฏว่า สามารถสัมภาษณ์ได้ครบทั้ง 30 คนที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

(4) ระดับประชาชน: การเก็บข้อมูลจาก ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลแห่งละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 300 คนทำการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive random) ผลที่ได้สามารถสัมภาษณ์ได้จริง 374 คน

การเก็บข้อมูลในระดับประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการนี้ ที่สามารถเก็บได้มากเกินเป้าหมายกำหนดไว้ อันเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความสามารถในการประสานงาน กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายภายในองค์การบริหารส่วนตำบลของคนมากกว่าที่ต้องการ ฉะนั้นเมื่อประชากรเป้าหมายให้ความร่วมมือกับการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นเหตุให้เพิ่มการสัมภาษณ์ประชาชนทั้งหมดที่เต็มใจและร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ รวมทั้งยังเป็นการติดต่อผู้วิจัยรุ่นหลังที่จะศึกษากับกลุ่มประชากรกลุ่มเดิมนี้อีกด้วย

3.3 กรรมวิธีทางข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เริ่มต้นจากการสร้างคู่มือลงรหัสกับข้อมูลที่จัดเก็บมา ในส่วนที่เป็นคำถามจะมีการลงรหัส การตรวจสอบการลงรหัสและการแก้ไขการลงรหัสให้ถูกต้อง หลังจากนั้นทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ และใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

3.3.1 สถิติพรรณนา เป็นการใช้พรรณนารายละเอียดปัจจัยต่างๆในรูปแบบ CIPP โดยใช้สถิติในการกระจายจำนวนและอัตราส่วนร้อย (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) เพื่อใช้อธิบายคุณสมบัติทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

ในส่วนที่เป็นคำถามเปิดจะมีการคัดลอก และพิมพ์คำตอบแล้วนำมาจัดหมวดหมู่เพื่อศึกษาแบบแผน โครงสร้างและสาระของเนื้อหาของคำตอบ จากนั้นนำมาใช้ในการประกอบการเขียนรายงาน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็น และเหตุผลในประเด็นต่างๆ เป็นส่วนข้อมูลในเชิงคุณภาพ

3.3.2 การวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) เป็นสถิติการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท ซึ่งแบ่งเป็นผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อม รวมทั้งความสามารถของการอธิบายการผันแปรของตัวแปรอิสระต่างๆที่มีผลต่อตัวแปรตาม

3.4 คำนิยามปฏิบัติการและการสร้างมาตรวัด

ในกระบวนการสร้างมาตรวัดได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการสร้างมาตรวัดดังต่อไปนี้

- (1) การระบุคำนิยามศัพท์ที่ได้กล่าวแล้ว ในบทที่ 2 หัวข้อ 2.7 เป็นการอธิบายความหมายตัวแปรในการวิจัยทำให้สามารถครอบคลุมประเด็นความถูกต้องในเนื้อหาของมาตรวัด
- (2) จากคำนิยามศัพท์สู่คำนิยามปฏิบัติการ (Operational definition) ซึ่งได้ทำการสร้างแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมให้ครบตามคุณสมบัติของตัวแปร
- (3) กำหนดกฎเกณฑ์ในกระบวนการสร้างมาตรวัดของตัวแปรแต่ละตัว ซึ่งค่าที่ได้ต้องสื่อความหมายของสิ่งที่ต้องการจะวัด (Construct validity) และ
- (4) ทำการทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability test) รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก จ เมื่อทำความเข้าใจถึงกระบวนการดังกล่าวแล้ว จึงมาถึงขั้นตอนการนิยามปฏิบัติการและการสร้างมาตรวัด เพื่อสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้จริงและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติได้ดังต่อไปนี้

3.4.1 องค์การบริหารส่วนตำบล

คำนิยามปฏิบัติการในตัวแปรต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

- 1) ความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบล (Wealth: WEA)

ในการนิยามปฏิบัติการความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น พิจารณาจาก ก) รายได้เฉพาะที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถหาได้ และ ข) จำนวนครัวเรือนทั้งหมดภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ดังปรากฏในสูตร คือ

$$\text{WEA} = \frac{\text{รายได้เฉพาะขององค์การบริหารส่วนตำบล}}{\text{จำนวนครัวเรือนทั้งหมดในอบต.}} \dots\dots\dots(3.1)$$

จากข้อมูลประเภทรายได้ที่กำหนดไว้ในกฎระเบียบ และข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดไว้ ส่วนใหญ่มี 5 หมวด และข้อมูลจากเอกสารจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล ระบุไว้ดังนี้

หมวดที่ 1 ภาษีอากร ได้แก่ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีเช่าส้วม ภาษีสรรพสามิต ภาษีสุรา ภาษีมรดกและล้อเลื่อน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีการค้า และภาษีป้าย เป็นต้น

หมวดที่ 2 ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต ได้แก่ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้โฆษณาใช้เครื่องขยายเสียง ค่าปรับจราจร ค่าจดทะเบียนสิทธิ และนิติกรรมที่ดิน ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่น ค่าธรรมเนียม รวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการเช่าส้วม ค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินอากร ประทานบัตร ใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวงและค่าปรับตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ และนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดินที่เก็บในองค์การบริหารส่วนตำบล ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ เป็นต้น

หมวดที่ 3 รายได้จากทรัพย์สิน เช่น ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร

หมวดที่ 4 เงินอุดหนุนที่ได้จากรัฐบาล เงินจำนวนนี้ได้ทำการแยกวิเคราะห์ซึ่งไม่รวมอยู่ในผลข้อมูลรายได้เฉพาะขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเงินอุดหนุนที่ได้จากรัฐบาลอยู่ในบัญชีเข้า คือ งบประมาณที่ได้รับ และ

หมวดที่ 5 รายได้เบ็ดเตล็ด เช่น ค่าขายแบบหรือเอกสารสอบราคา

ทั้ง 5 หมวดข้างต้น จะเป็นหมวดรายได้ที่เป็นประจำและปกติ อาจจะมีบางองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้จากส่วนอื่นๆอีก เช่น รายได้จากสาธารณูปโภค รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ เงิน และทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้ รายได้อื่นตามที่รัฐบาล หรือ หน่วยงานอื่นจัดสรรให้ เป็นต้น

ตามสูตรข้างต้น รายได้เฉพาะขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ จำนวนครัวเรือนทั้งหมดภายในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอัตราความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบล

2) ความรุนแรงของการว่างงาน (Severity: SEV)

ความรุนแรงของการว่างงานพิจารณาจาก ก) จำนวนประชากรที่ว่างงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล และ ข) จำนวนประชากรภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ตามสูตรคือ

$$SEV = \frac{\text{จำนวนประชากรที่ว่างงานภายในอบต.}}{\text{จำนวนประชากรภายในอบต.}} \dots\dots\dots(3.2)$$

ข้อมูลที่ได้มาจาก แบบสำรวจองค์การบริหารส่วนตำบลจากจำนวนคนว่างงานต่อประชากรทั้งหมดภายในองค์การบริหารส่วนตำบล คือ อัตราความรุนแรงของการว่างงาน

3) ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล (Harmony: HAR)

ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล วัดโดยข้อคำถามที่ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แสดงความคิดเห็นว่า ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านเคยเกิดสิ่งต่างๆ ตามรายชื่อต่อไปนี้หรือไม่

3.1) บรรยากาศในองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านเคยอยู่ในลักษณะที่ไม่สนใจกันเลย (HAR1)

3.2) ส่วนใหญ่เมื่องานในองค์การบริหารส่วนตำบลของท่าน มีปัญหาอุปสรรคต่างฝ่ายต่างจะหาทางออกกันเองโดยไม่ปรึกษาใคร (HAR2)

3.3) เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ค่อยได้มีการประชุมพร้อมกัน ทั้งในระดับคณะกรรมการบริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา (HAR3)

3.4) การบริหารงานส่วนใหญ่ในองค์การบริหารส่วนตำบลเคยมีกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นแกนนำโดยตลอด (HAR4)

3.5) ในองค์การบริหารส่วนตำบลของท่าน เคยมีการจัดทำโครงการต่างๆ โดยมีที่มาที่ไม่ได้มาจากประชาชน (HAR5)

3.6) ในบางครั้ง ท่านยังมีความข้องเกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล หรือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางคน (HAR6)

3.7) ทางองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านที่ผ่านมา เคยมีการทะเลาะเบาะแว้ง

กันอย่างรุนแรง (HAR7)

3.8) ถ้ามีงานที่ต้องช่วยเหลือกัน เคยอยู่ในลักษณะต่างคนต่างทำ (HAR8)

3.9) ท่านเคยรู้สึกหงุดหงิดรำคาญ กับเพื่อนร่วมงานในองค์การบริหารส่วนตำบล (HAR9)

3.10) ทางองค์การบริหารส่วนตำบลของท่าน เคยมีการ โยนความผิดกันในกรณีที่มีการบริหารงานผิดพลาด (HAR10)

3.11) ในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน เคยมีประวัติที่ไม่ดีเกิดขึ้นกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องงานบ้างหรือไม่ (HAR11)

เกณฑ์การให้คะแนน: หากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตอบว่า เคย = 0 และ ไม่เคย = 1 ที่เป็นเช่นนี้เพราะข้อคำถามวัดในเชิงลบ ดังนั้นถ้าตอบว่าไม่เคยทั้งหมด (11ข้อ) จะ ได้คะแนนเต็ม 11 คะแนน

มาตรวัดนี้คำนวณจากสมการ

$$HAR = \sum_{i=1}^{11} HAR_i \quad \dots\dots\dots(3.3)$$

จากสมการความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล (HAR) ได้มาจากผลบวกรวมตั้งแต่ HAR1 – HAR11 แล้วทำการหารด้วย 11

เมื่อทำการวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของ มาตรวัดความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ (Reliability coefficient) ของรายการข้อคำถามทั้ง 11 ข้อ ปรากฏว่า มาตรวัดนี้มีค่า Alpha เท่ากับ 0.6490 ซึ่งถือว่า มีความเชื่อถือได้ในระดับปานกลาง (สำหรับรายละเอียดของการทดสอบความเชื่อถือได้ของมาตรวัดอยู่ในภาคผนวก จ)

4) งบประมาณที่ได้รับ (Budget: BUD)

งบประมาณที่ได้รับ หมายถึง จำนวนเงินเฉพาะที่รัฐบาลให้เพื่อดำเนินโครงการเป็นปกติ ซึ่งพิจารณาจาก ก) รายได้เงินอุดหนุนทั่วไป และ ข) จำนวนประชากรภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นมาตรวัดที่ใช้ คือ

$$\text{BUD} = \frac{\text{รายได้เงินอุดหนุนทั่วไป}}{\text{จำนวนประชากรในอบต.}} \dots\dots\dots(3.4)$$

การเปรียบเทียบกันระหว่างรายได้เงินอุดหนุนทั่วไป กับจำนวนประชากรภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นจึงเกิดเป็นอัตรางบประมาณที่ได้รับในโครงการ

5) บุคลากรที่ดำเนินงาน (Personnel: PER)

บุคลากรที่ดำเนินงาน คือ บุคลากรที่ดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ปฏิบัติงานตามโครงการ โดยพิจารณาจาก ก) จำนวนบุคลากรในการดำเนินงานทั้งหมด ได้แก่ เจ้าหน้าที่, ลูกจ้างทั้งประจำและชั่วคราว, คณะกรรมการบริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ ข) จำนวนประชากรทั้งหมดภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น มาตรฐานที่ใช้ คือ

$$\text{PER} = \frac{\text{จำนวนบุคลากรในการดำเนินงานทั้งหมด}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมดภายในอบต.}} \dots\dots\dots(3.5)$$

การเปรียบเทียบกันระหว่างจำนวนบุคลากรในการดำเนินงานทั้งหมด กับจำนวนประชากรภายในองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเกิดเป็นอัตราบุคลากรที่ดำเนินงานในโครงการ

6) การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท (Observation: OBS)

การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท พิจารณาจากการสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยข้อคำถาม ดังนี้

6.1) ในองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านได้มีการลดการจ้างเหมา หรือเลิกการจ้างเหมาหรือไม่เมื่อเปรียบเทียบกับขณะเมื่อไม่มีการมาตรการจ้างงานในชนบทนี้ (การให้คะแนน : ไม่มี = 0 หรือ มี = 1) (OBS1)

6.2) ในองค์การบริหารส่วนตำบลของท่าน ได้มีการจ้างแรงงานประชาชนเฉพาะในพื้นที่หรือไม่ (การให้คะแนน : บางส่วน = 0 หรือ ทั้งหมด = 1) (OBS2)

6.3) โครงการต่างๆที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำได้ดำเนินการโดย (การให้คะแนน: จ้างเหมา = 0 ส่วนดำเนินการเองหรือทั้งดำเนินการเอง และจ้างเหมา = 1) (OBS3)

เกณฑ์การให้คะแนน: ระบุคะแนนตามรายข้อคำถามจากนั้นนำมารวมกัน จึงมี
คะแนนเต็ม 3 คะแนน

มาตรวัดนี้คำนวณจากสมการ

$$OBS = \sum_{i=1}^3 OBS_i \quad \dots\dots\dots(3.6)$$

จากสมการการปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท (OBS) ได้มาจากผลบวกรวม
ตั้งแต่ OBS1 – OBS3 แล้วทำการหารด้วย 3

เมื่อทำการวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของมาตรวัด ปรากฏว่า มาตรวัดนี้มี ค่า Alpha
เท่ากับ 0.6503 ซึ่งถือว่า มีความเชื่อถือได้ในระดับปานกลาง

7) การติดต่อประสานงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (Coordination: COO)

ในด้านการวัดนั้นเป็นการสอบถามข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจ ซึ่งวัดจาก จำนวน
ครั้งในการติดต่อประสานงานตามโครงการในมาตรการจ้างงานในชนบท

8) การประชาสัมพันธ์โครงการ (Public relation: PUR)

มาตรวัดที่ใช้เป็นการสอบถามจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีข้อ
คำถาม คือ

การประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ ภายใต้อามาตรการจ้างงานในชนบททางองค์การ
บริหารส่วนตำบลของท่านได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างไร
(เกณฑ์การให้คะแนน: ถ้าตอบว่าบางโครงการ = 0 หรือ ทุกโครงการ = 1)

9) การติดตามผลโครงการ (Evaluation: EVA)

วัดโดยพิจารณาจาก ก) จำนวนครั้งในการติดตามผลโครงการที่เกิดขึ้นจริง และ
ข) จำนวนครั้งในการติดตามผลโครงการที่กำหนดไว้ ดังสูตร

$$EVA = \frac{\text{จำนวนครั้งในการติดตามผลโครงการที่เกิดขึ้นจริง}}{\text{จำนวนครั้งในการติดตามผลโครงการที่กำหนดไว้}} \dots\dots\dots(3.7)$$

ตัวมาตรฐานที่กำหนด คือ การเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการติดตามผลโครงการที่เกิดขึ้นจริงกับจำนวนครั้งในการติดตามผลโครงการที่กำหนดไว้ เมื่อเช่นนั้นจึงเป็นอัตราการติดตามผลโครงการ

10) การมีส่วนร่วมของประชาชน (Participation: PAR)

วัดโดยการสอบถาม จากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยข้อคำถาม คือ ในการกำหนดปัญหาและความต้องการ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการเรียกร้องและมีการริเริ่มโครงการมาจากใครเป็นอันดับแรก (การให้คะแนน: ถ้าโดยบุคคลอื่น = 0, ถ้าประชาชนเรียกร้อง หรือ ร้องเรียนมายังองค์การบริหารส่วนตำบล = 1)

11) ประสิทธิภาพของโครงการ (Efficiency: EFF)

ประสิทธิภาพของโครงการ พิจารณาจาก ก) จำนวนโครงการที่แล้วเสร็จ และ ข) จำนวนโครงการที่กำหนดไว้ตามที่ปรากฏในสูตร คือ

$$EFF = \frac{\text{จำนวนโครงการที่แล้วเสร็จ}}{\text{จำนวนโครงการที่กำหนดไว้}} \dots\dots\dots(3.8)$$

การสร้างมาตรฐาน ได้พิจารณาเปรียบเทียบจำนวนโครงการที่แล้วเสร็จ กับจำนวนโครงการที่กำหนดไว้เพื่อให้ได้อัตราแล้วเสร็จของโครงการ ซึ่งเป็นอัตราที่บ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของโครงการจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่แต่ละแห่งดำเนินการได้

12) ประสิทธิภาพโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล (Outcomes of Sub-district Administration Organization: OUTS)

ประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาจาก ก) จำนวนคน

ที่ได้งานทำในโครงการ ข) จำนวนคนที่ว่างงานในองค์การบริหารส่วนตำบล และ ค) ความคุ้มค่าของโครงการ

ในกระบวนการสร้างมาตรวัดนี้ ได้พิจารณาเพื่อหาค่าประกอบในการกำหนดตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของโครงการเพื่อใช้เปรียบเทียบประสิทธิผลโครงการระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งในจังหวัดลพบุรี ที่สามารถวัดในรูปเชิงปริมาณ ดังนี้

ตัวชี้วัดประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับการดำเนินงานตามมาตรการจ้างงานในชนบท คือ ผลรวมของ 1) อัตราการจ้างงานมาจากการเปรียบเทียบระหว่างจำนวนคนที่ได้งานทำในโครงการกับจำนวนคนที่ว่างงานในองค์การบริหารส่วนตำบล และ 2) อัตราความคุ้มค่าของโครงการ

12.1) การจ้างงาน (Employment: EMP)

การจ้างงาน พิจารณาจากข้อมูลที่ได้โดยแบบสำรวจข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งในจำนวนคนที่ได้งานทำและจำนวนคนที่ว่างงาน ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่แยกตามโดยละเอียดดังนี้

จำนวนคนที่ว่างงานและจำนวนประชากรที่ได้งานทำจากโครงการจากการสำรวจกลุ่มผู้ว่างงานและผู้ที่ถูกเลิกจ้างภายในองค์การบริหารส่วนตำบลโดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 แรงงานไร้ฝีมือที่ถูกเลิกจ้างหรือยังไม่มีงานทำก็คนและได้งานทำแล้วก็คน

กลุ่มที่ 2 แรงงานภาคบริการที่ถูกเลิกจ้าง ก็คน และได้งานทำแล้วก็คน

กลุ่มที่ 3 แรงงานมีความรู้ เคยทำงานแล้วแต่ถูกเลิกจ้างก็คน และได้งานทำแล้วก็คน

กลุ่มที่ 4 ผู้จบการศึกษาใหม่และยังไม่มีงานทำก็คน และได้งานทำแล้วก็คน

รวมทั้ง 4 กลุ่ม เป็นจำนวนผู้ว่างงานทั้งหมด และผู้ที่ได้งานทำทั้งหมด จากนั้นใช้ข้อมูลของการจ้างงานตามโครงการในมาตรการจ้างงานในชนบท เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบในภาพรวมทั้งหมดของทั้งผู้ว่างงานและผู้ได้งานทำในแต่ละกลุ่มมาเป็นจำนวนที่ใช้เปรียบเทียบกัน จึงเกิดเป็นอัตราการจ้างงาน

เมื่อเป็นเช่นนั้นจะนำอัตราการจ้างงานมาคูณด้วย 100 เหตุที่คูณด้วย 100

เนื่องจากปรับฐานคะแนนให้เท่ากับ 100 ที่สามารถนำมารวมกับอัตราความคุ้มค่าโครงการได้ดังปรากฏในสูตร 3.9

12.2) ความคุ้มค่าของโครงการ (Worth: WOR)

ความคุ้มค่าของโครงการ ได้จากการประเมินโครงการโดยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยสอบถามความคิดเห็นว่า การกำหนดจากนโยบายตามมาตรการจ้างงานในชนบทนั้น มีความคุ้มค่าในการช่วยเหลือประชาชนด้านการบรรเทาปัญหาการว่างงานมีมากน้อยเพียงใด ต่อประโยชน์ของประชาชน โดยระบุเป็นการให้คะแนนตั้งแต่ 0-10

จากนั้น เพื่อให้ได้เป็นอัตราความคุ้มค่าของโครงการซึ่งนำมารวมกับอัตราการจ้างงานได้ต้องนำคะแนนที่ได้คูณด้วย 10 เหตุที่คูณด้วย 10 เนื่องจากปรับฐานคะแนนให้เท่ากับ 100 ซึ่งพบได้จากสูตร 3.9 เช่นกัน

มาตรวัดประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรการจ้างงานในชนบท โดยแสดงในรูปของสมการได้ ดังนี้

$$\text{OUTS} = \frac{(\text{NEM} * 100) + (\text{WOR} * 10)}{\text{NUE}} \dots\dots\dots(3.9)$$

OUTS = ประสิทธิภาพโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล (Outcomes of Sub-district Administration Organization)

NEM = จำนวนคนที่ได้ทำงานในโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท (Number of employment)

NUE = จำนวนคนที่ว่างงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล (Number of unemployment)

WOR = ความคุ้มค่าของโครงการ (Worthy)

มาตรวัดดังกล่าวมีความถูกต้องในเนื้อหาสาระซึ่งในที่นี้ ประกอบด้วย คุณสมบัติหรือองค์ประกอบทั้ง 2 ตัว คือ 1) อัตราการจ้างงานตามโครงการในมาตรการจ้างงานในชนบท และ 2) อัตราความคุ้มค่าของโครงการ

อัตราการจ้างงานตามโครงการในมาตรการจ้างงานในชนบท เป็นข้อเท็จจริง ที่ได้รับจากแบบสำรวจข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนอัตราความคุ้มค่าของโครงการนี้มีความถูกต้องในเนื้อหา เนื่องจากได้รับการประเมินจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง

สิ่งสำคัญ คือ การนำเอาคุณสมบัติหรือองค์ประกอบของการวัดมารวมกันโดยใช้กฎเกณฑ์การบวก ทั้งนี้โดยยึดหลักเหตุผลที่ให้ความสำคัญ กับคุณสมบัติ หรือองค์ประกอบทั้ง 2 ประการอย่างเท่าเทียมกัน คือ ความคุ้มค่าของโครงการ ที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประเมินนั้นจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์เลยหากไม่พบว่า ทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการจ้างงานประชาชนผู้ที่ว่างงานจากโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท

3.4.2 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

ส่วนนิยามปฏิบัติการของตัวแปรต่างๆในด้านประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ มีดังนี้ คือ

1) ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่

1.1) อายุ (AGE) (จำนวนปี)

1.2) เพศ (Gender: GEN) (หญิง = 0, ชาย = 1)

1.3) ระดับการศึกษา (Education: EDU) (ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาลงมา = 0, ประถมศึกษาขึ้นไป = 1)

1.4) สถานภาพสมรส (Status: STA) (แต่งงาน = 0, โสด = 1)

1.5) สถานภาพการว่างงานก่อนเข้าร่วมโครงการ (Before status: BES) (ในพื้นที่ = 0, กลับคืนถิ่นเนื่องจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ = 1)

1.6) สถานภาพในครัวเรือน (Family status: FAS) (ไม่ใช่หัวหน้าครอบครัว = 0, หัวหน้าครอบครัว = 1)

2) ทศนคติต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (Attitude: ATT)

ในด้านมาตรวัด เป็นการให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น โดยกำหนดเป็นรายข้อ

คำถาม ดังนี้

2.1) ท่านคิดว่าที่ผ่านมามองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำโครงการที่เป็นประโยชน์
อย่างดีที่สุดแก่หมู่บ้าน / ตำบลของท่าน (ATT1)

2.2) หากเกิดปัญหาที่เกี่ยวกับหมู่บ้านของท่าน องค์กรแรกที่ท่านคิดว่าจะช่วยได้
คือ องค์กรการบริหารส่วนตำบล (ATT2)

2.3) ท่านคิดว่าคณะกรรมการบริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลทุกคน ไม่มีใครเห็นแก่ตัวมุ่งทำงานให้ตำบลของท่านเจริญขึ้น
(ATT3)

2.4) ท่านคิดว่า คณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
มีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการทำงาน (ATT4)

2.5) ท่านคิดว่า การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลบางคน ขาดความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน (ATT5)

2.6) คณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีบางคนที่
เป็นที่รักใคร่ของประชาชน (ATT6)

เกณฑ์การให้คะแนน: การให้ประชาชนเป็นผู้แสดงความคิดเห็น โดยถ้าเห็นด้วย
มากที่สุด จะมีคะแนนเต็ม 10 จนถึง ไม่เห็นด้วยมากที่สุดมี คะแนน 0 ส่วนคะแนน ระหว่าง 0 ถึง
10 เป็นการให้คะแนนตามที่สอดคล้องกับความเห็นของประชาชน

ข้อคำถามที่(2.1) - (2.4) เป็นข้อคำถามเชิงบวกจึงให้คะแนนตามที่ได้แต่ข้อคำถาม
ที่ (2.5) - (2.6) เป็นข้อคำถามในเชิงลบ จึงต้องมีการกลับคะแนน เช่น ถ้าประชาชนให้ 10 คะแนน
ต้องกลับเป็น 0 คะแนน เป็นต้น

มาตรวัดนี้คำนวณจากสมการ

$$ATT = \sum_{i=1}^6 ATT_i \dots\dots\dots(3.10)$$

จากสมการทัศนคติต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (ATT) ได้มา
จากผลบวกรวมตั้งแต่ ATT1 – ATT6 แล้วทำการหารด้วย 6

เมื่อทำการวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของมาตรวัด ปรากฏว่า มาตรวัดนี้ต้องมีการ
ตัดข้อคำถาม 2 ข้อ คือ ATT5 และ ATT6 เพื่อจะทำให้ค่า Alpha เท่ากับ 0.8138 ซึ่งถือว่า
มีความเชื่อถือได้สูง

3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ (Decision: DEC)

ด้านมาตรวัดพิจารณาจากการให้ประชาชนเป็นผู้ประเมินตนเองว่าได้มีส่วนร่วมเท่าใดจากรายข้อคำถามดังต่อไปนี้

3.1) ท่านได้มีการเข้าร่วมประชุม เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบล (DEC1)

3.2) เท่าที่ผ่านมา ท่านได้มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นภายในตำบล (DEC2)

3.3) ท่านไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการในการจัดทำก่อนดำเนินการ (DEC3)

3.4) ท่านคิดว่า คณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางคนไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของท่าน (DEC4)

3.5) ท่านคิดว่า ท่านไม่ค่อยมีบทบาทสำคัญในการเรียกร้องโครงการต่างๆที่มีขึ้น (DEC5)

เกณฑ์การให้คะแนน: ประเมินโดยให้ประชาชนเป็นผู้ให้คะแนนตามความเป็นจริงที่ตนเองมีส่วนร่วมต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการเพียงใด โดยมีระดับคะแนนการมีส่วนร่วมตั้งแต่ 0-10 คะแนน

ข้อคำถามที่ (3.1) - (3.2) เป็นข้อคำถามเชิงบวก จึงให้คะแนนตามที่ได้ ส่วนข้อคำถาม ที่ (3.3) - (3.5) เป็นข้อคำถามเชิงลบ จึงต้องมีการกลับคะแนน

มาตรวัดนี้คำนวณจากสมการ

$$DEC = \sum_{i=1}^5 DEC_i \quad \text{.....(3.11)}$$

จากสมการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ (DEC) ได้มาจากผลบวกรวมตั้งแต่ DEC1 - DEC5 แล้วทำการหารด้วย 5

เมื่อทำการวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของมาตรวัด ปรากฏว่า มาตรวัดนี้ต้องมีการตัดข้อคำถาม 2 ข้อ คือ DEC4 และ DEC5 เพื่อจะทำให้ค่า Alpha เท่ากับ 0.5638 ซึ่งถือว่ามีความเชื่อถือได้ในระดับปานกลาง

4) ความต้องการโครงการ (Desire: DES)

วัดโดยข้อคำถาม คือ โครงการที่ได้รับข้างนั้นมีความต้องการโครงการนั้นหรือไม่ ที่ระดับคะแนนที่เท่าใด

เกณฑ์การให้คะแนน: ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ โดยการให้คะแนน 0 - 10

4) ประสิทธิภาพโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ (Outcome of people: OUP)

ประสิทธิผลโครงการที่ประเมินโดยประชาชน พิจารณาจาก ก) ความพึงพอใจในโครงการ และ ข) ความเดือดร้อนถ้าไม่มีการจัดทำโครงการ

ในกระบวนการสร้างมาตรวัดได้พิจารณา เพื่อหาองค์ประกอบในการกำหนดตัวบ่งชี้ประสิทธิผลโครงการเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบประสิทธิผลโครงการ ที่ประเมินโดยประชาชนผู้ร่วมโครงการจากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ซึ่งสามารถวัดในรูปเชิงปริมาณดังนี้

ประสิทธิผลโครงการ ที่ประเมินโดยประชาชนด้านการได้รับประโยชน์จากโครงการที่ได้รับจ้างจากมาตรการจ้างงานในชนบท คือ ผลรวมของ 1) ความพึงพอใจในโครงการ และ 2) ความเดือดร้อนถ้าไม่มีการจัดทำโครงการ

5.1) ความพึงพอใจในโครงการ (Satisfaction: SAT)

ความพึงพอใจในโครงการ พิจารณาจากการประเมินของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ โดยวัดจากรายข้อคำถามในด้านต่างๆของความพึงพอใจในโครงการ คือ ท่านมีความพึงพอใจในเรื่องต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด เมื่อท่านได้เข้าร่วมโครงการ

- (1) อัตราค่าจ้างที่ได้รับ (SAT1)
- (2) ระยะเวลาที่ได้รับจ้าง (SAT2)
- (3) ลักษณะงานที่ได้ทำ (SAT3)
- (4) ปริมาณงานที่ได้ทำ (SAT4) และ
- (5) ความปลอดภัยที่ได้รับ (SAT5)

เกณฑ์การให้คะแนน: ประชาชนเป็นผู้ประเมินความพึงพอใจของคน ซึ่งถ้า

ไม่มีความพึงพอใจมาก = 0 จนถึง มีความพึงพอใจอย่างมาก = 10 ส่วนคะแนนระหว่าง 0 ถึง 10 เป็นการให้คะแนนตามความพึงพอใจที่ให้ตามความเป็นจริง

มาตรวัดนี้คำนวณจากสมการ

$$SAT = \sum_{i=1}^5 SAT_i \quad \text{.....(3.12)}$$

จากสมการความพึงพอใจในโครงการ (SAT) ได้มาจากผลบวกรวมตั้งแต่ SAT1 – SAT5 แล้วทำการหารด้วย 5

เมื่อทำการวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของมาตรวัด ปรากฏว่า มาตรวัดนี้มีค่า Alpha เท่ากับ 0.6293 ซึ่งถือว่า มีความเชื่อถือได้ในระดับปานกลาง

จากนั้น เพื่อให้ได้เป็นอัตราความพึงพอใจในโครงการจึงนำคะแนนที่ได้มาหารจำนวนข้อทั้งหมดก่อน (5 ข้อ) แล้วจากนั้นคูณด้วย 10 เหตุที่คูณด้วย 10 เนื่องจากปรับฐานคะแนนให้เท่ากับ 100 จากนั้นสามารถนำมารวม กับ อัตราความเดือดร้อนถ้าไม่มีการจัดทำโครงการได้

5.2) ความเดือดร้อนถ้าไม่มีการจัดทำโครงการ (Trouble: TRO)

ความเดือดร้อนถ้าไม่มีการจัดทำโครงการ พิจารณาจาก การประเมินของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการด้วยข้อคำถามที่ว่า หากให้ท่านคิดว่า ถ้าไม่มีโครงการต่างๆเกิดขึ้นตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรการจ้างงานในชนบท ท่านจะมีความเดือดร้อนหรือไม่ และระดับความเดือดร้อนมีมากน้อยเพียงใด

เกณฑ์การให้คะแนน: ประเมินโดยให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในการให้คะแนนเต็ม 10 คือ ถ้าไม่เดือดร้อนเลย = 0 จนถึงเดือดร้อนมากที่สุด = 10 ส่วนคะแนนระหว่าง 0 ถึง 10 เป็นการให้คะแนนตามความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นถ้าไม่มีการจัดทำโครงการตามความเป็นจริง

สำหรับมาตรวัดอัตราความเดือดร้อนถ้าไม่มีโครงการจึงนำคะแนนที่ได้มาคูณด้วย 10 เหตุที่คูณด้วย 10 เนื่องจากปรับฐานคะแนนให้เท่ากับ 100 จากนั้นสามารถนำมารวมกับ อัตราความพึงพอใจในโครงการได้

มาตรวัดประสิทธิผลโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการตาม
มาตรการจ้างงานในชนบท โดยแสดงในรูปของสมการได้ ดังนี้

$$\text{OUTP} = (\text{SAT} * 10) + (\text{TRO} * 10) \dots\dots\dots (3.13)$$

OUTP = ประสิทธิภาพโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ
(Outcome of people)

SAT = ความพึงพอใจในโครงการ (Satisfaction)

TRO = ความเดือดร้อนถ้าไม่มีการจัดทำโครงการ (Trouble)

มาตรวัดที่ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีความถูกต้องในเนื้อหาสาระ ซึ่งใน
ที่นี้คุณสมบัติหรือองค์ประกอบทั้ง 2 อัตรา คือ 1) อัตราความพึงพอใจในโครงการ และ 2)
อัตราความเดือดร้อนถ้าไม่มีการจัดทำโครงการ

อัตราความพึงพอใจในโครงการ และอัตราความเดือดร้อนถ้าไม่มีโครงการมี
ความถูกต้องในเนื้อหา เนื่องจากได้รับการประเมินโดยตรงจากประชาชนผู้ที่เข้าร่วมโครงการตาม
มาตรการจ้างงานในชนบท

จากนั้น เมื่อมีการนำเอาคุณสมบัติหรือองค์ประกอบของการวัดมารวมกันโดย
ใช้กฎเกณฑ์การบวก ทั้งนี้โดยยึดหลักเหตุผลที่ให้ความสำคัญกับคุณสมบัติ หรือองค์ประกอบ ทั้ง
2 ประการอย่างเท่าเทียมกัน กล่าวคือ ความเดือดร้อนถ้าไม่มีการจัดทำโครงการสำหรับ
ประชาชนจะมีขึ้นได้ ถ้าหากประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการนั้นได้รับความพึงพอใจในโครงการจาก
มาตรการจ้างงานในชนบทที่เกิดขึ้นก่อน

3.5 ลักษณะของประชากรที่ตกเป็นตัวอย่าง

ประชากรที่ตกเป็นตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน
ตำบล (สอต.) และ 2) ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

3.5.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สอต.)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 48 ปี ส่วนสอต.ที่มีอายุน้อยที่สุดในกลุ่มเป้าหมาย คือ 29 ปี เกือบทั้งหมดเป็นเพศชายร้อยละ 83.3 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาเป็นส่วนมากเกินร้อยละ 50 ส่วนที่เหลือจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 26.7)

ตาราง 3.3 ลักษณะโดยทั่วไปของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ศึกษา (30 คน)

ลักษณะของสอต.	จำนวน	อัตราส่วนร้อยละ
เพศ		
ชาย	25	83.3
หญิง	5	16.7
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	16	53.3
มัธยมศึกษา	8	26.7
ปวช. / ปวส. / อนุปริญญา	4	13.3
ปริญญาตรี	2	6.7
อาชีพหลัก		
ทำนา/ทำไร่	12	40.0
รับจ้าง	5	16.7
ค้าขาย	9	30.0
อื่นๆ	4	13.3
สมาชิกที่มาจาก		
การเลือกตั้ง	26	86.7
โดยตำแหน่ง	4	13.3

อายุ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
สอต. (#30)	47.73	10.03	70	29
ประชาชน (#374)	39.40	10.90	67	17

หมายเหตุ : อื่นๆ ได้แก่ รับบำนาญ , ไม่ทำงานแล้ว

ตาราง 3.4 ลักษณะทั่วไปของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ (374 คน)

ลักษณะของประชาชน	จำนวน	อัตราส่วนร้อยละ
เพศ		
ชาย	204	54.5
หญิง	170	45.5
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	9	2.4
ต่ำกว่าประถมศึกษา	210	56.1
ประถมศึกษา	105	28.1
มัธยมศึกษา	34	9.1
สูงกว่ามัธยมศึกษา	15	4.0
อนุปริญญา	1	0.3
สถานภาพสมรส		
โสด	57	15.2
อยู่ด้วยกัน	287	76.7
แยกกันอยู่	13	3.5
หย่าร้าง / ม่าย	17	4.5
สถานภาพในครัวเรือน		
หัวหน้าครอบครัว	165	44.1
คู่สมรส	123	32.9
บุตร	73	19.5
ญาติ	10	2.7
เขยและสะใภ้	3	0.8
สถานภาพการว่างงานก่อนเข้าร่วมโครงการ		
ผู้ว่างงานในพื้นที่	360	96.3
ผู้ว่างงานกลับคืนถิ่นจากสภาวะ เศรษฐกิจ	14	3.7

สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาและระดับปริญญาตรี ตามลำดับ จากนั้นอาชีพหลัก ประมาณร้อยละ 40 ทำไร่/ทำนา รองลงมาเป็นอาชีพค้าขาย รับจ้าง สุกท้ายไม่ทำงานแล้ว / รับบำนาญ สอด.ส่วน ใหญ่ร้อยละ 86.7 เป็นสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง (ตาราง 3.3)

3.5.2 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการมีอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 39 ปี อายุมากที่สุด 67 ปี และ น้อยที่สุด 17 ปี (ตาราง 3.3) ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 54.5 ระดับการศึกษาส่วนมากถึง ร้อยละ 56.1 มีการศึกษาดำกว่าระดับประถมศึกษา รองลงมา คือ ระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 28.1) ส่วนที่เหลือเป็นระดับมัธยมศึกษา สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา ไม่ได้รับการศึกษา และ อนุปริญญา ตามลำดับ สำหรับสถานภาพสมรสส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.7 แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน อีกร้อยละ 15.2 ยังเป็นโสด ที่เหลือเป็นหม้าย / หย่าร้าง และแยกกันอยู่เพียงร้อยละ 8 สถานภาพ ในครัวเรือนของประชาชนร้อยละ 44.1 เป็นหัวหน้าครัวเรือน คู่สมรส (ร้อยละ 32.9) บุตร (ร้อยละ 19.5) ญาติ (ร้อยละ 2.7) และเป็นเขย / สะใภ้อีก ร้อยละ 0.8 จากนั้นพบว่า สถานภาพ ก่อนการเข้าร่วมโครงการของประชาชนเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 96.3) เป็นผู้ว่างงานในพื้นที่ที่ได้ ทำงานในโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรการจ้างงานในชนบท (ตาราง 3.4)

บทที่ 4

สถานะแวดล้อมโดยทั่วไป (CONTEXT) ขององค์การบริหารส่วนตำบล

การประเมินผลโครงการโดยการใช้รูปแบบของ CIPP Model องค์ประกอบที่นำมาวิเคราะห์นั้นได้แก่ Context Input Process และ Product ซึ่งเป็นปัจจัยทั้งหมดที่้องการค้นพบว่า สิ่งที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จนั้นมาจากตัวแปรที่กำหนดไว้เพียงใด

องค์ประกอบแรก คือ Context (สถานะแวดล้อมทั่วไป) ในด้านต่างๆ ที่นำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ พิจารณาจาก 1) ความมั่นคงขององค์การบริหารส่วนตำบล 2) ความรุนแรงของการว่างงาน และ 3) ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.1 ความมั่นคงขององค์การบริหารส่วนตำบล

ความมั่นคงขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งในจังหวัดลพบุรีศึกษาว่า มีพื้นฐานอย่างไร โดยพิจารณาได้จาก 1) รายได้เฉพาะขององค์การบริหารส่วนตำบล และ 2) จำนวนครัวเรือนทั้งหมดในองค์การบริหารส่วนตำบลทำให้สามารถทราบได้ถึง รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อครัวเรือน

รายได้เฉพาะขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรีแต่ละแห่ง สามารถเก็บได้โดยเฉลี่ยประมาณ 3,442,985 บาท องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้เฉพาะแตกต่างกันมากซึ่งที่มีมากที่สุดถึง 26,650,551 บาท ส่วนต่ำสุดเพียง 127,762 บาท ดังจะเห็นได้จากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งสูงถึง 5,064,509.2 (ตาราง4.1-4.2) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแหล่งรายได้ของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดเก็บได้มากน้อยแตกต่างกันไป

ในด้านจำนวนครัวเรือนทั้งหมดขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ตกเป็นกลุ่มเป้าหมาย

ตาราง 4.1 จำนวนรายได้เฉพาะ จำนวนครัวเรือน และอัตราความมั่งคั่งขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลแยกเป็นรายองค์การบริหารส่วนตำบล

อบต.ที่	จำนวนรายได้เฉพาะ (บาท)	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	อัตราความมั่งคั่งของอบต. (บาท / ครัวเรือน)
1	865,100	744	1,162.8
2	1,042,376	686	1,519.5
3	2,545,596	1,074	2,370.2
4	1,354,572	697	1,943.4
5	711,282	532	1,337
6	7,811,294	4,127	1,892.7
7	7,788,130	3,332	2,337.4
8	2,653,472	1,075	2,468.4
9	2,828,377	2,013	1,405.1
10	951,362	613	1,552
11	730,396	428	1,706.5
12	1,488,395	876	1,699.1
13	1,347,494	889	1,515.7
14	1,903,912	1,000	1,904
15	475,133	327	1,453
16	1,564,950	763	2,051.1
17	26,650,551	1,534	17,373.2
18	127,762	944	135.3
19	2,001,313	1,352	1,480.3
20	10,484,720	3,607	2,906.8
21	4,028,664	2,347	1,716.5
22	4,816,611	2,727	1,766.3
23	3,696,364	1,826	2,024.3
24	2,468,570	641	3,851.1
25	1,047,442	792	1,322.5
26	1,065,745	900	1,184.2
27	907,000	1,210	749.6
28	932,961	838	1,113.3
29	2,000,000	1,427	1,401.5
30	7,000,000	1,833	3,818.9

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดของรายได้เฉพาะขององค์การบริหารส่วนตำบล และจำนวนครัวเรือนขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
รายได้เฉพาะของอบต. (บาท)	3,442,984.8	5,064,509.2	26,650,551	127,762
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (ครัวเรือน)	1,371.8	972.2	4,127	327
อัตราความมั่งคั่งของอบต. (บาท/ครัวเรือน)	1,782.6	808.2	17,373.2	135.3

โดยเฉลี่ย มีจำนวน 1,372 ครัวเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีจำนวนครัวเรือนมากที่สุด 4,127 ครัวเรือน และน้อยที่สุด 327 ครัวเรือน ด้วยเหตุที่องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งแตกต่างกันไปตามการมีอาณาเขตพื้นที่และประชากรของตำบล

ความมั่งคั่งทางการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผลจากการเปรียบเทียบ 2 ตัวแปรข้างต้น ทำให้เป็นคุณสมบัติที่บ่งบอกถึงพื้นฐานทางการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ จึงสามารถวิเคราะห์สภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ตกเป็นกลุ่มเป้าหมายได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่ตกเป็นเป้าหมายของการศึกษาเมื่อมองในภาพรวมของความมั่งคั่งแล้ว พบว่า ส่วนมาก อัตราความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ที่ประมาณ 1,782.6 บาท/ครัวเรือน และพิสัยอยู่ระหว่างค่าต่ำสุด 135.3 บาท / ครัวเรือน กับ ค่าสูงสุด 17,373.2 บาท / ครัวเรือน ซึ่งแตกต่างกันมากเป็นการแสดงถึงมีอัตราความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ

4.2 ความรุนแรงของการว่างงาน

ความรุนแรงของการว่างงาน เป็นบริบทตัวที่สองที่ทำให้สามารถมองเห็นสภาพของปัญหาการว่างงานที่สำคัญมากภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่รัฐบาลกำหนดมาเป็น มาตรการจ้างงานในชนบท เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาในเรื่องนี้ลงอันมีเหตุเมื่อครั้งเศรษฐกิจวิกฤต โรงงาน และบริษัทต่างๆต้องขุดตัวไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่กระทบต่อประชาชนในต่าง จังหวัดที่ถูกเลิกจ้างจากการทำงานจึงต้องกลับถิ่นที่อยู่เดิม ซึ่งทำให้ทวีความรุนแรงของการว่างงานเพิ่มมากขึ้นในจังหวัด

ตาราง 4.3 จำนวนผู้ว่างงาน จำนวนประชากร และความรุนแรงของการว่างงานแยกเป็นราย
องค์การบริหารส่วนตำบล (คน)

อบต.ที่	จำนวนผู้ว่างงาน	จำนวนประชากร	อัตราความรุนแรงของการว่างงาน
1	47	3,011	0.02
2	102	3,380	0.03
3	245	5,062	0.05
4	179	1,548	0.12
5	160	3,549	0.05
6	32	8,859	0.004
7	45	21,138	0.002
8	115	9,550	0.01
9	202	9,585	0.02
10	102	2,897	0.04
11	180	1,702	0.11
12	340	3,200	0.11
13	400	3,395	0.12
14	66	5,558	0.01
15	140	1,800	0.08
16	30	3,382	0.01
17	162	8,134	0.02
18	84	4,091	0.02
19	150	7,909	0.02
20	400	26,218	0.02
21	366	14,877	0.02
22	79	12,233	0.01
23	85	6,168	0.01
24	220	3,156	0.07
25	150	3,657	0.04
26	300	4,500	0.07
27	150	2,087	0.07
28	100	3,718	0.03
29	120	5,871	0.02
30	194	33,682	0.006

ลพบุรีก็เช่นกัน ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆของจังหวัดลพบุรีนั้นตามสัดส่วนกลุ่มผู้ที่ว่างงาน จึงนำมาเป็นประเด็นหนึ่งในการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง เมื่อศึกษาสภาพการณ์ในด้านการว่างงาน โดยพิจารณาจาก 1) จำนวนผู้ว่างงานทั้งหมดในองค์การบริหารส่วนตำบล และ2) จำนวนประชากรทั้งหมดในองค์การบริหารส่วนตำบล

จำนวนผู้ว่างงานในองค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉพาะในปี 2542 (ตาราง 4.3) มีจำนวนผู้ว่างงานโดยเฉลี่ยประมาณ 156 คนต่อหนึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีพิสัยที่แตกต่างกันมาก คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีจำนวนคนว่างงานสูงสุดถึง 400 คน แต่บางแห่ง มีเพียง 32 คนเท่านั้น เป็นข้อเท็จจริงที่ได้จากการสำรวจข้อมูลกลุ่มผู้ว่างงานและผู้ถูกเลิกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการกำหนดให้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ตามผลที่ปรากฏ

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดของจำนวนผู้ว่างงานในปี 2542 โดยแยกเป็น 4 กลุ่ม และประชากรทั้งหมดภายในองค์การบริหารส่วนตำบล

ตัวแปร (คน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
แรงงานไร้ฝีมือที่ถูกเลิกจ้างและไม่มีการจ้าง	111.2	85.2	366	15
แรงงานภาคบริการที่ถูกเลิกจ้าง	37.6	38	100	6
แรงงานมีความรู้เคยทำงานแล้วแต่ถูกเลิกจ้าง	19.4	19.4	65	3
ผู้จบการศึกษาใหม่และยังไม่มีการจ้าง	37.7	49.3	140	5
ผู้ว่างงานทั้งหมด	156.7	97.6	400	32
ประชากรทั้งหมด	7,463.9	7,541.5	33,682	1,548
ความรุนแรงของการว่างงาน	0.04	0.03	0.12	0.002

(ตาราง 4.4) พบว่า กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ ที่ถูกเลิกจ้าง และไม่มีการจ้างเป็นกลุ่มที่มีคนว่างงานมากที่สุดในทุกกลุ่มเฉลี่ย 111 คน รองลงมาเป็นกลุ่มผู้จบการศึกษาใหม่และยังไม่มีการจ้างโดยเฉลี่ยมีประมาณ 37.7 คน ต่อจากนั้น เป็นกลุ่มแรงงานภาคบริการที่ถูกเลิกจ้างเฉลี่ย 37.6 คน สำหรับกลุ่มสุดท้ายของกลุ่มผู้ว่างงาน คือ แรงงานมีความรู้เคยทำงานแล้วแต่ถูกเลิกจ้างโดยเฉลี่ยประมาณ 19 คน

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนประชากรทั้งหมดภายในองค์การบริหารส่วนตำบล (ตาราง 4.3 - 4.4) พบว่า ประชากรโดยเฉลี่ยแล้วขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ที่ประมาณ 7,463 คน โดย

ที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดมีจำนวนถึง 33,682 คน แต่บางองค์การบริหารส่วนตำบลมีประชากรเพียง 1,548 คน

โดยสรุปของการว่างงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อได้ทำการเทียบสัดส่วนค่าเฉลี่ยระหว่างจำนวนผู้ว่างงานทั้งหมดกับจำนวนประชากรภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ผลปรากฏว่า มีอัตราความรุนแรงของการว่างงานโดยเฉลี่ยประมาณ 0.04 คน เท่านั้น เป็นอัตราที่ทำให้ทราบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนมากในจังหวัดลพบุรีไม่ค่อยมีความรุนแรงของการว่างงาน

4.3 ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล

ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นอีกประการหนึ่งของการศึกษาในด้านบริบท เพื่อที่จะทำให้ทราบถึงสภาพทางสังคมของการทำงานของที่ทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลว่าเป็นอย่างไรมาก่อนจนถึงที่ทำการศึกษานี้

ในเรื่องความสามัคคีกันภายในองค์การบริหารส่วนตำบล (ตาราง 4.5) พบว่า เมื่องานในองค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาและอุปสรรคต่างฝ่ายต่างจะปรึกษากันก่อนดำเนินงานเพื่อหาทางออกร่วมกันนั้น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความเห็นเหมือนกันเป็นจำนวนมากที่สุดถึง ร้อยละ 93.3 รองลงมา คือ เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีการประชุมพร้อมกัน รวมทั้งถ้ามีงานที่ต้องช่วยเหลือกัน จะอยู่ในลักษณะที่ช่วยเหลือกันทำซึ่งเห็นพ้องต้องกันมากถึงร้อยละ 90.0 ส่วนร้อยละ 86.7 ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่า ที่ผ่านมาสมาชิกภายในองค์การบริหารส่วนตำบลของตนไม่เคยมีการทะเลาะเบาะแว้งกันอย่างรุนแรง และไม่เคยมีการ โยนความผิดกันในกรณีงานผิดพลาด

จากนั้นได้แสดงความคิดเห็นในกรณีที่ว่า ในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันนั้นยังไม่เคยมีประวัติเสียในเรื่องงานเกิดขึ้น กับสมาชิกภายในองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 83.3) ส่วนบรรยากาศขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในลักษณะที่สนใจกันและกันในเรื่องงาน (ร้อยละ 80) ด้านการบริหารงานส่วนใหญ่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เคยมีกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นแกนนำโดยตลอด (ร้อยละ 70) สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ระบุว่า ไม่เคยรู้สึกหงุดหงิดรำคาญกับเพื่อนร่วมงานนั้นประมาณร้อยละ 50

อันดับสุดท้าย คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลระบุว่า โครงการในองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เคยมีการจัดทำและดำเนินโครงการ โดยที่ไม่ได้มาจากประชาชนมีเพียงร้อยละ

46.7 จากการสอบถามดังกล่าว พบว่า โครงการต่างๆที่ไม่ได้มาจากประชาชนนั้น อาจเป็นโครงการตามพระราชดำริหรือตามพระราชเสาวนีย์ที่กำหนดมาให้ดำเนินการโดยตรงส่วนหนึ่ง แล้วอีกส่วน

ตาราง 4.5 อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของความสามัคคีในองค์การบริหารส่วนตำบล

ความสามัคคีในอบต.	จำนวน	อัตราส่วนร้อยละ	เรียงลำดับ	
บรรยากาศในอบต. ไม่เคยอยู่ในลักษณะที่สนใจกัน	24	80.0	(5)	
เมื่องานมีปัญหา อุปสรรคต่างฝ่าย ต่างไม่เคยที่จะหาทางออกกันเองโดยไม่ปรึกษาใคร	28	93.3	(1)	
การเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานไม่เคยที่จะไม่ได้มีการประชุมพร้อมกัน	27	90.0	(2)	
การบริหารงานส่วนใหญ่ไม่เคยมีกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นแกนนำโดยตลอด	23	76.7	(6)	
การที่ไม่เคยมีการจัดทำโครงการต่างๆโดยที่ไม่ได้มาจากประชาชน	14	46.7	(9)	
การที่ไม่เคยมีความขุ่นเคืองกับคณะกรรมการบริหารหรือสอต.บางคน	21	70.0	(7)	
ที่ผ่านมาไม่เคยมีการทะเลาะเบาะแว้งกันอย่างรุนแรง	26	86.7	(3)	
การมีงานที่ต้องช่วยเหลือกันก็ไม่เคยอยู่ในลักษณะต่างคนต่างทำ	27	90.0	(2)	
การไม่เคยรู้สึกหงุดหงิดรำคาญกับเพื่อนร่วมงานในอบต.	15	50.0	(8)	
ที่ผ่านมาไม่เคยมีการ โยนความผิดกันในกรณีที่มีงานผิดพลาด	26	86.7	(3)	
อดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันไม่เคยมีประวัติที่ไม่ดีเกิดขึ้นกับสมาชิกภายในอบต. ในเรื่องงาน	25	83.3	(4)	
ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
ความสามัคคีของอบต.	8.5	2.1	11	1

จัดทำเพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลของตนเอง เช่น สร้างถนนที่ใช้เป็นของส่วนรวม การก่อสร้างเล็กน้อยภายในองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น ซึ่งไม่ได้ทำโครงการเพื่อหมู่บ้านใดโดยเฉพาะ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ต้องดำเนินการเองไปโดยปริยาย

ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมมีค่าเฉลี่ยประมาณ 8.5 คะแนน ซึ่งมีคะแนนเต็มเท่ากับ 11 คะแนน ทำให้ทราบว่าอยู่ในระดับที่มีความสามัคคีค่อนข้างมาก

4.4 สรุป

บริบททั้ง 3 ประการของการศึกษาได้แสดงให้เห็นถึง สภาพทางการเงิน และสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถมองเห็นสถานะแวดล้อมโดยทั่วไปได้อย่างชัดเจน จากผลที่ปรากฏ พบว่า ความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ เพราะรายได้เฉพาะต่อครัวเรือนโดยเฉลี่ยต่ำ

สำหรับความรุนแรงของการว่างงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่ศึกษาดังแต่อดีตที่ผ่านมาจนถึงมีมาตรการจ้างงานในชนบทปี 2542 เข้ามาดำเนินการในจังหวัดลพบุรี พบว่ามีความรุนแรงของการว่างงานระดับต่ำ เมื่อศึกษาจากจำนวนโดยเฉลี่ยของผู้ว่างงานในองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนประเด็นเรื่องความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล บ่งบอกให้ทราบถึงบรรยากาศการทำงานในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันและการดำเนินงานภายใน ปรากฏว่า มีความสามัคคีอยู่ในระดับสูง

บทที่ 5

ปัจจัยเข้าและกระบวนการดำเนินงาน (INPUT & PROCESS) ของ องค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรการจ้างงานในชนบท

การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในโครงการต่างๆ ตามมาตรการจ้างงานในชนบทนั้นเป็นโครงการของงานปกติ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องดำเนินการปฏิบัติกันเป็นประจำทุกปีแต่เมื่อมีนโยบายมาเพิ่มเป็นการกำหนดการทำงานให้มากขึ้น ดังนั้นการประเมินผลโครงการนี้ซึ่งจะเป็นที่ชัดเจนว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดการและดำเนินการตามมาตรการได้เพียงใด โดยศึกษาจากข้อมูลของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลใน 2 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยเข้า (Input) และปัจจัยกระบวนการ (Process)

นอกจากนั้นข้อมูลที่ได้จากประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ เมื่อโครงการได้ดำเนินการแล้วประชาชนมีความต้องการโครงการที่ได้รับจ้าง ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการรวมทั้งเกิดทัศนคติต่อการดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างไรนั้น จะเป็นข้อมูลสำคัญมากต่อการแสดงถึงการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างชัดเจน และเด่นชัดมากยิ่งขึ้น

5.1 ปัจจัยเข้า (Input)

ปัจจัยเข้าในโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท เป็นปัจจัยสำคัญในการริเริ่มดำเนินโครงการต่างๆ ที่จัดทำขึ้นภายใต้มาตรการจ้างงานในชนบท และเป็นปัจจัยที่ต่อเนื่องไปสู่กระบวนการทำงาน โดยในที่นี้พิจารณาจาก งบประมาณที่ได้รับ และบุคลากรที่ดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล

5.1.1 งบประมาณที่ได้รับ

งบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาลกลางมาสู่องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ดำเนินการในการศึกษา คือ รายได้เงินอุดหนุนทั่วไปจากรัฐบาลโดยเฉลี่ยจำนวนเงินที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับตำบลละประมาณ 1,261,982 บาท องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับงบประมาณที่แตกต่างกันมาก ซึ่งมากที่สุดถึง 1,569,600 บาท ส่วนต่ำสุดเพียง 846,700 บาท ดังจะเห็นได้จากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งสูงถึง 154,788.66 ที่เป็นเช่นนี้เพราะการได้รับรายได้เงินอุดหนุนทั่วไปนั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของทางส่วนกลาง ส่วนการจัดสรรรายได้เงินอุดหนุนให้เป็นไปตามหนังสือสั่งการจัดสรรเงินส่วนนี้เฉพาะปีงบประมาณ 2542 กรมการปกครองได้จัดสรรเงินอุดหนุนส่งไปประจำปีงบประมาณ 2542 ตามตัวแปรจำนวนประชากร ขนาดพื้นที่ จำนวนหมู่บ้าน และรายได้ของแต่ละแห่ง ซึ่งแบ่งการจัดสรรเป็น 2 งวด งวดที่ 1 (ประมาณ 50%) เดือนมีนาคม และงวดที่ 2 เดือนพฤษภาคม

ตาราง 5.1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของปัจจัยเข้า

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
เงินอุดหนุนทั่วไป (บาท)	1,261,982	154,788.66	1,569,600	846,700
งบประมาณที่กำหนดไว้ (บาท)	1,439,631	1,381,453.52	6,735,000	329,959
งบประมาณที่ใช้ไป (บาท)	1,401,276	1,387,433.84	7,747,500	260,671
บุคลากรที่ดำเนินการ (คน)	26.4	9.3	49	10

ดังนั้นการใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ราษฎรในท้องถิ่นและสอดคล้องกับแนวนโยบายตามมาตรการจ้างงานในชนบท คือ กำหนดให้อำเภอ / กิ่งอำเภอ กำกับดูแลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างใกล้ชิด โดยได้แนะนำให้แยกการใช้จ่ายเงินอุดหนุนทั่วไปออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ใช้จ่ายเป็นงบบริหาร ไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินอุดหนุน เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าสาธารณูปโภค หรือค่าครุภัณฑ์ต่างๆ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ใช้จ่ายเป็นงบเพื่อพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของเงินอุดหนุน ในส่วนที่ 2 นี้ควรแยกเป็น

(1) รายจ่ายเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ร้อยละ 40 ของส่วนที่ 2 เช่น การก่อสร้างหรือซ่อมแซมถนน สะพาน ไฟฟ้า ประปา ฝายกั้นน้ำ ขุดลอกคลอง เป็นต้น รายจ่ายในการทำโครงการต่างๆเหล่านี้ เป็นโครงการที่ต้องดำเนินการตามนโยบายของมาตรการจ้างงานในชนบท เพื่อการจัดจ้างคนงานภายในพื้นที่ของคน โดยเฉพาะผู้ที่ว่างงาน จากวิกฤตเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนเป็นสำคัญ

(2) รายจ่ายด้านอื่นๆ ร้อยละ 30 เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง การส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร ที่เหลืออีกร้อยละ 30 เพื่อการพัฒนาทางสังคม และวัฒนธรรม เช่น การป้องกันปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น

เมื่อพิจารณาถึง งบประมาณทั้งหมดในการดำเนินโครงการ รวมทั้งเงินอุดหนุนและเงินรายได้ส่วนอื่นๆที่อบต.จัดหาได้เอง อันเป็นไปเพื่อการพัฒนาในการจัดทำโครงการต่างๆนั้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ได้กำหนดงบประมาณดำเนินงานไว้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ ประมาณ 1,439,631 บาท และเมื่อนำมาเทียบกับงบประมาณที่ได้ใช้ไปกับโครงการต่างๆนี้แล้วเป็นจำนวนน้อยกว่าที่กำหนดเฉลี่ยประมาณ 1,401,276 บาท ซึ่งแสดงว่า สามารถใช้งบประมาณได้ตามกำหนดและยังน้อยกว่าอีกด้วย (ตาราง 5.1)

อย่างไรก็ดีสำหรับการกำหนดนโยบายจากกรมการปกครอง โดยให้มีการจัดแบ่งเงินอุดหนุนทั่วไปในด้านการใช้จ่ายแล้ว ปรากฏว่า การจัดทำโครงการต่างๆตามนโยบายที่ได้ศึกษานั้นเพียงร้อยละ 40 ที่ใช้เป็นงบเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจากจำนวนเงินอุดหนุนทั่วไปทั้งหมดของปี 2542 เท่านั้น จึงเป็นข้อจำกัดของงบประมาณที่ได้รับประการหนึ่งประกอบกับการจัดทำโครงการ ส่วนใหญ่ใช้ไปในการก่อสร้างโดยเฉพาะวัสดุ อุปกรณ์ซึ่งเป็นจำนวนมากกว่าการใช้จ่ายเงินไปจัดจ้างประชาชนที่ว่างงานเป็นปกติโดยธรรมดา จึงเป็นข้อสังเกตในระดับหนึ่งว่า งบประมาณในการจ้างงานนั้นจำกัดมากสำหรับที่จะช่วยบรรเทาปัญหาการว่างงานได้ (หมายเหตุ การกำหนดการใช้จ่ายเงินอุดหนุนทั่วไปข้างต้น เป็นเฉพาะนโยบายคำสั่งของกรมการปกครองปี 2542 เท่านั้น เพราะในแต่ละปีจะไม่เหมือนกัน)

5.1.2 บุคลากรที่ดำเนินงานในองค์การบริหารส่วนตำบล

บุคลากรในการดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว จากการสำรวจพบว่า โดยเฉลี่ยมีบุคลากรในการดำเนินงานแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลใน จ. ลพบุรีประมาณ 26 คน บางองค์การบริหาร

ส่วนตำบลมีจำนวนบุคลากรดำเนินงานมากที่สุด 49 คน ส่วนที่มีน้อยสุดเพียง 10 คน ที่ปฏิบัติงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล (ตาราง 5.1)

5.2 ปัจจัยกระบวนการ (Process)

กระบวนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ภายใต้โครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท โดยพิจารณาจาก 1) การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท 2) การติดต่อประสานงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล 3) การประชาสัมพันธ์โครงการ 4) การติดตามผลโครงการ และ 5) การมีส่วนร่วมของประชาชน

5.2.1 การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท

การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบทของคณะกรรมการบริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับการจัดทำโครงการต่างๆขึ้นนั้นเป็นไปตามนโยบายที่รัฐบาลได้กำหนดขึ้น สิ่งสำคัญที่สุด คือ การจ้างคนผู้ว่างงานในพื้นที่ให้ได้มากที่สุดเพราะเป็นการช่วยบรรเทาปัญหาให้ลดลง

ตาราง 5.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของปัจจัยกระบวนการ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
การจัดทำโครงการตามมาตรการฯ (โครงการ)	7.3	3.5	17	2
โครงการที่อบต.ดำเนินการเอง (โครงการ)	3.5	4.6	15	0
โครงการที่จ้างเหมา (โครงการ)	6	7.7	42	0
การติดต่อประสานงาน (ครั้ง)	10.9	5	20	3
การติดตามผลที่ได้ตั้งเป้าหมาย (ครั้ง)	6.8	6.1	27	0
การติดตามผลที่ได้จริง (ครั้ง)	6.6	6.3	27	0

ทางองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งมีการจัดทำโครงการ เพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงานโดยเฉลี่ยประมาณ 7 โครงการโดยที่มีการจัดทำโครงการมากที่สุดถึง 17 โครงการต่ำสุดมีเพียง 2 โครงการเท่านั้นที่จัดทำเพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงาน (ตาราง 5.2)

องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ร้อยละ 70 (ตาราง 5.3) ได้มีการลดการจ้างเหมาหรือเลิกการจ้างเหมา เมื่อเปรียบเทียบกับขณะเมื่อยังไม่มีมาตรการจ้างงานในชนบท ในทางเดียวกันเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลได้ปฏิบัติตามนโยบายที่ส่วนกลางกำหนดจึงได้มีการจ้างแรงงานประชาชนเฉพาะในพื้นที่เพียงบางส่วนหรือทั้งหมดในอัตราร้อยละที่เท่ากัน เพราะโครงการต่างๆเกือบทั้งหมดเป็นงานก่อสร้างที่ต้องใช้เครื่องจักร และจำเป็นต้องมีแรงงานมีฝีมือ โดยเฉพาะงานที่ต้องอาศัยความชำนาญอย่างมาก แต่ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการส่วนมากเป็นแรงงานที่ไร้ฝีมือจึงไม่มีความต้องการ เมื่อเป็นเช่นนั้น กรณีที่ประชาชน จะได้เข้าทำงานเป็นจำนวนมากนั้น คือโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการเอง และประชาชนที่ได้ทำงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นผู้ว่างงานตามฤดูกาล เพราะผู้ที่ว่างงานจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจไม่ยอมทำงานประเภทนี้

ผลการศึกษา พบว่า อัตราร้อยละ 46.7 เป็นการดำเนินงานโดยองค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดการโครงการให้อยู่ในรูปแบบที่มีทั้งการจ้างเหมา และดำเนินการเองผสมกันอยู่จึงแสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ได้ดำเนินการเพียงการลดการจ้างเหมาตามมาตรการจ้างงานชนบทเท่านั้น ต่อมาอีกร้อยละ 43.3 เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการจ้างเหมาอย่างเดียว แต่ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำเนินการโครงการเองนั้น มีเพียงร้อยละ 10 หรือเมื่อพิจารณาจำนวนโครงการที่จัดทำแล้ว พบว่า จำนวนโครงการที่จ้างเหมาโดยเฉลี่ยประมาณ 6 โครงการ เมื่อเทียบกับจำนวนโครงการที่ดำเนินการเองมีเพียง 3.5 โครงการ (ตาราง 5.2) จะยังให้ความชัดเจนยิ่งขึ้นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดการโครงการ โดยการจ้างเหมาเป็นจำนวนมากเพราะเมื่อสอบถามผู้เกี่ยวข้องโดยตรง ระบุว่า การจ้างเหมาทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสะดวกเมื่อเทียบกับการต้องดำเนินการเองทุกอย่าง

โดยสรุป คณะกรรมการบริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ เจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานทั้งหมดได้ปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท เพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงาน โดยการจ้างประชาชนผู้ว่างงานในพื้นที่นั้นได้เพียงปานกลาง เพราะเป็นการปฏิบัติงานตามปกติที่ต้องปฏิบัติอยู่แล้ว และขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดการเองได้หรือไม่ แต่ด้วยเหตุที่มีการกำหนดเป็นมาตรการจ้างงานในชนบท จึงต้องเข้มงวดมากขึ้นในการจัดจ้างแรงงาน ตามข้อมูลที่ปรากฏออกมา คือ ได้มีการปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบทจริงโดยดำเนินการ โดยลดโครงการที่จ้างเหมา จากเมื่อก่อนซึ่งเป็นการจ้างเหมาเกือบทั้งหมด

ตาราง 5.3 อัตราส่วนร้อยละของการปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท การประชาสัมพันธ์โครงการ และการมีส่วนร่วมของประชาชนภายในองค์การบริหารส่วนตำบล

ตัวแปร	จำนวน (คน)	อัตราส่วนร้อยละ
การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท		
การลดหรือเลิกการจ้างเหมาหรือไม่		
ไม่มี	9	30.0
มี	21	70.0
การได้จ้างแรงงานเฉพาะหรือไม่		
บางส่วน	15	50.0
ทั้งหมด	15	50.0
โครงการของอบต.ดำเนินการโดย		
ดำเนินการเอง	3	10.0
จ้างเหมาทั้งหมด	13	43.3
ทั้ง 2 อย่าง	14	46.7
การประชาสัมพันธ์โครงการ		
บางโครงการ	8	26.7
ทุกโครงการ	22	73.3
การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการเสนอโครงการที่มาจาก		
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	0	-
คณะกรรมการหมู่บ้าน	6	20.0
ปลัดอำเภอ/เจ้าหน้าที่รัฐ	0	-
ประชาชน	24	80.0

5.2.2 การติดต่อประสานงาน

การติดต่อประสานงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับการดำเนินการตั้งแต่ขั้นตอนแรกที่ทำโครงการต่างๆภายในตำบล คือ ก่อนงบประมาณจะเข้ามานั้นได้มีการประสาน

งานระหว่างคณะกรรมการบริหารของแต่ละหมู่บ้าน จากนั้นเสนอเข้ามาพิจารณาในสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการจัดทำก่อน-หลัง เมื่องบประมาณลงมาสู่องค์การบริหารส่วนตำบลตามปีงบประมาณ 2542 องค์การบริหารส่วนตำบลจะได้ดำเนินงานได้ตามกำหนดที่วางแผนไว้ และในการติดต่อประสานงานที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้รวมถึงการเรียกประชุมคณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยตามวาระสมัชการประชุมที่ได้กำหนดไว้ด้วยว่า ในปีหนึ่งให้มีสมัชชาประชุมสามัญสองสมัย หรือหลายสมัยแล้วแต่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนด แต่ต้องไม่เกินสี่สมัย

จากข้อมูลพบว่า การติดต่อประสานงานในการจัดทำโครงการของทั้งคณะกรรมการบริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนี้โดยเฉลี่ยประมาณ 10.9 ครั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งได้ติดต่อประสานงานกันมากที่สุด 20 ครั้ง ส่วนน้อยที่สุดเพียง 3 ครั้งเท่านั้น จากการสอบถามทำให้ทราบว่า การประสานงานที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับการจัดทำโครงการจำนวนมากน้อยแตกต่างกันไป และความยุ่งยากของขั้นตอนการจัดทำที่ซับซ้อนในโครงการเป็นสำคัญ

5.2.3 การประชาสัมพันธ์โครงการ

การประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำเพื่อเป็นการทำให้ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับโครงการว่า ได้มีมาตรการจ้างงานในชนบทเข้ามาช่วยบรรเทาปัญหาการว่างงานของประชาชนรวมทั้งเป็นการรับสมัครประชาชนผู้ที่ว่างงานในพื้นที่ ซึ่งหมายถึง เมื่อโครงการนั้นๆลงหมู่บ้านใด คนที่ว่างงานในหมู่บ้านนั้นๆ จะต้องได้สิทธิในการเข้าทำงานกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลก่อน จากนั้นถ้าไม่สามารถหาแรงงานที่จะทำงานในหมู่บ้านได้ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะให้หมู่บ้านอื่นสมัครได้ ถัดจากนั้นถ้าไม่สามารถหาได้เลยถึงจะใช้กรณีให้ตำบลใกล้เคียง

จากตาราง 5.3 พบว่า การประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆภายใต้มาตรการจ้างงานในชนบทขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถประชาสัมพันธ์ในทุกโครงการที่ได้จัดทำถึงร้อยละ 73.3 โดยมีวิธีการต่างๆที่คล้ายคลึงกัน คือ ภายหลังจากมีการประชุมติดต่อประสานงานกันในสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว คณะกรรมการหมู่บ้านหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่เรียกชื่อโครงการได้จะใช้วิธีประกาศเสียงตามสายภายในหมู่บ้านของคนให้มาสมัครงานที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าง ที่บ้านคณะกรรมการบริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าง และวิธีอื่นๆ เช่น การติดประกาศที่องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลใดที่มี

ฐานะการเงินที่ดีกว่า หรืออยู่ในชั้น 1 - 3 อาจใช้วิธีประชาสัมพันธ์โดยใช้รถยนต์วิ่งไปตามหมู่บ้านต่างๆแล้วกระจายเสียงการรับสมัครแรงงานที่ต้องการทำงาน การประชาสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นการจัดทำโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล

สำหรับในกรณีการจ้างเหมา ผู้รับเหมาจะเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมดในทุกขั้นตอนจนงานเสร็จส่งมอบ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงขอความร่วมมือในสัญญาว่าจ้างเท่านั้นในเรื่องการจ้างแรงงานว่า จ้างประชาชนในพื้นที่ที่ว่างงานเป็นผู้ที่ได้ทำงานก่อน สำหรับข้อมูลครั้งนี้ เมื่อได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ พบว่า ผู้รับเหมาจะมีช่างและคนงานของคนอยู่และจ้างประชาชนในพื้นที่ร่วมด้วยเป็นส่วนน้อยจึงแสดงให้เห็นว่า ไม่สามารถจัดจ้างได้อย่างเต็มที่เมื่อเทียบกับการที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการเองโดยตลอด

5.2.4 การติดตามผลโครงการ

การติดตามผลการดำเนินงานในโครงการ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำโดยได้ตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้างในการติดตามโครงการ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ตอนเริ่มโครงการจนถึงส่งมอบงาน (งานเสร็จกรณีดำเนินการเอง) ในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการกำหนดเป้าหมายในการติดตามผลโดยเฉลี่ยไว้ 6.8 ครั้งต่อโครงการ บางแห่งกำหนดไว้สูงถึง 27 ครั้งต่อโครงการ จากจำนวนครั้งสูงสุดนี้เป็นเพราะได้นับรวมในส่วนของการไปตรวจดูงาน ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการเองจะต้องมีช่างโยธาประจำเป็นผู้ควบคุมงานเกือบตลอดระยะเวลาดำเนินการ อย่างไรก็ตามบางแห่งที่ไม่มีการติดตามผลโครงการเลย เพราะไม่นับรวมวันที่โครงการเสร็จแล้ว ซึ่งกรณีนี้จะเป็นงานของผู้รับเหมาที่มีความสนิทสนม มีความไว้วางใจและได้ทำโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประจำ

จากการกำหนดเป้าหมายของการติดตามไว้ พบว่า สามารถติดตามผลการดำเนินงานได้จริงเฉลี่ยอยู่ที่ ประมาณ ใกล้เคียง คือ 6.6 ครั้งต่อโครงการ เมื่อเทียบกันแล้วสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉลี่ยสามารถติดตามผลการดำเนินงานได้เป็นไปตามเป้าหมายของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล

5.2.5 การมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดปัญหา และความต้องการโครงการต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะจัดทำขึ้นนั้น ได้รับการเรียกร้องและมีการริเริ่มจากประชาชนเป็น

ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 80 (ตาราง 5.3) ส่วนที่เหลือโครงการต่าง ๆ นั้นมาจากการเสนอของคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง

โครงการต่าง ๆ ที่ได้รับเริ่มมาจากประชาชนในแต่ละหมู่บ้านนั้นเกิดจากการเรียกประชุมชาวบ้านโดยผ่านคณะกรรมการบริหารหมู่บ้านเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อต้องการทราบความเห็นส่วนรวมของหมู่บ้านว่า ประชาชนมีปัญหาหรือมีความเดือดร้อนที่ต้องการได้รับการแก้ไขและมีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินโครงการในด้านโครงสร้างพื้นฐานอะไรบ้าง ซึ่งมีความสำคัญมากที่สุด โดยเรียงลำดับเป็นรายโครงการของแต่ละหมู่บ้าน จากนั้นจึงเสนอเข้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพิจารณา

โดยสรุป โครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำการสำรวจครั้งนี้ โครงการต่างๆที่จัดทำนั้น ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นอย่างมากในการกำหนดปัญหาและความต้องการเพราะโครงการประเภทก่อสร้าง สาธารณูปโภคต่างๆ เป็นการสร้างความเจริญทำให้ตำบล/หมู่บ้านของตนมีการพัฒนามากขึ้น เช่น การก่อสร้างถนนในหมู่บ้าน สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก (ค.ส.ล) ขุดลอกคูคลอง เป็นต้น โครงการเหล่านี้ล้วนเป็นโครงการที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อส่วนรวม และโครงการที่เกิดขึ้นเกิดมาจากประชาชน

5.3 ความต้องการโครงการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และทัศนคติต่อการดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล

ในส่วน of ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการตามมาตรการการจ้างงานในชนบท ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของอบต. และอบต. ได้ดำเนินการตามความต้องการของประชาชนกลุ่มนี้หรือไม่ โดยพิจารณาจาก 1) ความต้องการโครงการของประชาชน 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และ 3) ทัศนคติต่อการดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล

5.3.1 ความต้องการโครงการ

ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ มีความต้องการอย่างแท้จริงในการทำงานกับโครงการนั้นๆหรือไม่ เป็นการประเมินจากประชาชนเพื่อให้ทราบถึง โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำนั้นมาจากประชาชนตามที่ต้องการการบริหารส่วนตำบลได้กล่าวไว้จริงเพียงใด

ความต้องการ โครงการที่ประชาชนได้รับข้างนั้น จากข้อมูลพบว่า ประชาชนมีความต้องการโครงการนั้นๆ ในระดับคะแนนเฉลี่ย 9.1 ที่คะแนนเต็มเท่ากับ 10 ซึ่งเป็นคะแนนความต้องการที่ค่อนข้างสูงมาก ส่วนสาเหตุที่ทำให้คะแนนความต้องการอยู่ในระดับสูงเพราะประการแรกประชาชนได้มีงานทำในขณะว่างงาน ประการที่สอง โครงการต่างๆก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นถนน สะพาน หรือสาธารณูปโภคอื่น ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการพัฒนา เพื่อตำบลของตน (ตาราง 5.4)

5.3.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

เมื่อโครงการต่างๆเป็นที่ต้องการอย่างมากสำหรับประชาชนกลุ่มนี้ ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ได้มีส่วนร่วมสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการที่ตนเองรับทำงานเพียงใด

ตาราง 5.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของความต้องการโครงการ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
ความต้องการโครงการ	9.1	1.6	10	0
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ				
การเข้าร่วมประชุมกับอบต.	5.4	3.9	10	0
การมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหา	6	3.6	10	0
การจัดลำดับความสำคัญโครงการ	3.8	3.4	10	0
การเสนอความคิดเห็นของประชาชน	3.7	2.9	10	0
การมีบทบาทในการเรียกร้องโครงการ	3	3.2	10	0
รวม	3.9	2	10	0

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการพิจารณาจากการที่ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการเข้าร่วมประชุมในการจัดการโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นภายในตำบลและมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินโครงการ

การก่อนจะดำเนินการ การที่คณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยอมรับฟังการเสนอความคิดเห็นของประชาชน การมีบทบาทในการเรียกร้องโครงการต่างๆที่เกิดขึ้นโดยประชาชนอีกด้วย

จากตาราง 5.4 พบว่า ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เมื่อวัดจากระดับคะแนนโดยเฉลี่ยเพียงประมาณ 3.9 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 ทำให้เห็นว่าประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้นในระดับต่ำ เพราะเมื่อพิจารณาจากการมีส่วนร่วมของการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆที่สำคัญ ผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการเข้าร่วมประชุมในการจัดการโครงการในระดับคะแนน 5.4 ส่วนการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นภายในตำบลที่ระดับคะแนน 6 ค่อนข้างมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญ การเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการต่อคณะกรรมการบริหาร หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ การเรียกร้องโครงการต่าง ๆ นั้นมีระดับคะแนนใกล้เคียงกันที่ 3 คะแนน จากคะแนนที่อยู่ระดับนั้นเป็นเพราะประชาชนที่ถูกจ้างมาทำงานในโครงการ แรงงานที่ถูกจ้างนี้จะเพียงปฏิบัติงานตามที่ได้รับจ้างเท่าที่มีงานให้ทำเท่านั้น มิได้เข้าไปมีส่วนร่วมใดๆอีกด้วยเพราะคิดว่าตนเองได้งานทำนั้นเพียงพอแล้ว และคิดเสมอว่า ไม่มีใครรับฟังตน

โดยสรุปแล้ว ผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการตามมาตรการจ้างชนบทนี้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยเฉลี่ยแล้วค่อนข้างต่ำ หรือแทบที่จะไม่ค่อยได้เข้ามาส่วนตัดสินใจในการจัดทำโครงการเพราะเพียงแต่ทำงานตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆจัดจ้างเพียงเท่านั้น

5.3.3 ทศนคติต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ประชาชนกลุ่มนี้มีทัศนคติเป็นอย่างไรต่อองค์การบริหารส่วนตำบลของตน เมื่อมองในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดแล้วเป็นอย่างไร อันได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำโครงการที่เป็นประโยชน์อย่างดีที่สุดแก่ตำบล ถ้าหากมีปัญหาเกี่ยวกับหมู่บ้านแล้วสามารถช่วยได้เพียงใด ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการทำงาน

ตามข้อมูลจากการสำรวจปรากฏว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับคะแนน 8.3 ซึ่งเป็นระดับคะแนนที่ค่อนข้างมากที่ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในด้านบวกต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการทำงาน/ดำเนินการต่างๆเพื่อประชาชน

อีกทั้งประชาชนกลุ่มนี้ ระบุว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำโครงการที่มีประโยชน์ต่อตำบลและเมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับหมู่บ้านยังสามารถแก้ไขได้ สำหรับคณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการทำงาน และไม่มีความเห็นแก่ตัวมุ่งทำงานให้ตำบลเจริญขึ้นนั้นมีระดับคะแนนอยู่ในช่วง 7.5 - 8.7 ซึ่งเป็นระดับคะแนนที่แสดงถึง ทักษะที่ดีของประชาชนต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตาราง 5.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของทัศนคติของประชาชนในการดำเนินงาน

ทัศนคติของประชาชนในการดำเนินงานของอบต.	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
การจัดทำโครงการที่มีประโยชน์ต่อตำบล	8.7	2	10	0
หากเกิดปัญหาในอบต.สามารถช่วยได้	8.4	2.3	10	0
คณะกรรมการบริหาร และ สอต.ไม่มีใครเห็นแก่ตัวในการทำงาน	7.5	2.7	10	0
คณะกรรมการบริหาร และ สอต. มีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการทำงาน	8.1	2.2	10	0
คณะกรรมการบริหาร และ สอต.มีความซื่อสัตย์สุจริต	3.6	2.8	10	0
คณะกรรมการบริหาร และ สอต. เป็นที่รักใคร่ของประชาชน	3.4	2.8	10	0
รวม	8.3	1.7	10	2

ในทางกลับกัน ทักษะในด้านลบในเรื่องของคณะกรรมการบริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงานของตำบล และการเป็นที่รักใคร่ของประชาชนนั้นก็ยังมีระดับคะแนนแตกต่างกันมากอยู่ที่คะแนน 3.6 และ 3.4 ตามลำดับ ด้วยเหตุผลจากการสอบถาม พบว่า ประชาชนยังมีความข้องเกี่ยวกับ คณะกรรมการบริหาร หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางคน และมีกรณีการไม่ซื่อสัตย์สุจริตให้ชาวบ้านได้รับรู้อยู่บ้าง

ผลที่ตามมาจึงมีคณะกรรมการบริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางคนไม่เป็นที่รักใคร่ของประชาชน อีกทั้งชาวบ้านส่วนใหญ่ที่อยู่ในหมู่บ้านโคนั้นจะมีความรู้สึกที่คัดค้านเฉพาะคณะกรรมการบริหารหมู่บ้านนั้น เมื่อนมองโดยรวมแล้วมักจะมีเรื่องความไม่ซื่อสัตย์ และการไม่เป็นที่รักของประชาชนเป็นเรื่องที่โดดเด่นขึ้นมาเสมอ

โดยสรุปแล้ว ทศนคติของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการดำเนินงานนั้นอยู่ในด้านบวกต่อองค์การบริหารส่วนตำบลของตน เพราะคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมภายในตำบลว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการจัดทำโครงการต่างๆ ได้มีประโยชน์ทำให้ตำบลของตนเจริญขึ้นจึงเป็นที่พอเพียงแล้วเป็นสำคัญ แต่ในด้านลบ เมื่อพิจารณาถึงความไม่ซื่อสัตย์ และไม่เป็นที่รักของประชาชนนั้น ยังปรากฏอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย

5.4 สรุป

เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยเข้า พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ด้วยเรื่องงบประมาณที่ได้รับ และจำนวนบุคลากรที่ดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มีจำนวนจำกัดตามสัดส่วนของจำนวนประชากร ขนาดพื้นที่ จำนวนหมู่บ้าน และรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นข้อจำกัดที่แสดงว่า อยู่ในระดับต่ำ

ส่วนปัจจัยกระบวนการ ปรากฏว่า ด้านการปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบทของคณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ได้เพียงระดับปานกลางเป็นไปตามนโยบายเพราะขึ้นอยู่กับความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำโครงการว่า สามารถดำเนินการเองได้หรือไม่ ส่วนการประชาสัมพันธ์โครงการอยู่ในเกณฑ์ดีมีความสามารถประชาสัมพันธ์ได้ทุกโครงการ ในการติดต่อประสานงาน และการติดตามผลโครงการนั้นส่วนใหญ่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการริเริ่มและกำหนดปัญหานั้นอยู่ในระดับสูง สำหรับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจะอยู่ในลักษณะเป็นการดำเนินการเองหรือจ้างผู้รับเหมา นั้น อยู่ที่การตัดสินใจและความเป็นไปได้ของโครงการเป็นสำคัญ ตามการศึกษาปรากฏว่า โครงการที่จัดทำนั้นมีทั้ง 2 ลักษณะเท่าๆกัน

เมื่อพิจารณาถึงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ คือ ประชาชนที่ได้รับจ้างจากองค์การบริหารส่วนตำบลของตน เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์มากที่สุดคือโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการโครงการที่ตนรับจ้างอยู่ในระดับสูง และมีทัศนคติ

ต่อการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในด้านบวกกับองค์การบริหารส่วนตำบลของตน จากนั้นในเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการอยู่ในระดับต่ำ เพราะเกิดจากความคิดว่า ตนเองไม่มีความสำคัญในการตัดสินใจโครงการ และมีหน้าที่เพียงทำงานรับจ้างเท่านั้นเป็นอันเพียงพอ

บทที่ 6

ผลการดำเนินงาน: ประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการ (PRODUCT)

การดำเนินโครงการ ตามมาตรการจ้างงานในชนบทขององค์การบริหารส่วนตำบลทำให้ทราบถึง ผลการดำเนินงานและความสำเร็จของโครงการขึ้นอยู่กับปัจจัยหลักที่สำคัญที่สุด คือ ประสิทธิภาพโครงการและประสิทธิผลโครงการ โดยเฉพาะประสิทธิผลของโครงการก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการบรรเทาปัญหาการว่างงานเพียงใด

6.1 ประสิทธิภาพโครงการ

ประสิทธิภาพโครงการ คือ ความสามารถในการดำเนินงานของโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาจาก จำนวนโครงการที่ดำเนินงานเสร็จภายในปีงบประมาณ 2542 เปรียบเทียบจำนวนโครงการที่ต้องจัดทำในองค์การบริหารส่วนตำบลในปีเดียวกัน

ตาราง 6.1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของประสิทธิภาพโครงการ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
โครงการที่กำหนดไว้ (โครงการ)	9.3	8.6	51	2
โครงการที่แล้วเสร็จ (โครงการ)	9.1	8.7	51	2
ประสิทธิภาพโครงการ	1.0	0.3	1.0	0.4

จากข้อมูล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ได้กำหนดเป้าหมายจำนวนโครงการที่จะทำในปี 2542 ไว้เฉลี่ยประมาณ 9.3 โครงการ ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลบาง

แห่งที่มีโครงการน้อยที่สุดหรือมากที่สุด ซึ่งขึ้นอยู่กับว่า ถ้าเป็นโครงการขนาดใหญ่และใช้งบประมาณมาก จะมีโครงการน้อย แต่ถ้าเป็นโครงการเล็กๆสามารถเฉลี่ยงบประมาณให้กับโครงการได้ครบทุกหมู่บ้านจึงทำให้มีโครงการเป็นจำนวนมาก หลังจากนั้นเมื่อโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการแล้วเสร็จสามารถจัดทำได้โดยเฉลี่ย ประมาณ 9.1 โครงการ จึงประจักษ์ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายเป็นอย่างมาก

โดยสรุป องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี โดยเฉลี่ยมีความสามารถในการจัดทำโครงการให้เกิดประสิทธิภาพดีเพราะโครงการที่จัดทำในปี 2542 ได้แล้วเสร็จตามกำหนดไว้ และเป็นจำนวนโครงการที่ครบตามกำหนด

6.2 ประสิทธิภาพโครงการ

ประสิทธิภาพโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท ประเมินจากการสอบถามความคิดเห็นของ 1) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ 2) ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ดังนั้น เมื่อทั้งผู้จัดทำ / ดำเนินการและผู้ได้รับผลประโยชน์ได้ประเมินผลดังกล่าวทำให้ทราบได้อย่างชัดเจนถึง ประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไรเมื่อนำมาตรการจ้างงานในชนบทมากำหนดการจัดทำโครงการในองค์การบริหารส่วนตำบล

6.2.1 องค์การบริหารส่วนตำบล

ประสิทธิภาพโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลมีองค์ประกอบ 2 ประการ คือ 1) การจ้างงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล และ 2) ความคุ้มค่าของโครงการ

1) การจ้างงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล

การจ้างงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลตามที่นโยบายกำหนดนั้น พิจารณาจากจำนวนแรงงานที่ได้งานทำจากโครงการเปรียบเทียบกับจำนวนแรงงานที่ว่างงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล

จากผลศึกษา พบว่า โดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีแรงงานผู้ว่างงานในปี 2542 ประมาณ 156.7 คน และมีผู้ที่ได้งานทำจากโครงการขององค์การบริหาร

ตาราง 6.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของแรงงานที่ได้งานทำกับ
แรงงานที่ว่างงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย		ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน		ค่าสูงสุด		ค่าต่ำสุด	
	ผู้ว่าง งาน	ผู้ที่ได้ งาน	ผู้ว่าง งาน	ผู้ที่ได้ งาน	ผู้ว่าง งาน	ผู้ที่ได้ งาน	ผู้ว่าง งาน	ผู้ที่ได้ งาน
	แรงงานไร้ฝีมือที่ถูกเลิก จ้าง และไม่มีงานทำ	111.2	78.0	85.2	63.2	366	272	15
แรงงานภาคบริการที่ถูก เลิกจ้าง	37.6	13.2	37.0	5.8	100	20	6	6
แรงงานมีความรู้เคย ทำงานแล้วแต่ถูกเลิก จ้าง	19.4	15.9	19.4	9.0	65	30	3	1
ผู้จบการศึกษาใหม่และยัง ไม่มีงานทำ	37.7	25.4	49.3	42.2	140	120	5	2
รวมทั้งหมด (คน)	156.7	97.3	97.6	80.9	400	360	30	16

ส่วนตำบล ประมาณ 97.3 คน จากนั้นเมื่อพิจารณาโดยละเอียดที่แยกออกเป็นแรงงานประเภท
ต่างๆ โดยเรียงลำดับประเภทที่ว่างงานมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุดได้ ดังนี้ แรงงานไร้ฝีมือที่ถูกเลิกจ้าง
หรือยังไม่มีงานทำที่ว่างงานเฉลี่ย 111.2 คน ได้งานทำเฉลี่ยอยู่ที่ 78 คน รองลงมาเป็น
แรงงานประเภทผู้จบการศึกษาใหม่และยังไม่มีงานทำเฉลี่ย 37.7 คน ที่ได้งานทำจากโครงการนี้
เฉลี่ย 25.4 คน ต่อมาเป็นแรงงานภาคบริการที่ถูกเลิกจ้างเฉลี่ย 37.5 คน และได้งานทำประมาณ
13.2 คน และแรงงานประเภทสุดท้าย คือ แรงงานที่มีความรู้เคยทำงานแล้วแต่ถูกเลิกจ้างประมาณ
19.3 คนที่ได้งานทำแล้วประมาณ 15.9 คน

เมื่อพิจารณาถึง การจ้างงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้ดำเนินการจ้าง
ประชาชนตามที่กำหนดไว้ในมาตรการจ้างงานในชนบท (การปรับให้อยู่ในอัตราส่วนร้อยละกล่าว
ไว้แล้วในบทที่ 3 หัวข้อ 3.4) เมื่อเปรียบเทียบดังกล่าว พบว่า (ตาราง 6.3) การจ้างงานอยู่ใน
ระดับคะแนนเฉลี่ยที่ 62.1 จากคะแนนเต็ม 100 แสดงให้เห็นว่า การจัดทำโครงการขององค์การ
บริหารส่วนตำบลสามารถจ้างแรงงานภายในพื้นที่อยู่ในระดับปานกลางเพราะส่วนหนึ่งเกิดจากแรง

งานกลุ่มที่ว่างงานจากภาวะเศรษฐกิจ ที่ต้องการให้ได้งานทำนั้นปฏิเสธไม่ยอมทำงานประเภทใช้แรงงานโดยให้เหตุผลว่า เป็นงานหนัก และค่าแรงน้อยไม่เหมือนกับที่ตนเคยทำงานโรงงาน หรืองานที่ถูกเลิกจ้างมาก่อน และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากเป็นโครงการจ้างเหมา

ตาราง 6.3 ประสิทธิภาพโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	คะแนน เต็ม
การจ้างงานภายในอบต.	62.1	28.0	100	7	100
ความคุ้มค่าของโครงการ	62.0	27.1	100	10	100
รวม	124.1	33.9	200	17	200

2) ความคุ้มค่าของโครงการ

ส่วนความคุ้มค่าของโครงการจากการประเมินของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นที่ว่า โครงการต่างๆที่ได้จัดทำนั้นมีความคุ้มค่าในด้านการช่วยเหลือบรรเทาปัญหาการว่างงานของประชาชนในปี 2542 ได้หรือไม่

ผลที่ได้ปรากฏว่า มีความคุ้มค่าโครงการระดับปานกลาง (62 คะแนน) (ตาราง 6.3) จาก 100 คะแนน ซึ่งตรงกับระดับคะแนนการจ้างงานที่ยังทำให้มีความชัดเจนขึ้นว่า ผลของมาตรการจ้างงานในชนบท สามารถช่วยบรรเทาปัญหาการว่างงานของประชาชนได้ในระดับเพียงปานกลางเท่านั้น อีกทั้งเป็นที่สังเกตได้ว่า ถึงแม้คะแนนจะ ไม่มากแต่คะแนนที่ให้นั้นน้อยที่สุดอยู่เพียง 10 คะแนนจึงทำให้ทราบว่า โครงการตามมาตรการนี้ยังก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการช่วยเหลือบรรเทาการว่างงานได้บ้าง ไม่ถึงกับไม่มีความคุ้มค่าเลย

โดยรวมตามสูตรประสิทธิภาพโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล แสดงถึง ความชัดเจนของการบรรลุเป้าหมายโครงการว่า เกิดประสิทธิภาพโครงการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับคะแนนที่ 124.1 จากคะแนนเต็ม 200

6.2.2 ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

ประสิทธิผลโครงการจากการให้ประชาชนเป็นผู้ประเมิน 2 ประการ คือ 1) ความพึงพอใจในโครงการ และ 2) ความเคียดแค้นถ้าไม่มีการจัดทำโครงการ

1) ความพึงพอใจในโครงการ

ความพึงพอใจในโครงการที่ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการได้รับนั้น วัดจากรายการต่างๆดังต่อไปนี้ คือ 1) ค่าจ้าง 2) จำนวนวันที่ได้รับจ้าง 3) งานที่ได้ทำ 4) ปริมาณงานที่ได้ทำ และ 5) ความปลอดภัยที่ได้รับ

ตาราง 6.4 อัตราส่วนร้อยละของงานที่ได้ทำ ปริมาณงาน ความปลอดภัยที่ได้รับ และความพึงพอใจในโครงการของประชาชน (374 คน)

ตัวแปร	จำนวน (คน)	อัตราร้อยละ
งานที่ได้ทำ		
ก่อสร้างถนน	92	24.6
วางท่อระบายน้ำ	18	4.8
ขุดคืบ	6	1.6
แรงงานทั่วไป	221	59.1
ช่างต่างๆ	37	9.9
ปริมาณงาน		
หนัก	82	21.9
ไม่หนัก	292	78.1
ความปลอดภัยที่ได้รับ		
มี	194	51.9
ไม่มี	180	48.1

ตาราง 6.4 อัตราส่วนร้อยละของงานที่ได้ทำ ปริมาณงาน ความปลอดภัยที่ได้รับ และความพึงพอใจในโครงการของประชาชน (374 คน) (ต่อ)

ความพึงพอใจ (คะแนน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	คะแนนเต็ม
(1) ค่าจ้าง	6.0	3.5	10	0	10
(2) จำนวนวันที่ได้รับจ้าง	5.7	3.2	10	0	10
(3) งานที่ได้ทำ	6.4	2.3	10	0	10
(4) ปริมาณงานที่ได้ทำ	6.3	2.4	10	0	10
(5) ความปลอดภัยที่ได้รับ	5.5	2.5	10	1	10
รวม	6.0	1.8	10	0	10
ค่าจ้างที่ได้รับ (บาท)	144.9	35.9	500	65	-
จำนวนวันที่ได้ทำงาน (วัน)	30.4	28.9	99	1	-

จากการศึกษาพบว่า (ตาราง 6.4) ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการให้คะแนนความพอใจในงานที่ได้ทำในโครงการเฉลี่ยอยู่ในระดับคะแนน 6.4 เป็นคะแนนมากที่สุดในความพอใจด้านอื่นๆ ซึ่งงานที่ได้ทำ คือ แรงงานทั่วไปที่ไม่ระบุงานเฉพาะเป็นส่วนมาก ถึงร้อยละ 59.1 งานก่อสร้างทาง/ถนนภายในหมู่บ้านร้อยละ 24.6 งานช่างฝีมือต่างๆร้อยละ 9.9 งานวางท่อระบายน้ำร้อยละ 4.8 และงานขุดดินร้อยละ 1.6 จากนั้นความพึงพอใจที่รองลงมาอยู่ในด้านปริมาณงานที่ได้ทำ ซึ่งเมื่อสอบถามถึงความพอใจกับปริมาณงานที่ได้รับ ปรากฏว่า ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ระบุว่า งานที่ได้รับจ้างเป็นงานที่ไม่หนักถึงร้อยละ 78.1

ส่วนคะแนนความพอใจในค่าจ้างที่ได้รับอยู่ในระดับ 6.0 และค่าจ้างเฉลี่ยที่ได้รับประมาณ 144.9 บาท จำนวนเงินที่ได้รับน้อยที่สุดเพียง 65 บาท มากที่สุดถึง 500 บาทต่อวันที่มีความแตกต่างกันมากนั้น ด้วยเหตุจากงานที่เป็นช่างฝีมือจะได้ค่าจ้างเป็นจำนวนมากกว่าแรงงานไร้ฝีมือเป็นไปตามปกติ สำหรับจำนวนวันที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จ้างนั้นผู้รับจ้างมีความพอใจอยู่ในระดับคะแนน 5.7 ซึ่งจำนวนวันโดยเฉลี่ยประมาณ 30.4 วัน มีความแตกต่างกันมากเพราะขึ้นอยู่กับว่าขนาดของโครงการที่ต่างกันว่าจะใช้ระยะเวลาานเท่าใด สุดท้ายเมื่อสอบถามความพึงพอใจในความปลอดภัยที่ได้รับจากโครงการนั้นมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 5.5 ประชาชนผู้ร่วมโครงการส่วนใหญ่ระบุว่า มีความปลอดภัยที่ได้รับ ร้อยละ 51.9

โดยสรุปแล้ว ความพึงพอใจในโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

การโดยรวมเฉลี่ยทั้ง 5 ประการอยู่ในระดับคะแนนที่ 6.0 จากคะแนนเต็ม 10

2) ความเดือดร้อนถ้าไม่มีการจัดทำโครงการ

ความเดือดร้อนถ้าไม่มีการจัดทำโครงการ เป็นอีกประการหนึ่งของประสิทธิผลโครงการโดยให้ประชาชนประเมิน จากการศึกษา พบว่า ประชาชนกลุ่มนี้ส่วนมากจะได้รับ ความเดือดร้อนถ้าไม่มีโครงการอยู่ ในคะแนนเฉลี่ยถึง 87.2 จากคะแนนเต็ม 100 (ตาราง 6.5) การกำหนดให้จ้างแรงงานภายในพื้นที่นั้นสามารถทำให้ประชาชนมีรายได้แก้ปัญหาการว่างงาน เพราะดีกว่าการไม่กำหนดการจ้างงานเลย จึงเป็นเหตุให้คะแนนความเดือดร้อนที่ประชาชนให้การ ประเมินนั้นอยู่ในระดับสูง

ตาราง 6.5 ประสิทธิภาพโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

ประสิทธิผลโครงการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	คะแนนเต็ม
ความพึงพอใจในโครงการ	59.8	17.9	100	10	100
ความเดือดร้อนถ้าไม่มีการจัดทำโครงการ	87.2	19.8	100	0	100
รวม	147.1	24.7	200	10	200

ดังนั้นประสิทธิผลโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ทั้งความพึงพอใจในโครงการ และความเดือดร้อนถ้าไม่มีการจัดทำโครงการจากมาตรวัดประสิทธิผลโครงการในบทที่ 3 (ตาราง 6.5) ผลปรากฏว่า ประสิทธิภาพโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการมีระดับคะแนนโดยเฉลี่ยที่ 147 (คะแนนเต็ม 200) เป็นระดับคะแนนที่แสดงถึงความสำเร็จแท้จริงเพราะมาจากประชาชน

6.3 สรุป

องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำโครงการต่างๆตามมาตรการจ้างงานในชนบทได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ สามารถจัดทำโครงการได้แล้วเสร็จตามที่กำหนดเป้าหมายไว้ในปี 2542

ส่วนประสิทธิผลโครงการ พบว่า การประเมินผลในระดับองค์การบริหารตำบลจากการประเมินของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับคะแนน 124.1 และประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับคะแนนที่ 147 จากคะแนนเต็ม 200 โดยระดับคะแนนดังกล่าว แสดงถึง ความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำโครงการเพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงานตามมาตรการจ้างงานในชนบทนั้น เป็นการช่วยเหลือผู้ว่างงานตามฤดูกาลเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่งนั้นเป็นจริงตามนโยบายของมาตรการจ้างงานในชนบท ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ (ผู้ว่างงานกลับคืนถิ่น) ส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิเสธการทำงานในโครงการ

บทที่ 7

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล โครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท

ในผลการศึกษาของมาตรวัดของประสิทธิผลโครงการจาก บทที่ 6 ทำให้ทราบถึงความสำเร็จของโครงการที่เป็นเป้าหมายของมาตรการจ้างงานในชนบทแล้ว การศึกษาขั้นต่อมาจะเป็นการศึกษาปัจจัยต่างๆจากทั้ง 2 แหล่งข้อมูลของการประเมินผลที่มีความแตกต่างกัน โดยประสิทธิผลโครงการทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนนั้นผันแปรไปตามปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวความคิด ดังนั้น ในบทนี้จะเสนอผลการวิเคราะห์เส้นทางปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท ซึ่งได้แยกการวิเคราะห์แต่ละด้าน ดังนี้

7.1 ปัจจัยด้านองค์การบริหารส่วนตำบล

ปัจจัยต่างๆที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งมีความสูงค่าไม่เท่ากัน มีหลายปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ 1) ความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบล 2) ความรุนแรงของการว่างงาน 3) ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล 4) งบประมาณที่ได้รับ 5) บุคลากรที่ดำเนินงาน 6) การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท 7) การติดต่อประสานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล 8) การติดตามผลโครงการ 9) การมีส่วนร่วมของประชาชน 10) การประชาสัมพันธ์โครงการ และ 11) ประสิทธิภาพโครงการ ประการที่สำคัญ คือ ปัจจัยต่างๆเหล่านี้มีผลกระทบต่อกันและกันซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น สามารถตั้งสมมติฐานได้โดยเขียนเป็นสมการโครงสร้าง (Structural equation) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ (Path analysis) ได้ 3 สมการ ดังนี้

$$\text{PUR} = a_1 \text{ HAR} + a_2 \text{ PER} \quad \dots\dots\dots(7.1)$$

$$\begin{aligned} \text{EFF} = & b_1 \text{ WEA} + b_2 \text{ SEV} + b_3 \text{ HAR} + b_4 \text{ BUD} + b_5 \text{ PER} \\ & + b_6 \text{ OBS} + b_7 \text{ COO} + b_8 \text{ EVA} + b_9 \text{ PAR} + b_{10} \text{ PUR} \quad \dots\dots\dots(7.2) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{OUTS} = & c_1 \text{ OBS} + c_2 \text{ COO} + c_3 \text{ EVA} + c_4 \text{ PAR} + c_5 \text{ EFF} \\ & + c_6 \text{ PUR} \quad \dots\dots\dots(7.3) \end{aligned}$$

ในที่นี้

- WEA คือ ความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบล
- SEV คือ ความรุนแรงของการว่างงาน
- HAR คือ ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล
- BUD คือ งบประมาณที่ได้รับ
- PER คือ บุคลากรที่ดำเนินงาน
- OBS คือ การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท
- COO คือ การติดต่อประสานงาน
- EVA คือ การติดตามโครงการ
- PAR คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน
- PUR คือ การประชาสัมพันธ์โครงการ
- EFF คือ ประสิทธิภาพโครงการ
- OUTS คือ ประสิทธิภาพโครงการ

$a_1 - a_2, b_1 - b_{10}, c_1 - c_6 =$ ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง

การเสนอผลการวิเคราะห์ในปัจจัยทางด้านองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทได้พิจารณาจาก ข้อมูลเบื้องต้นของปัจจัยด้านองค์การบริหารส่วนตำบล ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆของปัจจัยดังกล่าว และการหาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางลงในสมการโครงสร้าง

7.1.1 ข้อมูลเบื้องต้นของปัจจัยด้านองค์การบริหารส่วนตำบล

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรแต่ละตัว พบว่า สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ได้แก่ ความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบลใน จ.ลพบุรี โดยเฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับค่อนข้างน้อยเพราะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 4 และ 5 โดยมีพิสัยความแตกต่างกันมาก แต่ความสามัคคีภายในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นกลับอยู่ในระดับที่ค่อนข้างมาก อีกทั้งสภาพการ

ตาราง 7.1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของการวิเคราะห์เส้นทางปัจจัยด้านองค์การบริหารส่วนตำบล

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
ความมั่งคั่งของอบต. (บาท/ครัวเรือน)	1,782.6	808.2	17,373.2	135.3
ความรุนแรงของการว่างงาน (คน)	0.04	0.03	0.1	0.002
ความสามัคคีของอบต. (คะแนน)	8.1	2.0	11.0	1.0
งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	2.8	1.2	4.3	0.5
บุคลากรที่ดำเนินการ (คน)	0.6	0.4	1.9	0.04
การปฏิบัติงานตามมาตรการ (คะแนน)	1.8	0.9	3.0	1.0
การติดต่อประสานงาน (ครั้ง)	10.5	4.7	20.0	3.0
การติดตามผล โครงการ (ครั้ง)	0.7	0.3	1.0	0.3
การมีส่วนร่วมของประชาชน (คะแนน)	0.8	0.4	1.0	0
การประชาสัมพันธ์โครงการ (คะแนน)	0.9	0.3	1.0	0
ประสิทธิภาพโครงการ (คะแนน)	1.0	0.3	1.0	0.4
ประสิทธิผลโครงการ (คะแนน)	124.1	37.5	190.0	26.7

ว่างงานของประชากรภายในปี 2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีสภาพที่ไม่รุนแรงมากนัก เมื่อพิจารณางบประมาณที่ได้รับไม่มากเท่าใดนัก รวมถึงบุคลากรที่ดำเนินงานมีไม่มากเท่าที่ควร อันคับค้อมาเรื่องการปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบทบุคลากรได้ปฏิบัติตามเท่าที่จะสามารถดำเนินการได้ตามสภาพโครงการนั้นๆ จึงทำให้ไม่สามารถจัดทำได้อย่างเต็มที่เช่นเดียวกับการติดต่อประสานงานในการจัดทำโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีไม่มากนัก

อย่างไรก็ตาม การประชาสัมพันธ์โครงการเรื่องการทำงานให้ประชาชนรับทราบและให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดริเริ่มโครงการนั้นอยู่ในระดับที่สูง หลังจากนั้นกระบวนการสุดท้าย คือ การติดตามผลการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับประสิทธิภาพของโครงการส่วนใหญ่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำโครงการได้อย่างเป็นไปตามเป้าหมาย เมื่อพิจารณาถึงประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉลี่ย พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อตรวจสอบการกระจายของข้อมูล พบว่า คุณสมบัติทุกตัวขององค์ประกอบในการวิเคราะห์มีความเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำ (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำกว่าค่าเฉลี่ย) ซึ่งแสดงถึงความเหมาะสมของข้อมูลในการนำไปวิเคราะห์ได้

7.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านองค์การบริหารส่วนตำบล

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์เพื่อใช้ในการพิจารณาตัวแปรว่า มีความสัมพันธ์กันในแต่ละคู่อย่างน้อยเพียงใด และมีทิศทางเป็นอย่างไร

จากตาราง 7.2 ปรากฏว่า ความสัมพันธ์ (Correlation matrix) ของตัวแปรต่างๆ ในด้านองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันไม่มากนัก

ความสามัคคีของอบต. (HAR) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความรุนแรงของการว่างงาน (SEV) แสดงถึง การเอาใจใส่ดูแลและการร่วมมือกันของสมาชิกภายในอบต.จึงเป็นผลทำให้ความรุนแรงของการว่างงานนั้นอยู่ในระดับต่ำ ส่วนงบประมาณที่ได้รับ (BUD) สัมพันธ์โดยตรงต่อความรุนแรงของการว่างงาน

สำหรับความสัมพันธ์ของบุคลากรที่ดำเนินงาน (PER) เป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยส่วนใหญ่ ซึ่งได้แก่ งบประมาณที่ได้รับ (BUD) การติดต่อประสานงาน (COO) ประสิทธิภาพโครงการ (OUTS) และความรุนแรงของการว่างงาน เว้นแต่ประสิทธิภาพโครงการ (EFF) กลับมีความสัมพันธ์เชิงลบ ในประสิทธิภาพโครงการ (EFF) มีความสัมพันธ์กับบุคลากรที่ดำเนินงาน (PER) และ การติดต่อประสานงาน (COO) ในทิศทางตรงกันข้าม

ความสัมพันธ์ของประสิทธิผลโครงการ(OUTS) กับตัวแปรอื่นๆนั้นเป็นไปในลักษณะต่ำ ซึ่งมีทั้งความสัมพันธ์ที่เป็นไปในเชิงบวกและเชิงลบดังนี้ ประสิทธิภาพโครงการมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับบุคลากรที่ดำเนินงาน (PER)การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท (OBS) การติดต่อประสานงาน (COO) การติดตามโครงการ (EVA) การมีส่วนร่วมของประชาชน (PAR) ยกเว้นการประชาสัมพันธ์โครงการ (PUR) และประสิทธิภาพโครงการ (EFF) ที่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบ

ตาราง 7.2 เมตริกความสัมพันธ์ (Correlation matrix) ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้านองค์การบริหารส่วนตำบล

	WEA	SEV	HAR	BUD	PER	OBS	COO	PUR	EVA	PAR	EFF	OUTS
WEA	1.000											
SEV	-0.106	1.000										
HAR	0.166	-0.444**	1.000									
BUD	-0.191	0.446**	-0.170	1.000								
PER	-0.232	0.385*	-0.127	0.541**	1.000							
OBS	0.169	-0.110	0.385*	-0.125	0.201	1.000						
COO	-0.070	-0.056	0.222	0.341*	0.453**	0.326*	1.000					
PUR	-0.012	0.005	0.299	-0.114	-0.014	0.144	0.309	1.000				
EVA	0.132	-0.148	-0.248	-0.142	-0.097	-0.290	-0.022	0.120	1.000			
PAR	0.146	-0.131	-0.158	-0.071	-0.121	-0.105	0.059	0.075	0.492**	1.000		
EFF	-0.023	-0.122	0.021	-0.181	-0.397*	-0.202	-0.371*	0.178	0.013	0.015	1.000	
OUTS	-0.078	-0.272	-0.207	-0.055	0.420*	0.153*	0.239*	-0.189*	0.149*	0.172*	-0.324*	1.000

* Correlation is significant at the 0.05 level.

** Correlation is significant at the 0.01 level

เนื่องจากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง ต้องอาศัยพื้นฐานการวิเคราะห์จากเทคนิคการถดถอยพหุ และข้อจำกัดข้อหนึ่งในการใช้เทคนิคนี้ คือ ตัวแปรทุกตัวต้องไม่มีความสัมพันธ์กันสูงเกินไป (Multicollinearity) คือ มีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่า 0.80 จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทั้งหมดแล้ว แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทุกตัวของปัจจัยด้านองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กันไม่สูงเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้นจึงสามารถใช้ข้อมูลทั้งหมดในการนำไปวิเคราะห์สถิติที่ต้องการได้

7.1.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล

ผลจากการวิเคราะห์เส้นทางนั้น สามารถแสดงได้โดยแผนภาพการวิเคราะห์เส้นทาง (แผนภาพ 7.1) และสมการโครงสร้าง (1), (2), และ (3) ซึ่งพบว่า ประสิทธิภาพโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ในรูปสมการโครงสร้าง

เมื่อแทนค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path coefficient) ลงในสมการโครงสร้าง (1), (2) และ (3) ปรากฏดังต่อไปนี้

$$\text{PUR} = 0.51 \text{ HAR}^{**} - 0.51 \text{ PER}^{**} \quad \dots\dots\dots (7.4)$$

(4.07) (-4.11)

$$R^2 = 0.59 \quad \text{SEE} = 0.1689 \quad F = 19.205 \quad \text{Sig F} = 0.000$$

$$\begin{aligned} \text{EFF} = & -0.20 \text{ WEA} + 0.39 \text{ SEV} + 0.09 \text{ HAR} + 0.14 \text{ BUD} \\ & (-0.89) \quad (1.17) \quad (0.28) \quad (0.48) \\ & - 0.71 \text{ PER} + 0.55 \text{ OBS}^+ + 0.14 \text{ COO} + 0.54 \text{ EVA} \\ & (-1.78) \quad (2.20) \quad (0.57) \quad (1.80) \\ & + 0.15 \text{ PAR} - 0.08 \text{ PUR} \quad \dots\dots\dots(7.5) \\ & (0.66) \quad (-0.21) \end{aligned}$$

$$R^2 = 0.449 \quad \text{SEE} = 0.3097 \quad F = 1.221 \quad \text{SigF} = 0.352$$

$$\begin{aligned}
\text{OUTS} = & 0.56 \text{ OBS}^{**} + 0.26 \text{ COO}^* + 0.68 \text{ EVA}^{**} + 0.33 \text{ PAR}^* \\
& (4.47) \quad (2.17) \quad (4.53) \quad (2.44) \\
& - 0.48 \text{ EFF}^{**} - 0.42 \text{ PUR}^{**} \quad \dots\dots(7.6) \\
& (-3.64) \quad (-3.33)
\end{aligned}$$

$R^2 = 0.759$ $SEE = 1.8673$ $F = 9.964$ $\text{Sig F} = 0.000$

*P < 0.05 : **P < 0.01

(หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บ คือ ค่า t ซึ่งเป็นสถิติทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐาน (beta) ของตัวแปรอิสระแต่ละตัว)

จากสมการโครงสร้างข้างต้นที่ได้ คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของการวิเคราะห์เส้นทางหรือค่า beta ซึ่งเป็นค่าที่แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด ค่า t ยิ่งมากเท่าใด แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากเท่านั้น ส่วนเครื่องหมายติดบวก หรือลบนั้น ไม่ได้บอกความมากน้อยของความสัมพันธ์ แต่บอกทิศทางของความสัมพันธ์ ถ้าบวกหมายถึง ตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ถ้าติดลบ หมายถึง ตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางที่ตรงกันข้าม

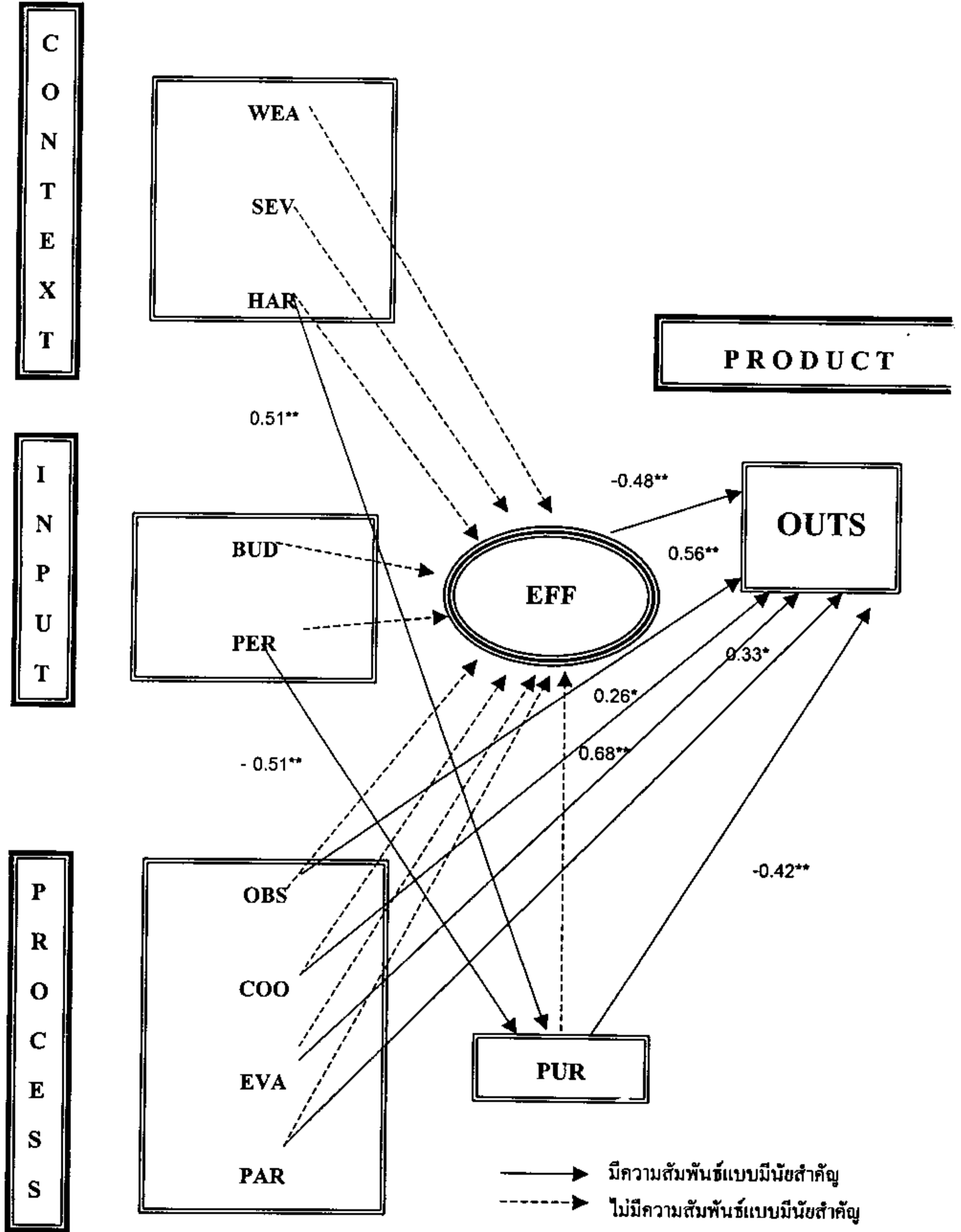
ส่วนเครื่องหมาย * คือ ค่า Sig F ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกว่า ค่าสัมประสิทธิ์นั้นใช้ได้หรือไม่ ถ้าค่า t มีค่าใกล้เคียง/เท่ากับ หรือมากกว่า 2.00 และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับหรือน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์นั้นใช้ได้

สำหรับค่า R^2 เป็นค่าที่แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการนั้นอธิบายตัวแปรตามได้ร้อยละเท่าใด จากสมการที่ 7.4, 7.5, และ 7.6 จะเห็นได้ว่า ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ประมาณร้อยละ 59, 45, และ 76 ตามลำดับ

ส่วนค่า SEE คือ ค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานของสมการเมื่อนำไปใช้ในการประมาณค่าของตัวแปรตาม

สำหรับค่า F และค่า Sig F เป็นค่าที่ทดสอบว่าสมการนั้นเป็นสมการที่ใช้ได้หรือไม่ ถ้าค่า F มีค่าใกล้เคียงหรือมากกว่า 2.00 และค่า Sig F เท่ากับ 0.00 แสดงว่า สมการนั้นใช้ได้

แผนภาพ 7.1 แบบจำลองการวิเคราะห์แผนเส้นทางประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการของ
องค์การบริหารส่วนตำบล

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆเหล่านี้ได้แสดงไว้ในแผนภาพ 7.1 ในที่นี้

WEA	คือ	ความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบล
SEV	คือ	ความรุนแรงของการว่างงาน
HAR	คือ	ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล
BUD	คือ	งบประมาณที่ได้รับ
PER	คือ	บุคลากรที่ดำเนินงาน
OBS	คือ	การปฏิบัติตามมาตรฐานการจ้างงานในชนบท
COO	คือ	การติดต่อประสานงาน
EVA	คือ	การติดตามโครงการ
PAR	คือ	การมีส่วนร่วมของประชาชน
PUR	คือ	การประชาสัมพันธ์โครงการ
EFF	คือ	ประสิทธิภาพโครงการ
OUTS	คือ	ประสิทธิผลโครงการ

7.1.4 ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล

ผลที่ได้จากสมการ 7.4 พบว่า ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบลและบุคลากรที่ดำเนินงานเป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ การประชาสัมพันธ์โครงการได้ร้อยละ 59 และมีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความสามัคคีภายในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ต่อการประชาสัมพันธ์โครงการ กล่าวคือ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามัคคีกันภายในองค์การบริหารส่วนตำบลของคนสูง การประชาสัมพันธ์โครงการสูงจะเป็นไปในทางเดียวกัน ส่วนบุคลากรภายในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์ในเชิงลบต่อการประชาสัมพันธ์โครงการ กล่าวคือ เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลมีบุคลากรภายในองค์การบริหารส่วนตำบลมาก การประชาสัมพันธ์โครงการจะลดน้อยลง ในทางกลับกันถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลมีบุคลากรที่ดำเนินการน้อยกลับต้องมีการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น

สำหรับสมการ 7.5 เป็นสมการที่สามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพโครงการได้ร้อยละ 44.9 แต่ตัวแปรทั้งหมดไม่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนสมการ 7.6 ตัวแปรอิสระทั้งหมด คือ การปฏิบัติตามมาตรฐานการจ้างงานในชนบท

การติดต่อประสานงาน การติดตามผลโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชน ประสิทธิภาพโครงการ และการประชาสัมพันธ์โครงการสามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ร้อยละ 76 ตัวแปรทั้งหมดมีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตัวแปรที่มีผลในเชิงบวกต่อประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท การติดต่อประสานงาน การติดตามผลโครงการ และการมีส่วนร่วมของประชาชน กล่าวคือ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลมีปัจจัยเหล่านี้สูงจะทำให้เกิดประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลสูง แต่ถ้ามีปัจจัยเหล่านี้ต่ำ องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีประสิทธิผลต่ำ

ตัวแปรที่มีผลในเชิงลบ ได้แก่ ประสิทธิภาพโครงการและ การประชาสัมพันธ์โครงการ กล่าวคือ เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลมีปัจจัยทั้ง 2 ตัวแปรสูง จะเกิดประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่ำ แต่ถ้ามีปัจจัยเหล่านี้ต่ำกลับมีประสิทธิผลโครงการสูง

การอธิบายเหตุผลซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นใหม่จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นไปตามแนวคิดด้วยเหตุผลบางประการ และความสัมพันธ์ที่เป็นไปตามแนวความคิดนั้นได้กล่าวแยกเป็น 3 ข้อโดยเรียงลำดับ ดังนี้ คือ 1) การประชาสัมพันธ์โครงการ 2) ประสิทธิภาพโครงการ และ 3) ประสิทธิผลโครงการ

7.1.5 การประชาสัมพันธ์โครงการ

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในปัจจัยที่มีผลต่อ การประชาสัมพันธ์โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า เป็นผลของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นใหม่ กล่าวคือ การประชาสัมพันธ์โครงการ ขึ้นอยู่กับ 1) ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล และ 2) บุคลากรที่ดำเนินงาน

ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นปัจจัยที่มีผลโดยตรงในการทำให้การประชาสัมพันธ์โครงการมีสูงขึ้น กล่าวคือ เมื่อมีความสามัคคีเกิดขึ้นภายในองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว จะเป็นผลทำให้การประชาสัมพันธ์โครงการต่อประชาชนนั้นได้รับทราบโครงการต่างๆ ภายใต้มาตรการจ้างงานในชนบทอยู่ในระดับสูงเพราะเกิดจากการร่วมมือกันทำงานและปฏิบัติตามหน้าที่

ส่วนบุคลากรที่ดำเนินงาน โดยปกติทุกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ว่าจะมีมากหรือน้อยจะมีหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารประจำวัน จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า บุคลากรกลับมีผลในเชิงลบ กล่าวคือ เมื่อบุคลากรที่ดำเนินงานมีจำนวนมากกลับสวนทางมีผลทำให้การประชาสัมพันธ์โครง

การอยู่ในระดับต่ำ แต่ถ้ามียุทธศาสตร์จำนวนน้อยจะทำให้มีการประชาสัมพันธ์โครงการสูงขึ้นที่เป็น เช่นนี้เพราะเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีบุคลากรน้อย แสดงให้เห็นถึงว่า การทำงานในส่วน ของแต่ละคนย่อมมีภาระที่มากขึ้นตามไปด้วย รวมทั้งการประชาสัมพันธ์โครงการที่จะต้องเพิ่ม ความเข้มข้นให้มากขึ้นอีกทางด้วยที่จะทำให้ประชาชนได้ทราบการจ้างงานในโครงการต่างๆที่องค์ การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้จัดขึ้นตามมาตรการจ้างงานในชนบทได้อย่างทั่วถึงโดยวิธีการต่างๆ คัง นี้ คือ เพิ่มการประกาศเสียงตามสายหลายครั้งขึ้น เพิ่มการใช้รถยนต์ประกาศข่าวประชาสัมพันธ์ ตามหมู่บ้าน เป็นต้น

ตาราง 7.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัจจัยที่มีผลกระทบ (1)	ความ สัมพันธ์ ร่วม (2)	เชิงสาเหตุและผล			ไม่เชิง สาเหตุ และผล (6)
		ทางตรง (3)	ทางอ้อม (4)	รวม (5)	
การประชาสัมพันธ์โครงการ (PUR)					
ความสามัคคีของอบต. (HAR)	0.57	0.51	-	0.51	0.06
บุคลากรที่ดำเนินงาน (PER)	-0.58	-0.51	-	-0.51	-0.07
ประสิทธิผลโครงการ (OUTS)					
การปฏิบัติตามมาตรการฯ (OBS)	0.35	0.56	-	0.56	-0.21
การติดต่อประสานงาน (COO)	0.38	0.26	-	0.26	0.12
การติดตามผลโครงการ (EVA)	0.05	0.68	-	0.68	-0.63
การมีส่วนร่วมของประชาชน (PAR)	0.17	0.33	-	0.33	-0.16
ประสิทธิภาพของโครงการ (EFF)	-0.33	-0.48	-	-0.48	0.15
การประชาสัมพันธ์โครงการ (PUR)	-0.52	-0.42	-	-0.42	-0.10
ความสามัคคีของอบต. (HAR)	-0.20	-	-0.21	-0.21	0.01
บุคลากรที่ดำเนินงาน (PER)	0.43	-	0.21	0.21	0.22

วิธีการประชาสัมพันธ์โครงการในลักษณะที่เพิ่มมากขึ้นจากเดิม ซึ่งเป็นเพียงการกระจายข่าวของคณะกรรมการบริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเฉพาะหมู่บ้านที่ตน

เป็นสมาชิกอยู่เพียงเท่านั้น ในทางกลับกันถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีบุคลากรที่ดำเนินงานเป็นจำนวนมากกลับทำให้การประชาสัมพันธ์โครงการอยู่ในระดับต่ำ เพราะเมื่อบุคลากรมีเป็นจำนวนมาก แสดงถึง การมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สอต.) มากตามไปด้วย ซึ่ง สอต.ทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละหมู่บ้าน รวมถึงการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างทั่วถึงจนทำให้ไม่เกิดความจำเป็นที่จะต้องทำการประชาสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอีก เมื่อเปรียบเทียบกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสอต.น้อย

7.1.6 ประสิทธิภาพโครงการ

ตามกรอบแนวความคิดในการวิจัย ซึ่งแสดงถึง ปัจจัยบริบท ปัจจัยเข้า และปัจจัยกระบวนการจะมีผลต่อประสิทธิภาพโครงการ จากการศึกษาทั้งภาคสนามและจากการวิเคราะห์ปรากฏว่า ประสิทธิภาพโครงการไม่ได้เป็นไปตามที่คาดหวังด้วยเหตุเพราะโครงการต่างๆที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำ โดยเน้นกระบวนการตามมาตรฐานการจ้างงานในชนบทที่ต้องใช้แรงงานในพื้นที่เป็นหลัก และมีบางปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น สภาพแวดล้อมทางภูมิอากาศ การไม่ได้รับอนุญาตเรื่องที่ดิน เป็นต้น มีส่วนทำให้ปัจจัยต่างๆไม่มีผลต่อประสิทธิภาพโครงการ โดยอธิบายเหตุผลจากประสบการณ์ภาคสนามตามตัวแปรที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบลทำให้ทราบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งมีฐานะการเงินแตกต่างกันอย่างไร โดยบ่งบอกถึงรายได้ต่อครัวเรือน ซึ่งไม่ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีรายได้ต่อครัวเรือนมากหรือน้อยเพียงใดนั้น มิได้ส่งผลถึงประสิทธิภาพโครงการเพราะโครงการต้องดำเนินไปตามปกติ ตามข้อบังคับตำบล

ด้านความรุนแรงของการว่างงาน เป็นการวัดเพื่อให้ทราบถึง จำนวนผู้ว่างงานต่อหนึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลว่า มีความรุนแรงของการว่างงานแตกต่างกันอย่างไรซึ่งเป็นเพียงสภาวะแวดล้อมทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น จึงไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโครงการด้วยเหตุผลดังกล่าว

ส่วนปัจจัยบริบทอีกหนึ่งตัวแปร คือ ความสามัคคีภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพโครงการเช่นกัน ด้วยเหตุเพราะประสิทธิภาพโครงการแสดงถึง ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ปฏิบัติงานในช่วงนั้น ถึงแม้ว่าความสามัคคีจะมีหรือไม่ ผลงานที่เกิดขึ้นจะต้องปฏิบัติเป็นปกติ หรือเป็นไปตามสัญญาการก่อสร้างของโครงการที่ระบุวันสิ้นสุดของโครงการ

ปัจจัยเข้าประการแรก คือ งบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีขององค์การบริหารส่วน

ตำบลอยู่ในอัตราใกล้เคียงกันและมีความแตกต่างกันตามหลักเกณฑ์ของการให้งบประมาณ ดังนั้น การจัดทำโครงการของแต่ละแห่งจะใช้งบประมาณเป็นเกณฑ์ในการควบคุมโครงการที่จะจัดทำ ซึ่ง ในการจัดทำโครงการเป็นอำนาจการตัดสินใจ และวางแผนที่แตกต่างกันในแต่ละองค์การบริหาร ส่วนตำบลที่จะทำให้โครงการเสร็จตามกำหนดหรือไม่ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้งบประมาณที่ได้รับเป็นเกณฑ์ในการควบคุมการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลมากกว่าจึงไม่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพโครงการ

ประการที่สอง คือ บุคลากรที่ดำเนินงานในองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพโครงการ เพราะการที่โครงการจะเสร็จตามกำหนดนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับปริมาณของ บุคลากรที่มีจำนวนมากนัก แต่จะขึ้นอยู่กับความเอาใจใส่ และคุณภาพของบุคลากรในการปฏิบัติ งานมากกว่า

ส่วนปัจจัยกระบวนการ สำหรับการปฏิบัติงานตามมาตรการจ้างงานในชนบทของ คณะกรรมการบริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ถึงแม้จะปฏิบัติตามนโยบายที่ เป็นกำหนดเพิ่มในการบรรเทาปัญหาการว่างงานหรือไม่ เพียงใด ไม่ได้ส่งผลต่อประสิทธิภาพ โครงการเป็นเพราะว่า การดำเนินงานโดยปกติของทุกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีระเบียบข้อ บังคับส่วนตำบลที่จะต้องจัดทำโครงการให้แล้วเสร็จตามเป้าหมายอย่างเป็นทางการทุกๆปี

การติดต่อประสานงาน ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโครงการเพราะปัจจัยกระบวนการ เป็นเพียงความมากน้อยของจำนวนครั้งในการติดต่อประสานงานเท่านั้น ในความเป็นจริงนั้น การ ติดต่อประสานงานต้องควบคู่ไปกับความจริงจัง และประสานงานอย่างต่อเนื่องมากกว่าวัดเพียง ความถี่ (จำนวนครั้ง) ในการประสานงาน

ในการติดตามผลโครงการของการศึกษานี้ มิได้เป็นการติดตามผลโครงการโดยทำ การตรวจสอบเรื่อง มาตรฐานการก่อสร้างเหมือนโครงการก่อสร้างโดยทั่วไป แต่เป็นเพียงการ ติดตามผลในการจ้างแรงงานภายในพื้นที่ตามนโยบาย / หลักของมาตรการจ้างงานในชนบท จึงทำ ให้ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโครงการ

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ให้มีการเรียกร้อง และริเริ่มโครงการนั้นเป็นขั้นตอน แรกเริ่มก่อนจะมีการระบุ / กำหนดจำนวนเป้าหมายโครงการว่าจะจัดทำโครงการใดบ้าง มากน้อย อย่างไรเท่านั้น จึงไม่ได้ส่วนเกี่ยวข้องอีกหลังจากบุคลากรทุกฝ่ายกำหนดการจัดทำโครงการใดแล้ว ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนที่พบเป็นเพียงการสอบถามถึงความคิดเห็นของประชาชนเท่า นั้นซึ่งอำนาจการตัดสินใจอยู่ที่คณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะ ทำโครงการให้แล้วเสร็จ

นอกจากนี้ ยังพบว่า การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโครงการ

เพราะการประชาสัมพันธ์เป็นวิธีการหาแรงงานมาทำงานกับโครงการ แม้ว่าการประชาสัมพันธ์จะเป็นอย่างไร สามารถหาแรงงานในพื้นที่ได้หรือไม่ การจัดทำโครงการต้องเริ่มและสิ้นสุดตามกำหนด

โดยสรุปแล้ว ประสิทธิภาพโครงการที่ศึกษานี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการจ้างงานในชนบท การติดต่อประสานงาน การติดตามผลโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชน และการประชาสัมพันธ์โครงการ เพราะว่าประสิทธิภาพโครงการจะเป็นไปตามเป้าหมายโดยปกติเพราะมีข้อบังคับตำบลที่เป็นระเบียบตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉพาะการแจกแจงเรื่องงบประมาณประจำปี 2542 เป็นเรื่องสำคัญ

7.1.7 ประสิทธิภาพโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามแนวความคิดที่กำหนดไว้ก่อนศึกษาภาคสนามนั้นคาดหวังไว้ว่า ตัวแปรทั้งหมด 11 ตัว ซึ่งแบ่งออกเป็น ตัวแปรบริบท 3 ตัว ตัวแปรเข้า 2 ตัว ตัวแปรกระบวนการ 5 ตัว และประสิทธิภาพของโครงการ มีผลโดยตรงต่อประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล จากนั้นเมื่อศึกษาตามข้อมูล พบว่า ตัวแปรอิสระโดยส่วนใหญ่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้

ดังนั้น ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ประสิทธิภาพของโครงการ ขึ้นอยู่กับ 1) การปฏิบัติตามมาตรฐานการจ้างงานในชนบท 2) การติดต่อประสานงาน 3) การติดตามผลโครงการ 4) การมีส่วนร่วมของประชาชน 5) ประสิทธิภาพโครงการ และ 6) การประชาสัมพันธ์โครงการ

การปฏิบัติตามมาตรฐานการจ้างงานในชนบทของคณะกรรมการบริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินงานมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล การปฏิบัติตามมาตรฐานการจ้างงานในชนบทโดยกำหนดให้จ้างแรงงานในพื้นที่ภายในตำบลหรือ โดยการลดการใช้เครื่องจักรมาเป็นการเพิ่มการใช้แรงงานแทนในกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการเอง ส่วนกรณีใช้ผู้รับเหมาได้มีการกำหนดในเรื่องขอความร่วมมือในการจัดจ้างแรงงาน จากผลการศึกษา กล่าวคือ ถ้าคณะกรรมการบริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติตามมาตรฐานการจ้างงานในชนบทสูง จะทำให้เกิดประสิทธิผลโครงการสูง แต่ถ้าหากปฏิบัติตามมาตรฐานการจ้างงานในชนบทต่ำจะทำให้เกิดประสิทธิผลโครงการต่ำตามไปด้วย ข้อค้นพบดังกล่าวเป็นไปตามที่คาดหวัง

การติดต่อประสานงานภายในโครงการของคณะกรรมการบริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการติดต่อประสานงาน

ในโครงการต่างๆที่ได้จัดทำขึ้น เช่น การเรียกประชุมปรึกษาเกี่ยวกับมาตรการจ้างงานในชนบท ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลโครงการ กล่าวคือ ถ้าได้มีการติดต่อประสานงานโครงการต่างๆได้อย่างสูงหรือต่อเนื่อง จะทำให้เกิดประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลสูง ข้อค้นพบดังกล่าวเป็นไปตามที่คาดหวังเช่นกัน

การติดตามผลโครงการ โดยเจ้าหน้าที่ (ช่างโยธาประจำองค์การบริหารส่วนตำบล) และคณะกรรมการตรวจการจ้างในการควบคุม/ดูแลโครงการต่างๆอย่างใกล้ชิด และเป็นไปตามที่กำหนดไว้มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับประสิทธิผลโครงการ กล่าวคือ ถ้าได้มีการติดตามผลโครงการสูงหรือทุกระยะและต่อเนื่องแล้ว จะทำให้เกิดประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลสูง ข้อค้นพบนี้เป็นไปตามที่คาดหวังไว้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการกำหนดปัญหาและความต้องการ โครงการที่มีที่มาจากประชาชนในพื้นที่นั้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลโครงการ กล่าวคือ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนเป็นผู้ริเริ่มและเรียกร้องโครงการต่างๆที่ได้จัดทำซึ่งแสดงถึงการมีส่วนร่วมด้วยอย่างสูงแล้วจะทำให้ส่งผลต่อประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลสูง ตามไปด้วย ข้อค้นพบนี้เป็นไปตามที่คาดหวังอีกเช่นกัน

ในส่วนประสิทธิภาพโครงการ พบว่า มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล เพราะประสิทธิผลโครงการตามนโยบายการจ้างงานในชนบทที่ศึกษานี้เป็นการช่วยเหลือผู้ว่างงานภายในพื้นที่ในระยะเวลาอันสั้น จึงทำให้ทราบว่าถึงแม้โครงการจะแล้วเสร็จตามกำหนด แต่มิได้แสดงถึงประสิทธิผลในการบรรเทาปัญหาการว่างงานได้อย่างคุ้มค่าตามไปด้วย จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลถึงลักษณะของโครงการพบว่า การที่โครงการต่างๆเสร็จตามระยะเวลาดำหนดนั้นส่วนใหญ่เป็นโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้รับเหมาเป็นผู้ได้รับการประมูลไปเพราะผู้รับเหมาต้องทำสัญญาการก่อสร้างที่มีการระบุวันสิ้นสุดโครงการและผู้รับเหมามีความสามารถในการควบคุมคนงานรวมทั้งมาตรฐานการก่อสร้างได้รวดเร็วและเสร็จตามระยะเวลาดำหนด สำหรับในเรื่องนโยบายที่ให้ผู้รับเหมาทำตามนั้น เป็นเพียงการระบุขอความร่วมมือในการจ้างแรงงานผู้ว่างงานในพื้นที่เท่านั้น องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถควบคุมได้จึงทำให้ผลการจ้างงานแรงงานในพื้นที่ของผู้รับเหมาน้อย ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลมักจะได้รับการตอบกลับมาว่า มีแรงงานเดิมอยู่แล้วผนวกกับแรงงานในพื้นที่ขาดฝีมือและความชำนาญเป็นอย่างมาก

ในทางกลับกัน กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้จัดทำเอง สามารถควบคุมการจ้างงาน โดยการจ้างแรงงานในพื้นที่ที่ว่างงานได้อย่างแท้จริงตามนโยบายของมาตรการ ถึงแม้ว่าประสิทธิภาพโครงการจะมากไม่เท่ากับกรณีการจ้างเหมาแต่กลับทำให้เกิดประสิทธิผลโครงการอยู่

ในระดับสูง ซึ่งคือ การจ้างแรงงานในพื้นที่

การประชาสัมพันธ์โครงการนั้น มีผลในเชิงลบต่อประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวคือ เมื่อมีการประชาสัมพันธ์โครงการสูงจะทำให้ประสิทธิผลโครงการต่ำ เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆภายใต้มาตรการจ้างงานในชนบทที่มีสูงนั้น เนื่องจากเหตุที่มีโครงการเกิดขึ้นหลายโครงการที่จำเป็นต้องจัดทำโครงการมากและพร้อมกัน หรือภายในระยะเวลาใกล้เคียงกันทำให้เกิดการประชาสัมพันธ์ในทุกโครงการพร้อมกันไปด้วยเพื่อที่จะให้ประชาชนได้รับทราบการจ้างงาน อีกทั้งโครงการยังเริ่มในช่วงฤดูการทำนาจึงทำให้เกิดผลต่อประชาชนในพื้นที่ ที่ไม่สามารถมาทำงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลได้เพราะอาชีพหลักต้องทำการเกษตรประเด็นหนึ่ง และอีกประเด็นหนึ่ง คือ โครงการต่างๆรีบเร่งจัดทำพร้อมกันจึงมีส่วนทำให้ไม่สามารถจัดหาแรงงานในพื้นที่ได้อย่างพอเพียง ดังนั้น 2 ประเด็นข้างต้น จึงส่งผลให้ประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่ำ

ดังที่ได้กล่าวไว้ใน 7.1.5 แล้วว่า การประชาสัมพันธ์โครงการขึ้นอยู่กับความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบลและบุคลากรที่ดำเนินงาน ดังนั้น 2 ปัจจัยนี้จึงส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโครงการโดยทางอ้อมด้วย

จากปัจจัยที่มีผลต่อตัวแปรตามที่กล่าวไปทั้งหมด ยังมีอีก 3 ตัวแปร อันได้แก่ ความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรุนแรงของการว่างงาน และงบประมาณที่ได้รับนั้น ไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวคือ ความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรุนแรงของการว่างงานเป็นเพียงปัจจัยบริบท เพื่อให้ทราบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีพื้นฐานเป็นอย่างไรในด้านการเงินที่แตกต่างกันซึ่งพบว่าไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับการจ้างงานในมาตรการ ส่วนความรุนแรงของการว่างงานทำให้ทราบถึง ความแตกต่างกันทางด้านปัญหาการว่างงานในแต่ละตำบล เมื่อตำบลใดมีปัญหาการว่างงานมาก มิใช่จะช่วยบรรเทาปัญหาได้มากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีปัญหาการว่างงานน้อยกว่า และประการสำคัญ คือ ระบบขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ใช่การปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงในการที่จะทำการแก้ไขปัญหาการว่างงานเป็นเพียงดำเนินงานให้เป็นไปตามที่รัฐบาลกลางสั่งให้ทำเท่านั้น

สำหรับงบประมาณที่ได้รับ ไม่เกิดผลต่อประสิทธิผลโครงการ เพราะงบประมาณที่ได้มาไม่ได้จัดสรรมาเพื่อการบรรเทาปัญหาการว่างงานในแต่ละพื้นที่ ที่มีความแตกต่างในเรื่องปัญหาการว่างงานโดยเฉพาะ แต่เป็นเพียงงบปกติที่ได้รับจำนวนใกล้เคียงกันเป็นประจำตามปกติ และการใช้งบประมาณในการจัดจ้างแรงงานในสัดส่วนที่น้อยอีกด้วย ทำให้งบประมาณที่แตกต่างกันไม่มากพอที่จะไปมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลโครงการ

7.1.8 การพิสูจน์ความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์เส้นทาง ระหว่างปัจจัยต่างๆ ใน รูปแบบ CIPP

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบริบท ปัจจัยเข้า ปัจจัยกระบวนการ และปัจจัยผลผลิต ความสัมพันธ์ข้างต้นเป็นการพิสูจน์ให้ทราบว่า ปัจจัยบริบทมีผลต่อปัจจัยเข้าหรือไม่ จากนั้น ปัจจัยเข้ามีผลต่อปัจจัยกระบวนการหรือไม่ และสุดท้ายปัจจัยกระบวนการมีผลต่อปัจจัยผลผลิตหรือไม่อย่างไร

1) ความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างปัจจัยบริบท และปัจจัยเข้า

ปัจจัยบริบท อันได้แก่ ความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบล (WEA) ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล (HAR) และความรุนแรงของการว่างงาน (SEV) มีผลต่อหรือมีความสัมพันธ์กับปัจจัยเข้า คือ งบประมาณที่ได้รับ (BUD) และบุคลากรที่ดำเนินงาน (PER) ได้แยกการอธิบายดังกล่าวตามตาราง 7.4 ดังนี้

ความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบล และความสามัคคีภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีผลต่องบประมาณที่ได้รับ และบุคลากรที่ดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นไปตามที่คาดหวังไว้เพราะระบบราชการนั้น ต่างจากระบบเอกชนที่จะสัมพันธ์ต่อกัน ปัจจัยบริบทในที่นี้เป็นเพียงสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงไม่มีส่วนที่จะกำหนดงบประมาณที่จะได้รับและบุคลากรที่ทำงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลได้ เพราะไม่ว่าจะเป็นอย่างไร งบประมาณและบุคลากรนั้นจะทำเค็ม อย่างไรก็ตามจากผลที่ปรากฏ พบว่าความรุนแรงของการว่างงาน กลับมีผลต่องบประมาณที่ได้รับและบุคลากรที่ดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากโดยปกติแล้ว ในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประชากรเป็นจำนวนมาก จะมีบุคลากรที่ดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้นไปด้วยตามจำนวนหมู่บ้านและมีรายได้ไม่มากก็ย่อมได้รับงบประมาณจากรัฐมาก จำนวนผู้ว่างงานในองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนมาก จึงส่งผลต่อความรุนแรงของการว่างงานที่ผันแปรไปตามงบประมาณที่ได้รับและบุคลากรที่ดำเนินงาน

2) ความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่าง ปัจจัยเข้า และปัจจัยกระบวนการ

ส่วนปัจจัยเข้าที่มีผลต่อปัจจัยกระบวนการ อันได้แก่ การปฏิบัติการตามมาตรการ

ตาราง 7.4 ความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่าง ปัจจัยบริบท ปัจจัยเข้า ปัจจัยกระบวนการ และปัจจัยผลผลิต

Independent Variables	Dependent Variables											
	CONTEXT			INPUT		PROCESS					EFF	PRO
	WEA	HAR	SEV	BUD	PER	OBS	COO	PUB	EVA	PAR	OUT	
CONTEXT												
WEA	1.00	0.17	-0.03	-0.15	-0.20	0.17	0.03	-0.05	0.28	0.02	-0.03	-0.06
HAR	0.17	1.00	-0.44**	0.06	0.08	0.14	-0.03	0.54**	-0.29	0.16	-0.04	-0.40*
SEV	-0.03	-0.44	1.00	0.46**	0.40**	-0.12	0.06	-0.09	-0.45*	0.11	-0.14	-0.46*
INPUT												
BUD	-0.15	0.06	0.46	1.00	0.54**	-0.10	0.19	0.21	-0.13	-0.12	0.05	-0.40*
PER	-0.20	0.08	0.40**	0.54**	1.00	0.20	0.36	-0.69*	-0.03	0.15	-0.42**	0.63*
PROCESS												
OBS	0.17	0.14	-0.12	-0.54**	0.42**	1.00	0.01	-0.06	-0.30	0.10	0.29	0.57*
COO	0.03	-0.03	0.06	0.19	0.36	0.01	1.00	-0.24	-0.03	0.03	-0.10	0.54*
PUR	-0.05	0.54**	-0.09	0.21	-0.69*	-0.06	-0.24	1.00	0.26	0.03	0.19	-0.42**
EVA	0.28	-0.29	-0.45*	-0.13	-0.03	-0.30	-0.03	0.26	1.00	-0.49*	0.43	0.66**
PAR	0.02	0.16	0.11	0.12	0.15	0.10	0.03	0.03	-0.49**	1.00	0.19	0.31*
EFF	-0.03	-0.04	-0.14	0.05	-0.42**	0.29	-0.10	0.19	0.43	0.19	1.00	-0.47**
PRODUCT												
OUTS	-0.06	-0.40**	-0.46*	-0.40*	0.63**	0.57**	0.23	-0.42**	0.66**	0.31*	-0.47**	1.00

* p < 0.05 : ** p < 0.01

จ้างงานในชนบท (OBS) การติดต่อประสานงาน (COO) การประชาสัมพันธ์โครงการ (PUR) การติดตามผลโครงการ (EVA) และการมีส่วนร่วมของประชาชน (PAR) เช่นเดียวกันตามแนวคิดของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าว คือ ปัจจัยเข้าจะไม่มีผลต่อปัจจัยกระบวนการ ซึ่งเป็นไป

ตามคาดหวังแต่มีเพียงบางตัวแปร คือ งบประมาณที่ได้รับมีผลในเชิงลบต่อ การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท กล่าวคือ เมื่องบประมาณที่ได้รับมีมากขึ้นแต่กลับทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท โดยการเน้นการจ้างงานผู้ว่างงานได้น้อยลง เป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำโครงการขนาดใหญ่ตามเงินงบประมาณซึ่งส่วนใหญ่ใช้เครื่องจักรจึงจ้างแรงงานได้ต่ำ ส่วนบุคลากรที่ดำเนินงานนั้นมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบทในเชิงบวก กล่าวคือ ถ้ามีจำนวนบุคลากรที่ดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้นจะทำให้สามารถปฏิบัติงานตามมาตรการได้มากขึ้นเป็นผลมาจาก เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลมีบุคลากรที่ดำเนินงานมาก ทำให้มีความเข้าใจและกระจ่ายนโยบายได้ออกไปอย่างชัดเจน มีการช่วยเหลือกันในการดำเนินโครงการ ที่ทำให้เป็นการบรรเทาปัญหาการว่างงานได้มาก นอกจากนั้นบุคลากรที่ดำเนินงานยังส่งผลกระทบต่อประชาสัมพันธ์โครงการในเชิงลบ ผลที่ปรากฏดังกล่าวตรงกับการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุของการประชาสัมพันธ์ที่ได้อธิบายไว้แล้ว

3) ความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่าง ปัจจัยกระบวนการ และ ปัจจัยผลผลิต

ปัจจัยกระบวนการ มีผลต่อปัจจัยผลผลิตจากการพิสูจน์เป็นไปตามแนวคิดที่คาดไว้ คือ ประสิทธิภาพโครงการ (OUTS) ขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท (OBS) การติดต่อประสานงาน (COO) การติดตามผลโครงการ (EVA) การมีส่วนร่วมของประชาชน (PAR) ในความสัมพันธ์เชิงบวก ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์โครงการ (PUR) กับประสิทธิภาพโครงการ (EFF) ที่มีผลในเชิงลบตามที่ได้กล่าวไว้ในการวิเคราะห์เส้นทางปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท

โดยสรุปของการพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบริบท ปัจจัยเข้า ปัจจัยกระบวนการ และปัจจัยผลผลิตนี้เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ คือ ปัจจัยกระบวนการมีผลต่อปัจจัยผลผลิต ส่วนปัจจัยอื่นๆส่วนมากจะ ไม่มีผลซึ่งกันและกัน

7.2 ปัจจัยด้านประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง มีผลกระทบที่ทำให้ประสิทธิภาพโครงการที่ประเมิน โดยประชาชนผู้

เข้าร่วมโครงการสูงต่ำไม่เท่ากันนั้นมีหลายปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ 1) อายุ 2) เพศ 3) ระดับการศึกษา 4) สถานภาพสมรส 5) สถานภาพในครัวเรือน 6) สถานภาพการว่างงานก่อนเข้าร่วมโครงการ 7) ทักษะติดต่อการค้าเนื้องานขององค์การบริหารส่วนตำบล 8) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และ 9) ความต้องการโครงการ ประเด็นที่สำคัญ คือ ปัจจัยต่างๆเหล่านี้มีผลกระทบต่อกันและกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

จากความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ที่สามารถตั้งสมมติฐานได้ โดยเขียนเป็นสมการโครงสร้าง (Structural equation) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ (Path analysis) ได้ 3 สมการ ดังนี้

$$DEC = a_1 ATT \dots\dots\dots(7.7)$$

$$DES = b_1 ATT \dots\dots\dots(7.8)$$

$$OUTP = c_1 DES + c_2 DEC \dots\dots\dots(7.9)$$

ในที่นี้

ATT คือ ทักษะติดต่อการค้าเนื้องานขององค์การบริหารส่วนตำบล

DEC คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

DES คือ ความต้องการโครงการ

OUTP คือ ประสิทธิภาพโครงการ

$a_1, b_1, c_1 - c_2$ = ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง

การเสนอผลวิเคราะห์ปัจจัยในด้านประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ที่มีผลต่อประสิทธิผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท ได้พิจารณาจาก ข้อมูลเบื้องต้นของปัจจัยด้านประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆของปัจจัยดังกล่าวและการหาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางลงในสมการโครงสร้าง

7.2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของปัจจัยด้านประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรแต่ละตัวที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคลนั้นได้กล่าวไว้

ในบทที่ 6 สำหรับปัจจัยการดำเนินโครงการ พบว่าทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นอยู่ในระดับสูง คือ ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลของตนและโครงการต่างๆที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำ และเป็นโครงการที่ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการมีความต้องการโครงการนั้นๆเป็นอย่างมาก เมื่อพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ พบว่า ประชาชนไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการต่างๆที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำเท่าที่ควร ในส่วนประสิทธิผลโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ตาราง 7.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของการวิเคราะห์ประสิทธิผลโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

ตัวแปร (คะแนน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
อายุ (ปี)	39.2	10.9	67	17
เพศ	0.6	0.3	1	0
ระดับการศึกษา	0.4	0.2	1	0
สถานภาพสมรส	0.2	0.1	1	0
สถานภาพในครัวเรือน	0.4	0.2	1	0
สถานภาพก่อนเข้าร่วมโครงการ	0.04	0.02	1	0
ทัศนคติต่อการดำเนินของอบต. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกี่ยวกับ โครงการ	8.3	1.7	10	2
ความต้องการโครงการ	3.9	2.0	10	0
ประสิทธิผลโครงการ	9.1	1.6	10	0
	147	24.7	200	46

เมื่อตรวจสอบการกระจายข้อมูล พบว่า คุณสมบัติทุกตัวในการวิเคราะห์มีความเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำ (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำกว่าค่าเฉลี่ย) ซึ่งแสดงถึง ความเหมาะสมของข้อมูลที่สามารถนำไปวิเคราะห์สถิติได้

7.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์ เพื่อใช้ในการพิจารณาตัวแปรต่างๆว่า มีความสัมพันธ์กันในแต่ละคู่ มากน้อยเพียงใด และมีทิศทางเป็นอย่างไร

ผลของสหสัมพันธ์ในตัวแปรต่างๆที่ปรากฏใน ตาราง 7.6 นี้ให้เห็นว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กันไม่มากนัก เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัว จะเห็นได้ว่า อายุ (AGE) มีความสัมพันธ์สวนทางกับ ระดับการศึกษา (EDU) สถานภาพสมรส (STA) และ สถานภาพการว่างงานก่อนเข้าร่วมโครงการ (BES) ยกเว้นสถานภาพในครัวเรือน (FAS) ที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

สำหรับความต้องการโครงการ (DES) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับทัศนคติต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (ATT) มากกว่า การมีสถานภาพการว่างงานก่อนเข้าร่วมโครงการ (BES) ที่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ของประสิทธิผลโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ (OUP) นั้น มีความสัมพันธ์ไปในลักษณะเดียวกัน ได้แก่ สถานภาพสมรส (STA) สถานภาพการว่างงานก่อนเข้าร่วมโครงการ (BES) และความต้องการโครงการ (DES) ส่วนการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ (DEC) เป็นไปในลักษณะตรงกันข้าม

เนื่องจากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเป็นวิธีซึ่งอาศัยพื้นฐานการวิเคราะห์จากเทคนิคการถดถอยพหุ และข้อจำกัดข้อหนึ่งในการใช้เทคนิคนี้ คือ ตัวแปรทุกตัวต้องไม่มีความสัมพันธ์กันสูงเกินไป (Multicollinearity) ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่า 0.80 จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทั้งหมด ตัวแปรทุกตัวของปัจจัยมีความสัมพันธ์กันไม่สูงเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้น จึงสามารถใช้ข้อมูลทั้งหมดในการวิเคราะห์สถิติที่ต้องการได้

7.2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

ผลจากการวิเคราะห์เส้นทางสามารถแสดงได้ โดยแผนภาพการวิเคราะห์เส้นทาง (แผนภาพ 7.2) และสมการ โครงสร้าง (1), (2) และ (3) ซึ่งพบว่า ประสิทธิผลโครงการที่ประเมิน

ตาราง 7.6 เมตริกความสัมพันธ์ (Correlation matrix) ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้านประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

	AGE	GEN	EDU	STA	FAS	BES	ATT	DEC	DES	OUTP
AGE	1.000									
GEN	0.078	1.000								
EDU	-0.579**	0.124**	1.000							
STA	-0.448**	0.178**	0.369**	1.000						
FAS	0.436**	0.595**	-0.155**	-0.257**	1.000					
BES	-0.216**	0.039	0.120*	0.230**	-0.090*	1.000				
ATT	-0.006	-0.003	-0.064	0.005	-0.020	0.013	1.000			
DEC	0.039	0.023	-0.021	-0.078	-0.030	-0.036	0.083	1.000		
DES	-0.072	-0.002	0.010	0.007	-0.014	0.104*	0.314**	0.009	1.000	
OUTP	-0.082	0.006	0.069	0.165**	-0.004	0.095*	0.062	-0.157**	0.167**	1.000

* Correlation is significant at the 0.05 level.

** Correlation is significant at the 0.01 level

โดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆดังนี้

ผลการวิเคราะห์ในรูปแบบสมการโครงสร้าง

เมื่อแทนค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path coefficient) ลงในสมการโครงสร้าง (1), (2), และ (3) ปรากฏดังต่อไปนี้

$$DEC = 0.11 ATT^* \quad \dots\dots(7.10)$$

(2.11)

$$R^2 = 0.012 \quad SEE = 1.99 \quad F = 4.443 \quad Sig F = 0.000$$

$$DES = 0.27 ATT^{**} \quad \dots\dots(7.11)$$

(5.74)

$$R^2 = 0.074 \quad SEE = 1.58 \quad F = 29.502 \quad Sig F = 0.000$$

$$OUTP = 0.19 DES^{**} - 0.14 DEC^* \quad \dots\dots(7.12)$$

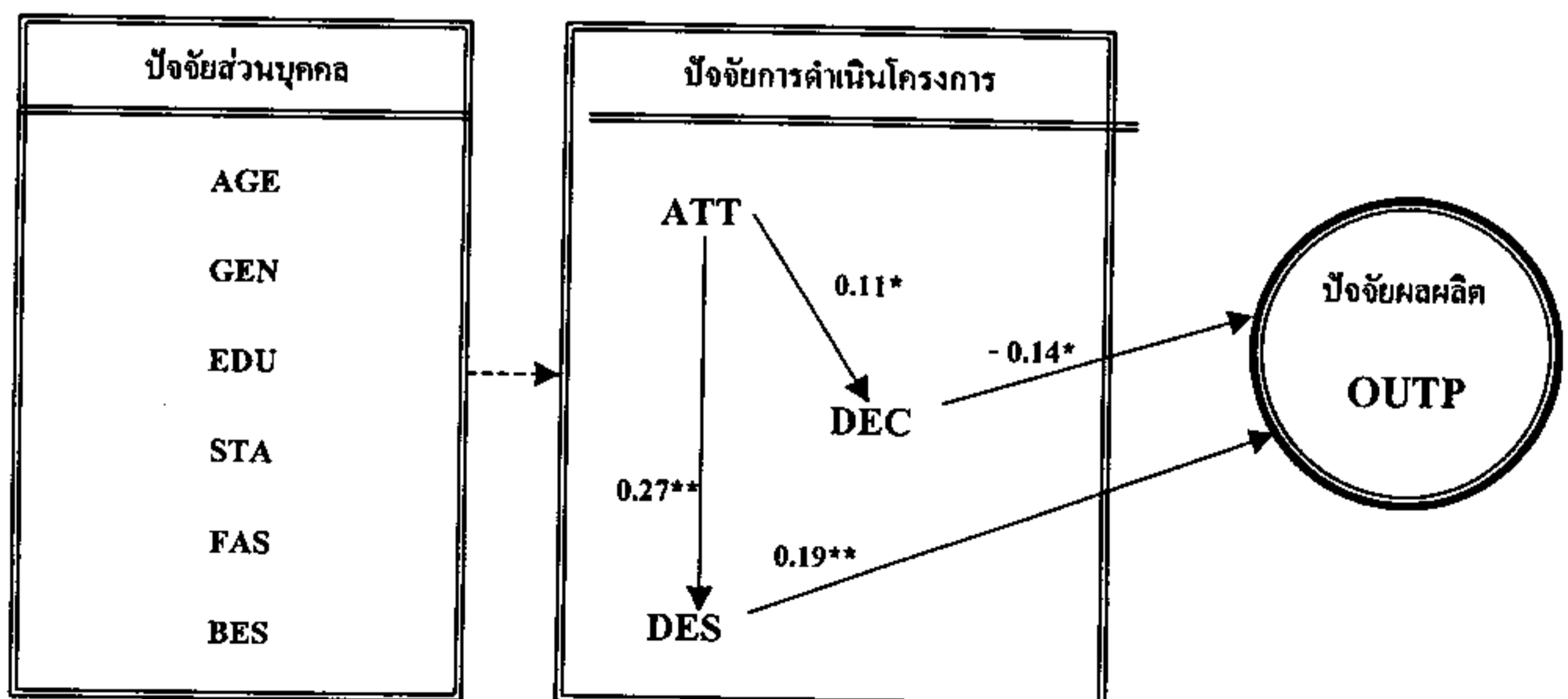
(3.63) \quad (-2.68)

$$R^2 = 0.050 \quad SEE = 1.21 \quad F = 9.509 \quad Sig F = 0.000$$

P < 0.05 : ** p < 0.01

(หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือ ค่า t ซึ่งเป็นสถิติทดสอบค่าปรับมาตรฐานสัมประสิทธิ์ถดถอย (bata) ของตัวแปรอิสระแต่ละตัว)

แผนภาพ 7.2 แบบจำลองการวิเคราะห์แผนเส้นทางประสิทธิผลของโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

—————→ มีความสัมพันธ์แบบมีนัยสำคัญ
-----→ ไม่มีความสัมพันธ์แบบมีนัยสำคัญ

*P < 0.05 : **P < 0.01

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆเหล่านี้ได้แสดงไว้ในแผนภาพ 7.2 ในที่นี้

AGE คือ อายุ

GEN คือ เพศ

EDU คือ ระดับการศึกษา

STA คือ สถานภาพสมรส

FAS คือ สถานภาพในครัวเรือน

BES คือ สถานภาพการว่างงานก่อนเข้าร่วมโครงการ

ATT คือ ทักษะต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

DEC คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

DES คือ ความต้องการโครงการ

OUTP คือ ประสิทธิภาพโครงการ

7.2.4 ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

ผลที่ได้จากสมการ 7.10 พบว่า ทักษะต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และสามารถอธิบายการผันแปรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้ร้อยละ 1.2 กล่าวคือ ถ้าประชาชนมีทักษะต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งสูง จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการของประชาชนสูงตามไปด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่า ทักษะต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอีกเช่นกันที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความต้องการโครงการของประชาชนซึ่งสามารถอธิบายการผันแปรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้ ร้อยละ 7.4 กล่าวคือ ถ้าประชาชนมีทักษะที่ดีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับที่สูง จะทำให้แสดงให้เห็นถึงโครงการต่างๆที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำนั้น ประชาชนภายในตำบลมีความต้องการโครงการนั้นๆในระดับที่สูงด้วย

ในสมการ 7.12 พบว่า ความต้องการโครงการและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการได้ ร้อยละ 7.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านความต้องการโครงการของประชาชน คือ ถ้าความต้องการโครงการของประชาชนอยู่ในระดับสูง จะทำให้ประสิทธิผลโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการสูงตามไปด้วย แต่ถ้าความต้องการโครงการอยู่ในระดับต่ำ จะทำให้ประสิทธิผลโครงการอยู่ในระดับต่ำด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ ถ้าประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงจะทำให้ประสิทธิผลโครงการต่ำ แต่ในทิศทางกลับกัน ถ้าประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลต่ำกลับทำให้ประสิทธิผลโครงการอยู่ในระดับที่สูง

สำหรับปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สถานภาพในครัวเรือน และสถานภาพก่อนการเข้าร่วมไม่ส่งผลต่อปัจจัยการดำเนินโครงการเพราะทั้งทัศนคติต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการและความต้องการโครงการนั้นเป็นผลมาจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่ได้รับมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลของตนมากกว่าจะขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลในการวิจัยครั้งนี้

7.2.5 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ (ตาราง 7.7) คือ ทัศนคติต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลนี้ เป็นผลที่ได้ใหม่ทำให้ทราบถึงว่า การมีส่วนร่วมดังกล่าวของประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการนั้น ขึ้นอยู่กับ ทัศนคติต่อการดำเนินงานของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลที่ประชาชนมีว่า เป็นอย่างไร กล่าวคือ เมื่อทัศนคติของประชาชนอยู่ในแง่บวกต่อองค์การบริหารส่วนตำบลของตนแล้วนั้นทำให้ประชาชนอยากมีส่วนร่วมเข้าไปตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการและทำให้ประชาชนได้มีสิทธิ์และมีความรู้สึกว่าได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยพัฒนาตำบลของตน จากนั้นที่สำคัญเมื่อประชาชนได้รับรู้ทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นความโปร่งใสด้านการเงิน และการทำงานของบุคลากรภายในองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วย่อมทำให้ประชาชนมีความสนใจ และต้องการมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้น

7.2.6 ความต้องการโครงการ

ความต้องการโครงการที่วิเคราะห์ผลได้นี้ ขึ้นอยู่กับ ทักษะคิดต่อการดำเนินงานภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลเช่นเดียวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่ได้กล่าวข้างต้น กล่าวคือ โดยปกติเมื่อประชาชนเกิดทัศนคติที่ดีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลของตนแล้ว โครงการต่างๆ ที่ได้รับจ้างนั้นย่อมเป็นที่ต้องการมาก เพราะประการหนึ่งเป็นโครงการที่ทำให้ประชาชนได้มีรายได้ ในช่วงที่ว่างงาน และอีกประการหนึ่งคือโครงการนั้นเป็นโครงการที่มีประโยชน์ต่อหมู่บ้านของตน ซึ่งโครงการส่วนมาก คือ โครงสร้างพื้นฐานที่จัดทำเพื่อพัฒนาตำบลของตน

ตาราง 7.7 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

ปัจจัยที่มีผลกระทบ	ความ สัมพันธ์ รวม	เชิงสาเหตุและผล			ไม่เชิง สาเหตุ และผล
		ทางตรง	ทางอ้อม	รวม	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับ					
โครงการ (DEC)					
ทัศนคติต่อการดำเนินงานของอบต. (ATT)	0.11	0.11	-	0.11	-
ความต้องการโครงการ (DES)					
ทัศนคติต่อการดำเนินงานของอบต. (ATT)	0.27	0.27	-	0.27	-
ประสิทธิผลโครงการ (OUTP)					
ความต้องการโครงการ (DES)	0.18	0.19	-	0.19	-0.01
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับ					
โครงการ (DEC)					
ทัศนคติต่อการดำเนินงานของอบต. (ATT)	-0.12	-0.14	-	-0.14	0.02
ทัศนคติต่อการดำเนินงานของอบต. (ATT)	0.10	-	0.03	0.03	0.07

7.2.7 ประสิทธิภาพโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพโครงการ ที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ มี 2 ตัวแปรอิสระ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และ 2) ความต้องการโครงการ ซึ่งทั้ง 2 ตัวแปรสัมพันธ์กับตัวแปรตามไม่เหมือนกัน

การมีส่วนร่วมในตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการของประชาชน มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับประสิทธิภาพโครงการที่ประเมินโดยประชาชน พบว่า เมื่อประชาชนได้มีส่วนร่วมรับรู้ในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้น ซึ่งเมื่อตนเคยเสนอโครงการแล้วไม่ได้รับการพิจารณา จึงเป็นเหตุที่ทำให้เกิดความไม่พอใจในโครงการและคิดว่าโครงการนั้นๆ ไม่จำเป็น จนบางครั้งเกิดเป็นอคติต่อองค์การบริหารส่วนตำบลของตน นอกจากนั้นสาเหตุอื่น คือ ประชาชนคิดว่า ตนเองไม่มีพวกพ้อง ญาติพี่น้องเป็นคณะกรรมการบริหาร หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อประชาชนเกิดไม่พอใจในโครงการต่างๆ จึงทำให้เกิดประสิทธิภาพในโครงการอยู่ในระดับต่ำเป็นอย่างมาก

สำหรับความต้องการโครงการนั้นมีความสัมพันธ์ไปทางเดียวกับประสิทธิภาพโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ ด้วยเหตุนี้เป็นที่คาดหมายไว้ เพราะเมื่อประชาชนต้องการโครงการที่ตนเองได้รับจ้างนั้น เป็นปกติธรรมดาแล้วย่อมต้องพอใจกับโครงการและคิดว่า ถ้าไม่มีโครงการนี้เกิดขึ้นแล้วตนเองต้องได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก

ส่วนทัศนคติต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีผลทางอ้อมต่อประสิทธิภาพโครงการที่ประเมินโดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการอีกด้วย โดยผ่านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการและความต้องการโครงการของประชาชน

7.3 สรุป

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิภาพโครงการตามมาตรฐานการจ้างงานในชนบท โดยวิธีการทดสอบกระบวนการเชิงสาเหตุและผลของโครงการซึ่งเป็นการวิเคราะห์จากสัมประสิทธิ์เส้นทาง

ผลจากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพโครงการสามารถกล่าวได้โดยแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านองค์การบริหารส่วนตำบล และปัจจัยด้านประชากรผู้เข้าร่วมโครงการ

ปัจจัยด้านองค์การบริหารส่วนตำบลที่นำมาวิเคราะห์อยู่ในรูปแบบ CIPP นั้น พบว่า ปัจจัยกระบวนการทุกตัวแปร อันได้แก่ การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท การติดต่อประสานงาน การประชาสัมพันธ์โครงการ การติดตามผลโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชนและประสิทธิภาพโครงการ มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลทางตรงกับประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นการยืนยันตามแนวความคิด

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยบริบท ปัจจัยเข้า ปัจจัยกระบวนการในการวิเคราะห์นั้นเป็นข้อมูลที่เป็นไป เพื่อให้เกิดผลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลต่อประสิทธิผลโครงการได้อย่างชัดเจนมากกว่าจึงทำให้ข้อมูลไม่มากพอที่จะสัมพันธ์กับประสิทธิภาพโครงการ

ส่วนผลที่เกิดขึ้นใหม่ การประชาสัมพันธ์โครงการ ขึ้นอยู่กับ ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล และ บุคลากรที่ดำเนินงาน ดังนั้น ทั้ง 2 ประการ ที่มีผลทางตรงต่อการประชาสัมพันธ์โครงการ จึงส่งผลทางอ้อมต่อประสิทธิผลโครงการด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ปัจจัยด้านประชากรผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการและความต้องการโครงการของผู้ร่วมโครงการส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลโครงการที่ประเมินโดยประชาชน ส่วนทัศนคติที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลส่งผลเพียงทางอ้อม

บทที่ 8

ปัญหาและอุปสรรคของโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท

เนื่องจากโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทเป็นนโยบายที่ต่อเนื่องจากปี 2541 เพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงาน ซึ่งบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องทำความเข้าใจและปฏิบัติตาม และที่สำคัญต้องมีการจัดทำโครงการให้เป็นไปตามนโยบายต่างๆที่เป็นงานปกติขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงทำให้เกิดความสับสน จนก่อให้เกิดปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงาน

8.1 ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการศึกษาครั้งนี้ เป็นสิ่งที่ทำให้ผลที่ได้รับไม่เป็นไปตามต้องการที่กำหนดในมาตรการจ้างงานในชนบท ด้วยเหตุที่เป็นงานปกติ/ประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่แล้ว ดังนั้น ปัญหาและอุปสรรคที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็นปัญหา / อุปสรรคที่เกิดจากงานตามปกติ ร่วมด้วยส่วนที่เกิดขึ้นเมื่อมีนโยบายนี้เข้ามากำหนดให้ดำเนินการ ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) งบประมาณ 2) นโยบายการปฏิบัติงาน 3) แรงงานในพื้นที่ 4) การจ้างงาน และ 5) บุคลากรและยานพาหนะในการติดตามผล

8.1.1 งบประมาณ

งบประมาณเป็นปัญหาที่อาจจะกลายเป็นเรื่องปกติของโครงการต่างๆ เพราะโดยส่วนใหญ่จะกล่าวถึงความไม่เพียงพอของงบประมาณในการจัดทำโครงการให้สำเร็จตามเป้าหมาย ดังนั้น ปัญหาด้านงบประมาณจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องกล่าวถึง เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถเพิ่มประสิทธิผลของโครงการในสัดส่วนที่ต้องการได้

ปัญหาในเรื่องงบประมาณที่พบ เมื่อดำเนินโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท

อาจแยกได้ 2 ประเด็น คือ 1) ความจำกัดของงบประมาณจัดจ้างแรงงาน และ 2) ความล่าช้าของงบประมาณ

1) ความจำกัดของงบประมาณจัดจ้างแรงงาน

เนื่องจากปกติในการจัดทำโครงการประเภทโครงสร้างพื้นฐานให้กับหมู่บ้านต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะจัดแบ่งงบในการจัดจ้างแรงงานเป็นจำนวนน้อย เพราะมีความจำกัดตามสัดส่วนงบ เมื่อเทียบกับงบส่วนอื่นๆ เช่น งบจัดซื้อวัสดุ เป็นต้น เมื่อเป็นเช่นนี้ การที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดชอบในการดำเนินโครงการ ภายใต้มาตรการจ้างงานในชนบทซึ่งข้อมอบอยู่ในสัดส่วนที่น้อยตามเงินของงบประมาณ และจากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สอศ.) พบว่า งบในส่วนการจัดจ้างนี้ได้จัดสรรมาเพียงการจ้างแรงงานประเภทไร้ฝีมือได้เท่านั้น ไม่สามารถเพิ่มจำนวนเงินได้เพราะถูกกำหนดให้ค่าแรงอยู่ในอัตราค่าแรงขั้นต่ำ

เมื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของการที่จะใช้งบประมาณในส่วนนี้ เพื่อการบรรเทาปัญหาการว่างงานตามเงินงบประมาณที่ได้รับแล้ว ข้อมอบเป็นอุปสรรคประการที่สำคัญที่สุดของการที่จะช่วยผู้ที่ยังคงตกงานอยู่ภายในตำบล เพราะยังคงไม่สามารถเป็นผู้สร้างงานได้

2) ความล่าช้าของงบประมาณ

ความล่าช้าของงบประมาณ ส่งผลกระทบต่องานระดับปฏิบัติ คือ ทำให้เกิดความล่าช้าของโครงการที่ไม่สามารถดำเนินโครงการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ด้วยเหตุที่ว่านี้เกิดจากเมื่องบประมาณมาในฤดูฝน ทำให้โครงการต้องเริ่มทำในฤดูฝนเช่นกัน สิ่งที่เป็นปัญหา คือ โครงการดำเนินการไม่ได้ จำเป็นต้องหยุดชะงักเป็นประจำ เพียงเพราะสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้นี้เป็นอุปสรรคต่อการทำงานบางอย่าง เช่น การเทปูน เป็นต้น และประการสำคัญ คือ การหาแรงงานในพื้นที่ได้ยากเพราะเป็นช่วงฤดูกาลทำนา ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดปัญหาในด้านแรงงานอีกด้วย

8.1.2 นโยบายการปฏิบัติงาน

นโยบายการปฏิบัติงานที่กำหนดเพิ่มให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการกับโครง

การปกติกที่ทำป็นงานประจำนั้น เป็นการกำหนดนโยบายโดยให้จัดทำโครงการต่างๆเป็นไป เพื่อการบรรเทาปัญหาการว่างงานเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการด้วย ซึ่งมีสาเหตุอยู่ 2 ประการที่ทำให้ให้นโยบายนี้เป็นอุปสรรคต่อผู้ปฏิบัติงาน คือ 1) ความไม่ชัดเจนของนโยบาย และ 2) ความไม่สอดคล้องของนโยบาย

1) ความไม่ชัดเจนของนโยบาย

ความไม่ชัดเจนของนโยบาย เกิดขึ้นจากนโยบายการบรรเทาปัญหาการว่างงานตามมาตรการจ้างงานในชนบทปี 2542 มาพร้อมกับโครงการมิยาซาว่า ซึ่งจะมีลักษณะคล้ายๆกัน จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานสับสน และดำเนินการอย่างเข้มงวดเพียงโครงการในงบมิยาซาว่าเท่านั้น ส่วนโครงการที่ใช้งบประมาณปกติยังจัดการเหมือนเดิมเพราะนโยบายไม่ได้กำหนดให้ชัดเจนเป็นเพียงการขอความร่วมมือในการใช้แรงงานในพื้นที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ซึ่งไม่ได้กำหนดไว้อย่างจริงจังในการรายงานผลของผู้ว่างงานที่ได้ทำงานในโครงการ เพราะในบางองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ไม่มีการรายงานในส่วนนี้ และเมื่อกล่าวถึงการจ้างแรงงานในพื้นที่ร้อยละ 30 ซึ่งจะ คิดว่าเป็นโครงการมิยาซาว่า

โดยปกติกของการจัดทำโครงการนี้ เมื่อยังไม่มีมาตรการจ้างงานในชนบทนั้น แรงงานที่ได้ทำงานร่วมกับโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นแรงงานเดิมๆที่เคยทำกันมาก่อน แต่เมื่อมีมาตรการฯเข้ามากำหนดหรือการขอความร่วมมือจากผู้รับเหมาที่ให้จ้างคนงานในหมู่บ้านที่มีโครงการก่อน แต่ผลที่ปรากฏ คือ การปฏิบัติงานโดยรวมยังคงไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง เพราะมีความเคยชินกับการทำงานแบบเดิมๆ

2) ความไม่สอดคล้องของนโยบาย

โครงการส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับการจ้างงาน เช่น ในการกำหนดขนาดของการก่อสร้างถนน ในกำลังอัดคอนกรีตกำหนดแรงอัดไว้สูงเกินความสามารถของแรงงานที่จะทำได้ ดังนั้น งานเกลี่ย บด อัดดินจึงควรใช้เครื่องจักรกลเพราะประสิทธิภาพของงานจะดีกว่าการใช้แรงงานคนในการทำงาน การที่กำหนดเช่นนี้ในโครงการปกติกขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นอุปสรรค โดยลักษณะของงานซึ่งเป็นงานที่หนักเกินกว่าจะจ้างแรงงานคนได้

การกำหนดเงื่อนไขในการจ้างงานที่มีเกณฑ์ที่ต้องให้มีการจ้างแรงงานในท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 นั้น ไม่สามารถทำได้ นอกจากนี้เงื่อนไขที่ไม่เหมาะสมกับงานโครงการ

สร้างพื้นฐานเพราะในกรณีมีผู้รับเหมา องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถควบคุมการจ้างงานได้ เมื่อผู้รับเหมาเป็นผู้ประมูลโครงการได้ก็ต้องรับผิดชอบจนกว่าจะสิ้นสุดโครงการ ส่วนโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินงานเองนั้น พบว่า ในแต่ละพื้นที่ที่ดำเนินการมีลักษณะที่แตกต่างกันไปทั้งในสภาพของพื้นที่ ลักษณะของประชาชน สิ่งเหล่านี้ทำให้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ให้ใช้ทั้งหมดไม่สามารถทำตามได้ โดยสรุปแล้วโครงการประเภทโครงสร้างพื้นฐานมีความจำเป็นที่ต้องใช้เครื่องจักรเป็นอย่างมาก จึงทำให้การกำหนดมาตรการดังกล่าวไม่เหมาะสมกับงานประเภทนี้

8.1.3 แรงงานในพื้นที่

แรงงานในพื้นที่มีปัญหาที่เกิดมาจาก 2 สาเหตุหลัก คือ 1) การขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ และ 2) การไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน

1) การขาดแคลนแรงงานในพื้นที่

โดยส่วนใหญ่โครงการจะเริ่มขณะที่เป็นฤดูแล้ง อันเนื่องมาจากผลจากการมาล่าช้าของงบประมาณ จึงทำให้ขาดแคลนแรงงานเพราะแรงงานส่วนใหญ่ที่มาทำงานนั้นเป็นผู้ที่ว่างงานตามฤดูกาล และส่วนที่เป็นแรงงานกลับมากูมีล่าเนาจากการถูกเลิกจ้างนั้น ไม่สนใจที่จะทำงานกับโครงการ เพราะมีค่าแรงต่ำเกินไปและงานหนักที่ไม่เคยทำมาก่อน

นอกจากนี้ แรงงานท้องถิ่นที่ว่างงานไม่ได้มีประสบการณ์เฉพาะในการทำงานก่อสร้างตามลักษณะที่ต้องการ และงานที่ต้องมีคุณภาพได้ตามขนาดที่กำหนดไว้ในการก่อสร้างด้วยจึงเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถจ้างผู้ว่างงานได้อย่างทั่วถึง กลุ่มคนงานที่ได้ทำจึงเป็นคนงานเดิมที่เคยทำมาก่อนเป็นประจำ หรือเป็นช่างฝีมืออยู่แล้ว เมื่อแรงงานที่เป็นผู้ว่างงานเป็นแรงงานที่ไม่มีฝีมือเป็นที่ต้องการจึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่ว่ากรณีที่หน่วยงานดำเนินงานเอง หรือผู้รับเหมา นั้นไม่มีความต้องการ ได้อย่างเต็มที่

2) การไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน

เมื่อคัดเลือกชาวบ้านมาทำงานร่วมกับโครงการแล้ว ปัญหาที่เกิดตามมา คือ การที่ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน คือ การมาทำงานบ้าง ไม่มาบ้าง ทำให้งานล่าช้า คุณภาพไม่ได้มาตรฐานการก่อสร้าง และไม่สามารถควบคุมได้ดีเหมือนกับการให้ผู้รับเหมาเป็นผู้ควบคุม

8.1.4 การจ้างงาน

การจ้างงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่เป็นอุปสรรคกับประสิทธิผลโครงการ แบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ 1) ความไม่ยุติธรรมของกรรมการหมู่บ้าน และ 2) ความไม่เพียงพอและทั่วถึง

1) ความไม่ยุติธรรมของกรรมการหมู่บ้าน

การคัดเลือกแรงงาน ที่เป็นพวกพ้องในการเข้าไปทำงานของผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดหาแรงงาน หรือกรณีการจ้างค่าจ้างไม่ครบ สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคที่ทำให้ประชาชนที่ว่างงานไม่ยอมเข้าไปทำงานเพราะเกรงกลัวอิทธิพลของคนบางกลุ่ม จึงเป็นสิ่งที่หน่วยงานควรเข้าไปทำการติดตามอย่างใกล้ชิดในลักษณะแบบนี้ด้วย

2) ความไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง

ในโครงการต่างๆที่จัดทำในพื้นที่ สามารถจ้างงานกับชาวบ้านได้เพียงระยะเวลาอันสั้น แต่สำหรับชาวบ้านที่จะเข้ามาทำงานนั้น ในหมู่บ้านต้องใช้วิธีการปลัดกันคนละ 1 วัน ที่ได้ทำงานจนกว่าโครงการจะเสร็จ และโครงการหนึ่งใช้แรงงานคนไม่มากเพราะมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการใช้เครื่องจักร จึงทำให้ช่วยเหลือชาวบ้านได้จำกัดตามไปด้วย

8.1.5 บุคลากรและยานพาหนะในการติดตามผล

บุคลากรและยานพาหนะขององค์การบริหารส่วนตำบลตามชั้น 4 และ 5 เป็นที่รู้กันว่ามีจำนวนน้อยมากตามเกณฑ์รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อเป็นเช่นนั้น บุคลากรและยานพาหนะจึงมี ไม่เพียงพอที่จะดำเนินการติดตามผลได้อย่างทั่วถึงในกรณีการจัดจ้างคนงานนั้น คือ แรงงานในพื้นที่หรือไม่ โดยส่วนมากมีเฉพาะหัวหน้าฝ่ายโยธาเท่านั้นที่เป็นผู้ควบคุมดูแลการก่อสร้างทั้งหมด และหัวหน้าฝ่ายโยธามีงานหลักในการจัดทำโครงการให้เสร็จตามกำหนดไว้และงานต้องมีคุณภาพตามมาตรฐาน ดังนั้น เมื่อมีการเพิ่มภาระหน้าที่แต่ทุกอย่างยังมีไม่เพียงพอ จึงเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการติดตามผลการจ้างงานที่เมื่อไม่ได้มีการตรวจสอบหรือ ติดตามผลจึงทำให้มาตรการจ้างงานในชนบทไม่ได้ผลต่อการบรรเทาปัญหาการว่างงานเท่าที่ควร

8.2 สรุป

ปัญหาและอุปสรรคของโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท เกิดจากสาเหตุทั้ง 5 ประการดังนี้ 1) งบประมาณ 2) นโยบายการปฏิบัติงาน 3) แรงงานในพื้นที่ 4) การจ้างงาน และ 5) บุคลากรและยานพาหนะในการติดตามผล ซึ่งทั้ง 5 ประการข้างต้น ทำให้ประสิทธิผลโครงการได้ผลได้ไม่ดีเท่าที่ควร

ปัญหาเรื่องงบประมาณที่พบในการดำเนินโครงการ ตามมาตรการจ้างงานในชนบท อาจแยกได้ 2 ประเด็น คือ ความจำกัดของงบประมาณจัดจ้างแรงงานและ ความล่าช้าของงบประมาณ

ส่วนเรื่องการกำหนดนโยบายโดยให้จัดทำโครงการต่างๆ เป็นไปเพื่อการบรรเทาปัญหาการว่างงานเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการด้วย ซึ่งมีสาเหตุ 2 ประการ ที่ทำให้นโยบายนี้เป็นอุปสรรคต่อผู้ปฏิบัติงาน คือ ความไม่ชัดเจน และความไม่สอดคล้องของนโยบาย

แรงงานในพื้นที่เป็นปัญหาสำคัญที่เกิดมาจาก 2 สาเหตุหลัก คือ การขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ และการไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน

ส่วนปัญหาการจ้างงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาจาก 2 ประการ คือ 1) ความไม่ยุติธรรมของกรรมการหมู่บ้าน และ 2) ความไม่เพียงพอและทั่วถึงที่ทำให้ไม่สามารถจ้างแรงงานในพื้นที่

สุดท้ายบุคลากรและยานพาหนะขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มีจำนวนน้อยมาก และมีศักยภาพไม่เพียงพอต่อการดำเนินการติดตามผลได้อย่างทั่วถึงในเรื่องการจัดจ้างแรงงาน

บทที่ 9

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่ดำเนินการ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีขั้นตอนความเป็นมาอย่างไรนั้น จะนำเสนอในบทสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะจากโครงการ รวมทั้งข้อสังเกตที่พบจากการวิจัยและข้อเสนอแนะจากการวิจัย เพื่อสามารถเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรการจ้างงานในชนบท

9.1 สรุปผลการวิจัย

สาระสำคัญจากวิจัยเรื่องนี้ แบ่งได้เป็น 5 ประการดังนี้ คือ 1) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล 2) ปัจจัยเข้าและกระบวนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรการจ้างงานในชนบท 3) ผลของการดำเนินงาน: ประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการ 5) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท และ 6) ปัญหาและอุปสรรคของโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท

9.1.1 สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล (CONTEXT)

สภาพทางการเงินและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถทำให้มองเห็นภาพโดยรวมในเรื่องของความแตกต่างกันในแต่ละแห่ง จากนั้นทำให้ทราบถึงพื้นฐานขั้นต้นขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ความมั่งคั่งขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉลี่ยอยู่ใน ระดับต่ำ ส่วนความรุนแรงของการว่างงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลที่ศึกษาดังแต่ก่อนมีมาตรการจ้าง

งานในชนบทปี 2542 เพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงานของจังหวัดลพบุรีนั้นอยู่ในความรุนแรงของการว่างงานระดับต่ำ ประการสุดท้ายเรื่องความสามัคคีภายในองค์การบริหารส่วนตำบล บ่งบอกถึง บรรยากาศการทำงานและการดำเนินงานตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ปรากฏว่า อยู่ในระดับ สูง

9.1.2 ปัจจัยเข้า และปัจจัยกระบวนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรฐานการจ้างงานในชนบท (INPUT & PROCESS)

เมื่อได้พิจารณาถึงปัจจัยเข้า พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ด้วยเรื่องงบประมาณที่ได้รับ และจำนวนบุคลากรที่ดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มีจำนวนจำกัดตามสัดส่วนของจำนวนประชากร ขนาดพื้นที่ จำนวนหมู่บ้าน และรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นข้อจำกัดที่แสดงว่า อยู่ในระดับต่ำ

ส่วนปัจจัยกระบวนการ ปรากฏว่า ด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานการจ้างงานในชนบทของคณะกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ได้เพียงระดับปานกลางเป็นไปตามนโยบายเพราะขึ้นอยู่กับความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำโครงการว่า สามารถดำเนินการเองได้หรือไม่ ส่วนการประชาสัมพันธ์โครงการอยู่ในเกณฑ์ดีมีความสามารถประชาสัมพันธ์ได้ทุกโครงการ ในการติดต่อประสานงาน และการติดตามผลโครงการนั้นส่วนใหญ่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการริเริ่มและกำหนดปัญหานั้นอยู่ในระดับสูง สำหรับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจะอยู่ในลักษณะเป็นการดำเนินการเอง หรือจ้างผู้รับเหมาขึ้นอยู่กับที่การตัดสินใจและความเป็นไปได้ของโครงการเป็นสำคัญ ตามข้อมูลปรากฏว่า โครงการที่จัดทำนั้นมีทั้ง 2 ลักษณะเท่าๆกัน

เมื่อพิจารณาถึงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ คือ ประชาชนที่ได้รับจ้างจากองค์การบริหารส่วนตำบลของตน เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์มากที่สุดคือโครงการตามมาตรฐานการจ้างงานในชนบท พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการโครงการที่ตนรับจ้างอยู่ในระดับสูง และมีทัศนคติต่อการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในด้านบวกกับองค์การบริหารส่วนตำบลของตน จากนั้นในเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการอยู่ในระดับต่ำ เพราะเกิดจากความคิดว่า ตนเองไม่มีความสำคัญในการตัดสินใจโครงการ และมีหน้าที่เพียงทำงานรับจ้างเท่านั้นเป็นอันเพียงพอ

9.1.3 ผลการดำเนินงาน: ประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการ (PRODUCT)

องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำโครงการต่างๆตามมาตรการจ้างงานในชนบทได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ สามารถจัดทำโครงการได้แล้วเสร็จตามที่กำหนดเป้าหมายไว้ในปี 2542

ส่วนประสิทธิผลโครงการ พบว่า การประเมินผลในระดับองค์การบริหารตำบลจากการประเมินของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับคะแนน 124.1 และประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับคะแนนที่ 147 จากคะแนนเต็ม 200 โดยระดับคะแนนดังกล่าว แสดงถึง ความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำโครงการเพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงานตามมาตรการจ้างงานในชนบทนั้น เป็นการช่วยเหลือผู้ว่างงานตามฤดูกาลเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่งนั้นเป็นจริงตามนโยบายของมาตรการจ้างงานในชนบท ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ (ผู้ว่างงานกลับคืนถิ่น) ส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิเสธการทำงานในโครงการ

9.1.4 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลโครงการ ตามมาตรการจ้างงานในชนบท

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท โดยวิธีการทดสอบกระบวนการเชิงสาเหตุและผลของโครงการซึ่งเป็นการวิเคราะห์จากสัมประสิทธิ์เส้นทาง

ผลจากการวิเคราะห์ประสิทธิผลโครงการสามารถกล่าวได้โดยแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านองค์การบริหารส่วนตำบล และปัจจัยด้านประชากรผู้เข้าร่วมโครงการ

ปัจจัยด้านองค์การบริหารส่วนตำบลที่นำมาวิเคราะห์อยู่ในรูปแบบ CIPP นั้น พบว่า ปัจจัยกระบวนการทุกตัวแปร อันได้แก่ การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท การติดต่อประสานงาน การประชาสัมพันธ์โครงการ การติดตามผลโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชนและประสิทธิภาพโครงการ มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลทางตรงกับประสิทธิผลโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นการยืนยันตามแนวความคิด

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยบริบท ปัจจัยเข้า ปัจจัยกระบวนการในการวิเคราะห์นั้นเป็นข้อมูลที่เป็นไป เพื่อให้เกิดผลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลต่อประสิทธิผลโครงการได้อย่างชัดเจนมากกว่าจึงทำให้ข้อมูลไม่มากพอที่จะสัมพันธ์กับประสิทธิภาพโครงการ

ส่วนผลที่เกิดขึ้นใหม่ การประชาสัมพันธ์โครงการ ขึ้นอยู่กับ ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล และ บุคลากรที่ดำเนินงาน ดังนั้น ทั้ง 2 ประการ ที่มีผลทางตรงต่อการ

ประชาสัมพันธ์โครงการ จึงส่งผลทางอ้อมต่อประสิทธิผลโครงการด้วยเช่นกัน

นอกจากนั้นปัจจัยด้านประชากรผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการและความต้องการ โครงการของผู้ร่วมโครงการส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลโครงการที่ประเมิน โดยประชาชน ส่วนทัศนคติที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่งผลเพียงทางอ้อม

9.1.5 ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคของโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท เกิดจากสาเหตุทั้ง 5 ประการดังนี้ 1) งบประมาณ 2) นโยบายการปฏิบัติงาน 3) แรงงานในพื้นที่ 4) การจ้างงาน และ 5) บุคลากรและยานพาหนะในการติดตามผล ซึ่งทั้ง 5 ประการข้างต้น ทำให้ประสิทธิผลโครงการได้ผลได้ไม่ดีเท่าที่ควร

ปัญหาเรื่องงบประมาณที่พบในการดำเนินโครงการ ตามมาตรการจ้างงานในชนบท อาจแยกได้ 2 ประเด็น คือ ความจำกัดของงบประมาณจัดจ้างแรงงานและ ความล่าช้าของงบประมาณ

ส่วนเรื่องกำหนดนโยบายโดยให้จัดทำโครงการต่างๆ เป็นไปเพื่อการบรรเทาปัญหาการว่างงานเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการด้วย ซึ่งมีสาเหตุ 2 ประการ ที่ทำให้นโยบายนี้เป็นอุปสรรคต่อผู้ปฏิบัติงาน คือ ความไม่ชัดเจน และความไม่สอดคล้องของนโยบาย

แรงงานในพื้นที่เป็นปัญหาสำคัญที่เกิดมาจาก 2 สาเหตุหลัก คือ การขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ และการไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน

ส่วนปัญหาการจ้างงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาจาก 2 ประการ คือ 1) ความไม่ยุติธรรมของกรรมการหมู่บ้าน และ 2) ความไม่เพียงพอและทั่วถึงที่ทำให้ไม่สามารถจ้างแรงงานในพื้นที่

สุดท้ายบุคลากรและยานพาหนะขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มีจำนวนน้อยมาก และมีศักยภาพไม่เพียงพอต่อการดำเนินการติดตามผลได้อย่างทั่วถึงในเรื่องการจัดจ้างแรงงาน

9.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขปัญหา อุปสรรคที่พบในการดำเนินโครงการ โดยมี

ข้อเสนอแนะที่มาจาก 2 มุมมอง คือ 1) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สอต.) และ 2) ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

9.2.1 มุมมองสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สอต.)

การปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆในแต่ละด้าน ที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สอต.) ระบุว่า เป็นปัญหานั้นได้เสนอแนะทางแก้ไขในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) งบประมาณ

เริ่มด้วยการปรับเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงระบบ และกระบวนการทางด้านงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายของงบประมาณได้ สำหรับการปรับเปลี่ยน คือ พยายามจัดสรรโครงการตามความจำเป็น และรวดเร็วขึ้นโดยการดำเนินการแก้ไขการจัดระบบงบประมาณให้ตรงกับช่วงที่พร้อม คือ ช่วงฤดูแล้ง (มกราคม – เมษายน) เป็นช่วงที่เหมาะสมแก่การจัดทำโครงการ เพราะสามารถหาแรงงานได้ง่าย และสภาพทางธรรมชาติที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน นอกจากนี้ยังควรลดขั้นตอนในการเบิกจ่ายงบประมาณ เช่น ลดเอกสารประกอบการให้มีปริมาณลดลงรวมทั้งการเร่งเบิกจ่ายให้เร็วขึ้นด้วย

ส่วนในด้านการเปลี่ยนแปลง คือ การจัดสรรงบประมาณควรจะมาที่จังหวัด หลังจากนั้นให้ทางจังหวัดเป็นผู้อนุมัติ จะทำให้เพิ่มความรวดเร็วในการเริ่มทำโครงการได้มากยิ่งขึ้น ทันต่อความต้องการและความพร้อมในการจัดทำโครงการ

อย่างไรก็ตาม สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สอต.) ให้ข้อเสนอว่า โครงการในมาตรการจ้างงานในชนบทนี้มีการปรับปรุง 2 ทางเลือก ทางเลือกแรก คือ การเพิ่มงบประมาณในส่วนการจัดจ้างแรงงานให้เพิ่มมากขึ้น สำหรับอัตราค่าแรงที่ต้องใช้แรงงานที่มีฝีมือด้วยหรืออีกทางเลือก คือ การจัดตั้งงบประมาณเพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงานแยกออกจากโครงการที่เป็นงานปกติ จะทำให้สามารถช่วยได้อย่างจริงจังมากขึ้น

2) นโยบายการปฏิบัติงาน

นโยบายการปฏิบัติงานตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่เหมาะสมกับโครงการเพื่อประโยชน์ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ 1) การปรับปรุงนโยบายเดิม และ 2) การปรับเปลี่ยน

นโยบายใหม่

2.1) การปรับปรุงนโยบายเดิม

ควรปรับปรุงนโยบายให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทางส่วนกลางควรจะต้องวางระบบรวบรวมข้อมูลงาน/โครงการที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยมีการรับผิดชอบดำเนินการเก็บรวบรวมระบบข้อมูลดังกล่าวเพื่อใช้ร่วมกันได้ทุกองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนกลางควรทำเป็นแนวหลักที่ชัดเจนให้แต่ละพื้นที่ ปรับให้เหมาะสมกับพื้นที่ไม่ควรกำหนดรายละเอียด ควรมีการแยกหมู่บ้านเป็น 3 ระดับ คือ 1) ช่วยตัวเองไม่ได้ 2) พอที่จะช่วยตัวเองได้ และ 3) ช่วยตัวเองได้แล้วจัดทำโครงการให้เหมาะสมกับหมู่บ้านนั้นๆ

สิ่งที่สำคัญของนโยบายและกลุ่มเป้าหมายนั้น ต้องมีการซักซ้อม ทำความเข้าใจนโยบายให้ชัดเจนมากขึ้นภายในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีการชี้แจงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขอบเขตให้ชัดเจน

สำหรับกรณีที่เป็นการจัดจ้างเหมาจะต้องดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้องกันในด้านวัสดุ การจัดซื้อและจัดจ้าง โดยระบุเงื่อนไขการกำหนดจำนวนแรงงานที่ต้องจ้างไว้ ในเงื่อนไขการจัดจ้างผู้รับจ้างทำงานตามโครงการ และจำเป็นต้องมีการควบคุมและกำกับดูแลให้ผู้รับจ้างมีการจ้างงานตามที่ตกลงไว้ รวมทั้งอาจมีการกำหนดให้ผู้รับจ้างจัดทำบัญชีการจ้างงานเพื่อประกอบการเบิกจ่ายเงินด้วย ดังนั้น ส่วนกลางควรยกเลิกหลักเกณฑ์การจ้างงานที่ได้ตั้งไว้ให้ใช้คนในพื้นที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ในกรณีจ้างเหมา

รัฐควรกำหนดลักษณะการดำเนินงาน โครงการในลักษณะการทำเองให้มากที่สุด และมีการควบคุมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การให้หน่วยงานจัดทำโครงการเองจะดีกว่าโครงการรับเหมาเพราะสามารถจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ รับสมัครงานแรงงานท้องถิ่น ซึ่งให้ค่าแรงต่ำ โดยมีการวางแผนให้ทำงานโดยใช้เครื่องจักรน้อยที่สุด ส่วนแรงงานที่ไม่มีทักษะควรฝึกอบรมจนมีทักษะเพิ่มขึ้น

ส่วนวิธีการและกฎระเบียบ ควรกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์และมาตรการในการดำเนินการให้ชัดเจน วิธีการ และขั้นตอนการจ้างงานควรจะเป็นระบบมาตรฐานเหมือนกันทุกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อไม่ให้ผู้ว่าจ้างเปรียบเทียบหรือเลือกปฏิบัติงาน แต่ต้องให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ด้วย

ส่วนแนวทางให้เหมาะกับพื้นที่ ควรมีการปรับทุกแนวทางปฏิบัติงานของมาตรการให้เหมาะสมแก่สภาพพื้นที่และปัญหาการว่างงานของแต่ละพื้นที่ เพราะแต่ละพื้นที่นั้นมี

ปัญหาไม่เหมือนกัน การกำหนดสัดส่วนแรงงานคนต้องพิจารณาด้วยว่า สามารถทำได้จริงในพื้นที่นั้นเพียงใด เพราะสภาพการว่างงานที่แตกต่างกัน

2.2) การปรับเปลี่ยนนโยบายใหม่

ควรมีการแยกงานบรรเทาการว่างงานจากงานปกติขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับการแยกงบประมาณ โดยให้มีโครงการ/งานที่เป็นไป เพื่อจ้างคนว่างงานในพื้นที่และคนตกงานกลับภูมิลำเนาโดยตรงออกมาอย่างชัดเจนด้วยสาเหตุหลัก คือ ลักษณะของโครงการ (เนื้องาน) ที่เหมาะสมกับมาตรการจ้างงานในชนบทนี้ ควรเป็นงานประเภทที่ใช้แรงงานคนเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของมาตรการที่กำหนดไว้

การปรับการใช้นโยบายควรอยู่ในลักษณะเป็นเครื่องมือที่ให้ชาวบ้านนำไปใช้ในการหารายได้ต่อได้ (แผนและมาตรการระยะยาวรองรับ) คือ ควรมีการจัดทำแผน และมาตรการ จ้างงานรองรับอย่างถาวรและต่อเนื่องในระยะยาว เช่น งบประมาณที่ให้มาในลักษณะของกองทุนหมุนเวียนในชุมชน จากนั้นต้องมีการกำหนดการตั้งงบประมาณให้ท้องถิ่นด้วยการปฏิบัติก่อนที่จะมีงบประมาณประจำปี (เดือนสิงหาคมของทุกปี) มิฉะนั้น ส่วนใหญ่ท้องถิ่นจะไม่มี การวางแผนล่วงหน้าในการนำงบประมาณไปใช้ให้เกิดประโยชน์เมื่อครั้งเป็นผู้ว่างงาน

3) แรงงานในพื้นที่

ด้านแรงงานในพื้นที่ได้มีข้อเสนอแนะ 3 วิธี คือ

3.1) การแก้ไขอัตราค่าจ้างให้ตรงกับวุฒิการศึกษาของผู้สมัคร การกำหนดให้เป็นค่าแรงขั้นต่ำเพียงอัตราเดียว จะทำให้มีผู้มาสมัครงานน้อย ปรับอัตราค่าแรงให้เหมาะสม เพราะค่าแรงขั้นต่ำปัจจุบันนั้นหาผู้มาสมัครได้ยาก และแรงงานที่ไร้ฝีมือในพื้นที่นั้น ทำให้งานไม่ได้คุณภาพ ซึ่งไม่สามารถสู้เครื่องจักรได้

3.2) การให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาให้แรงงานในพื้นที่ที่มีความสามารถ และเป็นที่ต้องการของงานที่จะมีให้ทำและการฝึกทักษะต่อเนื่องในระยะยาวเพื่อให้กลุ่มสามารถช่วยตัวเองได้ ไม่ใช่เพียงรอความช่วยเหลือของรัฐตลอดเวลา

3.3) การให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากที่สุดในการใช้งบประมาณจัดซื้อ จัดจ้าง โดยให้การมีความโปร่งใสของผลงาน โดยให้ประชาชนร่วมรับรู้ถึงปัญหาต่างๆที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องการที่จะช่วยเหลือเพียงใด เพื่อขจัดปัญหาการที่ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการ

ทำงานได้ วิธีในการปฏิบัติ คือ การจัดเวทีชาวบ้าน รับทราบค่าง้างคนในพื้นที่

4) การจ้างงาน

ในการจ้างงาน ควรเพิ่มโครงการต่างๆให้มากขึ้น และบางโครงการควรต่อเนื่อง การนำงบประมาณที่ได้ไปทำโครงการที่ยังค้างอยู่ เพื่อทำต่อให้เสร็จจะทำให้ได้รับประโยชน์สูงสุด ไม่ใช่การจัดทำโครงการใหม่เรื่อยๆ ซึ่งควรเพิ่มจากงบประมาณให้มากขึ้น และจัดสรรงบประมาณ ในการจ้างงานแก่ชนบทนี้เพื่อคนในท้องถิ่นจริงๆ หางานให้ได้ทำทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยผลักดันให้เกิดการจ้างงานโดยเอกชนเข้ามาดำเนินการในชนบทมากขึ้น

5) บุคลากรและยานพาหนะในการติดตามผล

ในการทำงานถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดการจ้างลูกจ้างชั่วคราวได้ก็คนนั้น ต้องเป็นไปตามขั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงทำให้การแก้ไขส่วนนี้ คือ ควรเพิ่มความเข้มงวดในการติดตามผลโครงการ โดยเน้นในจำนวนผู้ที่ได้รับการจ้างในแต่ละโครงการให้มากที่สุดโดยความเป็นจริงถ้าทำไม่ได้เพราะเหตุใด มีความจำเป็นอย่างไร จากนั้นต้องมีการรายงานถึงจังหวัดโดยมีรูปแบบการรายงานที่เหมือนกันทุกๆองค์การบริหารส่วนตำบลโดยกำหนดเป็นระเบียบ

สำหรับการทำงานและติดตามผลของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานนั้น ควรเพิ่ม หรือปรับปรุงบุคลากร อุปกรณ์และยานพาหนะให้มีประสิทธิภาพเพื่อจะทำให้งานได้รับการติดตามผลอย่างทั่วถึงเท่าที่จะสามารถทำได้

ส่วนการออกตรวจติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การบริหารงานของหัวหน้าฝ่ายโยธาที่ต้องดูแลคนงานให้ดี ให้คนงานได้ทำงานผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุดในงาน การออกตรวจจะออกไปโดยไม่บอกลูกน้องก่อนล่วงหน้า เพื่อป้องกันการทราบล่วงหน้า ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหมั่นติดตามกลุ่มอย่างต่อเนื่อง เร่งรัดและควบคุม มีการคัดเลือกบุคลากรที่จะเข้าทำงาน โดย ควรมีการจัดสรรงบประมาณการบริหารโครงการให้แก่หน่วยปฏิบัติทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

9.2.2 มุมมองประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ

ในทัศนะที่ประชาชนเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการนั้น มีข้อเสนอแนะเพื่อให้

โครงการมีประโยชน์มากยิ่งขึ้นในด้านต่างๆ คือ 1) การจัดทำโครงการ 2) ค่าจ้างและการจ้างงาน และ 3) การประชาสัมพันธ์โครงการ มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) การจัดทำโครงการ

โครงการต่างๆที่ลงไปในพื้นที่นั้นควรมาจากความต้องการ โครงการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง (ควรให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ) จะทำให้เกิดประโยชน์หลายทางต่อความสำเร็จของโครงการ เช่น การหาแรงงานได้ง่ายในพื้นที่ด้วยความตั้งใจในการทำงานอีกด้วย

ความเรียกร้องของประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน ยังมีความต้องการโครงการ ด้านสาธารณูปโภคอยู่มากเพราะบางหมู่บ้านยังไม่มีแม้แต่น้ำเข้าถึงทำให้ไม่ได้รับความสะดวกสบายอย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้นโครงการประเภทนี้ทางรัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณลงไปในพื้นที่ที่ยังไม่มีโครงการเป็นประการหลัก

นอกจากโครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวกับสาธารณูปโภคแล้ว ยังมีความต้องการให้มีการส่งเสริมในการประกอบอาชีพ เพื่อรายได้ที่ระยะยาวกว่า ประชาชนมีความต้องการให้มีโครงการประเภทที่สร้างงาน เพื่อที่จะสามารถหารายได้เสริมให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง และโครงการประเภทนี้ยังนำไปสู่การสร้างอาชีพให้ประชาชน

ดังนั้น การจัดทำโครงการควรใช้เวทีชาวบ้านสอบถามความต้องการของชาวบ้านว่าแท้จริงแล้วอยากทำอะไร ใช้มติชาวบ้านเปลี่ยนแปลงแผนขององค์การบริหารส่วนตำบล ฝึกอบรมสอนและให้ความรู้แก่คนงาน การส่งเสริมอาชีพให้มีทักษะ มีอาชีพตลอด

2) ค่าจ้างและการจ้างงาน

ความพอใจของประชาชนที่ได้เข้าร่วมโครงการนั้น ถึงแม้จะได้รับความพอใจกับค่าจ้างที่ตนเองได้รับแต่ยังมีความจำเป็นที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ด้วยเหตุจากสภาวะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีอย่างในปัจจุบัน จึงยังมีความต้องการให้เพิ่มค่าจ้างขึ้นจากเดิม

อย่างไรก็ดี ความต้องการในการทำงานของประชาชนยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก งาน / โครงการต่างๆที่จะลงในพื้นที่ ควรเป็นงานที่ยังมีความต้องการและเน้นการใช้แรงงานชาวบ้านเป็นส่วนใหญ่ซึ่งควรมีโครงการเข้ามาดำเนินการต่อไปเรื่อยๆ แต่ที่สำคัญ ประชาชนมีความต้องการ

ในงาน/โครงการที่จัดสรรมา เพื่อการรวมกลุ่มประกอบอาชีพรายได้มากกว่าเพราะเป็นงานหนักเกินไป อีกทั้งเป็นรายได้ระยะสั้น และ

3) ประชาสัมพันธ์โครงการ

ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ไปสู่ชาวบ้านโดยให้กระจายได้อย่างทั่วถึงมากขึ้นกว่าเดิม จะทำให้สามารถหาแรงงานในพื้นที่ที่มีความต้องการเข้าร่วมโครงการอีกเป็นจำนวนมากโดยการติดประกาศแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบทุกโครงการ เพิ่มการประกาศเสียงตามสายหลายครั้งขึ้น และควรประชาสัมพันธ์ก่อนโครงการเริ่มโดยให้ชาวบ้านได้ทราบก่อนล่วงหน้าเป็นส่วนสำคัญ และการประชาสัมพันธ์นี้ ต้องรวมถึงการกระตุ้นประชาชนในการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น โดยควรปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ชาวบ้านมีความรู้สึกที่ต้องช่วยเหลือตนเองและแสดงความคิดเห็นต่อกันเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาต่างๆภายในตำบลของตน จะยิ่งทำให้โครงการใดๆเป็นผลสำเร็จและมีประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่มากขึ้นไปด้วย

9.3 ข้อเสนอจากการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้นอกจากจะใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณแล้ว นอกจากนี้ได้ทำการสังเกตการณ์จากการเก็บข้อมูลภาคสนามทำให้พบข้อมูล หรือข้อเท็จจริงเชิงคุณภาพ ดังนั้นจึงได้นำเสนอข้อเท็จจริงที่ได้พบมาตั้งเป็นข้อเสนอจากการวิจัย ดังนี้

9.3.1 องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดความสับสนในการดำเนินงานนโยบายในปี 2542

ความสับสนของการดำเนินการตามนโยบายที่เป็นนโยบายที่ต่อเนื่องจากปี 2541 ในการใช้งบปกติให้เป็นไป เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาการว่างงานด้วย แต่ในปี 2542 นี้ มีงบเงินกู้จากญี่ปุ่น คือ งบมิยาซาว่า เข้ามามีส่วนบังคับโดยตรงทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดละเลยการดำเนินงานในงบปกติ โดยมุ่งดำเนินงานเฉพาะงบมิยาซาว่าเป็นหลัก

อีกกรณีหนึ่งของความสับสนในการสั่งการจากส่วนกลาง ด้วยเหตุของข้อมูลจากการสอบถามสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สอต.) พบว่า หนังสือสั่งการให้ดำเนินงานใน

งบประมาณประจำปีนั้น จะได้รับการสั่งการในแต่ละปีที่แตกต่างกันตามความจำเป็นของการจัดทำโครงการในปีนั้นๆ เช่น โครงการตามพระราชดำริ การจัดทำโครงการตามพระราชเสาวนีย์และโครงการร่วมด้วยช่วยกันอื่นๆ เป็นต้น เมื่อเป็นดังนั้นการดำเนินการตามนโยบายข้างต้น จึงทำให้เกิดความสับสนมากในคำสั่งจากทางส่วนกลางที่ไม่แน่นอน ซึ่งเปลี่ยนแปลงในทุกปีงบประมาณ

9.3.2 การละเลยการสำรวจแรงงานผู้ว่างงานที่ไ้งานทำอย่างต่อเนื่อง

เมื่อมีคำสั่งตั้งแต่ปี 2541 โดยให้มีการสำรวจแรงงานผู้ว่างงานโดยองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายให้บัณฑิตอาสาเป็นทำการผู้สำรวจ แต่เมื่อผู้วิจัยได้เข้าสังเกตการณ์แล้ว พบว่า ข้อมูลของผู้ว่างงานในปี 2543 มิได้สำรวจต่อว่าผู้ที่ว่างงานไ้งานทำหรือยัง อีกทั้งปัจจุบันจำนวนผู้ว่างงานเป็นอย่างไรเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เห็นว่า ทางรัฐบาลไม่ได้คำสั่งอย่างต่อเนื่องให้มีการสำรวจผู้ว่างงาน จึงทำให้ขาดการติดตามผลในระยะยาวของปัญหาการว่างงานอย่างต่อเนื่อง

9.3.3 เอกสารข้อมูลแรงงานที่ไ้งานทำไม่ชัดเจน

จากการสัมภาษณ์บุคลากรภายในองค์การบริหารส่วนตำบล อันได้แก่ ปลัดอบต. เจ้าหน้าที่บัญชี และช่างโยธาประจำอบต. ทำให้ทราบถึง เอกสารที่แสดงข้อมูลแรงงานโดยเฉพาะในส่วนที่ให้ผู้รับเหมาเป็นผู้ดำเนินการนั้น ไม่ชัดเจนในเรื่องของรายชื่อแรงงานที่ต้องขึ้นเป็นหลักฐานว่า ไ้จ้างแรงงานชาวบ้านจริงต่อองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น บางครั้งข้อมูลที่ได้ไม่เป็นจริงตามที่ระบุเพราะผู้รับเหมาไม่ถูกจ้างเดิมของคนอยู่มากแล้วจึงเป็นเหตุให้ไม่จ้างแรงงานในพื้นที่

9.3.4 ข้อดีข้อเสียของการจ้างเหมาเปรียบเทียบกับองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ

ข้อดีและข้อเสียสำหรับการดำเนินโครงการในมาตรการจ้างงานในชนบทที่สามารถสังเกตการณ์ได้นั้นมีดัง ตาราง 9.1

เมื่อพิจารณาจาก ข้อดีข้อเสียในการจัดการโครงการให้เป็นไปตามนโยบายของมาตรการจ้างงานในชนบทดังกล่าวแล้ว จากการที่ได้สัมภาษณ์และ พบเห็นข้อมูลจากเอกสารการสำรวจข้อค้นพบจาก การวิจัยและข้อเท็จจริงทำให้ มีความ เห็นว่า ถ้าเป็นกรณีโครงการก่อสร้างถนนหรือ ขุดลอกคลอง ควรจะเป็นการจ้างเหมามากกว่าเพราะเมื่อคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับใน

ระยะยาว เช่น มาตรฐานของถนน รวมทั้งข้อค้นพบว่า โครงการมีประสิทธิภาพนั้นมาจากการจ้างเหมาซึ่งงานเสร็จทันตามระยะเวลาที่กำหนด

ตาราง 9.1 ข้อดีข้อเสียของการจ้างเหมากับการดำเนินงานเองขององค์การบริหารส่วนตำบล

อบต.ดำเนินการเอง	การจ้างเหมา
<p>ข้อดี</p> <p>1. แรงงานในพื้นที่ที่ว่างงานได้ทำงานมาก</p>	<p>1. ผลงานหรือเนื้องานตามมาตรฐานการก่อสร้างอยู่ในเกณฑ์ที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ</p> <p>2. อุปกรณ์ เครื่องจักร ในการก่อสร้างครบ</p> <p>3. ลดภาระความรับผิดชอบในการก่อสร้างทั้งหมดเพราะผู้รับเหมาเป็นผู้ดูแล</p> <p>4. หัวหน้าฝ่ายโยธาสามารถควบคุมได้ง่าย</p> <p>5. งานรวดเร็ว เสร็จตามกำหนดเวลา</p>
<p>ข้อเสีย</p> <p>1. หัวหน้าฝ่ายโยธาเพียงคนเดียวไม่สามารถคุมการก่อสร้างทั้งหมดได้อย่างทั่วถึง</p> <p>2. การไม่มีเครดิตในการซื้อวัสดุก่อสร้าง</p> <p>3. ปัญหาในการหาแรงงานเพื่อทำโครงการทำให้โครงการล่าช้า</p> <p>4. การขาดเครื่องจักร อุปกรณ์ในการก่อสร้าง</p> <p>5. ปัญหาในการแตกความสามัคคีของคนในหมู่บ้านเพราะเกี่ยวงานกันทำ</p>	<p>1. ผู้รับเหมามีลูกจ้างของตนเองที่เคยชินกับการทำงานของคนมาก่อน</p> <p>2. การตรวจสอบการจ้างแรงงานในพื้นที่ที่แท้จริงได้ยาก</p>

ส่วนโครงการที่จะจัดทำขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่ว่างงานนั้น มีความเห็นว่า ควรเป็นโครงการส่งเสริมอาชีพของหน่วยงานอื่นที่มีอยู่หลากหลายให้เน้นความจริงจังในการติดตามผลงาน และเพิ่มโครงการใหม่ๆตามความเหมาะสมของท้องถิ่นและการตลาดเป็นสิ่งสำคัญ

9.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

จากผลการวิจัยทำให้ทราบถึง สาเหตุหรือปัจจัย รวมทั้งปัญหาในการดำเนินโครงการ ที่ได้จากมุมมองทั้งของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการซึ่งทำให้เกิดประสิทธิผลโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้จัดทำอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น จึงขอเสนอวิธีการสำคัญที่จะช่วยเพิ่มระดับประสิทธิผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทดังต่อไปนี้ คือ 1) เพิ่มการวิเคราะห์แผนงานให้สอดคล้องกับความเป็นจริง 2) เพิ่มศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล และ 3) เพิ่มโครงการอบรมแรงงานตามความต้องการของตลาด ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

9.4.1 เพิ่มการวิเคราะห์แผนงานให้สอดคล้องกับความเป็นจริง

ผลการวิจัย พบว่า แผนงานที่รัฐบาลกำหนดนั้น ไม่มีความสอดคล้องกับการทำงานที่เกิดขึ้นจริง มีผลต่อการบรรลุถึงความสำเร็จได้ ดังนั้น ควรให้ส่วนกลางทำการวิจัยโดยศึกษาในแต่ละพื้นที่ส่วนใหญ่ว่า มีความสามารถที่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ซึ่งกำหนดให้ใช้ทั่วประเทศนั้นได้หรือไม่ เพียงใด โดยพยายามเพิ่มการวิเคราะห์และค้นหาวิธีการที่เหมาะสม รวมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ก่อนกำหนดนโยบายเป็นสำคัญ สิ่งนี้เป็นหัวใจหลักของการจัดทำโครงการที่ใช้เงินงบประมาณของประเทศ

9.4.2 เพิ่มศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล

ผลการวิจัย พบว่า ศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานที่เป็นปัญหาของกระบวนการทั้งปวง ดังนั้นควรกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานเพื่อท้องถิ่นของตนมีแรงจูงใจ มีวิสัยทัศน์ในการช่วยกันดูแล และส่งเสริมในการแก้ไขปัญหาลงมืออย่างจริงจัง โดยประการแรกเริ่มจากเมื่อรัฐบาลมีนโยบาย/แผนงานใดลงสู่ปฏิบัติในพื้นที่ ควรมีการปรับพื้นฐานโดยการฝึกอบรมให้แก่ตัวแทนผู้ปฏิบัติงานโดยตรง (ประธานสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล) เพื่อซักซ้อมความเข้าใจในนโยบายต่างๆกันอย่างแท้จริงตามนโยบายส่วนกลาง จากนั้นเพิ่มงบประมาณโดยให้มีการถ่ายทอดนโยบายไปดำเนินการอย่างมีแนวทางที่ชัดเจนต่อผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง เพราะไม่ว่าจะเป็นเรื่องการประชาสัมพันธ์ การติดต่อประสานงาน การติดตามผล ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญในการที่จะทำให้แผนงานนั้นๆเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ต้องการได้ด้วยความเอาใจใส่ของผู้ปฏิบัติงาน

ทุกคนด้วยหลักเกณฑ์ที่ว่า “พัฒนาหรือแก้ไขปัญหาในบ้านของคน” เกิดเป็นอุดมการณ์ที่สำคัญของการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และ

9.4.3 เพิ่มโครงการอบรมแรงงานตามความต้องการของตลาด

ผลการศึกษา ปรากฏว่า โครงการต่างๆในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นยังเป็นโครงการประเภทโครงสร้างพื้นฐาน ดังนั้น การเตรียมแรงงานให้พร้อมเป็นสิ่งสำคัญต่อการตอบสนองนโยบายการจัดจ้างแรงงานในพื้นที่ตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่จะมีการดำเนินการต่อไป จึงควรมีการจัดฝึกอบรมและที่มีการปฏิบัติจริง เพื่อให้ประชาชนวัยแรงงานสามารถมีทักษะในการก่อสร้างเฉพาะทางซึ่งตรงกับความต้องการของผู้จ้างแรงงาน และในขณะเดียวกันประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมเพราะกลายเป็นแรงงานที่มีฝีมือ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสำรวจข้อมูลของอบต. เพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท

ที่ดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบล.....จังหวัดลพบุรี ปี2542

1. ข้อมูลเกี่ยวกับประชากร ปี 2542

- 1.1 จำนวนประชากรของอบต.ทั้งหมด.....คน
- 1.2 จำนวนครัวเรือนของประชากรทั้งหมด.....ครัวเรือน
- 1.3 จำนวนคนที่ว่างงานจากการสำรวจกลุ่มผู้ตกงาน ผู้ว่างงาน และผู้ถูกเลิกจ้างภายในอบต.
โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ
กลุ่มที่ 1 แรงงานไร้ฝีมือที่ถูกเลิกจ้างหรือยังไม่มีงานทำ	จำนวน.....คน
กลุ่มที่ 2 แรงงานภาคบริการที่ถูกเลิกจ้าง	จำนวน.....คน
กลุ่มที่ 3 แรงงานมีความรู้เคยทำงานแล้วแต่ถูกเลิกจ้าง	จำนวน.....คน
กลุ่มที่ 4 ผู้จบการศึกษาใหม่และยังไม่มีงานทำ	จำนวน.....คน
รวมจำนวนผู้ว่างงานทั้งหมด.....คน	

2. ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเงิน ปี 2542

- 2.1 จำนวนรายได้เฉพาะของอบต.....บาท
- 2.2 จำนวนเงินอุดหนุนทั่วไปที่ได้รับ(2 งวด).....บาท

3. ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท

โครงการต่างๆได้ดำเนินการ โดย ดำเนินการเอง.....โครงการ.
 จ้างเหมา.....โครงการ

3.1 จำนวนโครงการที่กำหนดเป้าหมายไว้ในปี 2542.....โครงการ
กำหนดการใช้งบประมาณ.....บาท

3.2 จำนวนโครงการที่แล้วเสร็จในปี 2542.....โครงการ

ได้ใช้งบประมาณไปแล้ว.....บาท

3.3 จำนวนประชากรที่ไ้จ้างทำจากโครงการ โดยแบ่งตามกลุ่มแรงงาน

กลุ่มที่ 1 แรงงานไร้ฝีมือที่ถูกเลิกจ้างหรือยังไม่ม้งานทำ	จำนวน.....คน
กลุ่มที่ 2 แรงงานภาคบริการที่ถูกเลิกจ้าง	จำนวน.....คน
กลุ่มที่ 3 แรงงานมีความรู้เคยทำงานแล้วแต่ถูกเลิกจ้าง	จำนวน.....คน
กลุ่มที่ 4 ผู้จบการศึกษาใหม่และยังไม่ม้งานทำ	จำนวน.....คน
รวมจำนวนผู้ไ้จ้างทำทั้งหมด.....	คน

4. ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน

4.1 จำนวนบุคลากรในการดำเนินงานทั้งหมด

(เจ้าหน้าที่+ถูกจ้าง+คณะกรรมการ+สอศ.).....คน

4.2 จำนวนครั้งในการติดต่อประสานงาน

(ในการเรียกประชุมคณะกรรมการและสอศ.).....ครั้ง

4.3 จำนวนครั้งที่ได้กำหนดไว้ในการติดตามผล

(กรรมการตรวจการจ้างได้ติดตาม).....ครั้ง/โครงการ

4.4 จำนวนครั้งที่ได้ติดตามผล (จริง).....ครั้ง

5. อัตราค่าแรงขั้นต่ำ.....บาท

6. ระยะเวลาที่ได้รับจ้าง.....วัน

7. ลักษณะงานที่ให้ทำ.....

8. ความปลอดภัยที่ประชาชนได้รับ.....

ผู้ให้ข้อมูล.....เพศ.....อายุ.....ตำแหน่ง.....

วันที่สำรวจ.....มิถุนายน 2543

ขอบคุณมากค่ะ

ภาคผนวก ง

ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำเนินการเก็บข้อมูล

องค์การบริหารส่วนตำบล	ชั้นของอบต.	ตั้งเมื่อพ.ศ.	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนหมู่บ้าน	
อ.เมือง	1. เขาพระงาม	3	2539	21.02	10
	2. เขาสามยอด	2	2538	19.76	7
	3. ถนนใหญ่	5	2539	11.38	6
	4. ทะเลชุบศร	3	2539	9.25	6
	5. ท่าแค	4	2539	17.40	9
	6. ท่าศาลา	2	2538	3.79	8
	7. บางขันหมาก	5	2539	16.74	12
	8. ป่าตาล	4	2539	7.62	8
	9. กกโก	5	2540	17.62	8
	10. โคกลำพาน	5	2540	19.61	8
อ.บ้านหมี่	11. บางพื้ง	5	2539	31.75	9
	12. บ้านชี	5	2539	34.08	12
	13. โพนทอง	5	2539	14.04	7
	14. บ้านกล้วย	5	2540	18.96	5
	15. หินปัก	5	2540	28.20	10
	16. บ้านทราย	5	2540	21.81	6
	17. หนองทรายขาว	5	2540	31.34	7
	18. บางกะพี้	5	2540	24.03	7
	19. บางขาม	5	2540	21.81	7
	20. เชียงงา	5	2540	18.46	10
อ. ชัยบาดาล	21. หัวหิน	5	2539	113.16	8
	22. ชัยบาดาล	5	2540	60.79	8
	23. หนองยายไค้ะ	5	2540	74.37	8
	24. นิคมลำนารายณ์	5	2540	49.63	9
	25. บัวชุม	5	2540	120.90	7

องค์การบริหารส่วนตำบล	ชั้นของอบต.	ตั้งเมื่อพ.ศ.	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนหมู่บ้าน
อ. ชัยบาดาล 26. ทำดินดำ	5	2540	64.27	6
27. ลำนารายณ์	5	2540	30.0	6
28. ชัยนารายณ์	5	2540	40.50	5
29. ม่วงค่อม	5	2540	70.70	10
30. ท่ามะนาว	5	2540	25.00	8

ภาคผนวก จ

ผลการทดสอบความเชื่อถือได้ของมาตรวัดจากโปรแกรม SPSSPC⁺

การทดสอบความเชื่อถือได้ของมาตรวัด เพื่อเป็นการยืนยันว่ามาตรวัด หรือ ตัวสร้างที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมานั้นเชื่อถือได้ มาตรวัดของการศึกษครั้งนี้ได้สร้างขึ้นมาจากการนำเอารายการแต่ละรายการมาบวกกันโดยตรง (Additive model) โดยให้นำหนักแต่ละรายการเท่าๆกัน อันได้แก่ มาตรวัด 1) ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล (HAR) 2) การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท (OBS) 3) ทักษะคติของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (ATT) 4) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ (DEC) และ 5) ความพึงพอใจในโครงการ (SAT)

ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์จะมีอยู่หลายค่า เนื่องจากการพิจารณาผลขั้นสุดท้ายนั้น คูได้จากค่าสถิติ คือ ค่า Alpha if item deleted ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่า เมื่อตัดรายการนั้นออกจากมาตรวัดแล้วจะทำให้มาตรวัดโดยรวมมีความเชื่อถือได้สูงขึ้นเพียงใด ค่า Alpha รวมมีค่าเข้าใกล้ 0.60 หรือมากกว่าแสดงให้เห็นว่ามาตรวัดนั้น มีความเชื่อถือได้

1) ความสามัคคีขององค์การบริหารส่วนตำบล (HAR)

OF CASES = 30.0

STATISTICS FOR SCALE MEAN = 8.5333 VARIANCE = 4.1885
STD DEV = 2.0466 VARIABLES = 11

	MEAN	MINIMUM	MAXIMUM	RANGE	MAX/MIN	VARIANCE
ITEM MEANS	0.7758	0.4667	0.9333	0.4667	2.0000	0.0254
ITEM						
VARIANCES	0.1561	0.0644	0.2586	0.1943	4.0179	0.0045
INTER-ITEM						
COVARIANCES	0.0225	-0.0391	0.1034	0.1425	-2.6471	0.0008
INTER-ITEM						
CORRELATIONS	0.1609	-0.2228	0.6139	0.8367	-2.7561	0.0303

ITEM-TOTAL STATISTICS

	SCALE MEAN IF ITEM DELETED	SCALE VARIANCE IF ITEM DELETED	CORRECTED ITEM-TOTAL CORRELATION	SQUARED MULTIPLE CORRELATION	ALPHA IF ITEM DELETED
HAR1	7.7333	3.4437	0.3837	0.5414	0.6104
HAR2	7.6000	2.8345	0.2915	0.4266	0.6322
HAR3	7.6333	3.6885	0.3472	0.4050	0.6219
HAR4	7.7667	3.6333	0.2257	0.3680	0.6426
HAR5	8.0667	3.7195	0.1081	0.2829	0.6750
HAR6	7.8333	3.5230	0.2562	0.5754	0.6380
HAR7	7.6667	3.7471	0.2404	0.4491	0.6374
HAR8	7.6333	3.6885	0.3472	0.3385	0.6219
HAR9	8.0333	3.2747	0.3560	0.5367	0.6162
HAR10	7.6667	3.4023	0.5227	0.5861	0.5893
HAR11	7.7000	3.4586	0.4158	0.5357	0.6056

RELIABILITY COEFFICIENTS 11 ITEMS

ALPHA = 0.6490 STANDARDIZED ITEM ALPHA = 0.6784

2) การปฏิบัติตามมาตรการจ้างงานในชนบท (OBS)

OF CASES = 30.0

STATISTICS FOR SCALE MEAN = 1.7667 VARIANCE = 1.2885

STD DEV = 1.1351 VARIABLES = 3

	MEAN	MINIMUM	MAXIMUM	RANGE	MAX/MIN	VARIANCE
ITEM MEANS	0.5889	0.5000	0.7000	0.2000	1.4000	0.0104
ITEM VARIANCES						
INTER-ITEM	0.2433	0.2172	0.2586	0.0414	1.1905	0.0005
COVARIANCES						
INTER-ITEM	0.0931	0.0517	0.1207	0.0690	2.3333	0.0011
CORRELATIONS						
	0.2814	0.2182	0.4709	0.2527	2.1578	0.0160

ITEM-TOTAL STATISTICS

	SCALE MEAN IF ITEM DELETED	SCALE VARIANCE IF ITEM DELETED	CORRECTED ITEM-TOTAL CORRELATION	SQUARED MULTIPLE CORRELATION	ALPHA IF ITEM DELETED
OBS1	1.0667	0.7540	0.3919	0.2071	0.6402
OBS2	1.2667	0.6851	0.4096	0.2217	0.6242
OBS3	1.2000	0.5793	0.5933	0.3520	0.3571

RELIABILITY COEFFICIENTS 3 ITEMS

ALPHA = 0.6503 STANDARDIZED ITEM ALPHA = 0.6491

3) ทักษะจิตของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (ATT)

OF CASES = 373.0

STATISTICS FOR SCALE MEAN = 32.7239 VARIANCE = 55.4316

STD DEV = 7.4452 VARIABLES = 4

	MEAN	MINIMUM	MAXIMUM	RANGE	MAX/MIN	VARIANCE
ITEM MEANS	8.1810	7.5255	8.6488	1.1233	1.1493	0.2348
ITEM VARIANCES	5.3995	4.1478	7.2877	3.1398	1.7570	1.8325
INTER-ITEM COVARIANCES	2.8195	1.8277	3.9522	2.1244	2.1623	0.7500
INTER-ITEM CORRELATIONS	0.5225	0.3735	0.6685	0.2950	1.7900	0.0128

ITEM-TOTAL STATISTICS

	SCALE MEAN IF ITEM DELETED	SCALE VARIANCE IF ITEM DELETED	CORRECTED ITEM-TOTAL CORRELATION	SQUARED MULTIPLE CORRELATION	ALPHA IF ITEM DELETED
ATT1	24.0751	38.9836	0.4836	0.2557	0.8286
ATT2	24.3110	31.8976	0.6943	0.4821	0.7367
ATT3	25.1984	28.5734	0.6781	0.5128	0.7488
ATT4	24.5871	33.0065	0.7006	0.5152	0.7364

RELIABILITY COEFFICIENTS 4 ITEMS

ALPHA = 0.8138 STANDARDIZED ITEM ALPHA = 0.8141

4) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ (DEC)

OF CASES = 368.0

STATISTICS FOR SCALE MEAN = 14.5136 VARIANCE = 61.8309

STD DEV = 7.8633 VARIABLES = 3

	MEAN	MINIMUM	MAXIMUM	RANGE	MAX/MIN	VARIANCE
ITEM MEANS	4.8379	3.0326	6.0435	3.0109	1.9928	2.5360
ITEM VARIANCES	12.8642	10.2006	15.3857	5.1852	1.5083	6.7366
INTER-ITEM COVARIANCES	3.8731	0.6798	9.4469	8.7671	13.8970	18.7726
INTER-ITEM CORRELATIONS	0.2820	0.0590	0.6678	0.6088	11.3155	0.0900

ITEM-TOTAL STATISTICS

	SCALE MEAN IF ITEM DELETED	SCALE VARIANCE IF ITEM DELETED	CORRECTED ITEM-TOTAL CORRELATION	SQUARED MULTIPLE CORRELATION*	ALPHA IF ITEM DELETED
SAT1	23.9491	51.0646	0.3305	0.3755	0.6176
SAT2	24.4877	51.3625	0.4006	0.3723	0.5680
SAT3	23.5550	55.3175	0.5476	0.9764	0.5099
SAT4	23.6005	54.0846	0.5633	0.9766	0.4992
SAT5	24.364	67.0441	0.1644	0.1226	0.6665

RELIABILITY COEFFICIENTS 5 ITEMS

ALPHA = 0.6293 STANDARDIZED ITEM ALPHA = 0.6564

ที่ ทม 1807/ 729

สำนักฝึกอบรม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ถนนเสรีไทย เขตบางกะปิ
กรุงเทพฯ 10240

10 พฤษภาคม 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ด้วย น.ส.ปรางทิพย์ ปรีชาวุฒิหงส์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร วิทยาศาสตรมหา-
บัณฑิต (เทคโนโลยีการบริหาร) สาขาวิชาเอกวิธีวิทยาการวิจัย ของโครงการบัณฑิตศึกษาเทคโนโลยีการ-
บริหาร สำนักฝึกอบรม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การ
ประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่ดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบล ในปี พ.ศ.
2542 จึงต้องการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวจาก ท่านหรือผู้แทน และสัมภาษณ์สมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และใคร่ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาอนุญาตให้นักศึกษาที่ถือ
หนังสือฉบับนี้ มาติดต่อขอสัมภาษณ์ ท่านหรือผู้แทน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมขอ
รับข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวข้องด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

อาจารย์

(น.อ. (พิเศษ) ดร.บุรพา ชดเชย)
รองผู้อำนวยการสำนักฝึกอบรมฝ่ายวิชาการ

โครงการบัณฑิตศึกษาเทคโนโลยีการบริหาร

สำนักฝึกอบรม

โทรศัพท์ 377-7891

โทรสาร 375-4720

ที่ ทม 1807/ ๕๕๘

สำนักฝึกอบรม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ถนนศรีไทย เขตบางกะปิ
กรุงเทพฯ 10240

10 พฤษภาคม 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดลพบุรี

ด้วย น.ส.ปรางทิพย์ ปรีชาวุฒิหงส์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร วิทยาศาสตรมหา-
บัณฑิต (เทคโนโลยีการบริหาร) สาขาวิชาเอกวิธีวิทยาการวิจัย ของโครงการบัณฑิตศึกษาเทคโนโลยีการ-
บริหาร สำนักฝึกอบรม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การ
ประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบทที่ดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบล ในปี พ.ศ.
2542 จึงต้องการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวจาก ท่านหรือผู้แทน และสัมภาษณ์สมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดลพบุรี เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และใคร่ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาอนุญาตให้นักศึกษาที่ถือ
หนังสือฉบับนี้ มาติดต่อขอสัมภาษณ์ ท่านหรือผู้แทน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมขอ
รับข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวข้องด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

อาจารย์

(น.อ. (พิเศษ) ดร.บุรพา (ชื่อจริง)
รองผู้อำนวยการสำนักฝึกอบรมฝ่ายวิชาการ

โครงการบัณฑิตศึกษาเทคโนโลยีการบริหาร

สำนักฝึกอบรม

โทรศัพท์ 377-7891

โทรสาร 375-4720

จังหวัดลพบุรี

ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดลพบุรี ตั้งอยู่ในภาคกลางตอนบนของประเทศไทย บนฝั่งซ้ายของแม่น้ำลพบุรี ครอบคลุมพื้นที่ 6,208.7043 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่เป็นลำดับที่ 37 ของประเทศ โดยมีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามเส้นทางถนนพหลโยธิน เป็นระยะทางประมาณ 153 กิโลเมตร และ 133 กิโลเมตรตามเส้นทางรถไฟ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดจังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดนครสวรรค์
ทิศตะวันออก	ติดจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดชัยภูมิ
ทิศใต้	ติดจังหวัดสระบุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	ติดจังหวัดนครสวรรค์ สิงห์บุรี และอ่างทอง

ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ

พื้นที่จังหวัดลพบุรี ตั้งอยู่บนที่ดอน ถ้าพิจารณาตามลักษณะโครงสร้างทั่ว ๆ ไปแล้วสภาพพื้นที่ของจังหวัดลพบุรี จำแนกได้เป็น 2 ส่วน ด้วยกัน คือ

ส่วนแรก ประมาณ 70% เป็นที่ราบสลับเนินเขา และภูเขาอยู่ในบางส่วนของอำเภอเมืองลพบุรี โคกสำโรง พัฒนานิคม สระโบสถ์ ท่าหลวง ชัยบาดาล บ้านหมี่ และพื้นที่เกือบทั้งหมดของอำเภอโคกเจริญ พื้นที่เหล่านี้มีความสูงเฉลี่ยจากระดับน้ำทะเลประมาณ 40-600 เมตร ภูเขาที่สำคัญ คือ เขาพระงามในอำเภอเมือง เขาวงพระจันทร์ ในอำเภอโคกสำโรง และเทือกเขาเพชรบูรณ์ ในอำเภอชัยบาดาล

ส่วนที่สอง ประมาณ 30% เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำป่าสัก เป็นพื้นที่ของอำเภอท่าม่วง และบางส่วนของอำเภอเมืองลพบุรี โคกสำโรง

จังหวัดลพบุรี มีสภาพภูมิอากาศแบบร้อนชื้นด้วยอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ในปี 2538 มีอุณหภูมิสูงสุด 39.8 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุด 13.4 องศาเซลเซียสมีฝนตก 129 วัน ปริมาณน้ำฝนวัดได้ 1,147.6 มิลลิเมตร

การปกครองและประชากร

ในปี พ.ศ. 2538 จังหวัดลพบุรีแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 9 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ 124 ตำบล 1,093 หมู่บ้าน โดยมีอำเภอและกิ่งอำเภอดังนี้ อำเภอเมืองลพบุรี อำเภอโคกเจริญ อำเภอโคกสำโรง อำเภอชัยบาดาล อำเภอท่าม่วง อำเภอท่าหลวง อำเภอบ้านหมี่ อำเภอพัฒนานิคม อำเภอสระโบสถ์ กิ่งอำเภอลำสนธิ และกิ่งอำเภอหนองม่วง

การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง สุขาภิบาล 10 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง คือ เทศบาลเมืองลพบุรีและเทศบาลเมืองบ้านหมี่ เทศบาลตำบล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลโคกสำโรง

อำเภอชัยบาดาล เป็นอำเภอที่มีพื้นที่มากที่สุดของจังหวัดเท่ากับ 1,253 ตารางกิโลเมตร ส่วนอำเภอที่มีพื้นที่น้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอท่าม่วง เท่ากับ 242.829 ตารางกิโลเมตร

เมื่อสิ้นปี 2538 จังหวัดลพบุรี มีประชากรทั้งสิ้น 745,694 คน เป็นชาย 380,608 คน และหญิง 365,086 คน จำนวนผู้ชาย คิดเป็นร้อยละ 51.0 ของประชากรทั้งหมด มีประชากรในเขตเทศบาล 44,593 คน และประชากรนอกเขตเทศบาล 701,101 คน หรือร้อยละ 6.0 และ 94.0 ของประชากรทั้งจังหวัด ตามลำดับ อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองลพบุรี และอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี มีความหนาแน่นของประชากร โดยเฉลี่ยเท่ากับ 120.10 คนต่อตารางกิโลเมตร

ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำ และสภาพของเศรษฐกิจ

จังหวัดลพบุรี มีพื้นที่ป่า ที่ทางราชการประกาศเขตครอบคลุมไว้ 154,531 ไร่ คือ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าซับลังกา กิ่งอำเภอลำสนธิ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าวังเพลิง-ม่วงค่อม-ลำนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล อำเภอสระโบสถ์ และอำเภอโคกเจริญ ป่าสงวนแห่งชาติชัยบาดาล อำเภอชัยบาดาล อำเภอท่าหลวง อำเภอพัฒนานิคม และป่าสงวนเขาเพนียด อำเภอโคกสำโรง ปัจจุบันป่าทั้ง 4 แห่ง ได้ถูกราชการบุกรุก จึงยังคงเหลือพื้นที่ป่าที่สมบูรณ์จริง ๆ เพียง 123,125 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.17 ของพื้นที่ทั้งจังหวัดเท่านั้น

แร่ธาตุ ในจังหวัดลพบุรี มีแร่ธาตุที่สำคัญ ได้แก่

- แร่เหล็ก ที่เขาทับควาย ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำโรง
- แร่ควอตซ์ ที่รู้จักกันในนาม “เพชรเขาพระงาม” ที่บริเวณเขาพระงาม อำเภอเมืองลพบุรี
- ดินสอพอง อยู่ที่บ้านหินสองก้อน อำเภอเมืองลพบุรี
- ฟอสเฟต พบที่บริเวณ ต.คอนดิ่ง อ.บ้านหมี่
- หินอ่อน พบที่ ต.เกาะแก้ว อ.โคกสำโรง
- ถ่านหินลิกไนท์ พบที่ ต.ศิลาพิชัย อ.ชัยบาดาล

แหล่งน้ำ จังหวัดลพบุรี มีแม่น้ำสำคัญ 2 สาย คือ แม่น้ำลพบุรีระยะทาง 45 กิโลเมตร แม่น้ำป่าสัก ระยะทาง 120 กิโลเมตร และแม่น้ำบางขาม ระยะทาง 20 กิโลเมตร มีอ่างเก็บน้ำ 8 แห่ง ฝายคอนกรีต 10 แห่ง สระ, หนอง, บึง 126 แห่ง และคูคลอง 21 แห่ง

สภาพเศรษฐกิจ ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม มีการทำนา และปลูกพืชไร่ พืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้จังหวัด คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน ข้าวฟ่างเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง มันสำปะหลัง ฝ้าย ถั่วเขียวถั่วมัน งามแดง มีเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรในปี 2536 จำนวน 2,497,888 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 64.5 ของพื้นที่ถือครองทั้งจังหวัดเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรในจังหวัดลพบุรี ส่วนใหญ่ใช้ในการปลูกพืชไร่ และทำนาคิดเป็นร้อยละ 54.9 และ 38.6 ของเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรตามลำดับ

สำหรับการอุตสาหกรรมนั้น มีจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม ทั้งหมด 511 แห่ง มีเงินลงทุน 18,278.91 ล้านบาท จำนวนคนงาน 17,022 คน โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองลพบุรี อุตสาหกรรมที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ อุตสาหกรรม อาหารและเครื่องดื่ม

จังหวัดลพบุรี มีผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดในปี 2537 เท่ากับ 25,485.977 ล้านบาท สาขาการผลิตที่มีมูลค่าสูงสุดคือ การค้าส่งและค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 21.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

รองลงมาได้แก่ สาขาเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 17.1 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ เฉลี่ยต่อคน ต่อปี 34,301 บาท คิดเป็นอันดับที่ 35 ของประเทศ ส่วนความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ ในช่วงระหว่างปี 2532-2537 จังหวัดลพบุรี มีอัตราความเจริญเติบโต โดยเฉลี่ยร้อยละ 6.6 ต่อปี กล่าวคือ มูลค่าผลิตภัณฑ์รวม (ตามราคาคงที่ปี 2531) ได้เพิ่มขึ้นจาก 13,758.255 ล้านบาท ในปี 2532 เป็น 18,337.786 ล้านบาท ในปี 2537

ในด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการผลิต จะเห็นได้ว่าการผลิตในสาขาการเกษตร มีความสำคัญลดลงกล่าวคือ ในปี 2532 สัดส่วนการผลิต ในสาขาการเกษตรต่อผลิตภัณฑ์รวมของจังหวัด เป็นร้อยละ 29.5 ต่อมาในปี 2537 สัดส่วนเดียวกันนี้ได้ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 17.1 เท่านั้น เนื่องจากพื้นที่ ทำการเกษตรได้ค่อย ๆ ลดลง ถูกเปลี่ยนไปใช้เพื่อการอื่นในช่วง 5 ปี (2532-2537) การผลิตในสาขาการ เกษตร และ สาขาเหมืองแร่และย่อยหิน มีอัตราลดลง โดยเฉลี่ยร้อยละ 1.7 และ 24.7 ต่อปีตามลำดับ ในขณะที่สาขาอุตสาหกรรม สาขาการก่อสร้าง และสาขาการธนาคาร ประกันภัย และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉลี่ยร้อยละ 39.3, 27.5 และ 24.9 ตามลำดับ

การคมนาคมและขนส่ง

จังหวัดลพบุรี มีทางหลวงจังหวัดและทางหลวงแผ่นดินใช้เดินทางติดต่อภายในจังหวัด จังหวัด ไกล่เคียง และกรุงเทพมหานครได้สะดวก มีเส้นทางรถไฟ 2 สาย คือ ทางรถไฟสายเหนือ ผ่านอำเภอเมือง ลพบุรีและอำเภอบ้านหมี่ ทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านอำเภอพัฒนานิคม ชัยบาดาล และ กิ่งอำเภอลำสนธิ

ในปีงบประมาณ 2537 มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ของการสื่อสารแห่งประเทศไทยรวม 17 แห่ง อยู่ในเขตอำเภอเมืองลพบุรี 5 แห่ง อำเภอโคกเจริญ 1 แห่ง อำเภอโคกสำโรง 1 แห่ง อำเภอชัยบาดาล 1 แห่ง อำเภอกำแพง 2 แห่ง อำเภอท่าหลวง 1 แห่ง อำเภอบ้านหมี่ 1 แห่ง อำเภอพัฒนานิคม 2 แห่ง อำเภอสระโบสถ์ 1 แห่ง กิ่งอำเภอหนองม่วง 1 แห่ง กิ่งอำเภอลำสนธิ 1 แห่ง

ในปี พ.ศ.2538 มีจำนวนยานยนต์ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ จำนวน 166,405 คัน และ จำนวนยานยนต์ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก 9,779 คัน การสาธารณสุข

ปีงบประมาณ 2538 จังหวัดลพบุรี มีกำลังการผลิตน้ำประปารวมทั้งสิ้น 28,548,480 ลูกบาศก์เมตร มีจำนวนผู้ใช้น้ำ 27,776 ราย และมีความสามารถในการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าทั้งปี 495.2 ล้านยูนิท มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า 131,143 ราย

การศึกษาและการสาธารณสุข

ในปีการศึกษา 2538 จังหวัดลพบุรี มีโรงเรียน 479 แห่ง ครู 6,956 คน และนักเรียน 122,556 คน คิดเป็นอัตราส่วน นักเรียน 18 คน ต่อครู 1 คน ในจำนวนโรงเรียน 479 แห่ง แยกเป็น กรมสามัญศึกษา 24 แห่ง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 411 แห่ง สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน 35 แห่ง สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น 7 แห่ง โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครู 1 แห่ง และ กรมการศาสนา 1 แห่ง

ส่วนสถานศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษามีจำนวน 11 แห่ง แยกเป็นกรรมการฝึกหัดครู 1 แห่ง กรมอาชีวศึกษา 4 แห่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 5 แห่ง และกรมศิลปากร 1 แห่ง

ทางด้านสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2538 จังหวัดลพบุรี มีจำนวนโรงพยาบาล 14 แห่ง อยู่ที่อำเภอเมืองลพบุรี 4 แห่ง และอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ 10 อำเภอ ๆ ละ 1 แห่ง เป็นโรงพยาบาลของรัฐบาล 13 แห่ง และโรงพยาบาลเอกชน 1 แห่ง และมีสถานพยาบาล 1 แห่ง มีแพทย์ 154 คน ทันตแพทย์ 31 คน พยาบาล 1,038 คน โดยมีอัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ 1 คน เท่ากับ 4,842 สำหรับอัตราการตายด้วยเหตุที่สำคัญนั้น ประชากรในจังหวัดลพบุรี ตายด้วยโรคหัวใจมากที่สุด สาเหตุการตายรองลงมา ได้แก่ ระบบหายใจ (ยกเว้นทางเดินหายใจส่วนบน) อุบัติเหตุ และการเป็นพิษ มะเร็งทุกชนิด และบาดเจ็บจากการฆ่าตัวตาย ถูกฆ่าตาย

สถานที่ที่น่าสนใจ

ในเขตอำเภอเมือง

อนุสาวรีย์สมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นรูปปั้นในท่าประทับยืน ผืนพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก พระหัตถ์ขวาทรงพระแสงดาบ ทอดพระบาทซ้ายออกมาข้างหน้าเล็กน้อย

สระแก้ว เป็นสระน้ำขนาดใหญ่กลางสระมีสถาปัตยกรรมรูปร่างคล้ายเทียนขนาดยักษ์ ตั้งอยู่บนคันขนาดใหญ่ทั้ง 4 ทิศ มีสะพานเชื่อมถึงกัน ที่เชิงสะพานมีคชสีห์ในท่านั่งผงาด เป็นยามอยู่สะพาน ๆ ละ 2 ตัว

วัดมณีชลขันธ์ สร้างในรัชกาลที่ 4 มีโบราณวัตถุที่น่าสนใจ คือ พระเจดีย์รูปทรงแปลก คือ ก่อเป็นเหลี่ยมสูงชะลูดขึ้นไปเหลี่ยมคล้ายกับเจดีย์เหลี่ยมสมัยเชียงแสน แต่ตรงมุมมีการย่อมุมไม้สิบสอง ทำเป็นสามชั้น มีซุ้มประตูยอดแหลมอยู่ด้านข้างทั้งสี่ด้านทุกชั้น

สวนสัตว์ลพบุรี มีสัตว์มากมาย มีต้นไม้ใหญ่ร่มรื่น

ศาลพระกาฬ มีศิลปะลัทธิพระนารายณ์ ซึ่งมีเศียรเป็นพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่ภายในเป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ของศาลพระกาฬ เป็นที่เคารพบูชาของชาวจังหวัดลพบุรี และที่ศาลพระกาฬมีฝูงลิงซึ่งมีอยู่มากกว่าหนึ่งร้อยตัว

พระปรางค์สามยอด ก่อด้วยศิลาแลง ศิลปะเขมรโบราณ เป็นสามยอดสูงประมาณ 15 เมตร

วัดนครโกษา เดิมเป็นเทวสถานของขอม มีพระปรางค์แบบลพบุรี อายุราวศตวรรษที่ 17 อยู่ด้านหน้าวัด

วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ เป็นวัดเก่ามีชื่อเสียงมากที่สุดของลพบุรี มีมาตั้งแต่สมัยขอม มีอำนาจปกครองลพบุรี

วัดเสาชิงช้า วัดนี้มีโบราณสถานที่สำคัญคือ พระวิหาร ซึ่งเดิมคงเป็นที่ประกอบพิธีทางศาสนาอิสลามของชาวเปอร์เซีย

เทวสถานหรือปราสาทแขก เป็นเทวสถานของขอม เป็นปราสาทก่อสร้างด้วยอิฐขนาดใหญ่ไม่ใช้ศิลาแดง มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 15

บ้านหลวงรับราชทูต หรือบ้านวิชาเยนทร์ สร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ สำหรับเป็นที่รับรองราชทูตที่เฝ้า

พระที่นั่งเย็น เป็นพระที่นั่งที่ประทับ ในฐานะทรงใช้เป็นสถานที่สำรวจจันทบูรปราสาท เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2228 ร่วมกับบาทหลวง เจซุอิด แห่งประเทศฝรั่งเศส

พระนารายณ์ราชนิเวศน์ สร้างขึ้นในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์ สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่ยังเหลือปรากฏอยู่ คือ ถังเก็บน้ำ พระคลังศุภรัตน์ เรียกเป็นสามัญว่า “สิบสองห้องพระคลัง” โรงช้างและโรงม้า พระที่นั่งจันทรพิศาล หมู่พระที่นั่งพิมานมงกุฎ หมู่ตึกพระประเทียบ พระที่นั่งดุสิตสวรรค์ธัญญมหาปราสาท พระที่นั่งสุทธาสวรรค์ ตึกพระเจ้าเหา ตึกเลี้ยงรับรองแขกเมือง

อ่างซับเหล็ก มีลักษณะเป็นทะเลสาบ ในวงล้อมของขุนเขา อยู่ในเขต ตำบลนิคมสร้างตนเอง

ในเขตอำเภอบ้านหมี่

วัดธรรมมิการาม หรือวัดค้างคาว เป็นวัดเก่าแก่อยูริมคลอง สิ่งที่น่าสนใจของวัดนี้ คือ ภาพเขียนที่ผนังโบสถ์ ซึ่งเป็นภาพเขียน เรื่องพุทธประวัติทั้ง 4 ด้าน มีลักษณะการเขียนแบบตะวันตก

วัดกัทธิพนาราม (วัดบ้านกล้วย) วัดนี้เป็นวัดสำคัญของชุมชนชาวไทยพวน ภายในวัดมีพระอุโบสถขนาดใหญ่แบบจตุรมุขที่สวยงาม มีวิหารเก่าแก่หลังเล็กและเจดีย์ ย่อมุมไม้สิบสองสองที่มีรูปทรงงดงาม ศาลาการเปรียญมีลวดลายฉลุไม้สวยงามมีธรรมาสน์เก่าประดับเครื่องพุทธบูชาของชาวไทยพวน คือ “ธงแว่น”

วัดเขาวงกต วัดนี้มีถ้ำค้างคาวซึ่งอยู่บนไหล่เขาด้านเหนือพระอุโบสถ มีค้างคาวจำนวนล้าน ๆ ตัว ช่วงเวลาประมาณ 18.30 น. ค้างคาวจะพากันบินกรู ออกมาจากปากถ้ำอย่างมีดฟ้าม้วนดิน เป็นสายยาวคล้ายกับควันที่พุ่งออกมาจากปล่องโรงสีไฟ

ในเขตอำเภอโลกสำโรง

เขาวงพระจันทร์ บริเวณเชิงเขาจะเป็นที่ตั้งของ วัดเขาวงพระจันทร์ มีบันไดขึ้นไปเชิงเขา ประมาณ 3,067 ขั้น ในเทศกาล เดือน 3 ประชาชนจะมานมัสการรอยพระพุทธรูปบาทบนยอดเขาอย่างเนืองแน่น

ในเขตอำเภอท่าม่วง

วัดไผ่ อูริมน้ำบางขาม เป็นวัดเก่าแก่สมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นที่ประดิษฐานพระศรีอารียะ
สิ่งทีควรชมของวัด คือ พระวิหาร ซึ่งมีภาพลายปูนปั้นเรื่อง ทศชาติและปฐมสมโพธิ ประดิษฐานอยู่
ด้านหน้าและด้านหลัง ซึ่งถือเป็นผลงานประติมากรรมฝาผนังชั้นเอกของชาติ

เขาสมอคอน เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีวัดสำคัญบนเทือกเขานี้ 4 วัด คือ
วัดบันไดสามแสน วัดถ้ำตะโก วัดถ้ำช้างเผือก และวัดเขาสมอคอน

ในเขตอำเภอชัยบาดาล

สวนรุกขชาติน้ำตกวังก้านเหลื่อ ธารน้ำตกจะไหลปะทะกับหินผาเป็นชั้น ๆ นับได้ไม่ต่ำกว่า
สิบชั้นแล้วไหลลงไปบรรจบกับแม่น้ำป่าสัก

วัดเขาสมโภชน์ เขาสมโภชน์ เป็นเทือกเขาขนาดใหญ่ที่เชิงเขาเป็นที่ตั้งของวัดสำหรับ
ปฏิบัติธรรม กุเขานี้เต็มไปด้วยถ้ำต่าง ๆ จำนวนมากกว่า 19 ถ้ำ ภายในถ้ำจะมีหินงอกหินย้อย

คำขวัญจังหวัดลพบุรี

วังนารายณ์คู่บ้าน ศาลพระกาฬคู่เมือง ปรางค์สามยอดลือเลื่อง เมืองแห่งดินสอพอง แผ่นดินทอง
สมเด็จพระนารายณ์

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สอศ.)

เพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท

ที่ดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบล.....จังหวัดลพบุรี ปี2542

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงใน.....ช่องว่างที่กำหนดไว้ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. อบต.ของท่านได้มีการจัดทำโครงการเพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงานหรือไม่
 ไม่มี มี.....โครงการ
ใช้งบประมาณ.....บาท
 2. ทางอบต.ของท่านได้มีการลดการจ้างเหมาหรือเลิกการจ้างเหมาเมื่อเปรียบเทียบกับขณะที่ไม่มีมาตรการจ้างงานในชนบทหรือไม่
 ไม่มี มี
 3. ทางอบต.ของท่านได้มีการจ้างแรงงานประชาชนเฉพาะในพื้นที่หรือไม่
 จ้างแรงงานในพื้นที่บางส่วน จ้างแรงงานในพื้นที่ทั้งหมด
⇔ มีผู้ได้รับการจ้างงาน.....คน
- โครงการดำเนินการโดย อบต.ดำเนินการเอง
 จ้างเหมาทั้งหมด
 ทั้งดำเนินการเองและจ้างเหมา
4. การประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆภายใต้มาตรการฯนี้ของทางอบต.ได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างไร
 ประชาสัมพันธ์เป็นบางโครงการ ประชาสัมพันธ์ทุกโครงการ
⇔ การประชาสัมพันธ์ทำอย่างไร.....

5. ความสามัคคีของอบต.

คำชี้แจง : ให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอบต.ของท่าน ซึ่งตอบว่า “ไม่เคย” และ “เคย” โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามที่ท่านตอบ

ข้อคำถาม	ไม่เคย	เคย
(1) บรรยากาศในอบต.ของท่านเคยอยู่ในลักษณะที่ไม่สนใจกันเลย		
(2) ส่วนใหญ่เมื่องานในอบต.ของท่านมีปัญหา อุปสรรค ต่างฝ่ายต่างจะหาทางออกกันเองโดยไม่ปรึกษาใคร		
(3) เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานในอบต. ไม่ค่อยได้มีการประชุมพร้อมกันทั้งในระดับคณะกรรมการบริหารหรือสภาอบต. เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา		
(4) การบริหารงานส่วนใหญ่ในอบต. เคยมีกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นแกนนำโดยตลอด		
(5) ในอบต.ของท่านเคยมีการจัดทำโครงการต่างๆ โดยมีที่มาที่ไม่ได้มาจากประชาชน		
(6) ในบางครั้งท่านยังมีความข้องเกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารอบต. หรือ สมาชิกสภา อบต. บางคน		
(7) ทางอบต.ของท่านที่ผ่านมาเคยมีการทะเลาะเบาะแว้งกันอย่างรุนแรง		
(8) ถ้ามีงานที่ต้องช่วยเหลือกันเคยอยู่ในลักษณะต่างคนต่างทำ		
(9) ท่านรู้สึกหงุดหงิดรำคาญเสมอๆกับเพื่อนร่วมงานในอบต.		
(10) ทางอบต.ของท่านเคยมีการ โยนความผิดกันในกรณีที่มีการบริหารงานผิดพลาด		
(11) ในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันเคยมีประวัติที่ไม่ดีเกิดขึ้นกับสมาชิกอบต. ในเรื่องงาน		

6. ในการกำหนดปัญหาและความต้องการ โครงการ
ทางอบต.ได้รับการเรียกร้องและมีการริเริ่มมาจากใครเป็นอันดับแรก

☐ เสนอโดยกำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน	☐ เสนอโดยคณะกรรมการหมู่บ้านหรือสอศ.
☐ เสนอโดยปลัดอำเภอ
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ / อื่นๆ	☐ ประชาชนเรียกร้องหรือร้อง
เรียนมายังอบต.

7. ท่านคิดว่า โครงการต่างๆนั้น มีความคุ้มค่าในการช่วยเหลือประชาชนในการบรรเทาการ
ว่างงานได้ในระดับคะแนนเท่าไรโดยให้มีคะแนนเต็ม 10 (0 ไม่คุ้มค่า ถึง 10 คุ้มค่า
มากที่สุด) คะแนน

8. ในการดำเนินงานตามโครงการมาตรการจ้างงานในชนบทมีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง

8.1.....

8.2.....

8.3.....

9. ท่านคิดว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร เพื่อให้โครงการตามมาตรการจ้างงานใน
ชนบทมีประโยชน์มากขึ้น

9.1.....

9.2.....

9.3.....

ข้อมูลส่วนตัว

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ระดับการศึกษา
() ต่ำกว่าประถมศึกษา () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา () สูงกว่ามัธยมศึกษา ()ปริญญาตรี
4. อาชีพ.....
5. ท่านเป็นสมาชิกที่มาจาก.....
6. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ขอบคุณค่ะ

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามประชาชนในพื้นที่
เพื่อการทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง

การประเมินผลโครงการตามมาตรการจ้างงานในชนบท
ที่ดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบล.....จังหวัดลพบุรี ปี 2542

1. โครงการที่ท่านได้รับจ้างให้ทำนั้นท่านมีความต้องการหรือไม่ มากน้อยเพียงใด
 ไม่ต้องการ ต้องการ
⇒ มาก ปานกลาง น้อย
2. หากให้ท่านคิดว่า ถ้าไม่มีโครงการต่างๆเกิดขึ้นตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรการจ้างงานในชนบท ท่านจะมีความเดือนร้อนหรือไม่ และระดับความเดือนร้อนมากน้อยเพียงใด (โดยให้ท่านแสดงความคิดเห็นซึ่งมีการให้คะแนนเต็ม 10 คือ ไม่เดือนร้อนเลย = 0 เดือนร้อนมากที่สุด = 10)คะแนน
3. ความพึงพอใจในโครงการ
คำชี้แจง : ให้ท่านระบุคะแนนตามระดับความพอใจ (10 = พพอใจอย่างมาก และ 0 = ไม่พพอใจอย่างมาก) ส่วนระหว่าง 0 ถึง 10 ให้คะแนนตามที่สอดคล้องกับความเห็นของท่าน

ข้อคำถาม

กรอกคะแนน

ท่านมีความพอใจในเรื่องต่อไปนี้อย่างไรเมื่อท่านได้เข้าร่วมโครงการ

(1) อัตราค่าจ้างที่ท่านได้รับ.....บาท

(2) ระยะเวลาที่ได้รับจ้าง.....วัน

กรอกคะแนน

- (3) ลักษณะงานที่ทำ.....(งานอะไร) -----
- (4) ปริมาณงานที่ได้ทำ.....(หนักเกินไปหรือไม่)-----
- (5) ความปลอดภัยที่ได้รับ.....
(มีสวัสดิการอะไรหรือไม่ถ้าได้รับบาดเจ็บจากงานที่ทำ)-----

4. ทักษะติดต่อการค้าเงินงานของอบต. และ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ
 คำชี้แจง : โปรดให้คะแนนตามความคิดเห็นของท่าน ถ้าเห็นด้วยมากที่สุดให้คะแนน 10 ถ้าไม่เห็น
 ด้วยเลยให้คะแนน 0 ส่วนระหว่าง 0 ถึง 10 ให้คะแนนตามที่สอดคล้องกับความเห็นของท่าน

ข้อความ	คะแนน
ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด	
(1) ท่านคิดว่าที่ผ่านมามอบต. ได้จัดทำโครงการที่เป็นประโยชน์อย่างดีที่สุดแก่หมู่บ้าน/ตำบลของท่าน -----	
(2) หากเกิดปัญหาเกี่ยวกับหมู่บ้านของท่าน องค์กรแรกที่ท่านคิดว่าจะช่วยได้คือ อบต. -----	
(3) ท่านคิดว่าคณะกรรมการฯและสมาชิกสภาอบต.ภายในอบต.ทุกคนไม่มีใครเห็นแก่ตัวมุ่งทำงานให้ตำบลของท่านเจริญขึ้น -----	
(4) คณะกรรมการฯและสมาชิกสภา อบต. มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการทำงาน -----	
(5) ท่านคิดว่าการดำเนินงานของคณะกรรมการฯและสมาชิกสภา อบต. บางคนขาดความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน -----	
(6) คณะกรรมการฯและสมาชิกสภา อบต. มีบางคนที่ไม่เป็นที่รักใคร่ของประชาชน -----	
(7) ท่านได้มีการเข้าร่วมประชุมเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆของ อบต. เสมอ -----	
(8) เท่าที่ผ่านมา ท่านได้มีส่วนร่วมกับอบต. ในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในตำบล -----	
(9) ท่านไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการลำดับความสำคัญของโครงการในการจัดทำก่อนการดำเนินโครงการ -----	
(10)ท่านคิดว่าคณะกรรมการฯและสมาชิกสภาอบต. ไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของท่าน -----	
(11)ท่านคิดว่า ท่าน ไม่ค่อยมีบทบาทสำคัญในการเรียกร้องโครงการต่างๆที่ได้มีขึ้น -----	

5. ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรบ้างที่เกี่ยวกับการโครงการต่างๆที่ดำเนินงานโดยอบต.ของท่านเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อตัวท่านเองและท้องถิ่นเพื่อนำไปปรับปรุงให้เป็นไปตามความต้องการ

5.1.....

5.2.....

5.3.....

5.4.....

6. ข้อมูลส่วนตัว

6.1 เพศ หญิง ชาย

6.2 อายุ.....ปี

6.3 ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา

สูงกว่ามัธยมศึกษา ปริญญาตรี

6.4 สถานภาพการสมรส โสด อยู่ด้วยกัน แยกกันอยู่ หย่าร้างกัน

อื่นๆ.....

6.5 สถานภาพในครัวเรือน หัวหน้าครัวเรือน คู่สมรส บุตร ญาติ

อื่นๆ.....

6.6 สถานภาพก่อนการเข้าร่วมโครงการ ผู้ว่างงานในพื้นที่

ผู้ว่างงานกลับถิ่นจากสถานะเศรษฐกิจ

6.7 ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ขอบคุณมากค่ะ

.....

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กองราชการส่วนตำบล. กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล (รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542) กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย 2542.

_____. ข้อมูลสภาพตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี 2542 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย 2542.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 - 2509): สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 - 2514) สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515 - 2519) สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) สำนักนายกรัฐมนตรี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชม ภูมิภาค. หลักการประชาสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร: S.O. Printing House Co., LTD., 2526.
- ัชชวาล ผลดีนานา. ทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคลองโรง อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 2542.
- ทินพันธ์ นาคะตะ. ประเทศไทยในทศวรรษ 1980: ปัญหาสำคัญ อุปสรรค และแนวโน้ม: บริษัท
ประสานศิลป์การพิมพ์จำกัด กรุงเทพฯ 2524.
- ถาวร เศษป็องหา. ประสิทธิผลโครงการจัดตั้งอำเภอสาขา จ.อุบลราชธานี ภาคนิพนธ์คณะพัฒนา
สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2537.
- นันทภพ เอื้ออารี. ความสามารถในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล วิทยานิพนธ์เสนอ
ต่อคณะรัฐศาสตร์ (การปกครอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2539.
- นริศ จำนุรักษ์. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบล: ศึกษา
เฉพาะกรณีจังหวัดหนองบัวลำภู ภาคนิพนธ์เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์ 2538.
- ประดิษฐ์ สุคนธสวัสดิ์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสภา
ตำบลในการพัฒนาชนบท: ศึกษากรณีกิ่งอำเภอลืออำนาจจังหวัดอุบลราชธานี ภาค
นิพนธ์เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2536.
- ผดุง อารยวิญญูและคณะ. ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของรัฐบาล สนับสนุนโครงการ
โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักนายกรัฐมนตรี 2528.
- เพ็ญศรี มหาสีวะกุล. ทัศนคติของประชาชน จังหวัดอุบลราชธานี ต่อข้อเสนอโครงการจัดทำ
สัญลักษณ์ตัวแทนเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานี วิทยานิพนธ์เสนอต่อคณะพัฒนา
สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2539.
- มนันยา เตะะธิตี. ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการประกันภัยพืชผล ศึกษากรณีอำเภอปาก
ช่อง จังหวัดนครราชสีมา วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เมธี ครองแก้วและคณะ. โครงการสร้างงานในชนบทของรัฐบาล: การประเมินผลและการวิเคราะห์: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2524.
- รายงานการประชุมสัมมนานักบริหาร รุ่นที่ 30. การวินิจฉัยสั่งการของรัฐบาล เอกสารอัดสำเนาของสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ 2514.
- รายงานของคณะสำรวจเศรษฐกิจของธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและวิวัฒนาการ. โครงการพัฒนาการของรัฐสำหรับประเทศไทย: โรงพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล พระนคร 2503.
- รชนีกร ภู่อกร. ทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อำเภอ พรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524.
- รุ่งชัย ไบกว้าง. การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่และไร่น้อย อ.เมือง จ.อุบลราชธานี วิทยานิพนธ์เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2542.
- วรเดช จันทรศร. การนำนโยบายไปปฏิบัติ: ตัวอย่างและคุณค่า ในวารสารพัฒนาบริหารศาสตร์, 24, 4: 535-554 (2527)
- วัฒนวิทย์ คชเสนี. บทบาทของโครงการสร้างงานในชนบท(กสช.)ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างปี 2523-2532, 2535.
- สมชาย ปัญญาธิรฤกต์. การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี: ต.หนองไทร อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์ วิทยานิพนธ์เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2540.
- สมพงศ์ เกษมสิน. สารานุกรมการบริหาร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพฯ 2512.
- สมพงศ์ เกษมสิน. การบริหาร: โรงพิมพ์พัฒนาการพิมพ์ 2513.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ผลกระทบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจที่มีต่อภาวะการทำงานการว่างงานและการเคลื่อนย้ายแรงงาน สำนักนายกรัฐมนตรี 2541.
- สำนักนโยบายและแผน. แผนปฏิบัติการตามมาตรการจ้างงานในชนบท ปี 2542 โดย คณะอนุกรรมการจ้างงานในชนบท สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยกระทรวงมหาดไทย 2542.
- สถาบันดำรงราชานุภาพ. รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานการบรรเทาปัญหาการว่างงาน ประจำปี 2541 สำนักนโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย 2541.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. รายงานเรื่อง การประเมินผลโครงการก่อสร้างทางหลวงชนบท ปี พ.ศ. 2536 เสนอต่อ สำนักงบประมาณ 2537.
- สุจริต ขวัญทอง. การศึกษาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วิทยานิพนธ์เสนอต่อคณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2542.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. การสร้างมาตรวัดในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 2: กรุงเทพมหานคร 2537.
- _____ . เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์: โรงพิมพ์เลียงเชียง กรุงเทพมหานคร 2540.
- _____ . ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: โรงพิมพ์เลียงเชียง กรุงเทพมหานคร 2540.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. การวิจัยประเมินผลโครงการ: หลักการและการประยุกต์ พิมพ์ครั้งที่ 3: โรงพิมพ์เลียงเชียง กรุงเทพมหานคร 2541.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ. รายงานการวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบล: ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข โครงการนี้ได้รับเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินและสำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2541

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุเทพ เบียร์ดีและคณะ. โครงการวิจัย เรื่อง ความเห็นของบุคคลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมคอร์รัปชัน กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลจ.ลพบุรี เสนอต่อรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2538.
- สุรเชษฐ์ สุนทรคติ. ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการดำเนินงานองค์กรเครือข่ายลุ่มน้ำแม่กุสุ: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการพัฒนาที่สูงคอยแปเปื่อ อ.ท่าสองยาง จ.ตาก เสนอต่อ คณะพัฒนาสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ 2538.
- อัจฉรา ชวงค์เลิศ. ความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามกฎหมาย: กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น วิทยานิพนธ์เสนอต่อโครงการบัณฑิตศึกษาเทคโนโลยีการบริหาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2540.
- เอกราช มณีกรรม. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีจังหวัดมุกดาหาร วิทยานิพนธ์เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2542.
- เอกศักดิ์ สาทิและคณะ. ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสระบุรี. รายงานวิจัย คณะรัฐประศาสนศาสตร์. 2541.

ภาษาอังกฤษ

- C. Northcote Parkinson. Parkinson's Law and Other Studies in Administration. Boston: Houghton Mifflin 1967.
- Dennis J. Casley and Denis A. Lury. Monitoring and Evaluation of Agriculture and Rural Development Projects. Baltimore and London: Johns Hop - kins University 1985.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Harold J. Leavitt. Managerial Psychology Chicago: The University of Chicago Press 1966.
- H.F. Gortner. Administration in the Public Sector New York: Wiley 1977.
- Max Weber and Joseph Lapalombara. An Overview of Bureaucracy and Political Development in Lapalombara (ed.). Bureaucracy and Political Development Princeton N.J. Princeton University Press 1967.
- Milton Rokeach. Beliefs, Attitudes and Values: A Theory of Organization and Change London: Jossey - Bass, 1968.
- Paul F. Secord and Carl W. Backman. Social Psychology New York: McGraw - Hill Book Company, 1964.
- Peter H. Rossi and Howard E. Freeman. Evaluation: A Systematic Approach, Second Edition. Beverly Hill: Sage Publication 1983.
- Victor Thompson. Quoted in Ferrel Heady Public Administration: A Comparison Perspective: New Jersey Prentice Hall, Inc. 1977.
- Worthen, B.R. and Sanders, J.R. Educational Evaluation: Theory and Practice. Washington, Ohio: Charles A. Jones. 1973.
-

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ - นามสกุล นางสาวปรางทิพย์ ปรีชาวุฒิพงศ์
เกิดวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520
ภูมิลำเนา 58/468 สีนทวิวิลล่า แขวงบางมด เขตจอมทอง ถ.พระราม 2
กรุงเทพมหานคร 10150

ประวัติการศึกษา บัณฑิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ปีการศึกษา 2540
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการบริหาร)
สาขาวิธีวิทยาการวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ปีการศึกษา 2543

ประสบการณ์งานวิจัย เข้าร่วมกับคณะทีมวิจัย ในโครงการบรรเทาปัญหาการว่างงาน
แห่งชาติ ปี 2541-2542 ของสำนักนายกรัฐมนตรี

เบอร์โทรศัพท์ 4519075